

Handwritten signature/initials

C/V. 34

EDUCAȚIA MEMELOR DE FAMILIE

CAȘ

CHIBILISAȚIA NEAMĂLĂȚII OMENEȘCI

PRIN FEMEII,

DE L. AIMÉ MARTIN.

Scrisoare de înțelegere de la Academia Franceză.

TRADUCȘI CĂLĂBOR DĂRĂ

A PATRA EDIȚIE

de

I. D. NEGRĂLIȚI.

Oamenii vor fi totdeauna aceea ce vor pălănea femeilor: de voiți dar ca ei să fie răni și virtuoși, învățați pe femeie ce este mărirea și virtutea. (J. J. Rousseau, *Emile*, liv. V.)

ВОДЪМЕЛА АНТЪКЪ. *Handwritten mark*

91601
10916
Vertical text on the left margin

1898/1900

БЪКЪРЕЦІ.

Типарит на Типография на Фр. Валбазм.

1844.

Handwritten marks and symbols at the top left, including a large '3' and a slash with a dot.

Handwritten marks and symbols at the top right, including a diagonal line and a stylized character.

875

INT. AL. G. ...

...

...

...

...

...

...

...
...
...
...

...

...

...

...

MEMEJOR ROMANE

DIN AMANDOU PRINCPATELE

mi din

TRANCLBANIA, BSKOBINA,

& & &

DEPARTMENT OF THE ARMY

HEADQUARTERS, U.S. ARMY

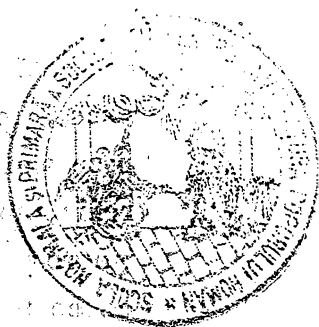
WASHINGTON

OFFICE

OF THE ADJUTANT GENERAL

WASHINGTON

СКЪМНЕ МЪМЕ!

Адевъръл есте лѣтина лѣмеі морале
 ни а челіі лѣцелегътоаре: кѣнд адевъръл
 не ліпсеце, сѣптем лѣ лѣтѣперек, лѣ рѣ-
 тѣчире. Евангеліа есте дѣмнезеескѣл пріст
 пріп каре с'а ресфрѣнт престе лѣме лѣмі-
 на адевърълѣ; іар таріі ценіі че аѣ лѣчїт
 дїп кѣнд лѣ кѣнд лѣ веакѣрї, аѣ фост ре-
 флетеле саѣ разеле еї. Фїекаре дїп ачесте
 рефлете пѣ а дескоперїт кѣтѣо парте дїп
 адевър, кѣтѣо парте дїп пѣтереа воастрѣ;
 шї, прекѣт челе шанте разе але лѣмінеї
 есарелѣ лѣмеї фїсїче, ресфрѣнте прїп прї-

стъл лѣи Newton, адѣнжндѣсе дитр'зи сінгър
 пѣкт, продѣк іарѣші лѣмина, аша ші ачеле
 разе але адеврѣлѣи ресфрѣнте prin Еван-
 гелие, зрмаѣ а репродѣче лѣмина адеврѣлѣи
 дн тоатъ стрѣлѣчиреа са. А тревѣит днѣъ
 съ се рефрактезе дитрег пѣтърѣл разелор
 ачелора а кѣрора дитѣлпире дитр'зи сінгър
 пѣкт, съ поатъ да лѣмина адеврѣлѣи. Це-
 нѣл лѣи *Aimé-Martin* фѣ дн сѣѣршит чеа дн
 зрнтъ разъ, ші еака къ, дитрѣндѣсе тоате
 разеле, репродѣсеръ лѣмина адеврѣлѣи дн
 скріереа ачестѣи ценѣл дналт; скріере сѣвлі-
 тѣ каре дескопере лѣмеі къ десѣвѣршіре
 тоатъ пѣтѣреа сексѣлѣи вострѣ, ші сѣпт а
 кѣрія лѣминѣ дѣлче вор днфлорі ші вор ро-
 ді веакѣрїле вїтоаре. Аша дар:

Драѣе нѣме, секс днкѣптѣтор, стѣлп
 ал оменїреї, пѣтѣре дївїнѣ, пѣтѣре креатрї-
 цѣ, пѣтѣре мацікѣ ші пѣвїрѣитѣ, кѣфѣнда-
 цївѣ дн лѣмина ачестѣї скріерї, ші ведецї
 къ тронѣл зпїверсѣлѣи есте ал вострѣ; да,
 ал вострѣ. Нѣ днѣъ ачел трон ефетер, фѣ-
 кѣт де оаменї, пѣ каре се сзїе днпѣрацїї
 пѣтѣнтѣлѣи, чї зп трон вечїнк, къ тотѣл де
 славь ші де ферїчїре, зп трон че в'а пре-

гътѣт дѣсѣші Креаторъл дѣ драгостеа са
 пентрѣ оменѣре: Счептрѣл вострѣ пѣ есте
 пѣчѣ де фер пѣчѣ де плѣтъ, чѣ есте дѣтреита
 тѣклѣа драгостеѣ, а драгостеѣ копжѣгалѣ, шѣ
 а драгостеѣ матерне; ѣар сѣпѣшѣ вострѣ сѣпт:
 зѣ амѣнт; зѣ сод, пѣще фѣѣ. Че славѣ, че
 ферѣчѣре пентрѣ воѣ, де а дѣпѣрѣдѣ прѣсте
 пѣще асемѣнеа фѣѣнде! Да, е тѣре ферѣчѣре
 де а авеа зѣ сод амѣнт. . .

Дѣпѣрѣдѣа воастрѣ дѣсѣ, зрѣеазѣ дѣ-
 къ дѣла дѣчепѣтѣл лѣтѣѣ, шѣ дакъ пѣпѣ акѣт
 дѣкъ пѣдѣ фѣкѣт тот ѣпѣле че пѣтѣдѣ фѣче,
 пѣ въ тѣрацѣ: прѣчѣна есте а поастрѣ пентрѣ къ
 ам пѣсокотѣ пѣтереа воастрѣ шѣ в'ам пѣнгрѣ-
 жѣт едѣкацѣа. Есте а дѣвѣрат къ де врѣо кѣ-
 цѣва анѣ, а дѣчепѣт шѣ дѣ цѣара Ромѣнеаскъ
 шѣ дѣ Молдова а се дѣнгрѣжѣ чева тѣѣ тѣлт
 едѣкацѣа воастрѣ, дѣ класеле де сѣс шѣ дѣ
 чѣле тѣѣ авѣте, шѣ ам крѣзѣт зѣ тѣнѣт къ ам
 фѣкѣт зѣ пѣас кѣтре чѣвѣлѣсацѣѣе, вѣзжѣндѣвѣ,
 дѣ салоанеле поастре, стрѣлѣчѣнд дѣподо-
 вѣте къ тѣлѣнтѣрѣ каре пѣлак пѣтѣѣ окѣлор,
 азѣлѣѣ, шѣ каре амѣцѣескъ пѣтѣѣ сѣтѣзрѣле.
 Дар ваѣ! прѣп ачѣст фѣл де едѣкацѣѣе, вѣ с'а
 фѣкѣт чеа тѣѣ тѣре стрѣтѣѣтѣте дѣ тѣ-

реада воастръ солие, пептръ къ ви с'а дешче-
нтат пзмай дцелелецереа каре дешчаитъ іа-
ръші пзмай дешертъчѣнеа ші мічїле патїмі
каре дїп пзмай де матерїе; іар свѣлелъ ка-
ре сїнгър пзмай не поате дѣвѣпътъдї ші
дѣче ла вїртѣте, ші каре дїповїлеазъ ші дї-
дѣмнезееше пѣпъ ші дїсѣші патїміле пѣ-
мѣптедї; а ретас дї вїтаре ші дї ador-
міре, ші еака къ фамїліа ші соціетатеа рѣ-
шѣпъ; дескематъ дїп тоате легътѣрїле еї
челе маї сѣпте, се дештѣдѣлеазъ ші се де-
рапъпъ: зїк соціетатеа, пептръ къ сѣпт фоар-
те пѣдїне ачеле фамїлії каре дїфлореск свѣт
вѣврїреа вїртѣдї. Кѣ тоате ачестеа, тот вої
сѣптедї пѣдеждеа поастръ, пѣдеждеа патріеї:
прїп вої ам къзѣт, прїп вої не вом ре'пѣл-
ца. Да, тотѣл спѣпзѣръ де вої: воо пїмїк
пѣ въ есте песте пѣтїпцъ: орї че вецї вої
пѣтедї фаче дїп пої..... О вѣпъ дїрекціе
пзмай требѣе датъ дрѣгълашелор воастре
таленте ші пѣтерїї інфлїпцїей воастре, ші
тотѣл се ва дїдрепта.

Пѣтрѣпъзѣндѣмъ дар де тоате ачестеа,
дїп мїпѣпата скріере, а лѣї *Aimé-Martin*, ші
дїкредїпцїндѣмъ дешре непѣрїпїтѣл вїне

че ea ар пътеа addъче дн скъмна mea па-
 трие, пзнд'о дн тжпа фiekъria тжте de фа-
 miлие, ам сокотит а днцлини зна дн челе
 маї сфiнте даторїи при а еї традичере. Стрѣ-
 лъчитѣл еї автор се адресеазъ приатрапса,
 кѣтре тжтеле тѣтѣлор пацїлор чержндѣле
 пачеа лжтеї шї ферїчїреа еї; еѣ днсь, ка-
 зпѣл дн чеї маї смерїцї тѣлжѣчїторї аї лжї,
 кѣтежнд а зпї славл теѣ глас кѣ ал съѣ
 че рѣсѣпѣ дн тот зпїверсѣл, дндрѣспеск а
 тѣ адреса пжмаї кѣтре вої тжтеле ромжне,
 шї, днцелзкнд ла пїчїоареле воастре, днкї-
 пжндзвѣ ачеастѣ традицїе а съвлїмеї лжї
 скрїерї, въ чер пачеа шї ферїчїреа а тоатѣ
 Ромжнїа. Да, пачеа шї ферїчїреа а тоатѣ
 Ромжнїа кѣчї, кжнд фїекаре тжтѣ дн пар-
 те се ва днделетпїчї кѣ днзпѣпѣтѣдїреа фаmi-
 лїеї сале, тоатѣ пацїа ва днфлорї. Шї че
 славл, че ферїчїре маї таре шї маї пль-
 кѣтѣ поате фї пентрѣ вої дншївѣ дн лжтеа
 ачеаста, декжт ачеа de а vedeа днфлорїнд
 пацїа сѣпт дѣлчеа воастрѣ инфлзїндѣ? При-
 мїдї; дар кѣ възкрїе ачеастѣ скрїере аджт de
 интересѣтоаре пентрѣ вої; прїїмїд'о днкѣ кѣ
 епѣсїаст; прекжт аѣ прїїмїд'о тжтеле дн

дрепт отъл де а претинде; днсафлациле дн
сфършит драгостеа де оменпре, ши фачеді
дін ноі зп повор аша, днкѣт съ нѣ маі мпн-
цим лѣи Дѣмнезеѣ кѣнд днапнтеа алтарѣлѣи
кѣтезѣм а зиче: ТАТЪЛ НОСТРЪ.

Нѣмаі кѣнд ачеастѣ дѣмнезеѣаскѣ рѣгъчѣ-
не ва фі днтрѣ тотъл адеврѣатѣ дн гѣра ромѣ-
нѣлѣи, ва фі ши ел дн адеврѣ феричіт, ши
патріа мѣнтѣитѣ.

Съ нѣдѣждѣим кѣ ши преодіи, ачест еле-
мент сѣжнт ши атѣт де днсемнат пентрѣ со-
циетатеа поастрѣ христіанѣ, лѣкѣнд дн дѣапроа-
не вѣгаре де сеамѣ евангелічеаска доктринѣ
а ачестеі кѣрци, вор воі а се лѣнина ши еі дн
тѣрѣнса спре а вѣ да ши еі зп ажѣтор дн-
трѣ дндепдінпреа ачестеі маре фанте а ре-
цепераціеі неамѣлѣи Ромѣн. Ши маі вѣр-
тос кѣнд ши еі днсѣши сѣжнт нѣрпнді де фа-
миліе, аѣ соціи, ши ачестеа фак парте дн то-
талѣл мѣтелор Ромѣне, ши ка ши днселе,
авѣнд копіи а креще!... Да, есте днсфѣр-
шит времеа, ка ши преотѣл, министрѣ ал лѣи
Іисѣс-Христос ши мѣжлочитор днтрѣ Дѣмнезеѣ
ши оамені, съ кѣпоаскѣ кѣт де днпалѣ ши
днтіпсѣ есте соліа лѣи! кѣт де маре ши сѣ-

вліта, есте ши ачест тітл де пъринте съ-
флетеск! ши кѣт де фръмоасе сѣнт ши
даторііле лѣ, че ши дѣпзне пріа кіетареа Дѣ-
хлѣи Сѣнт престе дѣпсѣл! Кѣнд ши прео-
тѣл ва кѣпоасе кѣ соліа лѣ пѣ есте пѣмаї
де а фаче сѣдпта жѣртѣ, де а не сѣпці
дѣсоціріле, де а не вотеа прѣчії ши де а
дѣпортѣнта, пе тата... пе мама... атѣчї
соціетатеа, авѣнд дїн доѣ пѣрці идея де Дѣм-
незеѣ дѣтїпѣрїтѣ дѣ іоїмѣ, ар дѣпїнта кѣ маї
пѣлтѣ деспїре пе дрѣмѣл вїртѣдїї, ши ва пѣ-
теа атѣчї ши патріа пѣдѣждѣ, кѣ дѣ пѣдїп
тїмѣ, ва ведеа претѣтїндеа дѣколдїнд
дѣ іоїма Ромѣнѣлѣ родѣл лѣмїпїлор тѣп-
тѣїтоаре.

Ал вострѣ

преа сѣпцѣ adorator

... D. NEBELICH.

КЖТЕВА ВОРБЕ АСЪПРА ЛІМБІИ ЧЕ АМ ЖНТРЕБЪИЦАТ.

Аш фі доріт съ днтребъиндез дп ачаестъ тра-
дъчере о лѣмбъ маї богать дп термѣні шї дп еспре-
сїи, шї маї кърѣдїтъ де славонїсмърї, декът ачѣеа
че ам днтребъинцат. Дар фїнд къ днтжїл интерес
ал патріей есте, қа нїще асемenea скріерї фолосї-
тоаре съ фїе днцелесе пентрѣ фїекаре Ромън дїп
тоате класеле, т'ам сїлїт, кѣт шїа стат прїп пѣ-
тїнцъ, шї а пѣтѣт свѣерї ачаестъ скріере, а днтре-
въинца о лѣмбъ шї ып стїл сїмпле, фъръ днсъ а кѣ-
деа преа мѣлт дп рѣцїна веке.

Къ тоате ачестеа, фїнд къ лїмва ыкѣ попор
есте богать дп термѣнї пѣмаї атѣт прекът мїнтеа
дѣї есте богать дп ідеї шї дп шїнде, шї фїнд къ
картеа ачаеста поартъ дп сїне ідеї шї лѣмїнї пѣої
пентрѣ Ромън шї пентрѣ лїмва лѣї, фїрѣще се дп-
делеце, кѣ де мѣлте орї м'ам възѣт фоарте стрѣм-
торат днтрѣ а да дп ромънѣще кѣтаре саѣ кѣтаре
їдее, кѣтаре саѣ кѣтаре зїчерї шїнцїфїче саѣ пѣтїрї
де овжете не каре Ромънл пѣ ле маї аре шї леа
зїтат. Атѣнчї, кѣ тоатъ воїнда меа де а фї сїмплѣ
дп термѣнї пѣої, ам фост сїлїт де а прїїмї ідеїле
кѣ зїчерї дїп лїмва маїка лїмбей поастре, прекът
шї пѣтїрїле текнїче шї де овжете, дѣндъле днсъ
термінацїа ромънъ. Дар, ідеїде фїнд пѣої, пѣтї-
рїле саѣ зїчерїле прїп каре се дп фѣцїшазъ ачеле
їдеї, фїнд асемenea пѣої, че фолос іаръшї пентрѣ
Ромън: нешїцелегънд не знеле, фїрѣще пѣ днцеле-
це нїчї не челедалте, шї прїп зрѣаре, рѣмъне тот
знде с'а афлат маї пѣнїте дѣ а лѣоа ачаестъ карте
дп мѣпъ. Аша, пентрѣ нїще асемenea зїчерї, ам
дат тѣлмъчїрї кѣт с'а пѣтѣт маї деслѣшїте.

Ачесте тълмъчирѣ, пентрѣ маѣ тълъ длеснѣ-
реа шѣ дндемѣнареа фѣекърѣа чѣтѣтор, шѣ маѣ вѣр-
тос къ ачестѣ скрѣере се пѣвлѣкъ прѣн вромъере,
дн лок де а ле да ла сѣжршѣгѣл кърдѣ прѣнтрѣн
вокавѣлар, ле даѣ сѣнт фѣекаре пацѣн внде съ шѣ
афлѣ ачеле пѣоѣтѣдѣ. Прѣн кѣпѣл ачеста, пѣдѣжѣеск
къ ам респѣнс атѣт ла тревѣнѣа чѣлѣ кѣре ле кѣ-
поаѣе ачеле ворѣе, пентрѣ къ пѣѣ днпедек чѣтѣреа
прѣн параптесе, кѣт шѣ ла тревѣнѣа чѣлѣ кѣре пѣ
ле кѣпоаѣе, кѣчѣ ачеста, днтѣлпнд о ворѣѣ пекѣ-
поскѣтѣ лѣѣ, фѣреѣе дѣ есте опрѣтѣ чѣтѣреа аколеа,
дар дндатѣ зѣреѣе пѣтърѣл саѣ семѣл че стѣ лѣн-
гѣ ачѣа зѣчере, а кѣрѣа тълмъчѣре о гѣсѣеѣ ѣарѣшѣ
дндатѣ ла пѣтърѣл саѣ семѣл кореспѣнѣзѣтор кѣар
сѣнт ачѣа пацѣнѣ.

Am zic къ m'am silit a oi simpla, dar tot oda-
estъ фърѣ а къдеа преа тълъ дн рѣѣна веке; апа,
ам днтревѣнѣат тълѣе дѣн зѣчѣрѣле прѣѣмѣте пѣжѣ
акѣт дн лѣмѣѣ; шѣ тѣкар къ ачесте зѣчѣрѣ сѣнт
преа кѣпоскѣте де тоѣѣ чѣѣ карѣѣ аѣ зѣрат марѣнѣл
кѣлтѣрѣѣ лѣмѣѣѣ поастре, шѣ маѣ вѣртос де чѣѣ карѣѣ
кѣпоск шѣ лѣмѣѣ стреѣне, дар фѣѣнд къ деа класеле
де жос поате днкѣ пѣ сѣнт кѣпоскѣте, ам дат тъл-
мъчѣрѣ шѣ пентрѣ ачестеа. Асемѣеа ам фѣкѣт шѣ
къ тоате персоанеле, азѣторѣ днсемѣнацѣ, кѣре фѣгѣ-
реазѣ дн ачестѣ скрѣере.

Днсѣжршѣт, тѣкар къ скопѣл меѣ прѣн страдѣ-
череа ачѣеста пѣ есте, де а дѣвѣа пе Ромѣл лѣмѣѣ,
чѣ де аѣ да лѣмѣѣѣ ка съ пѣ пѣарѣѣ, тоѣѣѣѣ м'ам
сѣлѣт кѣт мѣа фост прѣн пѣтѣнѣѣ а днтѣѣка ачѣестѣ
днтѣѣе тревѣнѣѣѣ къ ачѣеа а кѣлтѣреѣ лѣмѣѣѣ. Деа
Дѣтпезѣѣ днсъ, пентрѣ вѣнеле Ромѣлѣлѣѣ, ка ачѣ-
естѣ кѣрте съ фѣе атѣт де кѣзѣтѣѣ, днкѣт съ фѣе
трѣвѣнѣѣѣ де о адоа едѣѣѣе; атѣлѣѣѣ воѣѣ кѣтеза а дн-
трѣвѣнѣа о лѣмѣѣѣ маѣ богатѣ. Дѣрескѣ днкѣ, ка
ачѣа адоа едѣѣѣе съ се поатѣ тѣпѣрѣ шѣ кѣ лѣтерѣле
поастре стрѣмѣоѣенѣѣ.

Am zic къ m'am silit a oi simpla, dar tot oda-
estъ фърѣ а къдеа преа тълъ дн рѣѣна веке; апа,
ам днтревѣнѣат тълѣе дѣн зѣчѣрѣле прѣѣмѣте пѣжѣ
акѣт дн лѣмѣѣ; шѣ тѣкар къ ачесте зѣчѣрѣ сѣнт
преа кѣпоскѣте де тоѣѣ чѣѣ карѣѣ аѣ зѣрат марѣнѣл
кѣлтѣрѣѣ лѣмѣѣѣ поастре, шѣ маѣ вѣртос де чѣѣ карѣѣ
кѣпоск шѣ лѣмѣѣ стреѣне, дар фѣѣнд къ деа класеле
де жос поате днкѣ пѣ сѣнт кѣпоскѣте, ам дат тъл-
мъчѣрѣ шѣ пентрѣ ачестеа. Асемѣеа ам фѣкѣт шѣ
къ тоате персоанеле, азѣторѣ днсемѣнацѣ, кѣре фѣгѣ-
реазѣ дн ачестѣ скрѣере.

днѣ днѣа тривъней преждѣкъциле ші рѣтъ-
 чиріле, ісвоаре але тѣтѣлор тікълошілор поа-
 стре. Днѣдѣчаскъсе кодичіле, днѣвнѣтъ-
 деаскъсе пѣравѣріле, репаскъсе релиція дн
 адевърата са доктринѣ. Моралисеазъ ошїреа
 прїп днделетнїчїре, дерънїтеа прїп днвѣдѣ-
 тѣрѣ, жѣнїтеа прїп сїмѣїтѣнтѣл релиціос. Сї-
 мещете а добѣндї о леце деспре едѣкація
 пѣвїлїкъ каре съ пѣ пѣїе слава маї сѣс де кѣт
 словозенїа, пїчї словозенїа маї сѣс де кѣт
 прїнчїпеле, о леце дн сѣжршїт потрївїтѣ
 кѣ ашезѣмїнтеле поастре. Десфїїнѣазъ вѣ-
 тїле, непорочїтоаре атѣт пентрѣ пѣравѣрі-
 ле попоарелор кѣт шї пентрѣ днлеснїреа
 вїеѣвїреї шї а днѣстрїеї лор. Десфїїнѣазъ
 робїа шї осѣнда де тоарте, ачесте доъ не
 леѣвїрї але дѣтїї варѣаре пѣстрате дн лѣ-
 теа чївїлісатѣ. Оменеще леѣїслаѣїле поа-
 стре днкъ сѣлѣватїче, прежѣт Фенелон а
 оменїт днвѣдѣтѣрїле теолоѣїче інтродѣкїнд
 дн трѣпселе дѣхѣл Евангелїеї. Дн сѣжр-
 шїт, пѣнѣте тотдеазна, прежѣт шї пѣпѣ
 акѣт, маї сѣс де кѣт фортеме гѣверпелор;
 монархїе, днпѣрѣѣїе, репѣвїлїкъ, прїїменеще
 тотѣл, афарѣ de despotїcїsm шї де анархїе.
 Шї апої че не пасѣ де форта політїкъ а вївї
 стат, саѣ де пѣтмеле че і се дѣ, дакъ леѣеа
 лѣї Дѣтнезеѣ се афлѣ дн трѣпса!

Прїетене, солїа та есте днпалтѣ, адевърѣл
 есте не вѣзеѣї, лѣтмеа резїче дѣтнезеешїле
 тале каптїче, шї ворѣеле че ростенїї дн адѣ-

INTRODUCEREA

САЪ

ПРЕФАЦА АЪТОРЪЛЪИ.

Сънт акъм врёо къдѣва аи, дѣивені идея де а черче-та Франція, де а'къноаще пѣмѣнтъл, монументеле, ора-шеле, сателе ши ачеа дънгъ дѣчинсоаре феръзѣ, де тѣрѣ ши де мѣнѣи карѣ се дѣтѣнд дѣла Піринеѣ* пѣлѣ ла Ал-піѣ, дѣла тареа медітеранѣ пѣлѣ ла Очан. Нѣдѣмѣ-еаш а авеа о таре тѣлѣмѣре дѣн ачѣстѣ прозѣмѣларе, ши дѣ адевр пѣдеждѣле нѣм фѣрѣ дѣнѣлѣте. Дѣн климеле чѣле маѣ дѣлѣи, ам дѣтѣмѣлѣт поноаре дѣндеlegtоаре ши о дѣсевѣтѣ дѣмѣдѣшѣгаре де тоате възѣрѣде пѣмѣнтълѣи. М'ам мѣнѣнат дѣ ведереа пенѣтѣрателор коравѣ каре ин-траѣ дѣн портѣрѣде поастре зѣнде вѣрѣсаѣ вогъдѣи дѣ а чѣнѣи пѣрѣдѣ але пѣмѣнтълѣи; маѣ тѣлѣт де чѣнѣечѣи ши де каре се дѣкаркѣ кѣ ачѣсте вогъдѣи ши де рѣспѣндеск іѣи коло дѣн цѣарѣ, прѣн каре еле цѣн неконтѣнѣт дѣн възѣ старе мѣнѣкареа ши дѣнфлорѣреа еѣ. Іѣи, ферѣл Норвеѣиѣ се дѣн-флакѣрѣ ши се тоаѣе сѣнт чѣокапѣл ковачѣлор; коло, дѣн-па де Спанѣа ши де Кашмір се префаче дѣн нѣнде цѣсѣтѣрѣи моѣ; маѣ дѣнколо, поноаре де дѣкрѣторѣи прѣмѣеск-вѣшѣва-кѣл Індіѣлор, дѣл торк, дѣл цѣс, ши'ї дѣнѣгрѣеск чѣле маѣ-вѣи колдоре (вѣнседе): прѣтѣтѣндѣнеа ам гѣсѣт веѣиле скѣ-тѣрѣи ши тѣнѣѣстѣрѣи префѣкѣте дѣн фаврѣиѣ: дѣналѣтеле до-волѣе рѣснаѣ де кѣнтѣчѣле дѣкрѣторѣлор ши де стотѣлѣ-фѣрѣ дѣчѣтарѣ ал маѣнѣелор де авѣр. Ераш дѣнѣнтат де

* Мѣнѣи карѣ дѣспарт Франція де Спанѣа.

** Мѣнѣи карѣ дѣспарт Франція ши Сѣѣѣера де Італѣа.

атъта дъвиелишгаре; дар чеа че мѣа прѣчишт ми маѣ пѣлтъ шѣаре а фост ачеа мишкаре дѣтинъ дн каре се афла тоатъ цеара кз крещереа зноѣ гандак. Дела миаза-зи пѣлтъ ла миаза-ноапте, дела хотареле Италиеѣ пѣлтъ ла мѣнѣи волканичѣ аѣ Виварѣзълѣ, зн гандак дѣтърѣтъ претѣтѣденеа активитатеа (лѣкрареа фѣръ прѣдет). Ла Авигнон, ла Исхъ ми ла Вазкласа, се деапѣтъ гогошилелор. Дн Normandia, дефетеле деѣрѣнсе але фетейлор тѣнд ачесте фѣре де нише фѣсе зпоаре, ми арзѣкъ фелѣрѣте de-семне не окѣрѣле аерѣне але влоудѣрѣлор че се дѣшлетек ла поѣ. Ла Сѣнт-Стефан (Saint-Etienne), дн ачелеашѣ фѣре се дес дагдѣчеле каре се десфѣшѣрѣ пѣсте тоатъ фаца Езропей. Ла Nimes се фак дн трѣнгеле нише стофе каре сгоптеазъ шѣ фѣшиѣ ка шѣкъл. Ла Lion, фѣрѣмоаса теа цеарѣ, се дѣтѣнд дн катѣфеа гроасъ, дн газ транспарент ка аерѣл шѣ стрѣлѣчѣтор ка сѣдефѣл, дн атлас, дн дамѣк ми алтеле. Ла Paris дн сфѣршѣт, мѣтасеа се дѣгрече кз пенела артистѣлѣ, ми терѣе пѣлтъ а репродѣче, не ковоаре скаше, таблорѣле чѣлор маѣ шарѣ маестрѣ. Дар ачесте капете д'оперѣ але мѣщешѣзълѣ, ми ачесте мѣнѣи але индѣстриѣ, че сѣнт-еле не лѣнгѣ възѣрѣле че патѣра реварѣтъ кз дъвиелишгаре прѣсте Франція? Дѣтрѣ са гѣсенѣ тоате кѣшѣмеде ми тоате кѣлтѣрѣле: ла миаза-зи, маслѣнѣл, кѣтрѣл ми портокалѣл; ла миаза-ноапте, молѣфѣл ми вѣрадѣл; амѣндѣл кѣнѣтѣеле лѣндѣлѣ вѣтанѣк***. Кѣпачѣѣ Персѣѣ ми аѣ чѣлор доѣ Америкѣѣ вѣн де се амѣстекѣ кз злѣи шѣ стѣжарѣѣ пострѣ; поашеле ароматѣе але Асѣѣ кз доашеле де аѣнѣ; дѣтреагѣ флорѣрѣя | Рѣсѣрѣтѣлѣ кз оперѣеле поаштре вѣореле, кз вѣкетѣрѣле кѣшпѣшѣлор вѣострѣ гѣачѣѣ ми кз таѣнѣчѣѣ вѣевеѣн. Аша Франція с'акѣперѣ кз родѣрѣле дѣмѣѣ чѣѣ нѣоѣ ми кз кѣторѣле чѣлѣѣ веки. Дн дѣвѣлѣмеа деалѣрѣлор еѣ дѣкѣркѣте кз вѣѣ, кѣрг не пѣчетѣт рѣзѣрѣ де вѣн дн пѣстранѣ тѣтѣлор пошарелор; тар не лѣрѣле еѣ кѣшпѣѣ; сенерѣшѣрѣле зѣдоѣзѣт ка валѣрѣле шѣрѣѣ, сѣнт вѣнтѣл че ле дѣковоае, ми сѣнт соареле че ле коаче.

Ла ведеѣреа аѣктор вѣгѣцѣѣ, иѣна теа сѣлта де вѣкѣрѣе ми стрѣгаѣ. О! скѣшпѣ патрѣе! о! пѣшѣнт фѣрѣчѣт! тѣ аѣ де тоате, вѣгѣцѣе, дѣцелецѣере, ми лѣбертѣте.***

* Приѣ каре се веде дѣнокѣле, прѣкѣнт приѣ стѣкѣл, аѣн, аер, сѣѣ о цѣсѣтѣрѣ рѣрѣ, сѣнѣре.

** Зѣргѣнѣтѣрѣ каре дѣнѣщѣошѣазъ о прѣвелѣде сѣѣ о шѣнѣ оаре-каре.

*** Шѣнда каре трѣктеазъ деѣпре тоате пѣвѣтеле, сѣдрѣле.

**** Словозѣне.

Есте оаре пре пѣтмант вре о приведице де о потривъ къ слава та! Тѣ те аї деспулат де ерескриле ши де видиріле тале прекѣм чинева се деспоате де о странець. Дн сінзл теѣ нз се маї вѣд нічї къ дѣ гѣ рї петревнічї, нї ѣ дре нт гѣ рї ле фес- даде*, нїчї подвезіле, нїчї ровіа, нїчї кастеле вртѣмаше днтре еле, нїчї провинції, протівніче зпа ахтіа ши пісма- ше; чї нѣ маї зп сінгѣ р попор, ши дн ачест попор нѣ маї о сін- гѣ рѣ фаміліе. Ши зїканд ачестеа, ши се нѣ реа къ, пре- тѣтіндеа, воѣ азї кѣ нт ѣ нд се імѣ л де тѣ лѣ знігѣ че се кѣ нта дн адѣ нкѣ л імнїї мѣ ле.

Дар ваї! авіа дѣ рѣ спеск а о скріе. Не ачест пѣтмант ах фѣ гѣ дзіндеї, дн нї жлокѣ л ачестор фамілії дн кѣ ркате къ нѣ ндрїде че фак віаца дѣ лче ши деспїчїоасѣ, нѣ гѣ- сїѣ, кѣ нд венїѣ ла провѣ, дѣ кѣ нт нѣ маї пе комілаші, аче- ле фїнѣ фѣ рѣ грї жѣ ши невїновате ка пасерїле черѣ лѣ ѣ каре съ фї фост дн аде вѣ р ферїчїцї. Чееа алтѣ нарте а попорѣ лѣ ѣ, жѣ нї ши вѣ трѣ нї, четѣ денї ши сѣ тенї, нѣ реаї а фї тѣ нчїцї де зп рѣ ѣ аскѣ нс каре нѣ ле лѣ са нїчї зп ре- паос. Дн сінзл кампїлор лѣ ї, пѣ лгарѣ л арѣ нкѣ зс пра- орашелор зп окїѣ де деспрец ши де пісѣ тѣ; дн сінзл грѣ- дїнїлор лѣ ї, богатѣ л стрїгѣ тїкъ ломїе ши деспѣ дѣ ждїре; негѣ зѣ торѣ л се пѣ нѣ це деспре негоѣ л сеѣ, несерїашѣ л деспре плата са, банкїерѣ л деспре полїтїкѣ, ши тоѣ ї деспре стареа лор соціалѣ. Кѣ кѣ т чїнева се сїе кѣ ат- та ворвеле сѣ нт маї амаре, кѣ атѣ та не тѣ лѣ знірїле сѣ нт маї марї: не кредереа а интрат дн челе нѣ тмант ецїї прекѣ м дн челе черецїї: медїкѣ л** нѣ маї креде дн медїчїнѣ, нїчї

* Маї наїнте се афла дн Европа зп фел де пропрїетарї карїї стѣ пїнеаї кѣ те зп фесд (шїпѣ т), де анде ши віне нѣ меле фесдѣ л, ши авеа фре- тѣ л асѣ пра лѣ кѣ їторїлор ачелїї фесд де аї жѣ дека, а ле лѣ ва вїр, клѣ- къ ш. а. т. ка зп стѣ пїан арсолѣ т, де сїне.

** Чееа че с'атїнѣ це деспре стѣ пїнеїре дн кѣ ртїреа дн нѣ зотрѣ, ши ре- лѣ цїїде че аре кѣ алте нѣ терї стреїне.

*** Доктор, каре стрїкѣ нд се с'а зїе дофтор, ва съ зїкѣ нѣ маї дн вѣ цѣ ат десвѣ ршїт, ши маї кѣ сеаїт дн алте шїнѣ це, іар нѣ нѣ маї дн дофто- рїе. Се дн целеѣ че къ дѣ пѣ че с'аї пердѣ т деа ної шїнѣ це, чеї дн- тѣ ї вѣ рвацї дн вѣ цѣ адї каре аї неїт дн деарѣ аї фост докторї дн медїчїнѣ, адїкѣ дн вѣ цѣ адї дн дофторїе, ши фїнд къ алт фел, де дн- вѣ цѣ адї нѣ маї ераї ла ної, іар кѣ тре ачестеа фїнд ши онїчекѣ л, пре- кѣ м ши пѣ нѣ асѣ зїї, дн тоате дерїке, де а лї се зїче, доктор, адре- сѣ ндѣ ле ворва, каре е ка зп тїтѣ де-чїнеге, лѣ а рѣ мас ла ної нѣ ме- ле де доктор саї дофтор дн лок де медїк, іар шїнѣ цѣ ши леакѣ рїлор лор, дофторїе, дн лок де медїчїнѣ. Віне есте дар акѣ м, къ аї дн че- нѣ т іаршї а се віи ши пе ла ної вѣ рвацї докторї ши дн алте шїнѣ це, де а дн дре нта дн целе сѣ л ачестеї нѣ мїрї, ши а нѣ мї пе дн вѣ цѣ атѣ л дн мешесѣ гѣ л. лекѣ реї, медїк, іар шїнѣ ца ши леакѣ рїле лѣ ї, medїсїнѣ, къчї дофторїе нѣ ва се зїкѣ нїмїк, афар нѣ маї дн дре нт ѣ нд о ши зї- кѣ нд, доктрїнѣ, каре ва съ зїкѣ дн вѣ цѣ тѣ рѣ.

жәдекъторъа дп ледї, нїчї преотъа дп релїгіе, нїчї солдатъа дп славъ, нїчї жәпеле дп амор; дпсшї дпнърацїї пәмаї kred дп дпнърәцїе; iar descъстъа каре роаде тоате сәфлетеле ле прьбьстәенде дп нїде амвїцїї десъдъждзїте.

Претътїндеа дпвїеа шзгарае, шї претътїндеа пдндереа: че, трїстъ прївелїше а фрәмоасеї боастре Францїї! Ачест попор індустріос, каре шї се пьрәсе ка о фамїліе шаре, пз шї се пьрә маї мълт еде кәт ка о фїндъ тїкълосае, каре аскъндеа, сьнт нїде респїнте скәшїе; нїде рьнї дпгрозїтоаре, шї әрәтъа, ачест денерт кәмплїт, сьнт стръдъчїрїле знеї веселїї шїнчїноасе. Акъш дпшїнзпареа дпчетасе, шї дп локъа еї, о шїлъ аръзїтоаре шї оторәтоаре дпї корпїндеа тоатъ фїнда. Къзтае прїчїна ачестъї рьз, шї крезъїе къ амгъсїт о дп лїнса де дпвьдътәръ шї де репаос. Пентрә а аддъче дар репаосъа, че тревзїа? А іскодї махїне каре сь цїе локъа пьтерїлор отълзї. — Дар пентрә а да дпвьдътәръ? А іскодї метоаде, а дпдеснї дпвьдъаре, а дпшълцї скоаделе, шї а рьспандї жәрнаделе шї кьрцїле. Және дпкъ не атзчї шї не дпдоїндзтъ деспре нїмїк, ть пьсеїе ла ләкрә. Фькъсем кәтева стъдїї пентрә а їтра дп скоала полїтеknїкъ, знде, де атзчї, Лъдовїк XVIII ть кїемъ сь професез їсторїа, їсторїа Францїї, їсторїа церїї, пентрә къ рецеле ледїзїторъ, воїа сь деа о дпвьдътәръ пәдїоналъ скоадеї чеї маї. Мъ дпгьрїїе шї маї мълт дп ачесте стъдїї. Мъ фькъїе деонїетръ, механїк, хїмїст шї дпсшї економїст. Пьсеїе мапа не тоате пьскопїрїле челе пзої, ле десъваршїїе шї ле дпшълцїїе: дп гандъа меъ Францїа с аконереа кз дръшгьрї де фер, шї кәшїїле боастре се ләкрае фьръ остенеалъ. Авеам махїне пентрә скоатереа рьдъчїнїлор, шї алтеле пентрә арәтъа дпарїнїлор. Къ пәдїнтеї кьрвншї шї кәтева пїкьтәрї де апъ, лзшїнат орашеле, дам кәї карелор боастре, пәнзе коравїлор боастре шї дегете механїчелор боастре; ле фьчеам сь тоаркъ, сь цеасъ, сь ләкрезе феръа, сь тїпъреаскъ шї се кълътореаскъ; еде продъчеае пе рәнд не рәнд, ка нїде фїнде гандїтоаре, аче, хәртіе, тьзгьрї, хаїне, мобїле, тоате ачестеа фьръ дпчетаре шї фьръ овосїре, шї не кәнд авзрәа ләкра, отъа се одїхнеа шї се вькзра.

Репаосъа фїнд акъш гъсїт, тревзїа а'л дптресїнца дп фолосъа дпцеледерїї, а черчета сїстемеле де едъкадїе шї метоаделе де дпвьдаре, шї а пзне дп локъа їдеїлор векї не челе пзої. Ачї, пз авзсеїе а фаче алт чева де кәт а

зрѣта ши еѣ мишкарея универсалъ (овѣеаскъ); върваѣи чѣи маѣ лѣминаѣи се дѣделетничеаѣ атѣнчѣи къ дѣвѣдѣтъра попоралъ, тѣ дѣсодѣѣѣ ла къдетѣриле дор ши прѣиѣиѣѣ тоате сѣтемеде дор: миѣ де скоале се дескѣсеръ ши дѣвѣдѣтъра дѣчепѣтоаре алергѣ дѣла орѣше ла сате, дрѣгѣлаши ши веселъ, прекзѣм дѣтр'о зи фрѣмоасъ веде чѣнева не докѣиторѣи орѣшелор еѣиѣнд дѣи весѣиѣнтѣ де сѣрѣвѣтоаре ши ресѣлѣиѣиѣдѣсе департе не къмѣиѣи. Дар нѣ ера дѣстѣл де а дѣвѣдѣа попорѣл сѣ чѣтеаскъ; де нѣ и се ва да ши кърѣи нѣ е ѣиѣк. Атѣнчѣи искодѣрѣм библиотѣчѣле комѣнале, еѣдѣѣле комѣнакте, адѣнѣаре дѣи чѣде маѣ фолосѣтоаре скѣрѣиѣи пентрѣ лѣминарея попорѣлѣи.

Ажѣисесем не ла ачестеа, кънд, къ тотѣл фѣиѣнд овосѣи де лѣкрѣ ши въжѣнд къ не фѣикаре зи сѣнѣтатеа теа се дерѣнѣна, тѣ кърѣиѣсе о шарѣ неодѣиѣнѣ. Дѣчепѣиѣѣ а маѣ теѣе къ нѣ воѣѣ ажѣиѣе сѣ маѣ въкрѣ де арѣвѣре зѣат къ а теа сѣдоаре. Сѣиѣеам о дѣрере сѣжѣиѣитоаре дѣ сѣфлѣтѣл меѣ де а маѣри токмаѣ дѣи ажѣнѣл знеѣ аша де фрѣмоасе исѣжѣнѣи ши де а нѣ ведеа Франѣиѣа фѣрѣиѣтѣ ши ресенѣратѣ! Дѣчѣи къѣмаѣѣ не медиѣл меѣ, ом къ жѣдекатѣ ши къ къдет, ши арѣтѣиѣдѣѣи грѣнѣнѣле де хѣрѣоаре че маѣ дѣкѣнѣѣкѣраѣ, дѣи сѣисѣѣиѣ пре ларѣи прѣчѣина воалеѣ меде, кънѣзѣриле, нѣдежѣдѣле, теѣерѣле меде ши ѣиѣаѣа'м тоѣиѣтѣ де лѣкрѣ. Ел маѣаскълѣтѣ дѣиѣтрѣнѣтѣѣѣ къ зѣи аер де рѣвѣдаре; апоѣи де одатѣ:

Ши зѣнде те пор дѣѣѣе тоате ачестеа? дѣиѣи зѣсе, арѣнѣи кънд асѣрѣнѣи о къѣтѣтѣрѣи ѣезѣиѣтѣ ши рѣзѣѣтоаре.

— Сѣ фѣк фѣрѣчѣрея Франѣиѣи, нѣдѣжѣдѣескъ.

— Дѣделег! ши пентрѣ а ажѣиѣе ла ачест скоп, чѣнева воѣеѣе сѣжѣѣе, пѣтере, азр ши о старе дѣналѣтѣ дѣи лѣше.

— О! ѣиѣи зѣна дѣи ачестеа, докторе.

— Че! нѣаѣи ѣиѣи о амѣѣѣѣѣе?

— ѣиѣи о амѣѣѣѣѣе.

— Дакъ есте аша, апоѣи лѣиѣиѣеѣете: воала нѣ е грѣ; ва фѣи дѣстѣл сѣиѣи даѣи пѣѣиѣнтѣл реѣаѣс ши сѣ ресѣфлѣи аерѣл къмѣиѣлѣи.

Дѣчѣи, маѣ дѣсѣѣѣ сѣ маѣ статорѣиѣескъ ла о дѣпѣтѣрѣаре де доѣл лѣе де Версалла, не маѣрѣиѣеа знеѣ къмѣиѣи маѣри, але кърѣиѣа сечерѣиѣзѣрѣи азрѣте сѣжѣиѣеазѣ фѣрѣм конѣнѣрѣе дѣи тоѣиѣи аѣиѣи. Дѣи партеа ачѣеа, шеѣѣл се. кам адѣнѣѣеѣе ши се дѣспарте дѣи доѣл краѣѣи, дескѣзѣиѣдѣсе ка прѣиѣтрѣнѣн фѣрѣтекъ зѣи маѣр де вѣѣи весѣле, але кърѣора лѣвеѣи ѣерѣи се дѣиѣиѣнд къ ресѣфѣрѣиѣре дѣиѣтре доѣл коасѣе аѣонерѣте къ вога-

те семънътърї шї днкоронате кз пздърї де кастанї. Дн тарїнеа ачестор пздърї се рїдікъ фръмосъл сат Четатеа-таре (Châteaufort), кз кшпенеаска лзі клонопїцъ, шї кз ачеле доъ мормінте дїн времеа Галїлор пзсе ка доъ метереде сїнт дерънътърїде вреднїче де загрвїт але кастелълзі Ізг.Кадавръл (Hugues-le-Cadavre), іар дн мїжлокъл тътлор ачестора, се веде о късцъ сїмплъ, вїне змврїтъ шї кз тотъл церьнеаскъ, Локзїтъ де о фамїліе дїн вепеле времї векї, шї знде прїетешгъл днї да о адъно-стїре.

Аколо ам петрекът дої анї, днделетнїчїндзмъ кз кз-тареа сьпътгїїї меле, іар маї вартос кз кївзїрїде меле, днсоцїндзмъ ла тоате лзкрърїде соцїетгїлор фїлантропїче* петръ респандїреа кзпоцїнцелор фелосїтоаре, шї дндеманд не тоцї прїетенїї меї а алерга дзгъ днвзпъ-търїреа оменїреї днтрєїї. Мзлдемітъ фїе лзі Дзїноезеї, сфършїтърїде н'аї фост тързїї, дар аї фост днпротїва пздеїдїлор меле. Кз кат днвзцътърә се днтїндеа, кз атата не дндеманареа крещеа. Шїїнца днтрърата дн лок де а днвлзкїї; шї ръл, нз л пзтеам тзгъдзі, петрз кз мз зртъреа пнпъ кеар дн сїнгзртатеа меа. Дн ачест сат дрїгїлаш, каре авеї о скоалъ, шї дн каре гтсїсем апъзв-мїнтеле шї днвзпътърїде веакълзі; дн ачест сат, аї кт-рзїа локзїторї шїеаї тоцї сь Чїтеаскъ, шї а кзрора пзїпъ днвзцътъръ шї пзїпн репаос ар фї треззїт сь ле дн-мзлдеаскъ вкзрїїде, дїн протївъ, нз се аззеа днтр днссъл декат нз маї планцєрї шї цемете. Ла кзцїва вкзтрапї, дн сь пзїпнї ла нзшър, ле пзреаї ръл дзгъ домнъл про-прїетар каре пзнеа одатъ пе ан ла маса са пе арендашъл сь; алтора, маї нзїпн мандрї, ле пзреаї ръл дзгъ кълз-гзрїї карїї днпзрдеаї де мнкаре де помалъ ла поарта тзпъстїреї. Чеї маї богацї, се снзрәї де ведереа богате-лор дзшрвї че днталнеаї дн валде шї каре ераї про-прїетатеа а врє о дої треї банкїерї; чеї маї сзрачї пїсмзїаї пе чеї маї богацї, шї ар фї воїт днпзрїреа тошїлор, кз дереа даїдїеї шї репъвдїка. Дн сфършїт, жзпїї, авїа ешїцї дїн скоалъ, зїчеаї кз шїїнца шї взпъл днцелес сеафлъ пе пзпнот нз маї де ла венїреа лор дн лзме, шї кз цєара, естє нз маї жзпїшеа; іар петрз тоате чеде малте, о адпкъ деспре-цїре. Ера аколо, почїї зїче, ка о прескзртаре а Францїї.

Еакъ, днї зїсеїї, о есперїїнцъ (днчеркаре) фоарте дз-рєроасъ шї каре ва арнка дн кзцетърї фоарте пелїнїцї.

* Ізїтоаре де оменїре.

тоаре не тоуї стървїторїї центръ днаитаре. Възлїѣ еѣ днсмї, кѣ кѣ кѣт днделедереа днї. креще вогъдїле, кѣ атата моралїтатеа стъръчеще, шї дн капетеле дешерте, софїста** шї писма пак дн презнѣ кѣ кдетареа: Аша дар, еѣ днделесесем рѣѣ стареа Францей, саѣ днї дн кнпїсем рѣѣ леакъл: орї кѣт, тѣ сїмїцїѣ пѣтрѣнс де чеа маї грозавѣ шї днїре, шї кѣ тотъл доворѣт.

Дн мнѣтеле днпѣлї, нѣ шѣ нѣтеам манглїа алт фел де кѣт днкнпнндзмї сїднїчї: аш фї воїт сѣ арз кѣрїде, сѣ рѣп жѣрпаделе, сѣ омор дндстриа, сѣ десрѣдъчїнез непорочїтъл ном ал цїнїцеї. Ам мерс нѣлѣ кеар а гѣндї кѣ попорѣд, адїкѣ неамѣд оменеск, афарѣ де кѣтева фїнїце прївїлѣцїате, есте фѣкѣт сїре а рѣманеа пентрѣ тотдеазна дн днжосїре шї дн рѣтѣчїре; кѣ тїранїї фак вїне де а трѣнтї жос ла пѣшмѣт не ачест довїток неаскѣлтѣтор; кѣ кѣлѣгѣрїї фак вїне d'ад скоате дн нѣшѣрѣд фїнїцелор гѣндїтоаре; кѣ нѣмаї днпнпндъл дн днпнперѣкъл нецїнїцеї шї дн тїкълонїе, дї поатѣ чїнева стѣпнѣнї зрѣтеле патїмї, шї кѣ тревѣе ал дѣшестнїчї ка не зн довїток, прїп фоаме шї прїп фрїкѣ, дакѣ нѣ вѣще а фї ферїчїт, ка днѣрїї, прїп днделедере шї дѣмїнїе.

Ерам плїп де тоате ачесте кдетѣрї, шї, ка зн алт Ма кїавел, фѣкѣлї дн еле сїстеме, кѣнд, о днпнрѣдїзраре нарѣтїкъларѣ, дѣ одатѣ мї ле префѣкѣ.

Дн фѣндѣл възїї, не стѣмїнї, се веде днкѣ астѣлї о касѣ стѣреадѣ, шї нѣсѣ ла зн лок аша де вѣн, дн кѣт пѣ дѣрїле, колнїчеле, пѣшпнеле, шї сателе каре о днкнпндрѣ, сеамѣнѣ а фї ашезате днадїнс де патѣрѣ сїре а слѣжї де подоава дѣшвѣрѣвїї шї а грѣдїнеї. Днпгѣ каса ачѣаста, чева маї днпсѣ де пѣрѣлї, есте о скоалѣ а сатѣлїї, преа фрѣмос змѣрїтѣ, шїад кѣрїа модел се гѣсеще нѣмаї дн романпзрїле лѣї Азгѣст-Лафонтен; дн фадѣ, есте зн под шї о тоарѣ фѣкѣте пентрѣ пѣлѣдѣмїреа окїлор шї пентречереа зггравїлор; дн сфѣрїшїт, се маї веде о вїсерїкѣцѣ зѣнде се одїкнеще, сѣлїт о марѣрѣ смерїтѣ, доампа локѣлїї, тоартѣ дн флоареа жнпнїї, дар а кѣрїа евлавїе шї фрѣмѣсеще ад лѣсат лѣпїї addѣчерїамїнте. Ачест грѣп де копачї, касе фзїшоаре, шї доѣ тѣрнѣрї готїче каре се зерек дн пѣдѣре, алкѣтѣсѣк зн пѣнкѣт де ведеде днкѣнтѣтор дн мїжлокѣл челїї маї адднчї сїнгѣрѣтѣцїї, пентрѣ кѣ не фрѣмѣл де аколеа, треж нѣмаї грѣоеле кѣрре але

* Внеле пѣрѣвѣрї.

** Кѣвлѣт, аргѣмент недрѣпт, мнїчїнос.

лешпаридор, ши търмеле каре, пе ла сфършитъл тоашней, дъвиошеалъ валлеа.

Ал тоате дъминичиле, ла вестіреа клопотълэй висеричій, мердеам де аскълтам летъргіа. Ера о привеліде преа фрѣшоастъ ведереа церапчелор дн сіншла лор гьтреалъ, къль-торіндѣсе ла ачелаші час, дн тоате нърділе вэй прінтре дивезі; зік церапчеле, пентрѣ къ дн сате, пѣмаі фемеіле мерг ла висерікъ. Катѣ одатъ днсъ мі се днташпла съ ам ши зп соѣ. Ачѣста ера зп вътрап вредник де чінсте, де а кързіа евлавіе апрінсъ ши ісквсітъ пѣ тѣ нзтеам мінѣпа де ажнс. Кѣ тоатъ простімеа вестнтелор лэй ши оаре-каре семне де съръчіе; дар тотъл дн персоана лэй вестеа лініцеа, ши, прінтрѣн фершек петълмъчїт, къ кат дл привеам, днї сінцеам сѣфлетъл дмпъртъшндѣсе дн лініцеа сѣфлетълэй сѣѣ. Днфьцїошареа ачестэй върват днї днтърмтъ къріосїтатеа; черчетайѣ деспре днпсъл ши афлаїѣ къ трѣіа къ мїлостенїа пълїкълэй. Прїчина къд везї дн стареа ачѣста, днї маї спѣсеръ, есте къ, ла върстѣ де вътрапече а пердѣт дої воїнічї холтеї карїї ар фї фост спрїжїнії лэй: зпѣл а мѣрїт ла вътълїа дела Бересїна ши челълаат ла чеа дела Ватерлоо; іар пѣма лор пѣтарзіѣ: са дѣс ши еа днпъ дншнїї. Еакъд акѣм вътрап, сїнгѣр ши пе маї нѣтѣнд лѣкра; дар пропрїетаръл кастельлэй дл ажѣтъ нѣцїнтел, ши локзіторїї сатълэй дшплїнеск дїпса. Днкъраціат де ачѣсте аззірї, дл днташнїпаѣѣ днтрѣо зі арѣтѣндѣї дорїнга дѣ а д ажѣтора. „Аї тревзїнцѣ де зп вестѣнт маї кълѣдзрос, дї зїсеїѣ; ест-тїмї іарпа ва фї пероастъ, ши тревзе а гѣндї маї де тїмнѣрїѣ.“

Ел рїдікт ѣкїї ла шїне: къзгьтѣраї ера селїпъ.

— „Шї че мї тревзе а гѣндї еѣ ла ачѣста, респнсе-ел, къ зп глас днтшкат, кънд Дѣмнезеѣ нзпе ачѣстѣ днгрїжїре дн інїма вѣнїлор оашенї?“

Еака зп ом фоарте сѣпнѣс воїндеї лэй Дѣмнезеѣ, зїсеїѣ дн сїнем, тревзе съ афлз дар днделетнїчїрїме вїенцїї лэй ши пѣшѣръл къѣтетърїлор лэй.

Шїї съ чїтещї? дл днтреваїѣ.

— Да, Домнзле. Дл жнпечеа меа ам лзат ледїї дела тош попа, зп върват преа де треавъ ши кързіа дї пълчеа съ днведе не копїї.

— Аї кърцїї?

— Хеї! ла върста меа чїнева пѣмаї чїтеще, чї се роагъ!

— Те роцї дар адесеаорї?

— О! че порочїре маре есте де а се рѣга чїнева! Ккънд вїне сеара, тѣ пѣїѣ пе прагъл зшїї вїетїї меле колїве, че

vezî коло дн валле, сънт кастанї, прївекъ ашъсьл соарелзї, шї зїк: Татъл постръ!

— Шї атѣта е тоатъ рѣгъчїзнеа дзмітале?

— Поате фі вѣо алта каре съ змїле ііма маї вїне? Татъл постръ!... Адесеаорї, дзпъ че ростекъ ворвеле ачестеа, тъ опреск; шї възанд търмеле каре се диторк дела камп ка съ не деа ланте, възанд соареле каре ре-саре шї ашъне песте валле, вїне-кзвїнтез кълдѣра лѣ че фаче съ креаскъ еарва дївезлор шї родзрїде царїнлор поастре. Ах! атъчї тѣ сїмъ шї сънт преа дїкредїнат къ рѣгъчїзнеа теа есте адевъратъ, шї ам пентръ тоатъ сеара де гъндїт ла ачесте ворве: Татъл постръ!

— Дар канд е време реа, че фачї?

— Прївекъ черзд. Мъ зїт ла ачеї псорї марї карїї дд петрек, шї карїї вїн нз шїѣ де знде, дшїншї де вѣнт, къ-лѣторїнд фъръ сгомот, шї върсанд ка дїн нїде стропї-торї плоаеа ічі коло не кампїа че дшверзече, шї не дѣ пѣїне, знт, мїере, токмаї аша ка канд Дзмпезеѣ нї лѣар пїне ел дшсшї дн шїїнїде поастре. А! Татъл постръ каре ешї дн черзрї, тз вей трзї дн вечї! Оашенїї нз те пот оморѣ, врекш аѣ оморѣт не вїецїї меї копїлашї.

Ворвїнд асфел, окїї вѣтрѣнлзї се змплъръ де лакръ-ме, дшї плекї канѣл, шї'л азїїѣ шоптїнд дшчет клѣтеа ворве, ка канд ш'ар фі-ърмат рѣгъчїзнеа.

„Бїетъл меѣ Берtrand, зїсе-ел дзїч. ан мїнзт де тз-чере, ера чел маї язле, шї а мърїт ла Ватерлоо стрї-ганд: Съ тръеаскъ дшпзратѣл! Хеї! дакъ ар фі стрїгат: Съ тръеаскъ Татъл постръ каре есте дн черзрї! ар трзї поате астзї! шї не вїата фемееа теа каре с'а дѣс с'д дшсодеаскъ, поате п'аш фі пердзто! Дар аша а фост воеа Татълї-постръ, шї'л вїне-кзвїнтез, адъогъ-ел, шерганд-д'шї окїї, пентръ къ а дшденїнїт локъл копїлор меї кз взнїї оашенїї карїї дшгрїжеск де мїне.

— Ешї преа сїнгзратїк дн фндзл взїї, ар фі вїне съ те апрошї пзцїнтед де сат.

— Ваї! нз почїѣ пързсікаса теа, рѣспзпсе-ел, акодо с'аѣ пзскзт копїїї меї, шї акодо а мърїт мзма лор; їар апої кътре ачестеа, прекш зїче мош попа, ачела каре поате ворвї кз Дзмпезеѣ нз есте нїчї одатъ сїнгзр.

— Шї ешї шлцзміт де соарга дзмітале?

— Кзш нз воїѣ фі? Дзмпезеѣ нїчї одатъ нз м'а пз-рвсїт.

— О! Дзмпезеата ешї вреднїк де а фі шї маї порочїт, зїсеїѣ! Цїне, прїїмече те рога рїнїтъл ачеста, шї роагъте пен-

trъ mine, pentrъ mine, care sânt cъpъnc лн маї пъdine ne-
voї, dar care nъ дндръcneck а мъ nъmi аша de феричит ка
dъmneата.

— Да че! аъ доаръ ръгъчизнеа се плътеде къ арднт?
дмї zice къ дмшцкаре; iar къ о шднъ тремъртгоаре де-
пърта даръл че voeam cъч фак.

Cimdiї kъ л атинсесет.

— „Iartъmъ, дї ziceїї, аш voїт cъ фак, прекъm фаче
лъмеа, зп dar интересат.“

Zikand ачестеа дї апъкаїї евлавоаселеу мъїнї, пе ка-
ре ле странсеїї къ зп cфънт респект. Апої мъ депър-
таїї къ inima плнъ de дмшцкаре; dar депъртандъmъ
дл азїїї zikandъ mї: O! dъmneата ещї дн кърват de испра-
въ! Voїї ръга пе Dъmnezeї pentrъ dъmneата, шї днкъ
шї pentrъ копїлашїї dъmїтале дакъ веї фї авънд, шї карїї
nъ шїї днкъ cъ ce роаде!

Се повестеде despre челевръл* астроном Tiko-Brae
(Tycho-Brahé) къ днтр'о поанте, emind дн овсерваторїал
cъї, deodatъ ce възъ днкъпдърат de о глоатъ дн търъ-
ръл, care змлеха пїада пъвлїкъ. Черчетънд ел care ера
прїчина знеї аша de тарї дмълзелї, дї арътаръ дн кон-
стеладїа леведїї о стеа стрълъчїгоаре, пе care ел, амътат
de челе маї въне телескоапе, днкъ п'о зърїсе. Еака дн-
тъшплърї care сперек не днвъцадї шї care фолосек
щїпца. Стареа меа семъна преа шълт къ а тарелдї астро-
ном. Дн cimплъ cътеап дмї арътъ стеаоа пе care дн за-
дар о кътам de атъдїа анї.

Да, мъ дншъласет; феричїреа знеї пацїї п'о пот фаче
пїчї indъstria, пїчї щїпца, пїчї махїеле, пїчї кърдїле.
Есте аdevърат къ тоате ачестеа сânt фолосїгоаре ла до-
къл лор, шї днгрїжїреа ледїзїторълдї тревзе cъ фїе de а
де дншълдї шї de а ле респъндї; dar дакъ ел ce ва мъл-
цъmї пъмаї къ десволтареа днцеледерїї, ачаестъ парте пъ-
мълтеаскъ а омълдї, шї ва пепгрїжї десволтареа cъфле-
тълдї, ачае есенцїе*** dъmnezeеаскъ а оменїреї, атънчї ел
ва vedea днпрежъръл лдї, дн лок de зп попор феричїт, о
глоатъ пелїнїщїтъ дн пепфранателе еї патїмї; о глоатъ
мълчїтъ de ддоїта тревзїпцъ de а се днълца шї de а къ-

* Vestit.

** Каса, ашезъмънтъл астрономїк дн care ce фак въгърїле de сдмъ
(овсервациале) астрономїче.

*** Естракт, спирт; партеа чеа маї алаесъ, чеа маї повїлъ днтрън че.

поаще, ши ал кърпа kin 'л прѣчпъеще 'днсъши ачест Instinkt' дналт. Вої а'цї дндрентат глоата кѣтре пѣтмѣнт; еа се лпнеще de днсъл дн мнжлокъл богѣцїлор ши ал плт-черїлор сїмѣзрїлор каре се трек. Де че нѣї deskideацї кѣле черълї? Сѣфлетѣл атнчї с'ар фї кнпockѣт, дн-кѣнтат de а зѣрї днсфѣршїт скопѣл дорпцелор лѣї че і ле днштѣлцї ши ал атвїцїлор че і ле рѣтѣнцїї. Тот че одїхнеще inima, тот че тѣреще оmenїrea, ne vine de сѣс.

Воїцї ферїчїре, воїцї нѣтере; апої афлаци кѣ Dѣтнезеѣ тот аколо сѣс лѣа нѣс ши не ачестеа. Попорѣл чел маї днвѣдат дакѣ нѣ ва фї тотодатѣ ши попорѣл чел маї релїгїос, нїчї одатѣ нѣ ва фї попорѣл чел таре, попорѣл-днпѣрат.

Асфел пїлда вѣтрѣнѣлї ферїчїт дн тїкѣлошїа са, лї-пїцїт дн тѣхнїчїзнїле сале, т'а повѣдїт ла ісворѣл вї-нелїї ши ал рѣлїї.

Патїшїле поастре пѣтмѣнѣщїї, есте помѣл кнпошїнѣї, еле матерїалїсеазѣ фїїнда поастрѣ дакѣ сѣфлетѣл нѣ ле дндѣтнезееще.

Атнчї сїмѣїїѣ пентрѣ че десволтареа дндеосевї а дн-делерїї тѣрїсе рѣл дн 'lok dѣ а'л дерѣтѣна. Че лѣ-крѣ маї грозав поате фї de кѣт прївелїщеа знїї попор актїв" ши нѣтернїк, вѣтѣндѣсе фѣрѣ нѣдежде, днтре нѣррѣїї de арашѣ аї славеї мнчїноасе, аї персоналїтѣцїї"" ши аї ero-їстѣлїї""! Ачестѣ прївелїще о днфѣцїоннїм лѣшїї пентрѣ кѣ кѣдетареа релїгїоасѣ не лїсеще, іар кѣдетареа релї-гїоасѣ не лїсеще пентрѣ кѣ тѣмеле аї зїтат а о депне не леатѣнѣл копїлор лор.

Ачест адевѣр с'а фѣкѣт сѣжетѣл кѣдетѣрїлор поастре, ши а днсѣфлат скрїереа че вецї чїтї.

A l'Etang-la-Ville, le 8 Février 1834.

* Анлекаре, порнїре, мншкаре, дорпцѣ саї тревїнцѣ фїреаскѣ днпѣн-трѣ сїре а фаче зн че фѣрѣ кѣдетаре прекѣт анїталеле (довїтоачеле).

** Неастѣмпѣрат, фѣрѣ преѣет.

... } Вїцїї каре фак а днгрїмї нѣмаї de cine.

1940

The first part of the report is devoted to a description of the general situation in the country. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

The second part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

The third part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

The fourth part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

The fifth part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

The sixth part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

The seventh part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the work done during the year. The report concludes with a summary of the results and a list of references.

СЪМАРЕА МАТЕРИЛОРЪ КОПРИНЦЕ ЖИ КАРТЕА ЖИТЪИЕ.

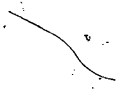
Инфлѣнда лѣи Картеcie асѣпра Едѣкациеі попоарелор. — Сола лѣи Рѣсо—
Оаре каре дѣлѣи инфлѣнциі але фамиліеі. — Адевъратѣл гѣвернатор ал
копѣлор. — Копѣи крескѣнѣ де нѣмеле лор: Корнеіл (*Corneille*), Волтер
(*Voltaire*), Барнав, Кант, Кѣвьер, Бірон, Ламартен. — Инфлѣнда фемеілор. —
Чивілісація стѣ нѣмаі дѣи късѣторіе. — Фемеіле аз дѣндѣлѣит барбаріа поа—
стрѣ фѣкѣндѣсе соаѣеле .проастрѣ. — Едѣкація фетелор дѣпъ понаца Егъ—
менѣлѣи Флебрі (*Fleury*) ші а Архіерѣлѣи Фенелон. — Едѣкація де акѣн
ші недеплѣнѣтатеа еі. — Скара соціалѣ. — Едѣкація фетелл де кѣтро нѣр—
бат. — Оарокаре скѣипѣрѣ де поаѣратѣ тронѣнѣнѣ дѣи едѣкація фетелор. —
Едѣкація нѣтелор де фамиліе. — Илап ѣенерал ал ачестеі скрѣерѣ. — Бѣ—
ника. — Едѣкація фѣсікѣ а копѣлор ші дѣнаітѣрѣле еі. — Пѣрпнтеле де фа—
миліе. — Едѣкація пѣнѣлѣкѣ, ші дѣвертатеа еі пѣхотѣрѣѣтѣ. — Едѣкація мѣк—
стѣ — Дорірі нѣтра інстрѣкція пѣнѣлѣкѣ.

STATE OF TEXAS, COUNTY OF [illegible]

[illegible]

[illegible text]

[illegible]

КАРТЕА ХНТЖІЕ.

ИНФЛДИНЦА ФЕМЕЛОР. НЕАПЪРАТА ТРЕБДИНЦЪ
А ЕДЪКАЦІЕІ ЛОР.

КАП ХНТЖІЎ.

ИНФЛДИНЦА ЛДІ КАРТЕСІЕ. АСДНРА ЕДЪКАЦІЕІ ПОПОАРЕЛОР.

Ценіа^л крееаз^л възгъ^л конспинце.

(*Cécile Fée, Pensées, p 123.*)

Личен дн сфарши^л а възга де сеамъ къ дн ачъсть лъме
влестематъ, де есте чева нън, есте нъмаі вѣртътеа. Мъ сѣмъ
овосѣт де вѣдѣ^л, але кърѣа фелърѣмѣ лѣ ам гастат не тоате.

(*Вѣкон, Mémoires, t. 1, p. 326.*)

Веакъла постръ се фортеазъ къ днчетъла. Де па-
тръ-зечѣ де анѣ де кѣнд не лѣптѣм, нѣмѣкъ днкъ нъ
с'а хотърѣт: пар'къ порочѣта мѣнѣкарѣ днвѣнѣрѣтѣ
дѣхърѣлор ар фѣ слѣжѣт нъмаі нептръ а ле десвѣна.
Фачем десватерѣ деспре тоате, дар деспре нѣмѣкъ
п'авем принѣпѣ, шѣ аша, регълѣле моралѣй, прекъм
делѣкатѣдѣле гѣстѣлѣ шѣ доктрѣнеле фѣлософѣеі, дн-
четеазъ де а маі фѣ ка лецѣ къ кѣт ажънѣ а фѣ ка
пърерѣ. Нъ, нѣчѣ одатъ дѣхъл оменеск п'а фост къ-
зѣт атѣт де жос! шѣ ѣаръшѣ, нѣчѣ одатъ дѣхъл оме-
неск нъ с'а фост днвѣцат атѣт де сѣс, трежѣнд
прѣн тоате ковѣршѣрѣле нептръ а ажънѣце ла адевр.
Дѣла доктрѣнеле чѣле маі раѣонале¹, а трежѣт ла
фантеле чѣле маі невъне; дѣла фантеле чѣле маі
слѣвѣте, с'а арѣнкат дн доктрѣнеле чѣле маі тѣкълоасѣ.

¹ Днвѣцат чѣлеврѣ дн математѣкъ шѣ дн метафѣсѣкъ, Франѣез.

² Іскъсѣнда чеа маі днлатъ а дѣхълѣ (а спѣрѣтѣлѣй.)

³ Фаче дн вѣдѣ, нептръ днѣѣа оаръ.

⁴ Простѣмеа, попоръл чѣл прѣст.

⁵ Фантѣ реа, пѣрав рѣѣ, днпрѣтѣва вѣртѣцѣі карѣ е фанѣта нънѣ.

1. Дрѣнте, къ кѣвѣнт.

Дн адевр, чинеа нъшн поате днкпнзї къ о старе аша де чїздатъ ар фї нѣтѣт пѣще дн таксі-меле¹ днделенчїкней. Есте департе дела лої пжнъ ла Картесіе каре шн днподовене нн шн ретподовене сѣлетѣла де фацъ къ лѣтеа чївїлїсатъ, пельснд нїмїк съ нтре днтрънскѣ фъръ черчетаре нн фъръ жѣдекатъ, депъртѣнд дела дѣнсѣла тоате нїмїкврїле нн тїкълонїїле скоалеї, нн кътѣнд адеврѣл дн днсншї лѣтїна къвѣнтѣлї съѣ.

Дар къ тоате ачестеа, ачеа днтѣїе днволдїре хотѣрѣ соарта Езропей. Револѣцїїле фѣкѣте де ценїѣ дн лѣтеа къцетътоаре се сѣжршеск тогдѣазна прїнтр о револѣцїе дн лѣтеа актївъ шн попораалъ. „Ценїѣл крееазъ, възлѣл консфїндеѣе.“ Пжнъ атѣнчї кредїнда ера нъсѣра днделенчїнїї, тоате днтревърїле фїлософїче нн теологїче се деслегаѣ прїн ачесте ворѣе: даскълѣл азїс'о. Днвъдърїле лѣї Арістотел² ераѣ атѣт де сфїнте кът нн але лѣї Іисус-Хрїстос; еле ераѣ спрїжїнїте прїн сімоцїсте³; дар ѣнд о асфел де жѣдекатъ нѣ ера дестѣл, чїнеа: къзта алта, нн аша флакъра рѣгѣлї фѣ врѣо кътева веа-кврї чел дн зртъ къвѣнт ал лецївїторїлор, прекъм ар-тїлерїа есте чел дн зртъ къвѣнт ал днпѣрацїлор.

Картесіе воѣще а черчета, нн ачеастъ сїнгѣрѣ къцетаре дѣ Езропей, ка съ зїк аша, ѣн нѣоѣ сїмѣѣ. Нентрѣ днтѣїа оарѣ дндръспенеѣ атѣнчї чїнеа а се днпротївї нѣтерїї даскълѣлї, нн тоатъ лѣтеа днделегѣтоаре се плекъ жѣдекѣнїї къвѣнтѣлї. О тїкълскрїере де о сѣтѣ де пѣцїне,⁴ черчетареа къцетѣлї зншї офїцер де доъзечї нн треї де анї, медїтатъ⁵

1. Реглїїле, повецїїле.

2. Фїлософ Грек.

3. Терм де лоцїкъ; къвїнте де днтѣрїре саѣ де апѣраре.

4. Фецїїле фїлор знеї кърцї.

5. Кѣцетатъ.

сѣпт кортѣл таверїї шї сѣвѣршїтѣ дн репачезл зпѣї адлнчї сїпгѣрѣтѣдїї, скїтвасе зрїтеле попоарелор шї але рецілор. Да, але попоарелор шї але рецілор; пентрѣ къ де шї методѣл лѣї їсвеа пѣмаї рѣтѣчїрїле скоалеї, дар не ачеле рѣтѣчїрї че се днвѣдѣдѣ дїп порѣнкѣ, се днтемееа тоатѣ рѣндзеала соціалѣ! Картесіе кредеа къ реформеазѣ фїлософіа їар пѣ къ скїтѣвѣ чївїлісаціа! Дар каре ераѣ пѣтѣрїле пѣмѣнтѣлѣї? шї кѣм с'а днпѣмплат къ, ла челе днпѣї лїкѣрїрї але кѣвѣнтѣлѣї, тотѣл с'а дерѣпѣнат?

Есте адевѣрат къ Лѣтер днчепѣсе акѣм ачест лѣкрѣ, дар кѣ алт скоп: ел воаа сѣ кѣрѣде кредїїца фѣрѣ а о стрїка, шї аша сѣпт днпѣрѣдїреа доктрїнеї лѣї десватереа ремасе дн теологіе. Дар Картесіе, маї дндрѣспец, о тѣтѣ дн фїлософіе, каре есте къ тотѣл релїціоасѣ; вѣнѣеала лѣї, фїнд асѣпра челор че се днвѣдѣдѣ прїп скоале дѣпѣ ве-кїл обїчеїѣ, їсвї тоате рѣдїпеле лор; дндатѣ атѣнчї се ївї адевѣрѣл, шї сдрѣнчїтѣрѣ фѣ атѣт де страшнїкѣ дн кѣт едїфїціалѣ теологік се дерѣмѣ.

Тревање днсѣ а днсетна къ де шї соліа лѣї Картесіе а фост днпалѣтѣ, дар тотодатѣ а фост недесѣвѣршїтѣ: ел, де шї а дескоперїт прїнчїпѣл каре тревање сѣ не скапе де рѣтѣчїре, дар с'а днпѣглат асѣпра прїнчїпѣлѣї каре тревање сѣ не дѣкѣ ла адевѣр. „Пентрѣ ка чїнева сѣ ажнїгѣ ла адевѣр, зїче-„ел, тревање одатѣ дн вїаца са сѣ се десѣакѣ де „тоате пѣрерїле че ар фї довѣндїт, шї сѣ алкѣтѣ-„еаскѣ дїп пѣоѣ днтреагѣ: сїстема кѣпншїпцелор „сале.“ Лѣкрѣ мїнѣнат че Франціа кѣдетѣтоаре вої сѣ факѣ дѣпѣ пїлда лѣї, шї каре де одатѣ о їсѣвї де касте, де прївїлеціѣрї, де ересѣрї, де прежѣде-кѣдї, де тоате рѣтѣчїрїле шї де тоате вїдїрїле каре

o rodeaș. Dar când peni timpă de a recludi кз ачеле держмъгърї, агънчї фїекаре дпїлвоъ квъжнтъл съъ дрепт жъдекътор, шї зпїтеа лїнци. Тодї къзтаъ прїнчїпъл, дар дптжлнеаъ нътаї пърерї, шї аша, фїекаре жъдекатъ персоналъ, дп лїнсъ de авторїтате¹ зпїверсалъ, саъ маї віне, дптемеаатъ не авторїтатеа лъї Картесіе, се фъкъ съверанъ, шї дїп ачаестъ старе а лъкрърілор зртъ десвінърї, десватерї, анархїе,² шї веакъл къзъ дп хаос.

Ачеста есте пзпкътъл знде поъ не афлът астъзї; ачестеа сжнт релеле че тревъе а тъмъдзі. Дпнтрепрїндереа есте греа, дар нътаї їсвънда еї поате астъзї дпчепе мжнтзїреа поастръ. Ворва есте de а скоате не om дїп мїнчїзпъ шї de а'л повъдзї кътре адевър трежънд прїп шїроїкъл патїмїлор шї ал пърерїлор лъї; ворва есте de а клъдї дїп нвоъ лътеа чївілісатъ не темелїле лътеї морале, шї de а ешї дїп десоржнаре пентръ а мжнтзї лївертатеа³. Педандїї⁴ шї лецїзїторїї нъ пот нїмїк дптръ ачеста: ачаестъ префачере нъ се ва пътеа лъкра шї дп'плїні нїчї 'ла трївъпъ⁵, нїчї дп адъпърї полїтїче, нїчї дп колецїї, нїчї прїп лецїї, нїчї прїп регъламенте. Дпсвъшї дела дпмпърацїї пътмжнтълзї съ нъ ацентъл нїмїк дптръ ачеста. Пентръ че оаре с'ар дпделетнїчї-еї de вїитор, еї карїї, нъ сжнт сїгърї нїчї de зїоа de мжїне? Асеменеа съ нъ черет нїмїк нїчї дела дпвъдъгъра пъвлїкъ; кът ва форма-еа четъденї въпї кжнд і се чере нътаї сколарї въпї! Ъп попор фъръ релїцїе поате авеа скоале, коле-

1. Пътере.

2. Стареа зпїї попор каре нъ маї аре нїчї къпетенїе, нїчї авторїтате да каре съ се сѣпсе, нїчї лецї de каре съ се кжртъеаскъ.

3. Словоzenie.

4. Термїн дпжърътор че се дпнтревїндеазъ кжнд се ворвѣе de ъп даскъл каре дпвадъ копїї. Ачела каре афектеазъ de а се аръта дпвъдат.

5. Лок дпвъдат de знде ворвек ораторїї дп адвъзїре десвъгътоаре.

дїи ши щїндъ, дар нїшик маї тѣлт. Съ кѣтътъм дар о пѣтере каре съ айбъ лѣкраре дн тоате чеасвїре, дн тоате моментеле ши дн тоате веаквїре; о пѣтере пестрїкѣчоасъ, неовосїтъ, днпаторатъ де фанта са, ши каре съ коплешаскъ соціетатеа дн-треагъ: съ не дндрептъм кѣтре фамїліе ши съ'ї черем ажѣтор пентрѣ фамїліе, пентрѣ патріе, пентрѣ оменїре. Отѣл орбіт де патїміле лѣї мерце не марцініле прѣпастїеї, дар нїчї одатъ нѣ ва вої съ трагъ днтрѣжнса ши не фїзл съѣ. О нѣтъм поате дорї вогѣдіе, поате вїса пѣтере пентрѣ фїзл еї чел ѣвїт; дар че грозвїе маре ар фї пентрѣ днжнса кѣнд чїнева 'ї ар спѣне: Ачест копїл, обжет де атѣта драгосте, не каре тѣ хрѣнещї кѣ лаптеле тѣѣ, не каре тѣ акоперї кѣ десїердѣрїле тале, ва фї зп проклет, зп врѣжташ ал оменїреї ши ва пѣтрї дн спжнзѣрѣ тоаре! Пердѣтъ! да, пердѣтъ вафї пентрѣ тотдеаз-на ценерадїа ачеаста дакъ дн фїекаре фамїліе нѣ се ва днлѣда зп глас пентрѣ адевр!.. пентрѣ адевр, кѣчї адеврѣл не лїпседе; адеврѣл, сїнгѣра вїадѣ а сѣфлетѣлї, ши сїнгѣрѣл вїитор ал неатѣлї оменеск.

Дар че глас ва фї ачела а кѣрїа еловкїндъ¹ се ва днсїнї кѣ дѣлчеацъ пѣнъ дн аднжкѣл сѣфлетѣлї пострѣ? чїне ва фаче не копїї пострї съ днделеагъ ачеле азторїгѣдї вецїнїче не каре нїчї о револвдїе нѣ ва пѣтеа рестѣрна? Чїне! еака чїне. Дн фїекаре фамїліе се афлѣ о зейтате днкъ некѣноскѣтъ, а кѣрїа пѣтере е неврїгїтъ, ши взпѣтатеа'ї не сѣжршїгъ; о зейтате каре трѣеще нѣмаї дн днсвшї вїада поастрѣ, п'аре алтѣ вѣкѣрїе декѣт вѣкѣрїа поастрѣ, нїчї алтѣ ферїчїре декѣт ферїчїреа поастрѣ, ши а кѣрїа тоатъ пѣтереа дн вїне дела драгосте: не

1. Арта, теѣдешѣл де а ворвї вїне, фрѣмос.

дѣна вом кіемао дн ажѣтор ші німік нѣ ва маї фї несте пѣтїндрѣ.

Маї 'напїте днсъ де а о кіема, маї 'напїте де аї дестїлнѣ дорїнделе поастрѣ, ші де аї чере слава патріей ші ферїчіреа конїлор пострі, вом черчета че с'а лѣкрат, дн зілеле поастрѣ, асѣпра зпор матерїї де зн апа таре преу ші атѣт де нѣої. Кжнд вом кѣноаще дїтїндереа лѣкрѣлї че авет а фаче, атзпчї вом кіема ші пе лѣкрѣтор.

Наполеон зічеа днтр'о зі доамней Кампан: „Сї, стемеле чело венї де едѣкадіе нѣ плѣтеск німік; спѣ, не'т, те роу, че ліпсеще жвїнїтеї дн Франція пентрѣ ка съ фїе віне крескѣтъ? — Мѣте,“ респѣнсе доамна Кампан. Ачеастѣ ворѣѣ фѣкѣ о таре днтіпѣрїре Днпѣратѣлї, ші гжндїреаї ісѣкнї дїп окїї лѣї: „Хеї віне, зісе-ел, еака о сїстемѣ днтреагѣ де едѣ, кадіе: тревѣе дар, доамна теа, съ фортезі мѣте „каре съ шїе съ'шї креаскѣ копїї лор.“

Ачеастѣ ворѣѣ адѣккѣ есте днсѣшї сѣжетѣлї кѣрцїї поастрѣ. Не маї адептжнд німік дѣла ачеастѣ генерацие², не маї пѣдѣждзїнд німік дѣла едѣкадіеле поастрѣ пѣвлїче, пѣам зіс шї пої: „Тревѣе „съ, фортѣт мѣте каре съ шїе съ'шї креаскѣ ко- „пїї лор.“

1. Прїчина, сѣжетѣл. лѣкрѣл.

2. Ачест ржнд де оаменї

(Voisenon)! Асфел фъ леакъл дн каре се іві Ръсо!

Съпт ачеастъ грѣиъ аврітъ, ера зп попор каре прівеа: ел ера зѣтат коло жос, дн злѣцъ, дар къ тоате ачестеа ел прівеа; ші, петрежидѣшї къ ачае прівелѣше маре, аї кѣріа акторї, despiciatї deodatъ de армѣреле лор де фер шї де семеле лор фездале, днчепеаѣ акѣи а і се пѣреа де зп пеам нѣ аша кѣрат нїчї аша пѣтернїк. Ачест попор днѣпзкеат съпт повара днделѣнгатеї ровїї, ретѣсесе варбар дн мїжлокъл чївілісаціей, не'пвѣдат дн мїжлокъл шїпндеї, сърак дн мїжлокъл вогѣщїей: не дѣпсѣл нѣ'л днвѣдасерѣ нїчї дрептѣрїле нїчї даторїїле лѣї, шї ера де'наїптеа стѣпжнїлор съї ка зп леѣ де'наїптеа прѣзїї сале, словод дн а са пѣтере прекѣт шї дн а са фїерошїе.

Шї че тѣсѣрї лѣоа стѣпжнїреа днпротїва ачестор прїмеждїї марї? знде ера леціслаціа каре тревѣа съ окротезе не четѣценї, шї кѣтѣл еванѣелїк каре тревѣа съ реформезе пѣравѣрїле? Гѣвернѣл нѣ днкнѣзеа нїмїк; ел зрта ка дн трекут фѣрѣ а гѣндї ла вїитор, фѣрѣ а гѣндї ла попор; слзжндѣсе къ Бастїлла¹ днпротїва повїлїлор, къ Сорбона² днпротїва фїлософїлор, шї неавѣнд пѣтереа нїчї де а модїфика леціле ретасе варбаре дн мїжлокъл днпнѣтрїлор веакѣлѣї, нїчї де а децента не докторїї сеї³ окѣпннї простеще къ мїнзнїле Сѣ. Парїс⁴ де фартъ къ епчїклопедїстїї.

Нѣмаї зп вѣрват, зп сїпгѣр вѣрват, гѣндеа атѣпчї ла вїиторѣл натрїей, шї ачест вѣрват нѣ ера тѣкар нїчї Франѣез; ера фїѣ ал знзї вїет чеасор-

1. О темпїцъ дн Парїс.

2. Akademia din Paris.

3. Прїп доктор съ днцелейї тотдезпа вѣрват днвѣдат.

4. (François de Paris.) Дїакон чедельрѣ петрѣ мїнзнїле че се операрѣ не торѣнтѣл лѣї.

пикар дін Ценова, ел се пѣтеа Рѣсо. Ка елев¹ ал лѣ Платарх ші ка репѣвлікан дѣвлѣнзѣт прін Евангеліе, сѣрѣчѣа лѣі дѣ апроніасе де попор, іар тѣл дѣіеаі дѣ депѣртасе де чеі марі. Пѣтрѣне фѣінд де дерѣпѣнареа зпіверсалѣ, дѣ вені зпа дін ачеле ідеі родітоаре де каре се леагѣ соарта оменіреі прін ніще фѣре незѣрѣте. Ел се наре а гѣнді пѣтаі а фаче пѣте вѣне пентрѣ копії, дар цінта лѣі дѣ ачѣаста ера де а да четѣдѣнї вѣнї патріеі. Лаптеле пѣтеі ва фї лаптеле словозеніеі. Аскѣнзѣнд реценерациа² Франціеі сѣнт вѣлѣ знеі едзкациі сінгратіче, ел дѣшї скапѣ елевѣла де тоате мінчїзпеле едзкациеі пѣвлїче: дѣ ачѣст план атѣт де таре, дѣ каре се веде пѣтаі зп копїа шї гѣвернаторѣл сѣѣ, ценїл лѣі Рѣсо кѣпрінде тот че поате форма зп попор таре; ел шїе ка ідеїме де лїбертате партїкларѣ пѣ дѣтѣрзїе а се фаче ідеі де лїбертате націоналѣ. Крескѣнд зп ом ел гѣндедѣ а форма о націе.

Дар каре на фї волѣл ачѣстѣі префачерї марї? Дѣн мїжлокѣл атѣтор тїкѣлошїї, чїне ва дѣдрѣспї сѣ репѣвїонезе сѣфлетеле кѣ сѣжпнта драгосте а адеврѣлѣі? Еака чїне. Дѣн ініма фетей есте зп че репѣвлікан каре о кїамѣ ла ероїст³ шї ла жертфѣре: дѣнтрѣлса Рѣсо дѣшї казѣ зп спрїжїн, шї дѣнтрѣлса ел гѣсеце дѣсѣшї о пѣтере. Рѣсо пѣ вїне, ка зп моралїст аспрѣ, сѣ пе дѣшповѣрезе кѣ даторїї снїноасе шї сѣнѣрѣтоаре; чї ел кїамѣ дѣн ажѣтор о сѣрѣваре де фамїліе, дѣфѣцішїнд адораціїлор⁴ лѣтеі, о тѣтѣ шезѣнд лѣжгѣ зп леагѣл, кѣ зп копїа фрѣмос ла пентѣї шї кѣ тотѣл стрѣлѣчїтоаре де вѣлѣ-

1. Бченік, дісчїплѣ.

2. Скітвареа дѣ вїне.

3. Вїтезіе; пѣ вїтежіе, кѣчї пѣ зїчет вїтеаж, чї вїтеаж.

4. Слѣвїрїлор.

ріе свѣт прівіріле пліне де драгосте але соцълѣ
ей. Прівеліде дѣкѣнтътоаре ші каре дескопера
фемеілор о пѣтере кѣ тотѣл дѣмнезеаскъ, адікѣ
ачеа де а не фаче ферічіі пріп віртѣте. Нѣ, нічі
одатъ гласѣл оменеск п'а дѣплініт соліе маї сѣжн
тъ декѣт ачеаста; ла гласѣл лѣі Рѣсо фіекаре фе
нее се фаче нѣтѣ възпъ, фіекаре нѣтѣ се фаче
соліе възпъ ші фіекаре копіл воеще а фі четъдеан.
О! че славъ непѣдѣждзітъ! ачеастъ ценераціе не
каре ел о пѣне дін нѣоѣ не сінѣл нѣтмеі тревѣеа
съ дѣчеанъ лібертатеа лѣтмеі!

Асфел се ре'пноі фаміліа, ші пріп фаміліе паціа.
Асфел фемеіле се дѣделетнічірѣ, фѣрѣ а ші, кѣ о
ре'пноіре зніверсаль. Рѣсо ле трѣсесе дѣн партеа
лѣі, фѣрѣ а лі се дестѣінзі: ші не кѣнд Еуропа
кредеа кѣі есте дагоаре нѣтаі ферічіреа копілор
ші віртѣтеа нѣтелор, ел ашезасе дѣкѣ ші темелор,
лііле лібертѣціі неамѣлѣі оменеск.

Рѣсо дѣсѣ, тревѣе е'о спѣнем, а фост де мі
нѣнеажѣтат де едѣкаціа пѣвлікѣ каре ера атѣнчі
нѣлт маї дѣпінтатъ де кѣт веакѣл съѣ. Дін тімпі
фоарте векі се слѣвеа, дѣн колеціле поастре, мінѣ
пата віртѣте а Гречіей ші а Ромей: пѣрпінціі пострі
нѣ ведаѣ дѣн ачеаста де кѣт нѣтаі о дѣвѣцѣтѣрѣ
де ворѣе рече ші педантѣ; дар ворѣеле ачестеа дѣн
фѣцішаѣ фанте тарі ші фѣчеаѣ жѣнітеа съ се дѣн
аморезе де віаца ероікѣ, де славъ ші де ліберта
те. Кѣтѣ неѣлѣцѣшіре дѣсѣ ші кѣтѣ дѣнгредо
шаре сімѣеа жѣпеле репѣвлікан кѣнд, ешнд дін
колеціѣ се ведеа деодатъ сіліт де а'ші жѣка рола
дѣн комедіа лѣтмеі! Ел вісасе Рома ші Спарта,
ш'аноі се дешепта дѣн міжлокѣл карагіошлор, а дѣн
гѣшторілор Кѣрціі ші а дѣлѣтѣрлор! тоате віртѣці
ле лѣі ераѣ прівіте ка крїме дѣн ачеа соціетате стрі

катъ, ши віаца лъі Брѣтѣс¹ а лъі Аристотел² саѣ а лъі Енаміонда³ пѣтеа челтѣлт съ л дѣкъ дп спіта-
лъа de невѣні!

De ачеа а ши фост таре ентѣсіастѣл⁴ кѣнд с'а івіт ачеа карте каре ресѣла аморѣа ачеі патріі че рѣмнеат ла чеі веки. Ачест сімѣіѣнт се афла, ши Рѣсо нѣтаі дї дете о діректіе неацентатъ; ел стрѣмѣтъ сѣфлетѣл пострѣ дін трекѣт дп тїмпѣла de фадѣ, ши аша, дптр'о зі зпїндѣсе тоатѣ нація дптр'о сѣрѣѣтоаре четѣдеанѣ, сѣпт стрѣлѣчїторѣа соаре ал лъі Ізліе, тоате провинцііле пердѣрѣ нѣтеле лор, ши дп тоатѣ Франція ремасе нѣтаі зп сіп-гѣр попор француз: попор словод прїп пѣтереа лъі Рѣсо, ши дпнѣрат ши ел кѣ мїла лъі Дѣмнезеѣ.

Асфел фѣ іпфлзїнца лъі Рѣсо асѣпра фетеілор, ши маі тѣрзіѣ асѣпра націеі. Тот че а черѣт дела дѣнселе а довѣндїт: еле се фѣкѣрѣ соціі пѣне ши нѣтеме взне. Ън паснѣтаі съ фї маі фѣкѣт, адїкѣ: прекѣт ле дпкредїнцасе едѣкадіа фїсікѣ а копїлор, съ ле фї дпкредїнцат ши едѣкадіа моралѣ, ши атѣнчї ар фї фѣкѣт дїп драгостеа нѣтеі чел маі пѣтернїк вольд ал оменїреі. Дар дїп непорочїре ел се опрі, ши ачела каре, ворѣнд деепре фетеі а зіс атѣт de бїне: „Че de лѣкрѣрї тарї ар фаче чїнева прїп мїж-„локѣл лор!“ нїтїк таре нѣ дпдрѣспенѣе а ле про-пѣне; ел ласѣ асѣпра драгостїі лор нѣтаі дпгрїжі-рїле матеріале але копїлѣрїеі ши сокотенѣе кѣ кѣ ачеаста солїа лор есте дпнплїнїтъ.

Ашадар маі есте чева de фѣкѣт дѣпѣ Рѣсо: мїшкареа датѣ de ел дпвѣдѣтѣрїлор морале а ре-тмас фѣрѣ пѣтере, дїп прїчїнѣ кѣ а ремас фѣрѣ

1. Копсѣл Роман.

2. Фїлософ Грек.

3. Ценерал Тевеіан.

4. Мїшкареа сѣфлетѣлї каре апрїнде спре фанте de кѣраж, de жертфїре.

агент¹; не ачест агент дар трезво съ'л къзтъм; нъ днтро даскъл' саѣ днтро философї, чї кеар дн сїнзл фаміліеї. Даскълїї креск нѣмаї не чеї карїї аѣ ванї: зп гввернатор де конїї се кзмпъръ; дар патъра есте дарпїкъ', еа дѣ кжте зпз, фъръ платъ, фїекързіа копїл. Лъсацї, лъсацї дар конїлзл сзнт павъза маїчїї лъї! съ нъ сокотїдї къ патъра днкре- дїндеазъ фъръ скоп, копїлзл дѣпъ че се паще, ачестъї атор де мзштъ че нѣмаї ел сїнгър есте пентрѣ тотдеазна крeдїнчїос, шї ачелїї жертвїрї че нѣмаї еа сїнгъръ днчетеазъ къ віаца!

КАП III.

ЪРМАРЕ А АЧЕЛЪІАШІ СЪЖЕТ.

ДЕСПРЕ ОАРЕ КАРЕ ДЪЛЧІ ИНФЛЪІНДЕ АЛЕ ФАМІЛІЕІ.

Сїнциментеле каре трѣск пентрѣ тотдеазна сзнт ачелеа каре се пак днпрецїкърл леагнълзї пострѣ, шї гласъл въ- тржпїлър не сїзне дндестъл къ челе маї де презрѣмъ але поа- стре аддъчерї амїнте сзнт челе длткї але поастре днтїнъ- рїрї сзфлетецї.

Дн картеа лъї Ръсо есте о контразічере аспра кърїа есте віне де а арѣнка оаре каре лзмпїнъ.

Ел, де шї не де о парте дѣ не мзше копїлор, шї прїп мїжлокъл ачеста лзкреазъ ла рестаторпїчї- реа фаміліеї; дар не де алта ел іаръшї іа копїлзл дїп браделе мзмеї, шї'л дѣ дн мжїпїле зпзї гввер- натор днкїнзїт каре трезве съ дндепїмеаскъ тотъл. Дн ачеста ам пѣтеа крeде къ скопзл лъї есте де

а рѣне тоате легѣтѣріле патѣреї: кѣчї патѣра дѣ ко-
 пїлѣлѣї, не лѣнѣгѣ нѣмѣ, фрадї, ѣтрорї, знкї зп та-
 тѣ, зп взнїк, преведере дѣлче каре л лѣкѣцїѣрѣ
 пѣскѣндѣсе кѣ взкѣрїле вѣрстеї саде шї кѣ жѣде-
 ката тїмпїлор трекѣцїї! Гонївецї оаре ачесте фїїнде
 веселе, каре лл прїїтеск кѣ атѣта драгосте ла пор-
 цїле вїецїї? Стрїкавецї оаре ачестѣ леце а патѣ-
 реї каре прегѣтѣще кѣ атѣта стѣрѣїндѣ сїмїїмїнте
 де драгосте пентрѣ копїлѣрїеа лѣї, сфатѣрї шї нїлде
 пентрѣ жѣнецеа лѣї? О! лѣкредїїцацїѣвѣ одатѣ кѣ
 есте несте пѣтїндѣ де а атїїнде лецїле патѣреї фѣрѣ
 аї вѣтѣма преведерїле шї а нїмїкнїчї вїнефачерїле
 еї! Бѣгацї нѣмаї де сеамѣ кѣт поате перде ко-
 пїлѣрїеа фїїнд лїнсігѣ де соцїетатеа вѣтрѣнїлор:
 Проведїїца адѣпѣ не вѣтрѣн шї не копїл лл зпгїл
 ветрїї каснїче нѣмаї зп мїнѣт; дар че де лѣтїпѣ-
 рїрї адѣнчї се лѣкреазѣ лл тїмпїл ачестеї лѣтѣл-
 пїрї атѣт де скѣрте! аколеа есте о вїадѣ каре се
 стїїнде шї о вїадѣ каре се прегѣтѣще: копїлѣрїеа се
 жоакѣ лѣтїнрецїѣрѣл вѣтрѣнѣцїї ка сѣї прїчїнѣаскѣ
 челе дїп зрїтѣ взкѣрїї, шї ка сѣ прїїтесакѣ шї еа
 дела дѣнса челе дїнтѣї лѣвѣцїѣтѣрї: скїмѣ дѣлче,
 лл каре слѣвїчїїнїле амѣндѣлор вѣрстелор продѣк
 челе маї атїпгѣтоаре армонїї. Прївїцїї кѣт се лѣ-
 тѣлпеск лл ачелеашї аплекѣрї амѣндоѣ марпїїле
 вїецїї, шї кѣт ачесте аплекѣрї сѣнт прїїнчоасе пент-
 рѣ петречереа зпзїа шї лѣвѣцїѣтѣра челѣї-л-алт:
 лѣтре дѣншїї есте зп фертек каре лї траце зпѣ
 кѣтре алтѣ; вѣтрѣнѣлѣї лї пѣаче сѣ ворваскѣ, шї
 копїлѣлѣї сѣ аскѣлте; вѣтрѣнѣл нѣ багѣ де сеамѣ
 кѣ спѣне тот чеа че а маї спѣс, дар нїчї копїлѣл
 нѣ се обосеще де пофторїрї; ел лшї петрече аскѣл-
 тѣнд чеа че а маї азїт, прекѣт вѣтрѣнѣл спѣїнд
 чеа че а маї спѣс. Повестѣще m istoria de ерї,

лї зиче копїлэл, шї лзоарса лї аmїnte есте ровїтъ асгъзї прекум ера шї ерї, шї о сгътъ де лзкрзрї пвої лї фак лптїнърїре лп ачаесть історїе повестїтъ де о сгътъ де орї: асфел лпсшї непзтїнделе вѣтрѣне-цїї інтръ лп преведерїле патзрей; асфел тѣлдімеа свзрдалнїкъ а копїлашїлор есте трасъ де кѣтрѣ драгосте шї цїнзтъ де кѣтрѣ dorїнда де а афла, сшнт тѣна вѣтрѣнлзлї че о вїнекзвїнтеазь!

Фѣръ лндоеалъ, скопѣл лѣ Рѣсо нз поате фї де а стрїка ачесте армонїї лпккптъгоаре: шї лп адевр картеа лѣ нз стрїка пїтїк, пентрѣ къ пїтїк нз се афла атѣнчї. Деpravацїа¹ соціетзцїї оторжсе фамїліа шї дїп тоате пѣрдїле кѣдеаѣ сшнт вѣтаеа-де-жок челе дїп зрѣтъ рѣтѣнцїзрї але моралїтзцїї поастре: вїртзтеа копжзгалъ шї драгостеа матернъ. Рѣвл ажнзсесе ла кѣлмеа са, шї аша нз ера дестѣл нзтаї де а кореце² пацїа, чї де а о префаче джндзѣ вѣне пѣравзрї. Рѣсо, де шї трѣспенде лппротїва вї-дїзрїлор, дар нз есте дестѣл де пзтернїк пентрѣ а фаче лѣмеа съ ївбеаскъ вїртзтеа, каре да прїчїнъ де ржс шї, вѣзлндзсе лп їачеастъ стржштгоаре, с'адreseазъ кѣтрѣ драгостеа матернъ, децеаптъ о сїмцїре маї 'пaїnte de а лпсешпа о даторїе: ел тїнїкъ свфлетеле маї 'пaїnte de а ле арѣга ферїчїреа вїртзцїлор че пѣрѣсеск. Де о кам датъ ел паркъ ар сїнгзрѣтъдї-елевзл съѣ пентрѣ ка съ'л скапе де стрїкзчїзнїле веакзлї, дар лп адевр, ел лп пѣне пе сїнзл тѣмеї спре а ре'птокмї фамїліа, шї а фаче петревнїче лп вїлтор тоате тѣсзрїле кѣкаре ел се лпккпдїзрѣ. Кѣ кѣт лп чїтеск, кѣ кѣт лп стѣдїез, пре атѣта тї се наре къ ачест гзвер патор лпккпзїт есте нзтаї зп тїжлок вретелнїк пентрѣ а ажнїде ла тѣна де фамїліе.

1. Стрїкареа лпѣравзрїлор.

2. А дреце, а дндрейта; се копжзгъ ка дрецере, кѣлцере, ш. ч. л.

Ачеастъ вѣдетаре тайникъ а лѣи Рѣсо се фаче днвѣдератъ дн картеа а чинчаеа, карте дѣмнезеаскъ дн каре гвѣрнаторѣа днш ласъ о парте дн пѣтереа са, ші дн каре фаміліа днчепе а ші лѣоа не а еі. Еміл, шькар къ е крескът дн сінгърътате, дар есте зрсіт пентрѣ лѣме: ел сінте тревзінда де а іѣві, ші дн датъ че дореше о соадъ, сінгърътатеа лѣи днчетеазъ; еакъ а дѣ о датъ стрѣмѣтат днтрън лок днжнтътор; аколо гвсін іаръші фаміліа каре се алкътѣеще де ніще персоане дѣгреазъ, а вѣро ра віртѣте днподовеще віада; о фетее, зн вѣрват ші о фатъ, спрїжінї знѣл алѣа, модел де евлавіе ші де знїре конжѣгалъ! зн вѣрват адевѣрат ом чнп стїт, о фатъ крескътъ сѣпт окїї маїчїї сале ші каре фѣгѣдѣеще аї сѣмѣна днтр'о зі. Асфел Рѣсо прѣгѣтѣеще ре'пноїреа соціетѣїї: прївелїщїле че ел зг грѣвеще сжнт къ тотѣл фїрещїї, конѣне ші атїнг ініта: ел нѣ фаче зн ромацъ, чї аратъ днсвншї віада.

Дн фада дрѣгълашеї ікоане а рѣнїрілор аторѣлѣї ел пѣне таблѣл фсрїчїрїї каснїче, каре, де шї есте чеѣа маї аснрѣ, дар е тот атѣта де плѣкът: дѣо парте жншїї днпаторацї къ пѣдѣждїле лор пелїніщїте, ші де алта пѣрїндїї къ днкредереа лор плїнѣ де драгосте; пѣкѣтѣл плекѣрїї шї пѣкѣтѣл сосїрїї; знїре мїнѣнатъ а доѣ прївелїщїї деосевїте каре къ прїнд тоате вѣкзрїїле фаміліеї шї каре дї днкоронеазъ скрїереа арѣтѣндѣне сконѣл еї.

Кѣ тоате ачестеа днсѣ, ачеастъ карте мїнѣнатъ днчепе дела зн лѣкрѣ песте пѣтїнѣ. Рѣсо поате преа лесне сѣ не фѣгѣдѣеаскъ жншїї ка Еміл, дар знде ва гвсї гвѣрнаторї ка ал лѣї? Авжнд дн прї віре десѣвжршїрїле че ел чере дела днсѣл, апої днтрѣв, чїне ва фї дѣстоїнік де о аша де днпалтѣ слѣжѣв? Ха! фѣрѣ дндоеалъ, де есте не пѣтѣнт

врѣо фѣицѣ атѣт дѣ жертвѣгоаре, ачѣеа нѣчѣ одатѣ
 нѣ ва крѣще декѣт нѣтаѣ по дѣсѣнѣ копѣлѣ еѣ;
 аша дар фѣлософѣл не дѣче тот ла фамѣліе. Де ачѣеа
 тѣлте фѣтеѣ аѣ шѣ крѣзѣт кѣ'л аскѣлѣтѣ лѣжѣнд асѣ-
 прѣле слѣжѣеле гѣвернаторѣлѣ, дар еле нѣшѣаѣ трѣ-
 тѣрѣжѣнд не зн пѣтѣжѣнт каре фѣзѣеа дѣ сѣлѣт нѣчѣоа-
 рѣле лор. Прѣжѣдекатѣ веке каре ле осѣжѣдещѣ ла
 лѣкрѣрѣ дѣ нѣмѣк дѣнкѣ ле стѣпѣжѣеа. **Дѣсѣнѣ Рѣсо**
 се дѣдѣплѣкасе ачѣстѣѣ прѣжѣдекѣдѣ крѣскѣжѣнд не
 Софіа дѣ ачѣеа нещѣѣнѣцѣ вѣлгарѣ¹, кѣ тоатѣ кѣ ел
 гѣжѣдеа поатѣ кѣ о асѣменеа крѣщѣере дѣ ва фѣ не-
 порѣчѣгоаре: дѣ атѣнѣчѣ шѣ фѣтеѣле се опрѣрѣ, шѣ ре-
 спѣктѣл лор нептрѣ ачѣастѣ скѣпарѣ дѣн ведеге а
 даскѣлѣлѣлѣ, фѣ зна дѣн чѣле тарѣ непорѣчѣрѣ але
 содѣегѣдѣѣ. Тоатѣ ачѣеле десѣвѣрѣшѣрѣ атѣт дѣ ачѣе-
 вое а се дѣфѣицѣа дѣтрѣзн гѣвернатор, нѣтаѣ кѣ о
 ворѣл с'ар фѣ довѣжѣндѣт дѣла о тѣтѣ!

¹. De рѣнд, проастѣ.

КАП IV.

ДЕСПРЕ АДЕВЪРАТЪЛ ГЪВЕРНАТОР АЛ КОШЛОР.

Дн сонгетъциле поастрне moderne* нъмеле не даъ челе-
длтлї сїмдїмїнте шї челе длтлї ideї; нъмаї нъма кноаще
карактърл шї ценїл копїлъллї еї, аплаздъ ла вокацїа лдї,
дл спїрїжїне ла немълдзїмїрїле пърїнтеллї, дл шлпгже, дл
длтъреще шї л дъ днсфършїт сонгетъцїї.

(*LEMMIER. Philosophie du Droit, t. I, p. 126.*)

Приетїна mea, агентам дїн чеас дн чеас скрїсоареата;
ам сърътат'о чїгїнд'о; дїї рьспьнз де не mare нде ам нїт
съ ть фолосек де фръмосьл тїмп пентръ а фаче о сло-
воїре де тьнарї. Прє вїлх Дьмнезї! нїчї о дїцїїндаре нъ
шї аї фїпът да каре съ'мфї фост маї пълкътъ де кат ве-
стеа къ ть аї прїне драгосте ла чїтїре. Шдтарх дн сь-
рждє* тотдєаза кь о нъвтатє проаспътъ; кьндл ть кь-
нєск не мїне днсамї, пентръ къ ел а фост даскълл копї-
лърїеї меле. Бьна mea маїкь, кьрїа сьлт датор тотъл, шї
каре авеа о драгосте неспьсъ де а днгрїмї кь екзпнптатє
де пьртърїде меле, шї нъ воєа, дшї зїчає еа, съ вазъ дн
фїлх еї зп стрьлхчїт не'пвзцат, нъсе дн шїнїле меле ачає-
стъ карте днкъ де кьнд авеа ть днцъркаєє дела цїгь;
еа мї а фост ка днєшї кьцетъл меѡ шї мїа спкє ла зрке
о тьлцїме де лькррї чїнстїте шї максїме фїларте нъне
пентръ пьртареа mea шї пентръ кьрїтїрєа тьрєвїрїлор. Adio,
їnїma mea.

(*Christiana ad Alexik IV Imperator Maria de Medico.*)

Сь зртъм дар лецеа патърєї; еа нъ не дъ дьпъ
че не пацет, нїчї дн днгрїжїрєа знхї педагог, нїчї
дн паза знхї фїлософ, чї не днкрєдїндеазъ дєстїер-
дърїлор аморъллї знеї жьне нъме: патъра кїащъ
днпрецївръл леагьнъллї ностръ формеле челе маї
грацїоасє¹ шї сьнетеле челе маї армонїоасє, пент-
тръ къ гласъл фетей че е атжт де дьлче днкъ се
маї дндълчєще кьнд с' адресєазъ кьтре зп копїл;
дн сфьршїт, патъра, дн стьрвїнда еї плїнь де дра-
госте, дъ кь дншїлшзгарє вьрстєї поастрє чєї дн-

* De акъм.

* Дн лок де дн зїтвєще карє славонєще на сь зїкь а ржїтї, а шї
арьтї дїндїї, ка кьїнеле.

1. Фрѡтқасє, цїнгашє.

тѣй: тот че есте дикѣитѣтор не пѣтѣнт: пентрѣ одихнѣ сѣнѣа знеѣ тѣме, пентрѣ повѣдѣитор дѣлчеа еѣ кѣзѣтѣрѣ, шѣ пентрѣ дивѣдѣитор драгостѣа еѣ.

Не зрѣтѣ вѣне вѣрѣатѣа, каре рѣне ачест ланѣ de dragoste; аспрѣа съѣ глас, фрѣнтѣаѣ посоморѣтѣ, педантелеѣ стѣдѣа ал кѣрора орган есте ел, изѣ локѣа дестѣердѣрилор матерне. Ох! чѣне ар пѣтеа тѣлтѣчи чѣеа че се пегрече дѣ сѣфлетѣа знеѣ копѣа дѣ зѣаа дѣ каре стрѣлѣчиторѣ сѣѣ окѣ дѣтѣлпеск пентрѣ дѣтѣа оарѣ аспреле кѣзѣтѣрѣ але даскѣлѣлѣ! пентрѣ дѣтѣа оарѣ і се дѣфѣдѣшеазѣ атѣичѣ шѣ ideea de neporocire. Тот ар терѣе, дакѣ таѣкѣса ар фѣ аколо дѣнѣгѣ дѣнѣсѣа, сѣл вазѣ, сѣл дѣкѣраѣе! Дар нѣ, деспѣрѣдѣеа е дѣсѣвѣрѣитѣ! вѣетѣа копѣа е стѣлс дѣла чѣа таѣ дѣлче инфлѣинѣцѣ; дѣла о инфлѣинѣцѣ не каре нѣтѣк не пѣтѣнт н'о поате дѣдѣплѣнѣ, шѣ аша ачест копѣа, ал кѣрѣа дѣх дѣкѣ нѣ се дешептасѣ дѣкѣт нѣтаѣ пентрѣ а іскодѣ жѣкѣрѣѣ, ачест копѣа каре се сѣтѣдеа изѣнт, дестѣердат, словод ка пасереа сѣнт фрѣнѣзар, еакѣл акѣт сѣнгѣр, еакѣл ров; прѣвѣреа таѣчѣ лѣ нѣл таѣ дѣсѣфлѣеазѣ; сеара ел се кѣлкѣ фѣрѣ а таѣ фѣ дѣтѣрѣдѣшат de дѣнѣса, фѣрѣ а таѣ фѣ вѣзѣт; дѣмѣнеада ел се скоалѣ фѣрѣ а таѣ азѣ ачел глас прѣтеп чѣл кѣета кѣ атѣта дѣлчеадѣ ла рѣгѣ, таѣкѣ са нѣ таѣ е аколеа сѣ се роаѣ кѣ дѣнѣсѣа, еа нѣл таѣ повѣдѣеще, нѣл таѣ дѣсѣфлѣ; нѣ, пентрѣ кѣ еа а дат алѣа челе таѣ сѣнтѣ дрептѣрѣ але еѣ, фѣрѣ а кѣцѣта кѣ ачѣстеа сѣнт нѣще даторѣ але еѣ нѣтаѣ! Сѣрѣанѣ нѣтѣтѣкѣ фѣинѣцѣ, есте дар адевѣрат кѣ тоатѣ лѣтеа те пѣрѣсѣе! Каса пѣрѣнтѣаскѣ дѣ се ва дѣкѣде! вор трече лѣнѣ дѣтреѣѣ, поате дѣкѣ шѣ анѣ, фѣрѣ а таѣ атѣнѣ пѣтѣнтѣа еѣ: атѣичѣ нѣта та се ва дѣтоарче кѣтре алте драгостѣ; аноѣ, кѣнѣ

ва фі тімпял съ те диторчі ла майкъта, веі вені дитінат; невьгътор дн сеатъ, къ дѣхъа стрікат де стѣділе кодецізлѣі, ші къ ініта дпекатъ дн зржтеле пѣравзрї че локвек аколо!

Чел таі въз гвѣрнатор есте ачела пѣ каре дн кіатъ апплекъріле копільріеі поастре; тревзе ка елевъа съ днцелеагъ пе даскъа; тоате дн реладііле лор съ фіе потрївіре, драгосте ші пропорціе: къ астфел де днсѣшрї патъра дѣ пе тѣтѣ копільзлѣі. Прівідї къ че днгрїжіре дї апропіе прїн фръзмѣседе, дрѣгълъшіе, жннеде, зшзрїнда дѣхълѣі, ші маі вѣргос прїн інітѣ. Днтре джншіі рѣвдареа реснзнде ла дорїнда де а афла ші влѣндедеа ла віоі. чїзне; пещїінда знзїа нѣ есте нічі одатѣ дмпзтатѣ къ аспрїте де кѣтре шїінда челзїлат; ар пѣтеа зїче чїнева къ жѣдекъціле лор креск дмпрезнѣ, атѣт де тѣлт сзперїорїтатеа¹ тѣтеі се дмплѣдіе де кѣтре драгосте; днсѣжршіт ші кеар ачел дѣх сѣзрѣтор, ачела апплекаре кѣтре плѣчере, ачел гѣст пелтрѣ орї че е фрътос нї тіпзнат, че дмпзтѣт фстеілор къ аша пѣдїнѣ жѣдекатѣ, есте жн адаос маі тѣлт де армоніе днтре тѣтѣ ші копїл; тотѣла дї апропіе: потрївіріле прекът ші непотрївіріле лор; патъра, сѣдїнд дн ініта тѣтеі влѣндедеа, рѣвдареа ші непреѣетареа, пе арагѣ днведерат ші къ драгосте, кѣї воетѣе-еа а днкредїнда копільріеа поастрѣ.

Ної нѣ възгѣт сеатѣ дндестѣл къ копїї азд нѣтаі чееа че вѣд, ші днцелег нѣтаі чееа че сінт; сінтїмжнтѣла ла джншіі апкъ тотдѣазна днапнтеа днцелеѣерїі: еї днтѣїѣ сінт нѣаної днцелег; де ачееа ші тоате възпеле лор аплекърї атѣрнѣ дела

1. Стареа челзї маі шаре де кѣт алтѣл, дн днцелесѣл морал, ші аре нѣтере асѣпра челзї маі тік, прекът тѣта асѣпра копїлѣлѣі, стѣпанѣ асѣпра слѣціі, днвѣзатѣла асѣпра пѣнѣзатѣлѣі ш. ч. л.

чеї карїї дї днацѣ а ведеа ми децсаптъ драгостеа лор. Вїртѣтеа нѣ се доммѣдеце прїн днвѣцѣтърѣ, чї прїн днвѣфларе, шї токинаї дн ачсага есте маї кѣ деосенїре дарѣа фетеїлор, пенѣтрѣ кѣ еле, ка сѣ шї днплїнеаскѣ дорїнѣа лор, нѣ о фак днѣжїѣ ноо плѣкѣтѣ: мїжлок мїнѣпат де а не фаче с'о шї днплїнїм.

Дар зп прїнѣ, зп реѣе, че вор днвѣцѣа дела о тѣтѣ? Вор днвѣцѣа чееа че Сант-Лѣдовїк а днвѣцѣат дела Бланша, Лѣдовїк XII дела Марїа де Клев, Хенрїк IV дела Іоана д'Алврет. Дїн шайзечї шї ноѣ монархї карїї аѣ пѣртат короана Франѣей, нѣмаї ачестї треї аѣ ївїт попорѣл; ш'апої лѣкрѣ де'нсемпат, кѣте треї аѣ фост крескѣдї де тѣтеле лор! Днвѣцѣї зїче поате, кѣ днпалтеле кѣцѣтѣрї але полїтїчеї чер тѣлѣкїторї тѣлт маї днвѣцѣацї декѣт нїцѣ фетеї ка ачелеа, шї кѣ нѣ есте преа тѣлт зп Босѣет¹ пенѣтрѣ а днвѣцѣа не моцѣнїторѣа короаней, шї зп Монѣосїе² пенѣтрѣ а'л повѣцѣзї: фїе, о прїїтеск, нѣмаї сѣ гѣсїцї вр'зп Босѣет шї вр'зп Монѣосїе, кѣ тоате кѣ еѣ тѣ днпрозеск де о едѣкѣацїе каре а пѣтѣт днвѣфла мїнѣпатѣа дїскѣрѣ³ асѣпра їсторїей зпїверсале; шї се паре кѣ ачсагѣ днпалтѣ ворвїре тревѣе сѣ фї їсвїт ка дн сек креерїї знеї ана де фраѣеде фїїнѣе, шї сѣ'ї фї прїчїнїт амеѣелї. Кѣнд чїтеск ачеле пацїне каре тѣ зїтеск днвѣшїї не мїне, сїмѣ о пѣрере де рѣѣ кѣ нѣ а дат ачелѣї копїл маї вїне сѣ фї чїтїт їсторїїле мадемоаселїї Бонпа⁴ шї але Ладїей Сенсе!

Нѣ гѣндїдї оаре кѣ дзїнѣ че с'а гѣрвоїт маї тѣлте ачсагѣ сѣпт повара зпор кѣцѣтѣрї атѣт де днпалте, моцѣнїторѣа тропѣлѣї тревѣе сѣ фї сїмѣїт

1. Bossuet, оратор їсторїк, Франѣез.

2. Montausier, днвѣцѣат Франѣез.

3. Квѣлпгаре.

4. Ресвоїнїкѣ Сфїцерапѣ.

тресъинца де а'шї одіхнї мїнтеа жъкжндъсе къ валеціи сї? Ън Босвет шї зп Montocie нїчї одагь нъ се вор шї жъка къ елевъл лор.

Пентрѣ ка зп гъвернатор сѣшї поатъ дшплїні тоате даторїїле кьтрѣ копїлѣл дшкредїндат лѣї, тревъе сѣ се сковоаре, фъръ сілѣ, чї дшкѣ къ драгосте, пѣнѣ ла елевъл сѣѣ, дшкѣт шї кеар прїп пентречерїле шї жокърїле копїлърїей сѣ се сілеаскѣ а форма дїнтр'жисѣл о інімѣ релїціоасѣ, зп върват чїнстїт шї зп четъдеан вѣн, шї пѣтаї атънчї дшї ва дшплїні соліа де гъвернатор. Да спънедїт, есте оаре чева дш ачеастѣ соліе де каре о мѣтѣ сѣ нѣ фїе дестоїнїкѣ? Чїне алтѣл поате маї вїне декѣт о мѣтѣ сѣ не дшведе а предзї чїнстеа маї мѣлт декѣт вогъдіа, а жъвї не чеї асеменеа поо, а ажъта не чеї непорочїдї шї а дшѣлца сѣфлетѣл пострѣ пѣнѣ ла ісворѣл Фрѣмосѣлзї шї ал Немърдїнїтѣлзї? Ън гъвернатор пѣтаї не сѣѣтѣеде шї не повъдъеде; дар чеаа че ел дшфъдїшеазѣ дїнерїї поастре до мїнтѣ, о мѣтѣ пѣо дштїпъреде дш інілѣ: са не фаче сѣ жъїт чеаа че ел поате чел мѣлт сѣ не факѣ пѣтаї сѣ кредет, пентрѣ къ еа не повъдъеде ла вїртѣте прїп мїжлочїреа драгостїї.

Вестїтѣлзї Seridan¹, пѣтрънс фїнд де пѣдїна дшгрїжїре че де овъде се дѣ крещереї фемеїлор, шї де інфлзїнца невїрзїтѣ че еле аѣ асзпра челор че ле креск атѣт де рѣѣ, дї венї ідеаа де а статорнїчї пентрѣ дшиселе дш Енглїтера о крещере націоналѣ. Аша, дшкїпзїндѣшї планѣл, дш трїмїсе редїней пофїнд'о сѣ се пѣе дш капѣл ачестѣї ашезѣтѣлнт нїї дѣ тїлѣл де таре сѣкретъреасѣ. „Фемейле не кърпѣеск, зїче-ел, сѣ не сілїт дар а ле

1. Сазуїле.

2. Sheridan. Оратор шї драматїк Енглез.

„Фаче десъвршѣте: кѣ кѣт еле вор фѣ маѣ лѣтнѣ-
 „вате, кѣ атѣта поѣ воѣ фѣ маѣ лѣтнѣнѣтѣ. Дела
 „кѣлѣтѣвѣреа дѣхлѣлѣ фѣтеѣлор, атѣрнѣ лѣнделѣнѣлѣ-
 „неа вѣрѣвѣлор: Натѣра кѣ тѣлѣна фѣтеѣѣ скрѣ
 „лѣ нѣтѣма вѣрѣватѣлѣлѣ.“

Ideea era mare, прѣкѣт се vede, шѣ ар фѣ кѣ ане-
 вое деа калѣкѣла¹ инфлѣнѣца че а еѣ addѣчере дѣтрѣ дѣ-
 пѣлѣнѣре ар фѣ авѣт асѣпра Енглѣтерѣѣ векѣ. Дѣтрѣ жѣн-
 са ера о префачере моралѣ шѣ полѣтѣкѣ: зѣ гѣверн
 дѣндрѣнтат, десѣѣнѣдѣреа ровѣѣѣ, ѣзѣвѣреа де оменѣре
 дѣ Ирландѣѣ, чѣвѣлѣсѣцѣѣ ла Индѣѣ, моралѣтатеа лѣн-
 гѣ indѣстрѣѣ шѣ члѣт., пѣнѣтрѣ кѣ фѣтеѣеа дѣвѣзѣтѣ
 астѣел, нѣчѣ одѣтѣ нѣ ва скрѣ алѣ дѣ нѣтѣма омѣлѣѣ
 дѣкѣт нѣтѣмаѣ тѣлостѣвѣреа евангѣлѣкѣ шѣ чѣле маѣ
 фѣрѣтоасе жѣртѣвѣрѣ пѣнѣтрѣ ѣзѣвѣреа де оменѣре.

Прѣтенѣѣѣлѣе ноастрѣ дѣнѣсѣ нѣ се зѣркѣ аша дѣ
 сѣс, поѣ нѣ кѣѣтѣт нѣчѣ реѣѣѣ, нѣчѣ реѣѣнѣле, нѣчѣ
 зѣнѣверѣсѣѣтѣѣѣлѣе² дѣлѣ ажѣторѣлѣ патрѣѣѣѣ, чѣ нѣтѣмаѣ ин-
 флѣнѣца тѣтѣѣѣ: о инфлѣнѣнѣцѣ карѣ арѣ лѣзѣрѣре асѣ-
 пра нѣтѣнѣѣѣ, карѣ прѣнѣ нѣтѣмѣ повѣзѣзѣше дѣхлѣлѣ, шѣ
 карѣ пѣнѣтрѣ а тѣжѣтѣѣ шѣ а реѣнѣпоѣ лѣтѣеа, арѣ тре-
 вѣнѣнѣцѣ нѣтѣмаѣ дѣ а фѣ повѣзѣѣгѣтѣ.

Ачеастѣ инфлѣнѣнѣцѣ се афѣлѣ прѣтѣтѣndeneа, прѣ-
 тѣтѣndeneа еа хотѣраше сѣндѣмѣнтѣле, пѣрѣрѣѣлѣ шѣ
 гѣстѣрѣлѣе ноастрѣ, прѣтѣтѣndeneа еа фаче соарѣта
 ноастрѣ. „Вѣиторѣлѣ зѣнѣ копѣлѣ, зѣчѣеа Napoleon, есте
 тотѣдѣазѣна фѣнтѣ маѣчѣѣѣ самѣ“, шѣ адѣсеа-орѣ ачѣст
 вѣрѣватѣ mare зѣчѣеа кѣ ел ера дѣтор тѣтѣѣѣ лѣѣ дѣл-
 пѣлѣдѣреа са атѣт де сѣс*. Истѣорѣѣ есте де фѣдѣ
 пѣнѣтрѣ dovada ачѣсторѣ ворѣе; шѣ фѣрѣ а не спрѣ-
 жѣнѣ де пѣнѣцѣрѣсѣле дѣлѣ addѣчере а мѣнѣте пѣлде але

1. Cokoti.

2. Корѣзѣѣ, тѣрѣзѣрѣ де профѣсорѣ дѣлѣокѣмѣте пѣнѣтрѣ а да дѣвѣзѣтѣтѣрѣ
 де лѣтѣнѣѣ, де лѣтерѣтѣрѣѣ, де фѣлѣсофѣѣ шѣ де цѣнѣѣѣ.

* *Bezi les mémoires de Lord Byron, t. 1, p. 393.*

лѣи Карл IX, елевѣл Екатеринеѣ, ши але лѣи Хенрик IV, елевѣл Иоанеѣ d'Алврет, Лѣдовик XIII аѣ доарѣ п'а фост ка маѣкъса слав, инпрат¹ ши непорозит, totdăa-зна ресврѣтит ши totdăaзна сѣипѣс? Дн Лѣдовик XIV оаре пѣ гѣсидѣ патимиле знеѣ фемеѣ спанюале, ачеле галантерѣѣ tot odatъ сѣмдѣале² ши романтиче, ачеле грозѣвѣ де ересѣрѣ кълзгѣрешѣ, ачела мѣндриѣ де деспот каре претинде съ днценѣкѣ чѣнеѣ дна-интеа тронѣлѣи ка днаинтеа алтарѣлѣи? С'а зѣс, ши о крез, към къ фемееа че а пѣскѣт пе чеѣ доѣ Корнеѣлѣи, аѣеа сѣфлет таре, дѣх дналт, пѣравзрѣ преачѣпстѣте ши къ сѣмѣна атѣт де мѣлт къ мѣма Гракилор дн кът ар фѣ пѣтѣт зѣче чѣнеѣа къ ачесте доѣ фемеѣ сѣлт дн ачѣеашѣ вѣкатѣ. Дн протѣвѣ, мѣта жѣпелѣѣ Арѣет³, че ера лѣтѣоаре дн рѣс, аскѣ-цѣтѣ ла дѣх ши кокѣтѣ, днсѣмпѣ къ тоате ачесте къвалѣтѣцѣѣценѣла фѣзѣлѣи еѣ: еа днсѣфледѣи ачеле о сѣтѣ сѣфлетѣ къ ачел фок грозав, каре tot odatъ трѣвѣеа съ лѣтѣнезе ши съ мѣстѣеаскъ, съ продѣжкѣ атѣтеа канѣте d'онѣрѣ ши съ сѣ днжосѣаскъ прии атѣтеа фалте де рѣс.

Доъзѣчѣ де волѣте п'ар ажѣнде пѣптрѣ а адѣна тоате пѣлдеѣе марѣ де инфлѣнѣна мѣмеѣ че се днфѣдѣшеазѣ меморѣѣѣ⁴ поастрѣ. Арѣнкацѣи окѣи дн ачѣа темпѣцѣ: дн мѣжлокѣла ачѣѣ мѣлѣцѣи осѣндѣте ла моарте, есте зп жѣне къ фрѣзѣтеа латѣ ши стрѣлѣчѣтоаре, каре днѣи скрѣѣ челе де пе зрѣтѣ къцѣтѣрѣи але сале. Ачѣста есте Барнав⁵ зпѣла дн чеѣ марѣ ораторѣи аѣ адѣпѣрѣи констѣтѣѣтоаре⁶, рѣвалѣл⁷ лѣи Мѣ-

1. Нѣрекѣпоскътор, пѣмѣлѣцѣмѣтор.

2. Карѣ мѣртѣрѣсѣѣѣе аллѣкареа ла пофтеле трѣпешѣи.

3. *Arôuel*. Нѣмѣѣе де вѣтез ал лѣи Волтер, *Voltaire*.

4. Минѣи, адѣдѣчѣѣи а минте.

5. Рѣволѣцѣонар констѣтѣѣтор, деканѣтат дн 1793.

6. Ашѣзѣмѣпѣтѣоаре, днтокмѣтоаре.

7. Протѣвѣник, днтрѣкътор.

раво¹. Дн ачест минѹт кѹмплѹт ел гжндеше ла маѹкъса! Дѹ тѹлѹкѹтешо де кѹраѹиѹл чел днсѹфле-
цеазѹ шѹ кѹ каре ва терѹе пжнѹ ла ешафод². Дн
тѹмѹхрѹ де рескоале, кѹраѹиѹл есте дѹрѹл чел маѹ
фрѹтос че о тѹтѹ поате фаче фѹлѹлѹ еѹ. Де
ачеа ел шѹ скрѹе атѹпчѹ сорѹсеѹ: „Маѹкъмеа тре-
„вѹе сѹдѹ креаскъ копѹиѹ тѹѹ; еа ле ва дѹшѹвргѹшѹ
„ачел сѹфлет кѹраѹиѹс, кѹрат шѹ словод каре фор-
„меазѹ пе вѹрваѹѹ шѹ каре а фост пентрѹ фрателе
„меѹ шѹ пентрѹ мине маѹ тѹлѹ декѹт тоатѹ чеа
„лалѹ а поастрѹ крещере.“

Ачеастѹ фетее вѹрватѹ, днпартасе сѹфлетѹл
фѹлор еѹ днпротѹва дѹрерѹ шѹ а морѹѹѹ, ка кжнд
ар фѹ превѹзѹт вѹжелѹа че зрѹа а ѹ рѹпѹ.

Знѹѹ алт копѹл дѹн попор, вестѹтѹлѹѹ Кант³, дѹ
плѹчеа а спзѹе, къ ел ера тотѹл дѹтор днгрѹжѹрѹ-
лор евлавиѹасе але маѹчей сале. Ачеастѹ фетее вѹнѹ,
тѹъкар къ ера пе'пвѹдѹатѹ, дѹр дн днвѹдѹасе дн чеа
маѹ маре дѹнтре дѹѹѹѹѹѹ, дн ачеа а моралеѹ шѹ а
вѹртѹѹѹѹѹ. Дн тѹчѹле еѹ прѹтѹвлѹрѹ къ фѹлѹ сѹѹ, дѹ
тѹлѹтѹчеа, пѹшаѹ прѹн тѹжлѹчѹреа вѹнеѹ сале прѹче-
перѹ, тот че кѹшошеа тѹнѹнат дн патрѹрѹ, шѹ прѹн
кѹнѹл ачеста а ажѹнс а ѹ днсѹфла драгостеа де Дѹ-
тнезеѹ Крѹеаторѹл сѹѹ*. — „Нѹчѹ одѹтѹ пѹ воѹѹ
зѹтаѹ, зѹчеа Кант, дн вѹтрѹжнеѹѹле сале; еа а фѹкът
сѹ се десволтезе вѹнѹл че се афлѹ дн сѹфлетѹл меѹ!“

Нѹ маѹ пѹѹѹн порѹчѹт декѹт фѹлѹ лѹѹ Кенѹгсверг,
стрѹлѹчѹтѹл пострѹ Кѹвѹе⁴, прѹѹѹѹ дела маѹкъ са че-
ле днпѹжѹ лѹѹѹ каре дѹ десволтарѹ ѹенѹл. Прѹн-

1. *Mirabeau*. Чел маѹ маре орѹтор ал адѹнѹрѹѹѹ наѹѹѹнале дѹн Нарѹе дн
тѹмпѹл револѹѹѹѹѹ чѹѹ марѹ.

2. Патѹл саѹ скѹла пе каре се декѹнѹтеазѹ чѹѹ осѹжнѹѹѹ ла моарте.

3. Метафѹѹѹѹ Герман.

* *SCHOEN, Biographie de Kant.*

4. *CUVIER*. Натѹралист чѹлеврѹ, вѹрват де стат шѹ маре лѹтерѹтор,
Франѹез.

тр'зи инстинкт къ тотъл де мѣтъ, еа дї дндрѣпта гвстѣл кьтре щїица патзрѣ: „Desemnat длаинтеа „окилор еї, зїчае Къвїе, дн пице мемоаре¹ манз- „скрїпте че а мѣсат фамїліеї сале, шї чїтеам кь „глас таре кьрдї де історїе шї де літературь. Асфел „еа десволтъ дн тїне ачеа патїмъ де чїтїре, шї „кзрїосїтатеа² деспре орї че мзкръ, каре фьрѣ сь- „флетѣл вїедїї меле*.“ Мареле вьрват зїчае кь дела таїкьса і се траце тоатъ чїпстеа стьдїлор мѣї шї тоатъ слава дескоперїлор че а фькьт!

Дар чеа таї днсемнатъ пїлѣ деспре ачеастъ дьлче шї фаталъ інфлзїндъ, тревзе с'о черем дела чеї дої тарї поедї аї веакълї ачествїа: Бірон шї Ламартїн. Ънзїа, реаоа зрсїтъ дь о мѣтъ ватжокорїтоаре, песокотїтъ, пїлѣ де капрїдїї шї де тжндрїе, ал кьрїа дьх дн гьст, се мьцеще пьтаї дн дешертъчїзне шї дн зрѣ. О мѣтъ каре шї рѣде фьрѣ пїлѣ де скїлозїа дїн пащере а фїлзїї еї не каре дл дн трѣжтъ, дл кїнзеще, дл стрївеще, дл ресфадъ, ш' аної дл деспреїцеще шї'а влестемъ. Ачесте патїме розьтоаре але фемеїї, се сапъ аджк дн ініма жзнелзї; зра шї тжндрїа, тжнїа шї деспреїцїреа, ферь дн тр'жнсѣл, шї ка лава³ арзьтоаре а знїї вълкан, се варсь де одаъ престе мзме дн торпенте⁴ де о армонїе дїаволеаскъ.

Челзї-л-алт поет, зрсїта'ї вїне-воїтоаре дї дь о мѣтъ дзїоасъ фьрѣ сльвїчїзне, шї релїцїоасъ фьрѣ аспрїме; зпа дїн ачеле фемеїї раре каре се паск

1. Днсемнзрї спре адзчере а мїнте.

2. Неастжштпърѣл че аре чїнева де а афла орї че.

* *Bezi les Memoires sur GEORGES CUVIER*, пьзлїкате дн Енглїтера де *Mistress LEE*. *Bezi шї мїнзнатѣл зврацїѣ ал мѣї FLOURENS*, дн тїтѣлат *Analyse raisonnée des travaux de M. CUVIER*.

3. Матерїа топїтѣ шї дн фокатъ че кьрѣ дн тр'жн вълкан (мзотѣ арн-кьтор де фок) дн тїмнѣл зпрїндерїї ачествїа.

4. Шїроае марї.

спре а слъжи де модел: ачестъ фетсе, жъпъ, фръ-
тоасъ, дъпвѣдъ, репареъ престо фѣл еѣ тоате лъ-
миниле драгостеѣ; вирѣдѣле че еа дѣ дъсѣлъ, рѣга
че еа дѣ дъвадѣ, нъ ворвекс нѣмаѣ дъдѣлѣдерѣѣ лѣѣ,
чѣ ресѣтъжнд пѣпъ дѣ адѣккѣл сѣфлетѣлѣѣ сѣѣ, шѣ
тѣпкжнд коарделе сѣпѣдѣжнтѣлѣѣ Фрѣтосѣлѣѣ шѣ
ал Немѣрѣпѣнтѣлѣѣ, скот пѣще сѣпѣте тѣпѣнате, о
армонѣе че се дѣпалѣѣ пѣпъ ла Дѣтпезеѣѣ. Астѣел
дѣкѣдѣврат дѣкѣ дела леагѣп де пѣделе челѣѣ маѣ
атѣпгѣтоаре евлавѣѣ, дрѣгѣлашѣл конѣл терѣе пе
кѣле Домпѣлѣѣ сѣпт арѣпѣле маѣчеѣ сале, ѣепѣл
сѣѣ есте ка тѣмѣеа че шѣ ресѣдѣдѣе тѣросѣл пе
пѣтжнт, дар кѣре арде нѣмаѣ пентрѣ чер.

Вепѣдѣ акѣт кѣ морала де колеѣѣѣ сѣѣ кѣ фѣло-
софѣа де пѣдапт, шѣ скѣмѣадѣ, дакѣ пѣтеѣѣ, ачесте
ѣнѣлѣпѣе матерне; дѣчеркаѣѣ де а префаче пе Бѣ-
рон шѣ пе Лаѣартѣп! дар дѣ задар, есте преа тѣрѣѣѣ:
васѣл е пѣп, матерѣа 'ш'а лѣат дѣдоѣтѣра шѣ па-
тѣмиле, вѣне сѣѣ реле, але тѣмѣеѣ, с'аѣ фѣкѣт дѣ-
сѣшѣ патѣра копѣлѣлѣѣ. Еака дѣсѣ о пѣтере каре
лѣкреазѣ тотдѣазна сѣпт окѣѣ пострѣ, о драгосте пе-
скѣмѣватѣ, о воѣпѣдѣ креатоаре, сѣпѣгѣра поате пе пѣ-
тжнт, каре дорѣе пѣмаѣ фѣрѣѣѣреа поастрѣ, дар,
каре а рѣмас фѣрѣ дѣреѣѣѣ дѣкѣ дела дѣченѣтѣл
лѣмѣе дѣп рѣѣѣна лѣнсеѣ де лѣтѣпъ шѣ де едѣкаѣе.

Дѣ скѣрт, че есте зп копѣл пентрѣ зп пре-
ченѣтор¹? зп пе пѣвѣдѣт пе каре трѣвѣе ал дѣвѣѣа.
Че есте зп копѣл пентрѣ о тѣмѣѣ? зп сѣфлет пе
каре трѣвѣе а'л форма. Кѣтѣ деосѣвѣре! Профе-
сорѣѣ чеѣ вѣпѣ фак пе сколарѣѣ чеѣ вѣпѣ; дар нѣмаѣ
тѣмѣеле фак пе вѣрѣваѣѣ: дѣтр'аста стѣ тоатѣ део-
сѣвѣреа солѣеѣ лор дѣп каре се дѣскопѣре кѣ дѣ-
грѣѣѣреа крѣщѣрѣѣ копѣлор, есте зп дрепт нѣмаѣ ал

1. Гѣверпатор де конѣѣ.

тѣмѣй, ши къ дакъ върващій і' маѣ рѣнитъ, причіна есте къ аѣ аместекат едѣкація къ дѣвѣдѣтѣра, лѣкрѣрї дїн патѣръ де алфел ши пе каре есте де пе-аѣратъ тревѣндѣ де а ле деспѣрщї; пентрѣ къ дѣвѣдѣтѣра се поате кѣрта ши трече фѣръ прїмеждїе дела о тѣнѣ ла алта; іар едѣкація тревѣе съ фїе дїнтр'о сїнгѣръ вѣкатъ: чїне о кѣртѣ о стрїкъ; чїне о ласѣ дѣпъ че а дѣченѣт'о ва ведеа пе фїзл съѣ перѣндѣсе дѣ рѣтѣчїреа неадевѣрѣлї, саѣ, че есте ши маї де тѣнгѣт, дѣ деспредѣчїреа адевѣрѣлї.

Съ нѣ маї къѣтъм дар аѣарѣ дїн фамїліе гѣвернаторѣл копїлор пострї: ачела пе каре патѣра нїл дѣфѣщїшазѣ, пе скѣтѣше де остенеала де а маї тѣмла черчетѣнд; дѣ вом гѣсі претѣтїнденеа, дѣ бордеѣл сѣрманѣлї прекѣт ши дѣ палатѣл богатѣлї, ши претѣтїнденеа дѣзестрат къ ачелеашї дѣсѣвѣршїрї, ши гата а се да ла ачелеашї жертѣрї. Жѣне тѣме, жѣне содїї! тїглѣл де гѣвернатор съ нѣ дѣфрїкошезе слѣвичѣнеа воастрѣ, еѣ нѣ воїѣ съ въ дѣцовѣрѣз къ стѣдїї недантѣщї ши къ даторїї аспре; дїн протївѣ; еѣ воїѣ съ въ дѣк ла ферїчїре; вїѣ съ въ дескопер дрептѣрїле воастре, пѣтерїле воастре ши сѣверанїтатеа воастрѣ; еѣ тѣ дѣкїн ла пїчїоареле воастре ши въ чер пачеа лѣтеї, вѣпа рѣндѣеалѣ а фамїлілор, слава копїлор вострї ши ферїчїреа оменїреї, нѣ прїн алте нїжлоаче, чї поф-тїндѣвѣ съ прѣтѣмлащї кѣмѣ ферїчїте але вїртѣщї ши але драгостїї.

Оарекаре дѣхѣрї къ пѣщїнѣ лѣоаре а мїнѣ, тѣ вор дѣвїновѣщї поате, зїкѣнд къ еѣ аш вої съ ре'н вїеѣ фетемѣ дѣвѣцате: мїнїшеаскъ-се дѣсѣ ачїа, пентрѣ къ скопѣл скрїерїї ачестїа нѣ есте денетї-вѣл ши датївѣл, прекѣт зїче Монтегн, адїкъ Грѣматїка. Еѣ, лѣжнд ла о парте тоате лѣкрѣрїле дї-

се, еле тот дѣпърѣцеск, неитрѣ къ еле дѣшї іаѣ пѣтереа лор дела патиміле поастре. Дѣсѣ ачеастѣ инфлѣицѣ есте маї мѣлт саѣ маї пѣдїн фолосїтоаре, потрївїт градѣлѣї де чїнстїре че ле хърѣзім: де вор фї ідолїї саѣ соацеле поастре, кѣртїзане, роаве саѣ довітоаче де мѣнкѣ, рѣсплѣтїреа нї се дѣтоарче пе де пїн: еле пе фак чеѣа че еле сѣнт. Се паре къ патѣра деагѣ дѣцелечеереа поастрѣ де вреднїчїа лор прекѣт пої легѣт ферїчїреа поастрѣ де вїртѣтеа лор. Ачї дар есте, о леце де о дрептате вечїнїкѣ: адїкѣ отѣл сѣ пѣ ле поатѣ дѣжосї фѣрѣ а къдеа ел дѣсѣнї дѣ мѣршѣвїе, шї сѣ пѣ ле поатѣ дѣ пѣлѣца фѣрѣ а се фаче ел дѣсѣтїї маї взп. Тревѣе ка попареле саѣ сѣ се сѣлѣтѣчеаскѣ дѣ брацеле лор, саѣ сѣ се чївїлісезе ла пїчїоареле лор. Сѣ пе арѣнкѣт окїї престе тлов, шї сѣ лѣозѣт дѣ вѣгаре де сеатѣ челе доѣ тарї дѣпѣрѣцїрї але неатѣлѣї отенеск: Ресѣрїтѣл шї Апѣѣсѣл. Жѣмѣтате дїн лѣтѣеа веке стѣ фѣрѣ мїшкаре шї фѣрѣ кѣцетаре сѣнт повара чївїлісадїїї карваре; аколо фетсїле сѣнт роавѣ: чевалатѣ жѣмѣтате терѣе кѣтре потрївїре шї лѣтїнарѣ; аколо фетсїле сѣнт словоде шї дѣ чїнсте.

Gazetеле аѣ пѣблїкат, пѣ де мѣлт, реладїа зпїї medїк Енѣлез пе каре кѣрїосїтатеа дѣ дѣсесе ла Ресѣрїт. Итѣрѣнд дїн дѣтѣмпларе дѣтѣрѣн тѣрг де роавѣ, дескоперї аколо доѣзечї фетсїї Грече пе жѣмѣтате гоале, кѣлкате пе пѣтѣнт, шї каре ацѣптаѣ вре зп кѣтпѣрѣтор. Ъна дїн еле трѣсесе лѣоареа а мїнте а зпїї тѣрѣ вѣтѣрѣн: варварѣл дї пїпѣї зтерїї, пїчїоареле де сѣс пѣлѣ жос, зрекїле, дї черчетѣ гѣра шї гѣтѣл кѣ де атѣрѣнтѣл прекѣт чїпева черчетеазѣ зп кал, шї дѣ времеа ачестеї инспекцїї¹, пегѣцѣторѣл дї лѣѣда фрѣтѣсецеа окїлор,

1. Черчетаре.

дингъния талией ми алте тързито десъжрпирѣ; кѣтрѣ ачестеа дикрединга прип жъръминте кѣ віата фатъ нѣ аневѣ маѣ тѣлѣ до треѣпрозече ані, кѣ ера феоіоаръ ми кѣ поантеа нѣчѣ нѣса нѣчѣ хоръеа. Дн скърт, днѣт о скъртѣ черчетаре ми кѣтена десвѣтерѣ асзира предълѣи, фѣ вѣндѣтъ, трѣи ми сѣфлет, дрепт 1375 франчі (4003 леѣ). Есте адеврѣрат кѣ сѣфлетѣ се сокотѣ дрепт преа пѣцип дн ачест тѣрг. Непорочѣта! не жѣмѣтате лешѣнатѣ дн враделе маѣкъсѣи (кѣчѣ ачеастѣ токтеалѣ сътънеаскъ се днкееа днпѣнтеа окілор зпѣѣ тѣте) череа кѣ зп глас сѣжшіитор ажѣторѣл трѣстелор еѣ соаде ка шѣ дѣнса рѣпѣте дн, фрѣмосѣл пѣмѣит ал Гречѣей. Дар, не ачест пѣмѣит варбар, тоате ініміле ераѣ де пеатрѣ: кѣчѣ леѣеа фаче не ом некомпѣтѣмітор ла рѣледе че еа днгѣдѣе. Дечѣ тѣргѣл се днкее шѣ жѣна фатѣ фѣ вѣндѣтъ. Асфел се десѣиіндеазѣ пѣнтрѣ дѣнса, асфел се десѣиіндеазѣ пѣнтрѣ тоате фемеіле дн ачеа парте, алѣмеѣ, ачел віитор днжѣнтѣтор де драгосте шѣ де, ферічіре че ле прегѣтеѣе патѣра! пелеѣѣіре кѣмпѣлітѣ! пелеѣѣіре днпротѣва оменѣре! Дар чѣне поате креде? ачеастѣ счѣпѣ дрѣчеаскъ зрѣта шѣ дн Еѣрона ла 1829* ла о децѣртаре нѣмаѣ де 600 леѣеде Парѣс шѣ де Лондра, ачесте доѣ капѣтале але пеамѣлѣи оменѣск, шѣ дн мѣнѣтъл дн каре скрѣм, еа есте історѣа віе. а доѣ дн треѣ пѣрѣдѣ дн локѣіторѣі пѣмѣнтѣлѣи**.

Че дѣханѣі вор продѣче ачесте коапсе вѣтжокорѣте? че род ва ешѣ дн ачест амѣстек де днжосѣре,

* *Bezi, la Revue Britanique, t. XXV. Juillet 1829.*

** Ачеастѣ вѣнзаре де ом днкъ се зрѣеазѣ шѣ ла поѣ, *кредѣні дрепт сѣлѣвіторѣі* карѣі зѣчет днпѣнтеа алтарѣлѣи, ТАТѣЛА НОСТРѣ. . . . Дар нѣмѣні нѣ се кѣтрѣмѣрѣ де ачеастѣ пелеѣѣіре, пѣнтрѣ кѣ, прекам дн Еѣнѣп аша шѣ ла поѣ, *леѣеа фаче не ом некомпѣтѣмітор ла рѣледе че еа днгѣдѣе.* Нѣчѣ одатѣ зп попор нѣ ва фѣ оменос кѣ леѣі неомѣноасе.

де зръ ши де непорочи́ре? Дѣкинѣгоръе ал лѣи Мо-
хамет, еака зна дѣн соаделе тале, зна дѣн мѣтеле
-копѣлор тѣи! дѣ черѣ волѣптъдѣи! пентрѣ тѣне, ши зп
сѣзлет ѣвѣтор пентрѣ фѣл тѣѣ! Че! зп сѣзлет жѣвѣ-
тор? нѣмѣк алт нѣ ва еши дѣн ачеастъ карне де дѣрере
дежт нѣмаѣ батжокѣра та дѣсѣдѣи ши а зрѣашѣлор тѣи!

Натѣра а воѣт ка адевѣрата драгосте каре есте
сѣмѣмѣнтѣл чел маѣ алес ши чел маѣ фѣръ асестъ-
паре, сѣ фѣе сѣнѣра темелѣе пѣтѣнѣоастъ а чѣвѣлѣ-
садѣеѣ. Ачест сѣмѣмѣнт, ка о мѣжлочи́ре а Дѣм-
пезеѣреѣ, кѣмѣт пе тоѣи оаменѣи ла о вѣацѣ сѣмплѣ,
ши тот одатъ фѣръ трѣндѣвѣе, фѣръ молѣчѣне ши
фѣръ пегѣмѣ довѣгочестѣи. Тотѣл есте кѣвѣицѣ; те-
тѣл есте фери́чи́ре дѣ сѣжѣта легѣтѣръ че зпеще пе
доѣ жѣнѣ дѣсоциѣи.

Отѣл фери́чи́т приа фетееа са, дѣши сѣмте кре-
скѣнд факѣлтѣдѣле² дѣмпрепѣнѣ кѣ даторѣле сале;
кѣртѣеще тревѣле де афарѣ, се дѣмпѣртѣшадѣе де
сарѣнѣле де четѣдеан, дѣши лѣкреазѣ царѣна, сѣѣ
се фаче фолосѣтор четѣдѣи. Фетееа маѣ ретрастѣ,
вегеазѣ асѣпра дѣтокѣпѣлор дѣн касѣ; еа ачѣ дѣм-
пѣръеще престе вѣрват ши респѣндеще вѣкѣрѣа дѣ
мѣжлокѣл вѣнеѣ рѣндѣелѣи ши а дѣвѣелшѣгѣрѣи; амѣн-
доѣ дѣсѣжрѣшѣт се вѣд рѣпѣскѣнд дѣн копѣи че ле
кѣронеаза таса ши каре сѣпт инфлѣица пѣдеѣ, фѣ-
тѣдѣеск а вѣчѣнѣчѣ вѣртѣдѣле лор³.

1. Пѣлчерѣ трѣпещѣ.

2. Пѣтерѣле сѣфлетѣлѣи.

• Че танлоѣ дѣкѣнтѣтор! че вѣацѣ фери́чи́тѣ а дѣсоциѣеѣ! Дар ваѣ!
маѣ нѣмѣи ла ноѣ нѣ се маѣ аѣнѣе де ачеастъ фери́чи́ре череаскѣ, ши а кѣ-
зѣт дѣ чеа маѣ адѣнкѣ десѣреѣчи́ре ши дѣ чеа маѣ грозавѣ тѣршѣвѣе.
Акѣм ла ноѣ дѣсоциѣеа нѣ маѣ фаче фери́чи́и пе вѣрват, пе фетееа ши
пе фѣи лор, прѣкѣм адѣнѣоарѣ фѣчеа пе пѣрѣнѣдѣи постѣри, чѣ; дѣн тоѣи аче-
естѣа фаче нѣмаѣ нѣше фѣнѣе непорочи́те, перѣдѣте дѣ вѣаца ачеастѣ, перѣ-
дѣте дѣ чеа-л-алтѣ! Дар нѣ е вѣна дѣсоциѣеѣ, прѣкѣм дѣндрѣспѣск а
прѣтѣнде чеѣ маѣ нѣлѣдѣи зѣкѣнд: „кѣ дѣсоциѣеа есте гѣдеа аморѣлѣи“, нѣ,
чѣ есте вѣна ноастѣрѣ дѣшѣне; да, вѣна ноастѣрѣ дѣшѣне, пентрѣ кѣ маѣ нѣ-
мѣи ла ноѣ нѣ се дѣсоарѣ, нѣ се мѣрѣтѣ кѣ повѣлѣл скоп де а вѣдѣи дѣ

Лажгъ ачеастъ икоанъ а фамиліеі Евронене, пз-не фамиліа рѣсѣричанъ: чеа дитѣе се дитемеаазъ не егалитате¹ ши не драгосте; чеа а доа не по-лігаміе² ши не ровіе, каре ласъ аторѣлѣ пѣтаі фѣрїле лѣ челе довіточешї шиї рїдікъ дѣлїле кѣ-віінде ши Дѣтнезеешїле пѣлѣчїрї. Отѣл поате лесне съ се дѣкїзъ кѣ зп пѣтър таре де фемеї; дар дї есте песте пѣтїнцъ деа ївї маї мѣлте дѣкѣт зпа. Дечї еакъ'а дѣ мїжлокѣл знеї мѣлїмї де жѣне фрѣтѣсецї тѣрїїнїт дѣ чеа маї де тѣлгїт старе: а стѣпїнї фѣрѣ а ївї, ши а фї стѣпїнїт фѣрѣ дра-госте. Дїтѣят де челе маї гроасе волѣптѣдї³, фѣрѣ фамиліе дѣ мїжлокѣл роавелор салѣ ши фѣрѣ сїмѣрї де драгосте сѣфлетеаскъ дѣ мїжлокѣл ко-пїлор лѣ; дѣкѣе соацеле салѣ; слѣтѣе не пазнїчїї лор; дѣшї фаче каса зп лок де осїндъ, де пелецїрїї ши де десфрѣнаре. Чел пѣтїн дакъ ачеастъ вїацъ де довіток їар да ферїчїреа! дар нѣ; сїмѣрїле лѣ се тѣтпескъ, сѣфлетѣл лѣ воленѣе; ши дѣ задар го-неше пѣлѣ ла тарїїнеа морїжпѣлѣ ачеа дѣл-чешї а сїмѣрїлор чѣл дѣтѣрѣтѣ ши фѣце де ел.

Тодї кѣпоащеш не пѣлѣтѣл ачела артїст, п'ачел кѣлѣтор гравнїк каре пентрѣ а'шї дѣподої алѣз-тѣл⁴ се парѣ а фї дѣзестрат кѣ дѣсѣшїрїле пасерїї. Порнеше зїор ка о рѣндѣрїкѣ; своарѣ ла Констан-дїнопол, ла Тева, ла Іерѣсалїм ши ла пїчоареле пї-

драгосте зїлѣ пентрѣ ферїчїреа алѣтїа, ши амїандї пентрѣ ферїчїреа фїлор лор. Сїнѣрѣл воїд ал дѣсодїрѣї ла ной есте асѣлї, пѣтаї авѣ-реа, тїлѣрїле ши словозенїа рѣл дѣнѣлеасъ!!...

Traduktorul.

1. Стареа де о потрївѣ дѣтрѣ дої саѣ дѣтрѣ-маї мѣлїї.
2. Стареа знѣї вѣрѣат каре цїне маї мѣлте мѣїерї деодатѣ.
3. Десїерѣрї трѣпещї.
4. Дн фел де карте алѣл дѣ каре кѣлѣторїї дѣсемеаазъ пѣтеле пер-соанелор десенїте че аѣ кѣносѣт дѣ кѣлѣторїа лор саѣ алт чева спре аѣчере-амїнте; їар артїстїї ѣе десемѣл портретѣрїле, ши пїсаѣе саѣ ешенѣ фрѣтѣсецѣ че лї сѣ дѣтѣпїлѣ а ведеа.

рамиделор: аколо ел се пѣне, джсетнеазъ о пацінъ ши десъвѣршаще лъвареа са; апої дѣтр'о зї дѣ vedem дѣ Парїс, пѣвлїкѣнд о карте, алкътѣнд зп тавлоѣ, дѣдрентѣнд театрърїе поастрѣ, ши вор- bind кѣ прїетенї сѣ деспре презмѣлрїе лѣї дѣ Едїнт ши дѣ Греція кѣм ар ворбї де о мїкъ презм- вларе ла деаръ. Нѣ де тѣлт афлѣндѣсѣ ел ла Каїр ѣнде екіпаціѣї де артист дѣ фѣкѣ а фї сокотїт дрепт медїк, зѣл дїп чеї маї вогадї локзїторї аї орашѣлї трїмісе сѣл кіеме пе ла мїезѣл попції. Фїнд дѣс дѣтр'о салъ маре, гѣсї аколо дѣтїнс пе нїде перне зп вѣтрѣн маї мѣрїнд, дар де о дѣ- фѣцїшаре дестѣл де вреднїкъ де чїнсте: а са варѣъ алѣъ ши стѣфоасъ дї акопереа тот пїентѣл. Пѣр- тѣторїї де грїжъ аї ачестѣї ом, дї адѣсесерѣ кеар атѣнчї о жѣпъ ши фѣрѣмоасъ роавѣ, а кѣрїа ведере дѣ задар дешѣптасѣ пофтеле лѣї. „Вої Франчїї, „зісе-ел кѣ зп глас амордїт, аведї нїде секретѣрї „непредзїте! еѣ ап реснѣлїтї фоарѣ вогат пе аче- „ла каре 'мї ар да нѣгореа сѣ тѣ почїѣ вѣкѣра де „роава мса!“ ши отѣл каре ворѣеа астѣел ера аколо жос зѣкѣнд, овжет де мїлъ ши де скѣрѣъ.— Кѣлѣторѣл дї рѣспїзѣсе: „Секретѣл че'мї чеї, нѣл „ам; ши кеар де ар фї дѣ атеа пѣтїндѣ, м'аш „ферї преа тѣлт д'адїл дѣмѣртѣши, пентрѣ кѣ ел „теар кѣстїсі віаца!— ши апої че'м пасъ? зісе вѣ „трѣнѣл сілїндѣсе кѣ дестѣлъ певоїе а се рїдїка, „че'м пасъ? нѣмаї сѣ тѣ почїѣ вѣкѣра де еа.“ Ши ворвїнд астѣел кѣдеа кѣ тотѣл тонїт дѣ враделе ровїлор сѣї! Че дѣжосїре а пеамѣлїї оменеск! Чеа маї мїкъ разѣ де віацѣ сѣфлетеаскъ нѣ се маї івеа дѣтр'ѣнѣл: довітокѣл оторѣсе пе ом.

Пентрѣ а дѣделече віне тот че есте де тѣнзїт

1. Трѣсѣрѣ, калешкѣ, каретѣ.

лѣи; късѣторіа о гонеще пентрѣ тотдѣазна ші сѣи-
деще наса четгѣеанѣлѣи.

Діи ачесте дитѣмплѣрї, історїе днскѣрт а Ори-
ентѣлѣи, поате чїнева днкееа къ чївїлісація нѣ поате
фї декѣт дн късѣторїе, пентрѣ къ дн късѣторїе
фемеа есте кіематѣ а шї пзне дн лѣвраре факѣл-
тѣдїме еї днцелегѣтоаре шї морале. Діи пѣтереа
фемеї асѣпра вѣрватѣлѣи, шї діи пѣтереа пѣмеї
асѣпра копїлор, а ісворѣт днтреагѣ содіетатеа
Европеанѣ.

Ла дичепѣтѣл лѣмїї, Дѣмнезеѣ а креат пѣмаї
ѣи ом шї пѣмаї о фемеа; де атѣчї шї пѣнѣ асѣтѣї,
ачесте доѣ сексе се днтѣлѣдеск де о потрївѣ не пѣ-
тѣнт. Аша дѣр, леѣеа патѣреї есте, ка фїекаре
ом сѣ аїѣ о соаѣ; алѣел есте пѣмаї варварїе шї
стрїкѣѣїзне. Пентрѣ ка сѣ те днкредїндезї шї маї
вїне къ асѣел есте леѣеа патѣреї, ласѣте пѣдїнтел
а те днѣлнта де чеа маї фрѣтоасѣ прївелїде че
поате фї не пѣтѣнт. Прїведѣ чеї дої жѣнї днпа-
тораѣї: мїнїкаѣї фїнд де ачелѣашї сїндїмїнте, еї
аѣ пѣмаї о сїнгѣрѣ къѣетаре, ачееа де а вїеѣї шї
а тѣрї днтпреѣлѣ. Тот че есте маї дѣмнезееск не
пѣтѣнт, дї днсѣфлѣеазѣ шї дї днфлакѣрѣ. Нѣ
сїмѣї оаре къ еї сѣнт челе доѣ жѣтѣтѣдї але аче-
їашї фїнде че се днтѣлѣеск? шї нѣ веї къ пре-
кѣт сѣфлетѣл се репѣреѣазѣ пре атѣта сїндїмїн-
теле лор се тѣреск шї веселїме лор се кѣрѣ-
деск? О! кѣт де лесе се паре аморѣлѣї вїртѣтеа!
Чел че шїе а іѣвї есте пѣтернїк, дрепт, днцелепт
шї чїнсїт; чел че шїе а іѣвї поате орї че днтре-
прїнде шї орї че сѣферї. Сѣфлетѣл адеѣрадїлор днпа-
тораѣї есте ка ѣи темпѣл сѣлнт, дн каре тѣтѣеа ар-
де непѣчат, дн каре тоате гласѣрїле ворѣеск де Дѣ-
мнезеѣ шїп каре тоате пѣдеждїле сѣнт де непѣрїре!

Креаторъ, дн възгатае са прѣштеаскъ, а аше-
зат пентрѣ сѣи пѣтжнтълѣ, да вѣрста чеа маѣ фрѣ-
тоасъ а вѣдѣи, ферѣреа джнгъ вѣртѣте.

Нѣ есте оаре лѣкрѣ де минѣне, ка фемеа че
п'аре пѣтере а се днпротѣвѣ ачелѣа не каре еа ѣвѣ-
ще, съ гѣсеаскъ дн сѣфлетѣл еѣ атѣт де слав, тоатѣ
енерѣа шѣ тотѣ роѣстѣл тревѣнчос спре а'шѣ жертвѣ
вѣаца пентрѣ джнсѣл?

Прѣчина е къ фемеа есте фѣкѣтѣ пентрѣ а ѣвѣ,
шѣ къ атѣт дн слѣвѣчѣнѣле шѣ дн грешалеле сале
прекѣт шѣ дн жертвѣрѣле шѣ фаптеле сале челе тарѣ,
тотѣдѣзна аторѣл есте вѣрѣторѣл.

Дечѣ, департе де а опрѣ жѣнѣшеа дела атор, еѣ
аш воѣ с'о креск пентрѣ ачест сѣмдѣмѣнт; аш фа-
че дѣнтрѣнсѣл скопѣл шѣ рѣсплѣтѣреа вѣртѣдѣи: ско-
ларѣи теѣ ар шѣ къ пѣтаѣ квалѣтѣдѣле сѣфлетѣлѣ не
потѣ фаче вѣреднѣчѣ де а ѣвѣ шѣ де а фѣ ѣвѣцѣ; къ
аторѣл есте пѣтаѣ о днклѣнаре кътре чеа че есте
фрѣтос, шѣ къ вѣселе дѣи сѣлѣт пѣтаѣ о дескопѣ-
рѣре а пентрѣнѣтѣлѣ; къ, кътѣнд пѣще десѣвѣр-
шѣрѣ маѣ тотѣдѣзна идеале, сѣфлетѣл не вестѣще
деспре сѣнгрѣле ачеле овжете че ел ар пѣтеа ѣвѣ
вечѣнѣ; днсѣжршѣт, къ тотѣдѣзна пѣтаѣ пѣще фрѣ-
тѣседѣ торале не днмѣнѣкъ кеар дн фрѣтѣсечеа
фѣсѣкъ; шѣ пентрѣ а сѣрѣжѣнѣ ачестѣ идее воѣ арѣ-
та фѣсѣогнѣмѣле челе маѣ де рѣнд днфрѣтѣседѣжѣ-
дѣсе сѣнт днсѣлареа знѣи сѣмдѣмѣнт повѣл, ѣар
фѣсѣогнѣмѣле челе маѣ десѣвѣршѣте фѣкѣндѣсе жрѣ-
те сѣнт днпѣрѣреа знѣи патѣмѣ днжосѣте шѣ реа;
шѣ аша днкеѣ, маѣ вѣртос пентрѣ фемеѣ, къ аде-
вѣрата кокетѣрѣе тревѣе съ днподоѣеаскъ сѣфлетѣл
маѣ вѣнтѣ декѣт трѣнѣл, пентрѣ къ сѣфлетѣл де-
сѣвѣршѣаще тотѣл.

КАН VI.

ЪРМАРЕ А АЧЕЛЪИШИ СЪЖЕТ.

ФЕМЕИЛЕ НЕАЪ ЛНДЪЛЧГТ БАРБАРИА ФЪКЪНДЪСЕ СОАЦЕЛЕ НОАСТРЕ.

О фемее пентрѣ ка съ фие днцелсаптъ дн пьравъриле еі, тревѣ съ кьноаскъ че есте днцелспчънеа, ши пентрѣ ка, съ се поатъ асемъва кьрѣценіеі днцериор, тревѣ ка кьцетареа еі съ пѣ ретъіе днфандатъ дн матеріе.

(F. DE CERVAILLE, l'honeste fille, p. 64.)

Вреі съ кьнощї стареа полїтїкь ши моралъ а зпзї попор? днтраевъ че лок пїп фемееіе аколо. Прекът сѣлт департе дьлчедїле аморълї конжъгал де днжосїреа харемълї, пре атѣт есте департе ши чївїлісація де варбаріе. Ам пѣтеа аддѣче днтрѣ ачеаста мїі де пїлде марї, дар не вом тьрїдїні а аръта пѣмалъ къ, ла Спарта, фемееіе фъчеаѣ Брої пентрѣ къ еле ераѣ четъцене; къ ла Рома, се дпълдаѣ темплрї дн чївстеа кьсъторїеі, ши къ сілзїреа фъкьтъ чївстеі зпел фемеі, фъ о днпдппларе атѣт де днсемпнатъ, днкът скїмъвъ фаца Имперїлї.

Инфлзїнда фемееіор се днпїнде песте тоатъ вїаца отълї. О амантъ, о согіе, о тѣмъ, треі ворбе маїче, каре копїнд тоате ферїчїріле оменешї. Ачеаста есте днпъръція фрѣмъседїї, а кокетъріеі, а аморълї ши а кьвѣотълї; ши ачеаста се поате пзмі дн адевър о днпъръціе. Отъл се сѣтъзеше къ фемееа са, ши се сѣпнъне маїчїі сале; да, і се сѣпнъне днкъ мѣлтъ време ши дзпъ тречереа еі днп вїацъ, ши ідеіле че прїїмеше дела данѣа, се фак нїде прїнчїпїї, адесеаорї маї пѣтернїче кеп декѣт

patimile лѣ. Сѣнт нѣмаѣ кѣтена зиле де кѣнд, вѣ-
зѣтѣнд цѣнтѣримѣла дела тѣнтеле Парнас, гѣсѣѣ не
о пѣатрѣ епѣтафѣл ѣрмѣтор, дѣ адепѣр фоерте dzios.
„Odixнещете дѣ наче *о скѣтна тѣа таѣк! Фѣл
„тѣѣ дѣ вѣчѣ нѣ ва кѣлка посада та!“ Кѣтѣ дѣтѣиш-
каре сѣфлетѣаскѣ, кѣтѣ драгостѣ дѣ ачеастѣ linie
атѣт де сѣмплѣ, шѣ кѣтѣ чѣнстѣ addѣче сѣвенѣреѣ
ачелѣѣ фемеѣл дѣ адепѣр тѣре каре а дѣсѣфлат’о!

Не сѣлѣл пѣтѣѣ се odixнещете дѣхѣл попоарелор,
пѣравѣрѣле, пѣрѣжѣдекѣдѣле шѣ вѣртѣдѣле лор, сѣѣ
маѣ vine а зѣче, чѣвѣлѣсацѣа неатѣлѣѣ оменѣск.

Тодѣ се ѣлеск десѣре фѣпѣнда ачестѣѣ пѣтерѣ, дар
тот одатѣ еѣ зѣк кѣ лѣкрѣреѣ еѣ нѣтаѣ дѣ фамѣлие
поате фѣ, ка кѣнд тоате фамѣлиѣ дѣмпрезѣнѣ п’ар
фѣ пацѣа! ш’апоѣ нѣ вѣгадѣ де сеатѣ кѣ идеѣле кѣ
каре фемеѣле се дѣделетѣнѣческ дѣ зѣгѣл ветрѣѣ лор,
вѣрватѣл ле дѣче не пѣада пѣвлѣкѣ! Аколо ел дѣ-
фѣпѣнеазѣл пѣпѣ пѣтере чѣеѣ че ѣ с’а дѣсѣфлат пѣпѣ
десѣтерѣѣрѣ, сѣѣ дѣсѣнѣзѣт пѣпѣ сѣнѣнѣперѣ. Воѣ воѣдѣѣ
а тѣрѣпѣнѣ фемеѣле нѣтаѣ дѣ кѣртѣѣреѣа матѣриѣлѣ
а касѣѣ, нѣтаѣ пѣпѣтрѣ атѣта ле шѣ дѣвѣдѣацѣѣ, шѣ
нѣ гѣндѣдѣѣ кѣ дѣпѣ касѣ фѣекѣрѣзѣа четѣдѣеан, ес рѣ-
тѣчѣрѣле шѣ пѣрѣжѣдекѣдѣле каре кѣртѣѣеск лѣтѣеѣ!

Маѣ есте дѣкѣ о инфлзѣнцѣ, а кѣрѣа лѣкрѣре, де
шѣ нѣ дѣне тѣлѣтѣ вреѣте, дар есте маѣ страшѣнѣкѣ,
шѣ де каре пѣмѣнѣ нѣ поате скѣпа. Ачеастѣ се дѣ-
тѣтѣмплѣ дѣ вреѣтеѣа адоleshѣнѣдеѣ² поастре кѣнд вѣада
нѣ се дѣфѣдѣшеазѣл ка ѣп шѣр де сѣрѣѣторѣѣ, але
кѣрѣора пѣрспѣкѣтѣве³ се дѣтѣнд пѣнѣл дѣ чер, атѣнѣчѣѣ
фѣрѣ вѣсте се фаче дѣпѣоѣ ачеѣ револѣзѣнѣе каре скѣп-

1. Addѣчѣреѣ а minѣте, поменѣреѣ.

2. Вѣрѣста дела 14 анѣ пѣнѣл дѣ 20.

3. Вѣдѣреѣа зѣнѣ шѣр де маѣ тѣлѣте овѣжѣте че се дѣтѣнде дѣ депѣрта-
ре дѣнаѣтѣеѣ окѣлор, пѣрѣкѣм вѣдѣреѣа зѣнѣ зѣлѣдѣ дѣрѣпѣте дѣнѣтр’ан капѣт ал
еѣ, сѣѣ вѣдѣреѣа зѣнѣ вѣѣ дѣнѣцѣ дѣн гѣра еѣ.

въ зрѣтеле отъзлѣ. — О ікоанъ череаскъ, vine de се атестекъ дп тоате къцетърѣле лѣи; дп пелініщеще шїа дпкънтъ дп ачееашї време. Приетепѣла че шї алесесе дптѣжѣ, драгостеа къ каре таїкъ са дп дпкъзпцізъръ, пѣа таї тѣлцѣтескъ; ел воеще о драгосте шї таї стрѣнсъ, шї таї есклѣсївъ¹; воеще ачеа жѣтѣтате дпн ел дпсѣшї, соада че Дѣтпнезеѣ а креат пентрѣ дѣпсѣл, дпцѣрѣла ачела сїнгѣрѣла пе каре ел трѣвзе а ївї вечїпїк; ел дореще дпсѣжршїт ферїчїреа алашїлор лѣи Дѣтпнезеѣ. Дпдатъ че дптѣлпеще ачеа жѣтѣтате дпн ел дпсѣшї; тоате дорїцделе лѣи се копчентреазъ² дп ачест сїнгѣр обжет. Пѣлпъ ерї, ера сѣтец шї авеа о воїндъ пе'ндѣплекатъ, де фер; астѣзї, п'аре нїчї капрїціе нїчї воїндъ; лѣпгъ аитор се таї децеантъ дпкъ зп че ероїк дп їнїта лѣи, шї вїада дї е скѣтпъ пѣтаї пентрѣ к'о поате да. Веї съ везї фертекъторїца каре прїчїнѣщет оате ачесте катастрофе³? Дїтѣте коло: есте ачеа фетїдъ аї кърїа окї еспрїтъ певїповѣдїа! дп тїрара еа дпсѣшї десїре сїмптїжнтѣла че дпсѣфоль, зїтїтъ шї гѣндїгоаре, дшї дпклїпъ фрѣптеа шї се рошеще; дар рошїндѣсе, еа їа сеатъ ла копкета⁴ са шї о лѣндѣщеще. Чїне дпсѣ дескїперї фетїдѣї секретѣла че амантѣла еї арвої сѣла аскѣзнъ де тоатъ лѣтеа? Чїне? дпсѣшї амантѣла еї; ачеа тѣчере; ачел респект, ачеа сѣпнѣнере, ачеа адорациѣ⁵ сѣїтъ каре дп дїне дпттѣртѣрїт шї третѣрѣнд, тоате сѣнт о ворвїре зпїверсалъ мїнѣпатъ; сѣнт фокѣрїле тропїкѣлї⁶, прекѣм шї пе ге-

1. Дп дрепт ла каре нїмїнї алтѣ пѣ таї поате претїнде.

2. Се адѣнъ, се адѣнъ дп мїжлок.

3. Ресѣрпѣрї, префачерї.

4. Бїрїндъ.

5. Слѣвїре.

6. Дїстанца къспїнсъ дптре челе доз черкѣрї але сферїї че поартъ ачелаш пѣте, шї каре сѣнт фїекаре дп депѣртаре де 23 1/2 grade де черкѣл

пъриле ползрилор¹, фетида невиноватъ днделеде ачаестъ ворвире; о днделеде фъръ а о фѣ 'пвздат, пентрѣ къ есте о ледѣ цонералъ² а патурѣ, ка ла чеаска кжд се десъвжришаще фрѣтхсодѣа съ се факъ дндатъ стѣпжнъ не о воинцъ че нѣ есте дн еа: не воинца знѣ върват.

Аша, ачаестъ фетидъ, каре днкъ нѣ се квоаше, каре пжнъ дн ачае зѣ а щѣт нѣмаѣ а фѣ сѣпнѣсъ фъръ а кѣцета; кѣриа нѣмѣнѣ нѣ. Та спѣс челе че се зрѣеазъ дн лѣте; ачаестъ фетидъ фъръ щѣтѣ, фъръ есперѣидъ, се фаче d'одатъ пѣтерникъ шѣ сѣверанъ³. Еа есте стѣпжнъ не виѣда шѣ не чѣнстеа знѣ ом вѣрѣт де патѣмъ: де дорѣще чева, дндатъ тоате дорѣцѣле дѣ сѣнт дмплѣнте, шѣ тоате черерѣле аскѣлатѣ. Воинца еѣ де копѣла дѣ зн Ерѣѣ патрѣеѣ, саѣ зн днжѣнгетор фамѣлеѣ, дѣпъ кѣт ва фѣ де тѣре сѣфлетѣ еѣ, саѣ патѣма са де оарѣъ. О фемеѣ! воѣ дмпѣрѣцѣдѣ, ѣар върватѣа есте сѣнт порѣвѣчѣле воастре! воѣ дмпѣрѣцѣдѣ пестѣ копѣнѣ вострѣ, пестѣ аманѣдѣ шѣ върѣвѣдѣ вострѣ! дн задар сѣ нѣтѣск еѣ стѣпжнѣ аѣ вострѣ: еѣ нѣ се потнѣтѣ нѣчѣ тѣкар върѣвѣдѣ, пжнъ таѣ днтѣжѣ нѣ де десъвжрѣшѣдѣ воѣ фѣинда лор; — дн задар се лѣздѣ кѣ сѣпѣрѣорѣтѣатеа лор; кѣчѣ слава саѣ рѣшѣнеа лор ѣсѣвораще тот дѣла воѣ; ачаеста се веде прѣгѣтѣнде неа, атѣт дн фѣвѣзѣлъ кѣт шѣ дн Історѣе.

Зн върват тѣрѣнѣмос, Бірон, ворѣвѣнд днтр'о зѣ десѣре о фѣнтѣ цѣперѣасъ⁴ декларѣ къ ел п'о ва нѣтѣеа днтрѣнѣнде; прѣетѣнѣ сѣѣ дн днѣеатнъ шѣ

чѣл тѣре нѣмѣт Екѣзѣтор, шѣ днтре каре черкѣрѣ сѣ фаче шѣнкареа апѣзалъ а соарѣлѣѣ. Ачаестъ парте а нѣтѣжѣнтѣлѣѣ есте чеа таѣ кѣлѣдроасъ.

1. Шѣрѣѣ нѣтѣжѣнтѣлѣѣ. Пѣрѣѣлѣ чѣле таѣ цѣроасѣ але лѣѣ. Аколо есте нѣтѣмаѣ о зѣ шѣ о поашѣ днтр'ѣн ап, фѣкарѣ де кѣте шѣсе лѣнѣ.

2. Овѣеаскъ.

3. Фоарте тѣре, фоарте дналѣтѣ, дмпѣрѣтѣасъ, реѣнѣ.

4. Мѣлѣстѣвъ, дндѣрѣтѣоарѣ, тѣрѣнѣмоасъ.

mai тълт, дар ел се динотривеще; не зртъ ісвіндъл о кщетаре, се опреще ші зиче: „Съ въ спъѣ,
„дака *** ар фі фост аичі м'ар фі фькът съ о дитре,
„принз! Еака о фетее каре, дн міжлокъл тѣтлор
„атъцірілор ші ал фертечелор ачестора, тотдѣазна
„а динпис не зн от кътре славъ ші кътре віртъ-
„те; еа ар фі фост днцъръл меѣ пъзітор*.“

De есте дар чева несъипѣс дндоелі, есте инфанция фемеилор: инфанциѣ че арѣ пѣтере асзира віедіі дитредіі, ші не каре еле о пѣн дн лѣкраре прин драгостеа фіеаскъ, волъптата ші аитор.

Дъпъ зн асемеена адевър, къ маре мѣраре се дитреавъ чінева кѣм с'а пѣтѣт лѣса дн неігрѣжіре зн мішкътор атѣт де пѣтерник ші атѣт де зніверсал; кѣм моралістіі, дн лок де а кіета дн ажъторъл лор не о пѣтере че есте чеа май дѣлче ші чеа май еперѣікъ дитре тоате, с'аѣ днделетничіт дін противъ а о слъві; ші кѣм лецізіторіі дін тоате веакъріле ш'аѣ дат мѣла спре а нѣо фаче причінізитоаре де непорочірі! кѣчї се веде преа лѣтъріт къ тот рѣзл че нѣаѣ фькът фемеиле віне дела пої, іар тот вінеде че еле не фак віне дела еле. Ші тѣкар къ пої лѣам дат о крещере атѣт де проастъ дар нѣ с'аѣ гѣмніт де тот, чі кѣцетъ, днцелет ші сінт; ші къ тоатъ варбаріа прежѣдекъцілор поастре еле тот сѣнт астѣзі слава Европѣі ші соацеле віедіі поастре. Днкъ нѣ есте аша тѣлтъ време де кѣнд піще дивѣцаці марї. воеаѣ а претінде къ еле нѣ ар авеа нічї сѣфлет; дар, ка кѣм проведінца ар фі воїт съ ле ресвѣне де о асемеена вагжокъръ, атѣчї віедѣеа дн Лъврѣ (Louvre) Ізабо (Isabeau) каре вѣндѣ Франціа рецелѣві Енглітеріі, іар дитр'зн

* Ера ворба де а апѣра ла камера паїрілор о жалкъ а арестанцілор пентрѣ даторіі (*Bezi les Mémoires de Byron, t. II. p. 2301.*)

вѣст бордеїѣ ла марцініле Лоренїї (Lorraine), вѣцѣеа ачеа Ioana d'Арк (J. d'Arc), каре дшї ізвѣви патріа, вѣтѣ пе Енглезі, шї мѣрї кѣ о тоарте де мѣченїк дѣпѣ че вѣцѣї о вїадѣ де Ерѣѣ.

Чеаа че пої ам фѣкѣт пентрѣ а днжосї фемеїле шї чеаа че еле аѣ фѣкѣт пентрѣ а пе чївіліса, дн-фѣцїшеазѣ поате прївелїщеа чеа маї моралѣ шї чеа маї драматїкѣ¹ дїп Історїа поастрѣ. А фост зп тїмп дн каре пѣтаї сїнгѣрѣ фрѣмѣседеа лор се лѣпта днпротїва варварїей поастре. Днкісе дн кастелѣрї кѣ тѣрїзрї ка нїще арестѣїте, чївілісаѣ аколо пе днлѣшї рѣсвоїнічїї ачеїа карїї де шї несокотеаѣ слѣ-вїчїѣнеа лор, дар се днкінаѣ дрѣгѣлѣшїїлор лор. Вїновѣдїте дѣспре нежнвѣдѣтѣра лор де кѣтре дн-сѣпшї ачеїа карїї ле лїпсеаѣ де днвѣдѣтѣрѣ, днжосїте прїп прежѣдекѣцїї, днзѣмвезїте прїп амор, славе, сѣїте, невѣзжнд днпрежѣрѣл лор декѣт пѣтаї арте шї солдацїї, еле лѣарѣ патїміле тїранї-лор лор, дар лѣжндѣле ле дндѣлчїрѣ. Еакѣ-ле кѣ їсѣвтеск а днтоарче пе рѣсвоїнічїї дела крѣзїмї шї аї дндрепта кѣтре апѣрареа челѣї славе. Асфел кавалерїа се фаче протектоаре, дрѣце вѣнтѣрїїле шї прегѣтеще днпѣрѣдїа ледїлор. Днсфѣршїт, дѣпѣ че с'а лѣптата ка сѣ кѣщїце регате, дн зрѣтѣ се оме-пеще днтр'агѣт днкѣт се лѣнтѣ пентрѣ фрѣмѣсе-деа дамелор, шї аша чївілісацїа днчепе прїп галан-терїе. Пе атѣнчїї се фѣчеа дн Францїа зп пас та-ре кѣтре днпїнтаре, дн зїоа дн каре зп кавалер-новїа дшї трѣдеа оцїрїїле днпої дела касте-лѣл че ера гата а'л днкѣнцїѣра, пѣтаї пентрѣ кѣ афла кѣ днтр'ансѣл се адѣпостеа содїа протївнї-кѣлѣї сѣѣ, шї кѣ ачеа фемеїе ера сѣ фїе несте пѣ-цїп мѣтѣ.

Маї не зрѣтъ, чева елемеѣте де шїиѣде ивїндѣсе прїнтрѣ негрїле скоалеї че акопереаѣ лѣтеа, тоате капетеле се атедїръ, шї атѣнчї соарта фемеилор лн адеѣвр фѣ вреднїкъ де тѣлгѣре маї тѣлт декѣт тотдѣаѣна. Лн кѣт тїмн вѣрвацїї се сокотїръ маї тарїї лор нѣтаї прїп нѣтереа трѣпѣлѣї шї енерцїа кѣрацїлѣї, се плекасерѣ сѣпт нѣтереа слѣвїчїснѣї шї а фрѣмѣсецїї лор; дар авїа лшї поспѣрїъ креерїї кѣ о шїиѣцѣ дешартѣ, шї лндатѣ лї апѣкъ тѣндїа, шї п'ачї ера сѣ пїарѣъ фемеїле лтпѣрѣдїа лор. Веакѣл чел маї непорочїт пептрѣ дѣпселе а фост веакѣл клерїцїлор¹ шї ал лнвѣдїацїлор, атѣнчї с'аѣ фѣкът пептрѣ лнтѣїа оарѣ тоате ачеле лнтреѣрї обрѣзнїче асѣпра преетїнїнѣї² вѣрвацїлор шї асѣпра їнферїорїтѣдїї³ фемеилор. Лн веакѣл ачела еле се сокотїръ ка челе маї вїклене шї маї недесѣвѣршїте фїїнѣе, шї лнкъ тоцї сокотеаѣ шї воаѣ сѣ факѣ лѣтеа сѣ креазѣ кѣ еле п'аѣ сѣфлет; кеар теолоцїї, лн тѣрѣвѣрареа чеї сѣтѣїтѣ, се нар а зїта зп мїнѣт кѣ Хрїстос цїне де оменїре прїп маїкъ са, адїкъ прїнтр'о фемеє.

Ачесте десѣатерї авѣрѣ зп сѣжршїт аша де тїкѣлос лнкѣт лндовїточїреа фемеилор се фѣкъ о сїстемѣ де мораль, прекът лндовїточїреа попоарелор ера о сїстемѣ де полїтїкъ. Пѣрїнцїї пострї аместекарѣ тѣлтѣ вреѣте недїїнѣа кѣ неїновѣдїа! шї де аколѣ їсѣворѣрѣ тоате непорочїрїле лор: їнтересѣл вѣрвацїлор ера ка фемеїле сѣ фїе проаѣсте, прекът їнтересѣл стѣпѣнїреї ера, ка попоареле сѣ фїе фѣрѣ лнвѣдїѣтѣрѣ, шї аша фемеїле фїїнд асѣел асѣтѣпате кѣ попорѣл, нѣ прїїмїрѣ, ка шї дѣпсѣл,

1. Кѣлѣгѣрїлор.

2. Стареа челѣї маї таре прѣсте алѣл.

3. Стареа челѣї маї мїк декѣт алѣл.

ничи зп фел де дивъдътъръ. Тоате фъръ днпротива лор: шцинда, legislația ши теологіа; теологіа, каре атъичи сѣ принеа дронт религіе, ши каре ле днфъдѣина нѣртътеа нѣмаѣ сѣнт стръшничіа дѣчиплінеѣ ши а аспримиѣлор покъиндеѣ. Еака кѣм днделедеаѣ пѣриндѣи пострѣ днделенчѣзнеа фемеѣлор лор. Еѣ нѣдѣждѣеаѣ кѣ ле вор пѣстра кѣрате ши фъръ приханѣ, лѣнсѣндѣле де сѣфлетѣл лор, ши тѣрдинѣндѣле дн ачесте овѣчѣсрѣ матеріале фъръ мораль ши каре тѣмпеск дѣхъл. Кѣ аѣ пѣстрат фемеѣле дестѣлѣ прѣченере пентрѣ а респѣнде кѣ вредничѣла преведерѣле вѣрвадѣлор лор, ачѣаста се поате ведеа дн новестѣле лѣѣ Лѣдовѣк XI, дн але лѣѣ Бокаче, але реѣнеѣ де Навар ши але лѣѣ Бонавентъръ Десперѣрс: аколо се гѣсеск тоате фолоаселе неѣнвѣцѣтърѣи ал кѣрѣзіа тавлоѣ готѣк, дн днтрѣдеск: *Les soirées de Bouchet, Pantagruel*, ши *le moyen de parvenir*, кѣрѣдѣ десфѣтътоаре деспре каре астѣзі се ворвѣще нѣмаѣ ла зѣреке, дар каре атъичи ераѣ нѣде кѣрѣдѣ де възнѣ соѣіетате, чѣтѣте де челе маѣ маѣ dame прѣн-палатърѣи, ши ростѣте дн предѣкаѣдѣи де кѣлѣзгѣрѣи карѣи ардеаѣ де вѣѣ не Стефан Долет, днвѣновѣдѣт кѣ а тѣлтѣчѣт не Платон, ши днжѣнѣгеаѣ не Рамѣс¹, пентрѣ кѣ ар фѣ кѣцѣтат днпротива пѣрерѣи лѣѣ Арістотел. Кѣ ши попорѣл, дн партеа лѣѣ, ар фѣ фѣкѣт сѣ казѣ пѣсте капѣл тѣранѣлор лѣѣ повара преждѣкѣдѣлор ши а неѣнвѣцѣтърѣи лѣѣ, ачѣаста есте скрѣс кѣ літере де сѣнѣце не фѣекаре паѣнѣл дн Історіа поастрѣ: вѣдѣереа *Albigeoі*-лор, вѣдѣереа *Armagnaci*-лор ши вѣдѣереа Сѣжнтѣлѣѣ Бартоломеѣ, сѣнт фапте але фанатѣзмѣлѣ ши але ересѣлѣ. Нешинда крѣде тоате, ересѣл нѣ жѣдекѣ, фанатѣзмѣл се днкінѣ, ш'аноѣ се скоалѣ стрѣжѣнд: Пе

1. Днвѣдат маѣре Франѣз.

чине съ исвекъ? Дечї ваї де дѣпѣраціи ачеїа карїи дѣтемеаазь пѣтереа лор не дѣдовїточїреа сѣнѣшїлор лор! ачесїї дѣпѣраціи, пот съ чеарь пелецїсірї, пот съ чеарь сѣнѣ; дар кѣ kondїcia кѣ нїчї одатъ нѣ се вор опрї, нїчї дїн пелецїсірї, нїчї дїн вѣрса-реа де сѣнѣ; тревѣе ка фѣртѣнїле ачестеа съ теаргъ фѣръ дѣчетарѣ. Атѣнчї, кѣ кѣт попорѣл есте не вѣдѣат, пре атѣта дї плаче крѣзїміле; нїчї зп кѣвѣнїт нѣл опреще, нїчї о дѣделецере нѣл лѣмінеазь, нїчї зп респект нѣл цїне; ел есте о зпееалтѣ каре омоарь, шї каре, дїн стѣрв дѣ стѣрв, ажнѣе пѣлѣ ла тѣна че л повѣзѣще. Екаа кѣт пѣнѣвѣдѣтѣра, каре фаче пѣтереа десподїлор, дї рѣстоарнѣ дѣнѣ че дї слѣжѣще. Лї се дѣтѣшїлѣ ка тїранѣлї ачелѣїа каре хрѣпїндѣшї каїї кѣ карне де ом, фѣ тѣнкат ел дѣсѣшї де дѣншїї.

КАИ VII.

ДЕСНРЕ ЕДѢКАЦІА ФЕТЕЛОР

ДѢПЪ ПОВАЦА ЛѢї FLEURY Шї А ЛѢї FENELON.

Еѣ нѣ гѣсекъ нїчї о прїчинѣ де атракта фемеїае маїкѣ пѣцїнѣ дѣрїшїре декѣт не вѣрвадї, де а ле префаче адевѣрѣл сѣнѣт форма премѣдѣкѣцїї шї даторїа сѣнѣт дѣфѣцїшареа знѣї ерес; еле аз дренѣт шї ла даторїе шї ла адевѣр, пентрѣ кѣ еле сѣнѣт дестоїнїче шї де зпа шї де алта.

(Madame de вѣнѣзѣт, *Education des femmes*, p. 33.)

О фемее рѣскоалѣ попорѣл, дѣпартеазь прїнцїи шї гонѣще не Mazarin дїн Парїс; о алтѣ фемее фаче съ се словоазь тѣнѣл дела Бастїлла дѣшпротїва рецелѣї, каре нѣ реїнѣтрѣ дѣ палат пѣлѣ нѣ

Фетемле нѣи декѣм пѣ тревѣсаѣ съ гѣндеаскъ: ачестеа ераѣ сокотите ка лѣкрѣрѣ петревѣинѣоасе центрѣ дѣнселѣ, саѣ ка лѣкрѣрѣ че ар пѣтеа съ ле деа прѣчинѣ де дешертѣѣне. Кѣ тоате ачестеа, фѣвѣнд ачѣастѣ тѣкѣлоасѣ хѣрѣѣре шарелѣи съѣ веак, егѣ менѣл Флѣврі, ка кѣм ар фѣ фост ісѣит де о лѣтмнѣ фѣлцератѣкъ, маї адѣога зѣкѣнд: „Ѣнї претѣнд „кѣ фетемле п'ар фѣ дѣстоїнѣче де стѣдїи, ка кѣнд „сѣфлетѣл лор п'ар фѣ де ачѣеашї патѣрѣ ка шї ал вѣр „вацїлор; ка кѣнд еле п'ар аѣеа, ка шї поѣ, о жѣ „декатѣ де повѣдѣит; о воїндѣ де регѣлат шї патїмї „де ресѣоїт, саѣ ка кѣнд лор лѣар фѣ маї леснѣ „де кѣт поо съ дѣмплїнеаскъ тоате даторїїле ачестеа „фѣрѣ а дѣвѣда нїмїк.“

Ла гласѣл ачѣста се знї дѣдѣтѣ зѣ алт глас Дѣтпѣзееск. Фетелор жѣртѣсѣ чеї дѣтѣї аї сѣї зѣче анї де преодїе дѣтрѣ инстрѣкѣдїа Католїцїлор чѣлор пѣої. Ел чїтїсе дѣн інїта ачѣстор конїї тїпперї, тоате таїнеле зѣнї алте вѣрсте. Ел дѣвѣдѣсе дѣла невіновѣдїа лор меѣдѣшѣгѣл де а ле повѣдѣї патїмїле, шї дѣла сїмплїтѣтеа лор, меѣдѣшѣгѣл де а ле дѣтїмпнїа. Ачѣастѣ фѣрѣтѣоасѣ черчетарѣ, дескоперїндѣї фїрескъл карактер ал фетемлор, дѣ фѣкѣ съ сїмѣдѣ тревѣнѣда де а ле дѣтѣрї пѣнтрѣ кѣ сѣнт слаѣ, шї де а ле лѣтмнѣа пѣнтрѣ кѣ сѣнт пѣтернїче. Аша ел алкѣтѣї, де фадѣ кѣ Натѣра, картеа дѣтїгѣлатѣ (*de l'Education des filles*), деспре Едѣкадїа фетелор, ачѣст кап д'опѣрѣ де дѣлїкатѣдѣ, де фѣрѣтѣсеѣе шї де ѣенїѣ, дѣ карѣ вїртѣтеа есте дѣлѣче ка вѣпѣтѣтеа, шї а кѣрїа доктрїнѣ сїмплѣ шї матернѣ есте вѣрат драгостеа лѣї Іїсѣс Хрїстос че аѣеа пѣнтрѣ прѣнчї. Model nea сѣтѣлат пѣнтрѣ кѣ дѣтр'ѣнсѣл се vede дѣтїнѣрїт

* *Fukury, Traité du choix des Etudes, p. 265.*

сѡлетѣ авторѣлѣ сѣѣ, комуарѣ де адеврѣ ші де лндцеленчѣне, чеа маї фрѣмоасѣ трактатіе де Едѣкаціа практикѣ че с'а даг оаменілоу, кеар ші лнѣрѣа челіі а доа кѣрѣї дін *Emile*, каре а ешіт лнѣтреагѣ тот дінтр'ѣнса.

Лнѣснші дела капѣл лнтѣїѣ, Фенелон пѣне прінчїпеле. Ла лнѣвѣдѣтѣрїле рекомандате де Егѣменѣл Флѣзрї, ел адаогѣ історїа Гречїеї ші а Ромѣї, історїа Францеї ші повестїрїле деспре церїле депѣртате скрїсе кѣ тѣлѣтѣ жѣдекатѣ ші лнѣцеленчѣне. Гѣсеце лнѣкѣ де кѣвїпнѣтѣ ші лнѣвѣдѣтѣра лнѣвѣї латїне, ка зна че есте лнѣмба вїсерїчїї ші а рѣцїї; зїкѣлнѣ кѣ есте о mare nerozie де а лнѣдрента кѣтре Дѣмпнезеѣ рѣцїї нежнѣцелесе де чел каре се роагѣ. Лнѣсѣжршїт ел словоаде чїтіреа скрїерїлоу де елокзїпнѣтѣ, де лїтератѣрѣ ші де поесїе. Тоате ачесте лнѣвѣдѣтѣрї і се пар вѣне пептрѣ кѣ еле адѣднѣ лнѣ сѡлет сїмѣїмінте вїї ші лнѣлте пептрѣ вїртѣте.*

Есте адеврѣат кѣ нїде ідеї аша де нѣої сѣлнт тотдѣаѣна лндатѣ сѣпнѣсе ла марї преѣачерї. Дѣпѣ че статорнїчї прїнчїпеле, авторѣл гѣндеше ла веакѣл сѣѣ, ші се опреше: лнтѣїѣ, ел жѣдека соарѣта фетеїлоу дѣпѣ лецїле патѣрїї; акѣт о жѣдекѣ дѣпѣ локѣл че еле окзїпѣ лнѣ соцїетате, ші ачест нѣкнт пепорочїт де ведере се фаче хотарѣл вїнелѣї че ел воѣа сѣѣ факѣ. Сѣѣ не пѣзїт, зїче-ел, де а іптродѣче не фетеї лнѣ лнѣвѣдѣтѣрї прїнѣ каре с'ар пѣтеа фаче лнѣдѣрѣтнїче, кѣчї еле нѣ сѣлнт кїемате нїчї а кѣрїтї статѣл нїчї а фаче ресвоїѣ. Жѣдекатѣ каре аре пѣмаї лнѣѣдїшареа де адеврѣ дар каре каде де сїне'шї. Фетеїле, есте адеврѣат, н'аѣ нїчї а кѣрїтї нїчї а се ресвої; дар дака еле кѣрѣ

* FENELON, de l'Education des filles, chap. XII, p. 100.

твѣск не чеї карїї командъ, ши дака еле цїп ла пі-
 чоареле лор не чеї карїї се ресвоеск ле се ва дн-
 тжмпла дїп нежвѣдътъра саѣ дїп лжїпареа лор?
 Еака днтрѣвареа че трѣвѣ а черчета, ши дн ачест
 пжкїт, ідеаа лїї Фенелон есте къ тотѣл дн фаво-
 рѣл претенціей поастрѣ. Ної пѣ вом зїче къ фемеїле
 сжпт стъпжнїї пострїї; ворва ачѣаста ар жїгнї делї-
 катеца францѣзъ, ши днсзшї галантеріа поастрѣ
 пѣ ва дндрѣспн а о прїїтн; дар ної вом зїче дїм-
 презвѣ къ фржмоскѣ ценїѣ че ам днсеїпнат маї
 сѣс, „къ фѣрѣ джнселѣ вїнелѣ есте пестѣ пѣтїндъ;
 „къ еле дерапнѣ саѣ спрїжїнеск каселѣ; къ еле ре-
 „гѣлеазъ тоате амѣржнтѣрїлѣ трѣвѣрїлор каспїче,
 „ши къ, прїп жрмарѣ, еле хотѣреск деспре орї че
 „с'агїнѣ маї дѣапроанѣ дѣ тот неамѣл оменеск.“

Едъкацїа фемеїлор есте маї интересътоаре де
 кжт а вѣрвацїлор, пентрѣ къ а вѣрвацїлор есте тот
 дѣажа фапта лор! Астѣел есте доктрїна лїї Фене-
 лон, астѣел есте прескѣртареа кърцїї лїї.

Ачѣастъ карте с'а скрїс дн тїмнѣл челїї маї
 марї іпфлжїндѣ а фемеїлор, не кжнд, дїп днѣлцї-
 меа тропѣлї лор романтик, еле да содїетѣдїї аче-
 ле форте полеїте ши плѣкѣте карѣ трѣвѣеаѣ сѣ скїш-
 ве фаца Езропей. Дар къ тоате ачѣстеа, пѣтереа
 прежѣдекъдїлор ера днкъ атжт де марѣ, днкжт дѣ
 фацѣ къ къртеа чеа маї їзвїтоаре де фемеї дїп жнї-
 верс, Фенелон авѣ трѣвжїндѣ сѣ спрїжїне днтрѣ-
 прїндѣреа са, пѣ пѣмаї къ кжвїнте де їнтерес саѣ
 дѣ оменїре, дар ши къ ачѣст прїчїп кѣрат теоло-
 цїк: „къ фемеїле сжпт жжтѣтате дїп неамѣл оме-
 „неск, рескжшпѣратѣ къ сжпцелѣ лїї Исѣс-Хрїстос,
 „ши, жрсїте ка ши ної пентрѣ вїаца вечїнїкѣ.“ Пен-
 трѣ а ле днвѣдѣ чева маї тжлѣт декжт а кжпта, а
 дѣлцїї, ши а фаче вїне комплїментѣл, а трѣвжїт сѣ

киеме дн ажтор мерителе сѳинтеї рескѳтпъррї,
ши а ле аконерї къ сѳинтеле лѳї Іисус-Христос.

Кѳцетърїле лѳї Фенелон аѳ фост пѳдїн днцелесе de пѳакѳл сѳѳ, ши сѳнт преа пелѳате дн въгаре de сеатѳ de ал пострѳ. Понтрѳ къ пої ам сѳрїт песте доктрїнеле ши картеа лѳї, сокотїм къ ам днпїнтат; дар сѳнт о тѳлдїте de церї дн Европа, о тѳлдїте de ораше дн Франція, знде адеврѳрїле дїптрѳнса аѳ ретас некѳпоскѳте. Кеар дн чентрѳл чївїлісаціей, сѳнт оаре фетеїле ачеа че ар тревѳї сѳ фїе, ши едѳкаціа лор оаре пѳ тѳртѳрїсеше днкъ астѳзї деспре перекѳпошїнда ши непеведѳреа поастрѳ? Авѳнд дн прївїре фелѳл крещерїї лор, п'ар зїче чїнева къ въпа саѳ реаоа лор воїндѳ тревѳе сѳ ретѳїе фѳрѳ нїчї зп ресѳлат¹? О фетеї! есте дар адеврѳрат къ претѳтїндеа несокотїцїї върѳадїї въ осѳндеск ла непорочїре ши ла дефѳїтаре! претѳтїндеа въ трактеазѳ ка пе нїше жѳкѳреї, въ днкїде ка пе нїше ідолї ши въ спекѳлеазѳ ка пе о тарѳѳ! Попоареле челе маї полеїте, дн лок de а въ лѳтїна жѳдеката ши de а въ днлѳца сѳфлетѳл; пѳн ферїчїреа лор, днтрѳ а въ стрїка пѳравѳрїле; въ днѳацѳ а прївї подоаѳа ка чеа днтѳїе тревѳїндѳ а віедїї, ши фрѳтѳсецеа ка чеа днтѳїе кѳалїтате а оменїреї: въ тѳрѳїнеск ла ачеа фрѳтѳсеце треќѳтоаре, іар пентрѳ маї таре довіточїеа лор, дѳнѳ че въ пѳнѳгреще інїта, дѳнѳ че въ днтѳнскѳ днцелестереа, ши въ стїнѳе жѳдеката, апої претїнд ка чїнстѳа лор сѳ се одїхнеаскѳ пе вїртѳдїле воастрѳ.

Де ачеа ши сѳнт фетеїле къ атѳта пѳвѳгаре дн сеатѳ, деспре тревѳрїле інтересѳтоаре, ши къ атѳта сїргїндѳ пентрѳ нїмїкѳрї! Сѳфлетѳл лор,

¹ Сѳѳрїт.

Фіинд тотдѣаѣна свѣчѣмат де фантазіе зѣмѣ, чеа маї маре плъчере а лор есте пѣтмаї пентрѣ ачеле лѣкрѣрї де дешертѣчѣне; пентрѣ ачеле лѣкрѣрї еле се пѣскѣеск, се поческ, се тїранїеск; раѣдѣ фрїгѣл, кѣлдѣра, фоатеа: лшї деранѣлѣ съпѣтатеа, шїшї пѣне лн прїмеждіе вїаѣа. Ваї! пої дѣм фїичелор поастре депрїндерї де кѣргїзане, фетеїлор поастре о лнвѣдѣтѣрѣ де копїл, шїапої черет черѣлї слава шї порочїреа! Дар еака че се пѣтѣмплѣ, зшѣрїнда знїї секс інфлѣїеаѣ неапѣрат асѣпра пѣравѣрїлор челѣл-алт; фетеїле фїинд свѣрданїче пентрѣ ка съ не плаѣкѣ, тревѣе съ не фачет шї пої асемеѣеа ка съ ле пѣтем адїменї. Непѣсареа поастрѣ полїтїкѣ шї моралѣ, некѣноцїнда інтересѣрїлор шї а даторїїлор поастро, зїтареа патрїеї, мїчїле поастре зѣдѣрїчїї, вїдїѣрїле, непорочїрїле, тоате ачестеа есте фапта фетеїлор. Карактерѣл лор с'а фѣкѣт карактерѣл нацїонал; а тревїт съ прїїтїм дела дѣкселе чеаа че еле аѣ прїїтїт дела пої.

Факѣсе лнсъ тѣтѣле поастре четѣѣене, шї тогѣл се ва скїтѣва; лн лок съ се лнтреакѣ ка пїще доїчї, ал кѣї копїл съ фїе маї рѣмен шї маї фрѣтос гѣтїт, лнтреакѣсе, маї вїне а ле сѣдї, прекѣн зїче вѣнѣл Амїот¹, вїртѣте лн сѣфлет шї пѣтере лн дѣх, шї атѣнчї Францїа се ва фаче моделѣл нацїїлор. Сѣвлімї лецїїторї, е време дѣ а кѣѣета ла ачеста: асте фетеї, не каре вої ле зїтацї, алѣтѣїеск жѣпѣтатеа неатѣлїї отенеск; де воїцї съ аведї маїїстрацї, ресвоїнчї, четѣденї; де воїцї съ фаченї съ лнфлореаскѣ зп регат, о репѣвїлѣкѣ, адресадївѣ кѣтре фетеї, пентрѣ кѣ дака еле пѣ вор фаче съ се интересеѣе сѣфлетѣл пострѣ де інстїтѣцїїле воастре, лѣкрѣрїле ценїлї вострѣ вор ретѣнеа

1. Градскѣтор Франѣез.

стерпе дн міжлокъл попоарелор. Дар че зик! скринд
 лециле ши кодичиле поастре, дндзратъв'аці оаре а
 въ адъче аминте къ сжнт ши фетеѡі пе пѣнжнт?
 Шиді-воі че есте аморъл знеі тѣте? адъов'аці
 аминте къ гласъл еі есте чел днтѣѣ сѣпет каре
 ісвеще зрекиле поастре, прівіреа еі чеа днтѣіе лѣ-
 тинъ че днвеселеще окіі пострі, кѣнтъріле еі челе
 днтѣі концерте але поастре, десціердъріле еі челе
 днтѣі плънері але поастре? Кѣнтърітаці-воі оаре
 ачеа інфлѣнцъ де тоате зілеле, де тоате чеасъріле,
 де тоате минзтеле, ши днтіпъріле нещерсе че ес
 дінтр'жиса? Еі віне! афлаці къ ши ачеаста есте звл
 дін-фіріле къ каре патъра зреще петърціпіта пѣ-
 тере а фетеімор. Ка копіі, еле не креск; ка вър-
 ваці, еле не днсѡфлъ: аморъл знеі тѣте не кіамъ
 ла віне саѣ ла рѣѣ; аморъл знеі аманте ши ал знеі
 соціі десъвжршаще зрсіта поастръ.

Дечі лѣкрѣнд петръ едъкаціа лор, петръ а
 поастръ дншіне лѣкрѣм; дндзле лор къцетърі по-
 віле ши дналте, оторѣм къ о сінгъръ ловітъръ ті-
 кълоаселе поастре патімі ши амвідіі. Къ кѣт еле
 вор фі маі десъвжршіте, къ атѣт поѣ vom прецді
 маі тѣлт, ши пѣ не вор пѣтеа фаче маі вѣні, фъръ а
 се фаче еле днсеші маі ферічіте. Кеар аотъзі, віаца
 фетеімор се сѡжршаще кѣнд днчетѣм де а ле маі
 фаче кърте: дн жънецеа лор еле днтпърѣдеск, іар
 дн вътрѣнеце сжнт пъръсіте; шіціі днсъкъ ачесті
 ані аі вътрѣнеціі атѣт де лѣнціі ши трісті, пот съ
 се префакъ дн піще ані днкѣнтърі? есте о пѣ-
 тере ши маі mare декѣт а фрѣмъсещіі, ачеаа адікъ
 каре ісвораще дін днплініреа къ шіціі а знеі да-
 торіі. Еака зп міжлок де а фі тотдѣзна жзпъ ши
 фрѣтоасъ, ши каре терітъ а фі черкат. Ші ачеаста
 днкъ пѣ е тотѣл: о фетее каре віензеще днкѣнціѣ-

ратъ де фамиліа са, каре се 'пваць ка съ диведе ші еа не ай сѣї, каре дшї-търеще сѣфлетѣ ка съ поатъ авае тоатъ инфлѣнца еї, се фаче, атѣт де таре прин ачеастъ сінгъръ днделетнїчїре, днкѣт амъ-пїреа нїчї де кѣт нѣ се поате апронїа де дѣнса! Преведерїле патърї сѣнт мїнѣнате шї плїне де дръ-гълъшїї: еа а пѣс дн іпїта мѣмеї ісворѣл вїртѣдї-лор копїлѣлї еї; шї, прїнтр'ѣн скїтѣ дѣлче, патѣ-ра воеще ка певїновѣдїа копїлѣлї съ фїе пѣзїтоа-реа днцелелпчїкнеї мѣмеї.

КАП VIII.

ДЕСПРЕ ЕДЪКАЦІА ДЕ АКЪМ, ШІ ДЕСПРЕ НЕДЕПЛІНЪТАТЕА Еї.

О фетее жѣлѣ каро есе дн лѣто, нодо днтр'ѣнса нѣмїа чееса чеї поате сѣлї дсмертѣнѣса, шї ідеа днѣмїате че аре деспре ферїчїре шї сгомотѣл а тот че о днкопїтѣръ днше-дїкѣ сѣфлетѣл еї де а азї гласѣл чеї-д-алте пѣрїї а Натѣрїї.

(*VOLTAIRE, Traité de Métaphysique.*)

Че де пѣрїнїї кред кѣ 'ш'аѣ крескѣт фетеле дѣлѣ че пѣ-теск даскѣлїлор дор!

(*Madame BERNIER, Disc. sur l'Éduc. des femmes.*)

Скопѣл Едѣкацїеї есте де а десвохта дн фїекаре індївїд' тоатъ десѣвѣршїреа де каре ел поате фї прїїмїтор. (*KANT.*)

Дїн зїлеле лѣї Фенелон шї але лѣї Рѣсо, вѣр-вадїї аѣ днпїнтат, шї едѣкацїа фетейлор а кѣщїгат. Акѣт нѣ се маї фак десватерї асѣпра днтревѣрїї да-ка есте вїне де а днвѣдѣ не фетей, нїчї асѣпра гра-дѣрїлор ачестей днвѣдѣтѣрї; есте іертат де а ле дес-волта днцелелпчїреа; терѣет днкѣ шї маї департе, ле дѣт талентѣрї де артїстї шї де докторї дн шї-

інде: еле міроасъ, дака не есте іертат а зиче аша, ши дивъдътъріле епчіклонедіче; днсъ дн ачесте дн-вдъдътърі, німік нъ ле кіеашъ а кѳета дела еле днсеші: кѳчї ачестеа сѳнт нъмаї каетеле¹ дела скоалъ че се днтїпъреск дн мїлтеа лор; де ачееа ши клнд пвълеск патїміле асѳпра лор, ачеле патїмї пе каре пентрѳ а ле ставїлі, нъ есте дестѳл нїчї депрїндерїле вїртѳдїї, нїчї пѳтерїле сѳфлетѳлѳї, нїчї прїнціпеле релїціей, ле гѳсеск дндешпатїче нъмаї ла клавїр, ши щїнд а снѳне пе дїн афарь азторї днтрецї, іар кѳ сѳфлетѳл аdormїт. Еакѳ, афарь кл-тева персоане фoарте rare, че фел де фемеї пе дѳ веакѳл пострѳ: кѳ о тѳлдіте де ересѳрї клзгѳрещї, кѳ о моралъ де пансіон, кѳ нїде таленте механї-че, кѳ драгосте пентрѳ плъчерї, кѳ пещїндѳ деспре тоате але вїецїї ши кѳ сїндїмѳнтѳл трѳвзїндеї де а іѳвї ши де а фї іѳвїте.

Есте адеврѳт кѳ ачестѳ едѳкаціе аре ши еа партеа са чеа стрѳлѳчїтѳ: еа їнтрoдѳче дн соціе-татe гѳстѳл ши авѳкѳтѳрїле артїсте, маї тѳлтѳ дрѳ-гѳлѳшіе ши маї тѳлтѳ оріціпалїтатe². Дѳчеса ши орьшана³, дакѳ днсъ маї сѳнт ла пої дѳчесе ши орьшане, се днтрек дн салоане кѳ челе днтѳї та-ленте: знеле фак поеме каре се вѳнд дн фолосѳл Гречїлор ши ал Полонезїлор; алтеле компѳн тавлозрї ал кѳрора прец есте консфїндїт пентрѳ фанте де евлавїе; тоате скрїѳ кѳ о аша дрѳгѳлѳшіе ши фѳрѳ грешелї, ка ши доамнеле *Sévigné* ши *Lafayette*.

Аша едѳкаціа пѳрїп кѳте пѳрїп потрївѳще со-ціетатeа; знїформїгатeа еї есте чеа маї пѳтернїкѳ

1. Маї тѳлте коале кѳзѳте ла зн док пентрѳ скрїе.

2. Нѳозѳтe.

3. *Bourgeois*. Кѳ ачест нѳте се нѳтеще тоцї локѳїторїї знїї ораш дїн ѳ класа пегѳдѳторїлор ши а месерїашїлор: орьшанї; дела *bourg*, ораш.

демокрадіе¹, ши нѣ крез къ воіѣ арѣта чева нкоѣ зікжнд къ маі шѣлгѣ фѣкѣт фемеіле пентрѣ по-трівіреа стѣрїї соціале, декѣт тоате декретіле адѣ-пѣрїлор поастрѣ націонале.

Інтрѣ дн салоанеле поастрѣ челе маі де модѣ; веіѣ ачеа глоатѣ де вѣрваці де тоатѣ вѣрста, стжнд дн пічіоаре, ши каре се пар а фї дмвѣрѣкаці дн ачелаш постав; знѣл есте банкіер; алѣл Маркіз; чест де ічі есте зн артїст, чел де коло зн маці-страт. Багѣ днсь де сеамѣ къ къ тоатѣ моното-піа² фрачелор лор негре, дн ворва лор ши дн фе-лѣл дїїтѣрїї трѣпѣлѣ лор, есте о печетіе каре дї деосївеще ши аратѣ пе фїекаре дн че класѣ есте. Ла фемеї днсь нѣ есте ани: дѣпѣ а лор фрѣмоасѣ атїтѣлѣ³ ши дѣпѣ але лор анѣкѣтѣрї елеганте, лѣаї сокотї пе тоате де ачелашї нашере ши де ачелаш ранг: днтрѣ нселѣ гѣсенї ачелашї днвѣдѣтѣрѣ, аче-леашї градїї ши ачелаш гѣст десіре арте. Есте песте пѣтїпѣ де а деосївї фата знїї погар⁴ де фата знїї от де кѣрте, пе а знїї канїталїст де а знїї цепенал. Прївеще ачелашїк фрѣмос, дн прецївѣл клавїрѣлѣї; ел есекѣтеазѣ⁵ о взкатѣ де кор⁶ дела Rossini⁷, къ ачелашї іскѣсїпѣ ка ши акторїї італїенї: дн ачест пѣлк есте фемеа знїї medik, фемеа знїї

1. Гѣверѣл дн каре попорѣл есте сѣверан.

2. Днїформїтате, тот днтрѣнї фел.

3. Кнѣл шедерїї.

4. Дрегѣтор пѣлїк каре адѣверѣазѣ контракте, адеверїнге, днвоелї ши алте днскрїсе фѣкѣте де вое.

5. А есекѣта на сѣ зїкѣ, а адѣвче днтрѣ днплїнїре зн че, о лѣкра-ре оарѣкаре; есекѣте, адѣвчере днтрѣ днплїнїре а знїї хотѣрѣрї. Ачї фїнд къ ворва есте де канїтаре, зїчереа есекѣтеазѣ днсетнеазѣ: адѣвче днтра днплїнїре зн канїтек, адїкѣ, канїтѣ.

6. Компнїере мѣсїкалѣ спре а се канїта де маї малте персоане дн-трѣ даѣтѣ.

7. Компнїтор нестїт дн мѣсїкѣ.

pair de Franȇia¹, o markiz, o jznl artict Ńi fata znl avokat. NimiŃ nŃ le deociseŃe, deŃjt nŃmai deocisirea talentelor lor.

ArŃnikŃ akŃm okii la aĉea damŃ a kŃria toaletŃ atŃt de simplŃ Ńi totodatŃ elegantŃ a tras Ńi minŃt lzoarea aminte a adŃnŃrii: aĉeasta este Ńna din frŃmoasela noastre dŃcese. Bezii ĉe drŃglaŃi sŃrŃde kŃ persoana ĉe veni de se nŃse lŃngŃ dŃnca. Aĉestea sŃnt dobŃ femei lŃ adenvŃr lŃ semnate: dŃcesa lŃvadŃ ne fiii ei lŃmba latinŃ Ńi komponŃ romanŃŃri; ĉea-l-altŃ faĉe versŃri; este poetŃ, este frŃmoasŃ, este lŃsfŃrŃit Koprina veaklŃi: povleŃa ei este slava ĉei adŃk talentele ei. AŃa, lŃ aĉeastŃ adŃnare elegantŃ, unde totŃla este amestecat, naŃŃere, vogŃŃie, titlŃri, kondiȇie, nŃ este niĉi o paŃŃ: frŃmŃseĉea traĉe priviriile, talentŃla aratŃ lokŃla ŃiekŃria, iar edŃkacŃia desŃvŃrŃaŃe potrivirea.

FŃrŃ lŃndoiŃlŃ, daŃa viaŃa femeilor ar trevŃi sŃ se tŃrŃineascŃ lŃ atelierŃŃri² Ńi lŃ sŃrŃvŃtoriŃ Ńi daŃk ele ar Ńi fŃkŃte nŃmai pentŃŃ a ne lŃtŃneka okii Ńi a ne plache, atŃnĉi marea problemŃ ar Ńi deslegatŃ prin aĉeastŃ edŃkacŃie vznl nŃmai pentŃŃ serade³; dar ĉeasŃriile de plŃĉere sŃnt sŃvŃrte; Ńi dŃnŃ dŃnsele vin ĉeasŃriile ĉele lŃnĉii de gŃndire. ViaŃa din nŃvŃnŃŃŃ, viaŃa moralŃ, datoriiile de mŃŃŃ Ńi datoriiile de sodie; toate aĉestea vin, dar toate aĉestea aŃ Ńost zŃgate. AtŃnĉi i se pare a Ńi ka lŃnŃŃŃ nŃstiiŃ lŃ sŃnŃla famiiiei, kŃ natiiŃi romantice, kŃ o lŃnŃvŃzire anŃnŃŃ fŃrŃ frŃŃ Ńi kŃ ŃrŃŃŃla, aĉest mare derŃnŃŃŃtor al virtŃŃii

1. MŃdŃlar al kamarii pairilor kare nŃne lŃ lŃkŃnare paterea leŃi-slativŃ di'mpreznl kŃ reĉele Ńi kŃ kamera deŃŃtaȇilor.

2. LŃkŃŃŃŃŃŃ, casa de lŃkŃŃ a znlŃ artist.

3. AdŃnare de petŃeĉere mŃsicalŃ seara.

Фетелор: Цетелеле непорочителор зрѣрї че се дитѣшплѣ дїп ачестеа, адесеа орі ісвек зрелїе теле; ачесте цетете сѣлт, стрїгареа тѣтлор тѣтелор шї пѣнциереа тѣтлор бѣрвацілор; дї ачесте кїзрї дѣрооасе але інімії шї але сѣлетѣлї дї каре тоатѣ лѣтеа се свѣчїзмѣ шї се деспѣдѣдѣще, че есте маї рѣѣ, есте кѣ тоате се сѣжршеск прїп пепѣсаре.

Пентрѣ а не пѣтрѣнде дар кѣ десѣжршїре деспре непреведереа едзвацилор поастре, че тревѣе? А се дїтрева каре есте скопѣл лор. Оаре релїціа есте? Дар релїціа, рѣѣ дїцелеасѣ, аѣжрїсеще тот че се дївацѣ. — Оаре ферїчіреа каспїкѣ есте? Д'апої талантеле довѣндіте кѣ атѣтеа остепелї, ачесте талантеле каре дїтѣрзїе кѣцетареа, се перд дї обїчеїспїле каспїче. — Нѣ кѣтва есте оаре дїтѣлшѣгареа шї слава патрїеї? — Че рѣс! Каре тѣзмѣ кѣцетѣ астѣзїла ачестеа? Аша, кѣ кѣт кѣзтѣм скопѣл едзвациеї, кѣ атѣта пере тотѣл. Німік пентрѣ ферїчіреа партїкѣларѣ, німік пентрѣ дїфлорїреа цепералѣ. Че маї ретѣжне ачѣм? лѣтеа; шї дї адевѣр аколо се дїдрептеазѣ тоате препедерїле поастре. Ної ам адѣс не фетелї дїтр'о старе аша дїкѣт еле дїгрїжеск маї тѣлт де а плаче лѣтїї декѣт де а і се дїтпротїві; еле воеск лѣмаї сѣ стрѣлѣческѣ, адїкѣ: зѣдѣрпїчіа, шї еака дї адевѣр скопѣл не каре, челе маї дївоасе тѣте, дї аратѣ тотдѣаѣпа фетелор лор, шї де каре, лѣтеа че ле дїтпїнѣ, ле прїведѣе сдровїндѣсе, кѣ пепѣсаре. Аша дар:

Зѣдѣрпїчіе дї гѣтеалѣ.

Зѣдѣрпїчіе дї талантеле плѣкѣте.

Зѣдѣрпїчіе дї дїтѣвѣдѣтѣрѣ.

Фїї фрѣтмоасѣ, фїї делїкатѣ кѣ лѣтеа шї се ворѣтѣ тоцї ла тїне; фїї влѣндѣ, фїї сѣпнѣсѣ шї тоцї те вор аскѣлта, зїче тѣзма фїїчеї сале; каре ва сѣ

zikъ: пэне претэтинденеа пэрсера дн локъл адевэрълэи. Прекэп трэил, аша шэ сфолетэл дшэ аре подоавеле сале де зьдэрничэе, шэ мэша не депринде пэшаі кэ ачестеа днкъ дпн леагэп; еа пэ тэшьдэеде рэл, чі'л аскэнде; пэ префаче карактерэл, чі'л тэсквешэ. Аша зьдэрничэа аконоере тотэл; пентрэ кэ о асфел де крешере пэ не формезь, чі пэшаі не споеше; не дэ зп лэстрэ мпнчпнос.

Шэ еэ зик кэ нпмк пэ поате фі маі впне шэ маі фрэмос декэп ка мэсика, згэръвпса шэ данцэл, сь десфэтезе чеасурпеле челе фэръ лэкрэ але зпел фете. Дар де че дпнтр'о петречере десфэтьтоаре сь фачем о сарчпнэ греа шэ сзпэрътоаре? Де че сь о сьгэръм де зп лэкрэ каре ар тревзі сь фпс пэшаі о пльчере? — Фрэмось дпнгреваре! тэ воедэ ка фата сь айэ ппше таленте пэшаі де петрекэп, дпн време че поі воім сь айэ ппше таленте каре сь і адэкэ мазде: адікэ, о мэпэ шэ зп ппчор де артпст. Іар зьдэрничэе!

Дар еака шэ кэрдпеле че і дэп сь чптеаскэ, шэ креш кэ пэ веі зпче кэ пэ сжпт алесе впне шэ кэ гэст: еака Расп¹, Лафонтен², Фенелон, Босзет, Паскал³, Ламартпн шэ Бернардпн де сен Ппср⁴. — Да, сжпт преа вэне; дпналцэ і жптеле сфолет, прпн ппше асеменеа скріері, дпнподоавешэ'л кэ кэцетэрі богате, дпнтрешэ'л кэ'таксіме дпцеленте шэ фэ сь ісвореаскэ дпнтр'жпсэл спмпдпмжптел Фрэмоскэві, ачестэ лэмпнэ череаскэ не каре Дэмпнезеш дпсшп а депэс'о дпнтр'жпсэл. — Дар че фел! тэ зпчп кэ лецпеле тале, пэ тревзеск сь факэ фетей дпвэцате! — А! дпцелег: ворва есте пэшаі де а ле зпплэа те-

1. RACINE. Днел дпн чеі дпнжп поеді траціі, Француз.

2. LA FONTAINE. Поет Француз.

3. Geom. шэ скріпт. стрэ. Фран.

4. BERNARDIN DE SAINT PIERRE. Скріпт. мар. Фран.

moră, și din adevăr eak-le kă dîn mînte verștrî; spîz ne dîn avară ceografia, хронологія, istoria, kăteva dîcî, kăteva dîtășpîlîrî; asta este vî ce de kvîinđ; este lăstrăl ce face sî lăcheaskă o moviă, avrîgura ce dî dîfîdîșarea avrălî la cel maî prost metal: foaia este kam sîpîre, dar fie! este destăl ka arata sî nă se arate. Tot zădărnîcie.

Este adevărat kă akîș ne sîlîm a dîșpîdîna aचेते अव्यय प्रिण सारे कारे अंदेलतितिरि रेलि-
 जोसे; dar aचेतय् दव्युत्तर, tot kam sîxastre, este dîkă o pedikă dî edkăcîa noastre. Voi dađî fîchelor voastre toalete lămeșî, daskălî de mîșî-
 ka vokal, daskălî de danđ, și apoî le oprîdî de valrî și de advîrîle strălăcite: ne de o parte le dîșfoladî despreuțîre despre lăme, și ne de alta le dîvîdădî kvîș s'o dîkăite maî vîne; le dî-
 podobîdî addăcherea amînte kă toate kapetelo d'ope-
 rî ale seneî, n'apoî nă le lăsadî la teatr, și le spîneđî kă tođî komedienî sînt afîrîcîdî; le lă-
 dađî soarta fechioarelor, și apoî le porîncîdî sî sî-
 tîrîte. Totdăzna vî nas dînînte nî alta dî-
 apoî, o ispiț și o kvădîtare de moral, o preğ-
 tîre pentră păkat și o mîstrare de kvîet: amestek
 tîkălos dîn dîvîdădîre sîxastreșî ale veakălî
 al çîncîsprezechlea kă dîvîdădîrele veakălî al
 noșprezechlea, care traçe a face dîn aचेतशुी perso-
 nă o pokîtoare și o koket; desăbîtîrele vîșî sa-
 lon și dîderăl vîeî tîpîstîrî! Bezî nămaî kăte
 deosîvîre este dîntre katehîst și operă, și gî-
 deșe kă dî doșzeçî și patră de cheasrî, o fată
 care se tîrîte, treçe dela katehîst la operă fî-
 rî prevestîre, și dîkă ce e maî rîș, fîrî pav-
 ză. Aचेते नेपोतरीवरी, क्य अता रेपेजिचने अ-
 प्रेपते, से अतवृचिकेक केर देला अतज्ञा अतज्ञ-

пире, ши аша ресвоѣл патимѣлор ши ал преждекъ-
цилор дичел дн мѣлокъла амъдирѣлор лътеѣ ши дн
лѣпса а тот фелъла де пѣтере ши а тот фелъла де жъ-
декатъ. Ничѣ о скъпаре нъ маѣ е пентрѣ дѣпса, кеар
дн къдетъла еѣ: днтревареа есте ащерпътъ преа къ-
рат; тревъе ка шѣреаса саѣ съ вазъ дн шѣреле еѣ
ъп афърисѣт, саѣ съ прѣшеаскъ а се афърисѣ ши еа
къ дѣпсъл. Еака преведерѣле поастре ши днцелеп-
чѣнеа поастрѣ! Еака кѣм едъкацѣа поастрѣ не пѣне
дн посѣдѣа ачееа де а фѣ сѣлѣдѣ а вѣтъма лѣнеа саѣ
Натъра! Пѣнкътъла де плекаре есте тотдѣаъпа о къ-
дере, ши ѡ къдере не марѣнѣле знеѣ прѣпастѣѣ.

Аша дар, кредѣнцелѣ ши цѣѣнцелѣ поастре се
днтѣлнеск пѣмаѣ пентрѣ а се батжокорѣ днтре еле;
ресвоѣл есте дн поѣ ши не поѣ не стѣнде, пентрѣ къ ре-
сълтатъла едъкацѣлор поастре, есте пѣмаѣ де а пропъ-
нѣ фъриѣле лѣѣ. Тоате ачесте елементе де вражъ,
тоате ачесте прѣнчѣне днпротѣвѣтоаре днтре еле
каре ар тревѣѣ съ се днкѣеде днтр'о дреаптъ жъде-
катъ зѣверсалъ, нѣ ле днтѣнѣрѣск дн днцелѣдереа
поастрѣ къ фортмеле лор днвекѣте ши непотрѣвѣте,
фърѣ а префаче не знеле, фърѣ а префаче не ал-
теле, ши фърѣ а къта вре о датъ а фаче зѣпреа
лор пѣтѣнчоасъ; зѣпреа лор, каре пѣмаѣ еа ар пѣтеа
съ аакътѣеаскъ о едъкацѣе днцелѣаптъ. Вѣада ре-
лѣцѣоасъ ши вѣада лътеаскъ се пар а фѣ чеѣ доѣ лъп-
тъторѣ аѣ зѣнѣ ресвоѣѣ де тоарте; орѣ каре ар фѣ
вѣрѣвѣторъла, ѡмъла чел днтѣвѣрѣдѣнеазъ есте пѣмаѣ
о фѣѣндъ чѣвѣнѣцѣтъ, не пѣтрагъ, рѣтъшѣндъ де тѣн-
гѣѣт а патимѣлор саѣ а ересърѣлор.

Ѳмъла днтрѣг есте ачела каре вѣедъеде тот-
одатъ о вѣацъ соѣѣалъ ши о вѣацъ релѣцѣоасъ: ел
атѣнчѣ къ о тѣпъ пѣтернѣкъ, дѣ съжрѣшѣт ресвоѣ-
лѣѣ челор доѣ протѣвѣнѣчѣ, ши днсетѣнѣнд локъла фѣе-

кързіа, терце кз зп нас сігър, не кѣле лзі Dзмне-
зеѣ ші дп лзіна кзвжптълзі.

Дар пентрѣ ка ачеастѣ лзінівъ атят де парѣ
астѣзі, съ се поатѣ респанді престе лзме, тревзе
ка еа съ стрълзчеаскъ дп едзкаціле поастре; еа
пѣ поате ажзпде ла глоатѣ декят лзімаі фінд аме-
стекатѣ дп челе дптъі дпмшнкърі сѣлегеші але
віедіі ші сѣит пѣтерніка інфлзпцѣ а пѣмеі; ачеа-
ста есте лампа сѣднтѣ че фетееа сжргзгоаре а
лзі Вірзіліе апріндеа поаптеа, пентрѣ лѣркѣші,
лжпгѣ леагѣлзл копілзлзі еі.

Дп раѣл піердѣт¹ есте зп леѣ а кързіа креа-
ціе² дпкъ пѣ е сѣвжршітѣ; ел есте ешіт лзімаі пе
жѣтѣтате дп пѣтжптъл че л паше; окіл лзі скжп-
теазѣ, коатаі фжлфже, дар трѣпѣл лзі есте лзімаі
о грѣмадѣ фѣрѣ тшккаре, некліптітѣ, ші каре дпне
дпкъ де пѣтжпт: ел ащеапѣ дп перѣвдаре чеа
дпн зрпѣ скжптее пентрѣ ка съ се асѣжрле.

Че ікоапѣ мпнзпатѣ а неатѣлзі отепеск! ел аре
лзімаі капѣл віѣ, чеа-л-алѣ нарте п'аре пічї тѣкар
тшккаре: фацецї дар съ пѣтрѣпзѣ лзімаі дптр'жп-
сзл! стѣлдецї леѣл дпн Німікѣл дп каре дпкъ се
афлѣ, ші съ іа дпсѣжршіт стѣпжлпреа дппѣрѣдіей лзі.

1. О'скріере а лзі Мілтон.

2. Zidire, Фацере.

КАП IX.

СКАРА СОЦІАЛЪ.

Претъгънденаа ъиде попоареле азъ азътъ въраваіи нъне, фе-
меіле азъ дитъръдїт!

(BERNARDIN DE SAINT-PIERRE, *Discours sur l'Education
des femmes.* p. 353.)

Дн времіле де варваріе фемеіле азъ фост роа-
ва саѣ слъжніче.

Кънд се івірѣ челе дитъї рaze де чівілісаціе,
еле с'азъ фъкът днгрїжітоаре де касѣ шї апої соаце-
ле поастре.

Маї тжрїї еле ес дїн касе, шї се асоціеазъ къ
лътеа прїн талантеле де плъчере, шї къ вървації
лор прїн десволтареа днцелерїї.

Днсфжршїт кънд соціетатеа ажнце ла о чіві-
лісаціе маї десъжршїтѣ фъръ а перде днсъ плъ-
кътеле еї форме, атънчї еа къноаще дрептърїле вър-
ватълї шї фемеа іа парте дн тревърїле статълї:
еа есте атънчї тотодатъ днгрїжітоареа касї, соціе
шї четъдеапъ; шї прїн въраре есте десъжршїтѣ,
днтреагъ.

Аша локъл че фемеа цїне дн соціетате не дн-
фъцїшеазъ історїа чівілісаціеї лътеї, адїкъ:

А времілор сълватїче,

А времілор лї Опір*,

А рецъвлїчлор¹ греакъ шї романъ,

А веакълї де тіжлок,

А веакълї лї Лъдовїк XIV,

Шї а веакълї постръ,

епохъ де рецелераціе дн каре фемеіле тревъеск съ

* Чел маї таре поет, Грек.

1. Стат гъвернат де маї мълїї, де четъденї, де персоане де о потрївѣ
дн дрептърї, дн къзалїтъцї шї дн стърї.

се днаше да чеа дитѣе динтре маѣстратърї, prin simpla дитѣире а даторїлор лор, ка содїи ши ка тѣме.

КАП X.

ДЕСПРЕ ЕДЪКАЦА ФЕМЕИ ДЕ КЪТРЕ БЪРБАТ.

Дн аджчеле simjinite де драоште але љимеї есте зн че крѣт ши неинтересат каре вестече десъваршита възтате ши вредничя сфлетѣлї оменск.

(*ASCILLON, de l'Immortalité.*)

Нѣ сѣнт ла дидоелѣ къ чел дїи зрїтѣ кап аз опѣлеа тревѣе съ фї прїчинїт о тѣлїме де рекламациї. Мѣте тѣме, тѣлте дїректрїде де пансионат, сѣпърате де зрѣта лѣдѣ че лѣам фѣкѣт, дн вор зїче къ тѣ афлѣ дн грениалѣ, сѣѣ кеар къ сѣнт де реа кредїндѣ. Дн вор нѣне днїнте кѣтаре ши кѣтаре ашезѣмїте, знде фетеле трек рїгорїка ши логїка, ка шї вѣециї ла колециї, ши каре ла тревѣїндѣ ар пѣтеа съ їа ши рангърї знїверситаре. Мѣ вор атеци кѣ шїїнца лор, дн вор днѣгнѣка ведерїле кѣ талентеле лор, дн вор арѣка дн окї короапеле лор, дар кѣ ачестеа тоате че'т вор доведї? Ън че дн адеврѣ фоарте не'нсемнат, адїкѣ: къ де поате фї чева маї преѣс де дешертѣчѣнеа сколарелор лор, есте нѣмаї дешертѣчѣнеа даскѣлїлор ши а пърїндїлор.

Кѣ днвѣдѣтѣра фемеїлор с'а днвѣзѣтѣдїт, ачеаста есте зн адеврѣ, дар ачеастѣ днвѣдѣтѣрѣ че род а даг пѣлѣ астѣлї? Съ не опрїм дар пѣдїнтеа асѣпра ачестеї ideї.

Чеа дитѣ а теа вѣгаре де сеамъ есте аспра шегоаделор дивѣдѣтѣрїї. Тоуї аѣ сокотїт къ десѣ-
вѣршанѣ едѣкаціа фемеїлор дѣндѣї фортеме скола-
стїче але едѣкаціеї вѣрвацилор. Грешала есте аколеа.
Ачесте форте сѣнт леенїчоасе нѣмаї пентрѣ про-
фесор, пентрѣ къ еле дїн лок шї де дивѣдѣтѣрѣ,
шї ла тревзїндѣ, шї де дїделецере. Кѣ кѣтева
ворѣ ел децеантѣ шїпца сколарѣлї сѣѣ, прекѣт
чїлева децеантѣ о тахїнѣ дїпїнгѣнд ѣн арк. Еле-
вѣл, репетезѣ ка о тахїнѣ нѣме, дѣдї, фанте, дн аде-
вѣр жѣдекѣдї дивѣдате дар нѣ дїделесе, шї каре
се пар а фї але елевѣлї шїї даѣ аер де тїнѣне.

Дар дн тїпнѣл ачеста сѣфлетѣл dormiteазѣ;
тоате факѣлтѣдїле лѣї сѣнт вїтате саѣ некѣпоскѣте:
їмацінаціа¹, торала, поесїа, сїмдїмѣнтѣл Фрѣмосѣ-
лїѣ, ачестї чередї повѣдѣтїторї аї пострї, амордескї шї
тор сѣнт десволтареа механїкѣ а дїнерїї де тїнте.

Чеа а доа а теа вѣгаре де сеамъ с'агїнде дн-
треагѣ де челе че се нѣадѣ. О фатѣ се тѣрїтѣ:
дїтрев че аї дивѣдат'о, шї че тревѣза с'о диведї-
пентрѣ а асїгѣра порочїреа еї шї а поастрѣ? —
Ачеастѣ днтреваре, аѣт де сїмплѣ, есте о днтре-
варе нѣоз. Се паре, чел нѣдїн, къ нїмїнї н'а дн-
дрѣснїт а о фаче, пентрѣ къ нїмїнї н'а кѣдетат а
о деслега: ачеста есте о лѣтїнѣ каре лїпсеце ла
тоате трактациїле поастре де едѣкаціе, шї не каре
аш вреа с'о респѣндеск не фїекаре націне дїн ачеа-
стѣ карте.

Ної крещет фетеле поастре дн дешѣртѣчїне
шї дн невіповѣдїе, шї апої ле дѣтѣ зѣлї вѣрват каре
ле стрїкѣ невіповѣдїа шї ле кѣлїтеазѣ дешѣрт-
тѣчїнеа, шї аша рѣмѣне нѣмаї дешѣртѣчїнеа каре,
дїнтрїachel тїнѣт днчелѣ аса роль актївѣ шї

1. Днкїнѣреа.

пъстїтоаре: ea ziche фетей кь фрѣмъсеца мерїтеа-
 зь чїпстїрїле, кь ферїчїреа есте дн лѣкс, кь вогъ-
 цїа дь тотъл, консїдерацие¹ шї граїл вѣн; шї кь
 тревѣ а кьѣта вогъцїа пентрѣ а довѣндї ачестеа.
 Чееа че зїче дешъртѣчїнеа, фетееа о чере шї вѣр-
 батѣл о днїлїнеще: астфел есте кьрсѣл лѣтїї; дн-
 трѣ ачестеа вѣрватѣл днї жертфеще одїхна, сьпъ-
 татеа, шї пѣл кьар кьцетѣл; дн ачестеа ел дн-
 тревзїндеазь анї чеї маї фрѣмошї аї вїециї сале;
 дьпъ каре апої, чеї карїї аѣ їсвѣтїт маї вїне, кад
 дн десгьст шї се пѣлїг кь апар кь аѣ днѣлїт
 пѣмаї Nїмївѣл. Дар кь тоате ачестеа, тревѣ с'о
 спънет, кь ачестѣ инфлїндѣ а фетей шьгълеще
 маї totd'азпа аплекърїле вѣрватѣлї. Дешъртѣчї-
 неа днѣрѣѣт амвїцїа, шї апої амѣндѣ мерг дн-
 презлѣ кьтре ачелаш сѣѣршїт.

Дн тїмпърїле векї пѣ ера аша: фетеле пѣ кь-
 пощеаѣ кьар даторїїле лор. Еле се крещеаѣ дн не-
 вїповѣдїе шї маї вѣртос дн кнїлїндѣ; кнїд венеа
 чеастѣ сь се шьрїте, еле крещеаѣ кь мерг ла зп
 стьпѣл, прекът астѣзї еле кред кь мерг ла зп
 амант, шї ачестѣ старе а сѣфлетѣлї ле прегътеа
 de мїнзне ла сьпївѣере. Атѣнчї вѣрватѣл днчепеа
 едѣкацїа фетей: о дивѣца сь цѣїе дн рѣндѣеалѣ
 лѣкрѣрїле ка сїї, шї, маї шьлт дн днделенїчїне де
 кѣт дн драгосте, ел да зп вѣнт дѣхѣлї шї о дїрек-
 цїе характерѣлї еї.

Ън маре фїлософ, Ксенофон, не а пѣстрат аче-
 сте амърѣнтѣрї днтр'о трактацие спедїалѣ² деспре
 економїа каспїкѣ. Ел не зрѣт не дої днсонїдї,
 авїа зпїцї сьпїт ачелаш акоперемѣнт, сѣѣтвїндѣсе
 асѣпра даторїїлор шї асѣпра тревѣрїлор лор, пентрѣ

1. Бъгаре дн сеамѣ, пѣме маре.

2. Партїколарѣ, деосевїтѣ, днадїнс.

а дитърді дитре еї сарчиніле ачестора прекъм ши тълдъшіріле; дар, таї 'наїте де тоате, фъчаѣ жертѣе зѣлор черъндъле ажторъл ши лъміна лор, зихл неперъ а віне сфътѣі, ши челалалт пен- тръ'а фї свинъс къ вреднічіе. Дпсфършіт ера аша къ, дп ачаестъ жъпъ къспічіе, сфатъріле върватъ- лѣі ши віртъділе фемеі ераъ консфінціте прїатр'о тїжлочїре' Дътнезееаскъ.

Дар ар тревъі съ ведедї кеар дп скріереа лѣі Ксепофон; кѣт де фътос трактеазъ ел ачест сѣжет дръгълаш! Че фертек реварсъ ел песте ачае жъпъ фе- тее каре се зїтешче ши се рошаще; каре пѣ щїе пімік алт декѣт пѣтаї а фї свпъсъ; каре п'аре алте дръ- тълъдїї декѣт пѣтаї невіновъдіа еї, алт мерїт декѣт пѣтаї къръценїа сфолетълѣ еї! Каре ла челе дптѣі дптревърї але върватълѣі, арагъ пѣтаї о шїраре де а се ведеа ши еа кіематъ ла пѣргашъл дппъръ- діеї каспїче. „Еѣ сермана, зїчеа еа, че сѣнт еѣ „дпнаїтеа та каре щїї тоате? че пѣтере ам еѣ? ши „къш тѣ воїѣ пѣтеа ажъта? еѣ пімік, алт п'ам дп- „въдат дела таїкъ теа, декѣт пѣтаї къ тревъе съ „віецъеск чїнсгїтї.“ Атѣнчі дпчен лѣдїле върватъ- лѣі, каре асеатълъ пе фетее къ дппърътеаса алві- пелор, прїевегїнд асѣпра дпшїлшъгърїї стъпълѣі. Нїѣ- дече акъм чїнева деспре їтересъл ачестеї счене дп- пѣзптръ че с'а скріс сѣнт акъш доъзетї ши доъ- веакърї! Сѣкрат есте каре дптреавъ, Ісхотѣх, жъ- пеле върват, есте каре повестешче; ши їсѣвъиторъл а зече тїї, есте каре скріе. Дп адевър есте чева- търѣц ши потпос дп ачесте ворве але върватълѣі ши але фемеі адъпате къ атѣта дпгріжіре де піще фїлософї тарї пентръ дпвъдъгъра свзратечїї Атене!

Дар ачесте ледїї але дпцелепчївнїей векї ар фї непотрївіте пентръ веакъл постръ. Ла пої віадѣ есте

маї интелектуалъ, шї соціетатеа маї ларгъ, деуї шї едъкаціа тревъе съ фїе маї дитїнсь. Астъзї нъ есте дестъа ка фетееа съ шїе нъмаї а дитъръдї дї нънтръа касї шї а статорнїчі дитръдїса въна рѣнѣзїалъ шї економїа. Не дѣнъ даторїїле знеї каснїче дїцеленте маї сѣнт черерїле шї подоавеле лѣтеї. Веакърїле тревъте аѣ прегътїт центръ пої алте зрїте, лъкръ че нъ вор съ вазъ чеї кърора ле пар рѣѣ дѣнъ овїчеїрїле векї саѣ дѣнъ вїртъдїле патриархале. Бърїї оаменї нїчї аѣ въгат де сеамъ къ веакъа лѣї Лъдовїк XIV а статорнїчіт дї локъа сїнгърѣтъдїї фамїїлор, вїаца де соціетате, саѣ маї вїне вїаца де салон. Аша дар релациїле² аѣ крескът, фортеле с'аѣ дїдълчїт, нїще даторїї нъої аѣ венїт де аѣ скїпват не челе векї, шї дїп тоате ачестеа а їсворѣт о чївїлїсаціе маї десъвѣршїтъ, дї каре фетееїле сѣнт кїемате а жъка о роль де лецїзїтор прїн пѣтернїка лор їнфлѣнца, шї прїн ачеа їнфлѣнцъ де драгосте къ патїмъ че еле аѣ асъпра вѣрвацїлор шї асъпра конїлор лор. Тоате нѣрерїле вѣрвацїлор се фак дї фамїїе.

Еака вїнеле, съ ведем акът шї ръзл. Ачеастъ счепъ каснїкъ, аша прекът Ксенофон не о дїнѣрѣтъшаще, не фаче а не дїкнѣдї д'о парте вїртътеа дї вѣрват, їар де чееа-л-алтъ нещїїнца шї змїлїнца дї фетее: едъкаціїле поастрє дїсъ нъ фъгъдзеек нїтїк дїп тоате ачестеа, нїчї вїртъте, нїчї змїлїнцъ!

Департе дар де а не нътеа спрїжїнї де Ксенофон, пої аш ажънс ма ачеа, къ шїнътъа чел маї прїтеждїос пенѣръ о фетее есте ачела дї каре патїїїле вѣрватълѣї се дїсїнзїеек дї їнїма еї шїї префак карактеръа. Дака ачесте патїїї сѣнт дїсї-

1. De dxx.

2. Дїкнѣдїїле.

те де повлече саѣ де чинсто, ши дака фемееа п'аре алте арте декат нѣмаѣ невиновѣдѣа еѣ, атѣнчѣ еа есте пердѣтъ. Нинѣк дѣн че а дѣвѣдат п'о поате апѣра, са на кѣдеа фѣръ ресвоѣѣ, ши ва фѣ ватжокорѣтъ кеар фѣръ а сѣнѣцѣ печѣнстеа са. Ш'апоѣ каре сѣит нѣтерѣло невиновѣдѣеѣ? спѣнеѣнѣле, воѣ каре ле нѣнеѣцѣ кѣ атѣта дѣдрѣсвеалѣ ши де атѣтеа неакѣрѣ, дѣширотѣна атѣдѣрѣлор сѣнѣдѣрѣлор, дѣшпротѣва денерѣтъчѣноѣ ши а погѣдѣеѣ?

Едѣкаѣа че асѣнѣѣ чеа таѣ таѣре парте дѣн вѣрваѣ даѣ фемѣлор лор, есте о принѣлѣще пе каре ан вреа с'о нѣѣ дѣнаѣтеа окѣлор атѣглор дѣштелор. Ачеастѣ жѣнѣ фатѣ, фѣръ дѣчеркаре, ши таѣ фѣръ идеѣ, че о даѣ жѣнѣ вѣрват пе каре авѣа дѣ кѣпоаше, дака есте фѣрѣмоасѣ, дѣ кѣтева чеасѣрѣ трече дѣла сѣнѣнѣпере ла сѣверанѣтате, дѣла лѣнѣщеа сѣфлетѣлѣ ла дѣлѣрѣлѣ плѣчерѣлор. Вѣрватѣл еѣ се дѣватѣ де дѣсѣерѣдѣрѣле еѣ, ел атѣнчѣ есте дѣнаторат де дѣнса, жалѣз, фѣерос, еакѣ'л кѣ се дѣделѣтнѣчеще кѣ таѣре стѣрѣнѣцѣ а стѣрка тотодатѣ ши невиновѣдѣеа фемѣеѣ лѣѣ преѣжѣ ши тоате драгостѣле еѣ: а о дѣспѣрѣдѣ де лѣте, а о дѣспѣрѣдѣ кеар де нѣта еѣ. Ел лѣкреазѣ ла ачеаста кѣ дѣвѣерѣшѣнаре, фѣръ а кѣцѣга тѣкар ла рѣл че'нѣ фаче лѣѣ-дѣсѣшѣ. Фѣрвѣреа че'л дѣватѣ ши'ѣ тѣрѣвѣрѣ жѣдеката се аратѣ нѣтаѣ прѣн неѣжѣне ши прѣн френѣсѣе?. О! ел есте гага а се дѣрѣнѣна пѣнтрѣ дѣнса, а'ѣ да вѣаѣа ши чѣнстеа! Еа' нѣ есте пѣнтрѣ дѣнса о соаѣѣ чѣ жѣ идеѣ, о аторѣазѣ, о фатѣ де оперѣ, пе каре чѣнева о аконѣре кѣ канѣмѣрѣрѣ, о неѣнѣстѣще, о слѣвѣще, о плѣтѣще, ши де каре апоѣ се сатѣрѣ. Жѣна фемее недѣстоѣнѣкѣ де а кѣпоаше че есте де ватжо-

1. Дѣшнѣл саѣ апрѣндѣреа.

2. Рѣтѣчѣреа шѣнѣѣ, дѣвѣерѣшѣнаре, апрѣндѣре кѣ фѣрѣе.

коритор пентрѣ дѣна дн ачесте патимі довігоченці, сь-
ride деспре тризмѣл еї, се овичвеще кз ачесте марї
днмишкѣрї але имей не каре кзрѣнд ле ва перде.

Чел пзцип дака днкнпѣрїле адѣсе фрѣзмѣседї еї
ї ар ведези пѣмаї невиновѣдїа; дар ачеста нѣ есте
дестѣл, песокотїтѣл се днделетнїчеще аї стрїка шї
взпеле пѣравѣрї.

Еакѣл кѣї повестеще їсвѣнїде дѣї адевѣрате
саѣ мнїчїноасе, кз оаре каре фемеї, шї днпѣмѣлѣ-
рїле фемеїлор дестрѣмате челор маї вестїте.

Ел днпѣреще дн сѣфлетѣл еї атѣт де кзрат
мїї де їкоане рѣнїноасе, дї аратѣ претѣндїнеа
вїдїѣл дрѣгѣлаш шї днкоронат; валзрїле, театрѣ-
рїле, прїшѣлѣрїле, пѣмаї сѣнт акѣм пентрѣ дѣна
декѣт пѣмаї зп лок де прїчїнїї де десфрѣпѣрї. Дн-
трѣ пѣмаїї жзна фемее сѣ рѣнїнеазѣ де ачесте стрї-
не дестѣнїрїрї; дар кзрїосїтатеа еї се дедеантѣ,
повестїрїле сѣнт веселе, пентрѣ кѣ ел ле дѣ нїще
днпрецїзѣрїрї пѣвѣзѣ шї кз тотѣл пѣої; де о кан-
датѣ повестїрїле ачестеа сѣзжеск де петречере, маї
тѣрзїѣ вор сѣзжї де десвиновѣдїре. Бѣрват довіток!
ел днвацѣ дн ачестеа не фемееа дѣї, ка кѣнд прїї-
мїнд'о днп мѣнїме маїчїї еї ар фї вѣгат де сеамѣ
кѣ чїтїреа повестїлор дѣї Лафонтеп ар днпсї едѣка-
дїеї еї.

Дн мїжлокѣл ачестеї вїедї де десфрѣпаре шї
де капрїдїї, дѣхѣл с'аскѣте, їар сѣфлетѣл нїере ка
фѣмѣл. Ваї! днп ачестѣ фетїцѣ невиноватѣ, нѣ рѣ-
мѣне нїмїка алт декѣт пѣмаї о фемее зноарѣ, адер-
гѣнд днп вїзїтѣ дн вїзїтѣ, зп обжет де сѣвїре шї
де мїлѣ. Мѣсїка шї дѣнѣл дї днп акѣм лок де кѣ-
цетаре; апої вїн театрѣрїле шї гѣтеала, апої тоате
клефетїрїле де зѣл шї де алтѣл, ачеле дорїнцї шї
ачеле пѣлчерї де зѣдѣрнїчїе; їар апої, ла сѣжршї-

тѣл тѣтлор ачестора, віне дешертѣл че'л сімте дп свѣлет, дешертѣл чел маї грозав ші чел маї десъ-вѣршїт. Че кѣрс де віадъ! оаре п'ар пѣтеа зіче чїнева къ дпделецереа 'а фост датъ пѣтаї пентрѣ а се скѣла, а се дѣтѣрѣка ші а ліорѣвї! Пѣкат де остенеала че'ші дѣ чїнева де а шї кѣ атята дпгрї-жіре ачеле таленте де артїст къ ачеа певїновѣціе де конїл пѣтаї пентрѣ а арѣпка дп лѣне дпкъ о жертѣв дпкѣнтѣтоаре, жертѣв дпподовїтѣ, ш'аної ачі се пѣрцінеце тотѣл!

Дар не зиронїем де сѣжршїтѣл възкїці: дп-тѣло акте але ачестїї драме с'аѣ жѣкат, ші тоате сченеле че маї зрїтеазъ се вор перде дп ачееашї катастрофѣ. Дзїнь свєнїєрїле аторѣлї вор венї дпдатъ стрїгїтїле десївѣдѣждїреї. Драгостеа вѣр-ватѣлї с'а дпвекїт, пѣлѣчїрїле фемеї се десїїн-деазъ. Шї ачеа фемее, дпн каре ел а фѣкѣт о стѣ-пѣпъ, ачеа фемее дп каре ел а възѣт пѣтаї фрѣ-тѣсєдеа, ачеа фемее пѣ каре ел а вєщезіто, а десѣрѣпато, а адорато, ші кѣрїа капрїдїї ел с'а дп-кїпат, але кѣрїа патїтї ел а дѣтѣрѣтат; ачееастѣ фемее зік пѣ каре ел о дпвѣта къ лїпгѣшїрї ші къ десїєрѣдѣрї волѣптоасе, акѣт п'о маї воеще, с'а десѣгѣстат де дѣнса. Ел акѣт есте пентрѣ дѣнскл пѣтаї ка о дпгрїжітоаре, ка о фемее дп касъ, о фїїндѣ възпѣ пѣтаї пентрѣ а прїїтї норѣчїле стѣ-пѣпѣлї ші а о сокотї къ слѣціле.

Ваї! кѣт е де крѣд де а се словорѣ де пѣ троп, д'а фї трактатъ ка о фемее де деспрєд дѣпъ че а фост одатъ трактатъ ка о стѣпѣпъ адоратъ!

Трїстѣ зі, каре маї кѣрїнд, саѣ маї тѣрзіѣ, рєсарє песте тоате кѣснїчїле, фѣрѣ а фї вре одатъ превѣзѣтѣ. Атѣпчї вїп зра, дпклїнареа спре гѣд-чевїрї аспре, рѣсѣзнареа, деспрєцѣїреа ші дпсѣжр-

шіт преа-кървіа. Преа-кървіа каре граде дъпъ сіно скандалъл ші печінстеа: се деспарте де соцъл еї саѣ дл дпшалъ. Да, нептръ къ ініма аре тревъ-індъ де драгосте, жвнедеа дореше съ гъсеаскъ іа-ръші ачеле дптішкърї пердъте! еа казтъ ачеа жв-тътате дпн еа-дпсешї че одатъ а вісат, ші аша десфржпареа, дпчепъгъ де върват, се десъврша-ще дп врацеле жвї амант!

Дъпъ жп асемenea тавлоѣ, маї есте оаре де тревъіндъ а зиче, къ пъ фетееа тревъе съ се дп-веде де върват, чї върватъл съ се дпжвптъгъеа-скъ де кърте фетее? Аша дар че есте де фъкът? Съ пзнем не фетеї дп старе де а сіндї дптреагъ вреднїчіа мор, ші де а ле дпвъда съ деосївеаскъ адевъратъл амор дпн фърііле чеї ръпеск пжтеле. Чел дптъїѣ пжпкт есте: ка фетеїле съ воїаскъ а фї іввіте ші респектате, ка еле съ пж прїїтеаскъ, не-тръ ор че прец, рола де тжпгъїт ла каре о сілеск але поастре патїмї довіточендї; ка еле съ щїе дп-сфжрпїт, тот че есте де ватжокорїтор дп ачеле лпнгжпїрї че о префак дптр'жп їнстръмент де капрї-дїе ші де десїердърї. Воїѣ дпдръспї дпкъ а зиче къ нїчї декъм пж поате фї дппїнтаре пентръ чївілі-садїе, дпкжт тїмп фетеїле пж не вор фаче съ пж ржшїпъм де ачеле аплекърї гроасе че лжтеа дпкее аша: вїнъл, таса, фетеїле, шї каї: трїст каталог ал пльчерїлор довітокълъї дп каре отъл вещежеще пжпъ кеар шї сіпъл каре 'л а пжртат!

Дар кжт не вор фаче еле съ не ржшїпъм де аче-стеа кжнд еле-дпсешї пж се ржшїнеазъ? Тревъе дар ка делїкатега чеа маї десъвршїгъ съ фїе дптр'о-фатъ лжїна ржшїндеї еї¹, прежкжт дптр'о жвпъ

1. Ржшїнеа чїпстїгъ-каре фаче а се рошїовразїї певїповъдїеї ла азїрса саѣ ведереа а оарече некжвїпчос саѣ ржшїпес.

Фетее есте сепнял предничей шї ал чїнстей ей. Еъ
вз чер скїтопосїгъріле фьдърнїчей дїделепчїнї, чї
вїртътеа. Фьканд атьцїреа маї аневое, воїѣ фаче
аморъл маї идеал шї маї кърат, дї воїѣ лъса пълзчїрї
ле каре вїн де дїкжїтгь адолешинда¹ поастръ, шї о іп-
тродък, пентръ дїтжїа оаръ, дї лътеа Фрѣтосължї
шї а Немърїнїтължї.

Асгфел тревзе съ се факъ едъкація фетелор.
Іар кѣт пентръ едъкація върватължї, де че съ не
дїгрїжїт? Еа се ва фаче фортѣ сїмплз шї фїре-
ще прїн вїртъїле фетей.

КАП XI.

ОАРЕ КАРЕ ПРЕФАЧЕРІ ТРЕБЪИНОАСЕ ДН ЕДЪКАЦІА ФЕТЕЛОР.

Тревзе а дїтїпърї не фїекарѣ мїнѣт дї мїнтеа знеї фете
къ еа есте зрїтї спре а фаче ферїцїреа знїї върват; фелъл
едъкаціей ей тревзе оъ фїе де аї фаче кѣпоскѣте мїмлоачеле
шї де аї дїсѣфла гѣстъл деганд де ачѣаста слава ей.

(*Madame BERNIER, Discours sur l'Education des femmes,
Paris, 1803.*)

Кѣт пентръ фетей есте възът къ еле п'аѣ кѣцїгат нїмїк
прїотр'ан асѣменеа ошїчѣж, дар вървагїї тѣ шїр кѣм де л маї
прїїтееск дїкъ.

(*Madame BERNIER, Essai sur l'Education des femmes,
p. 136.*)

Маї тодї дївїновъцеск кѣсъторїа деспре тоате
релїле че дїсѣтнарът; дївїновъцїре кѣ тотъл не-
дрѣаптъ, пентръ кѣ кѣсъторїа есте възът, дар едъ-
каціїле поастре сѣпїт реле, де ачѣеа чел каре ва дї-
дрѣпта едъкаціїле поастре ва рѣстаторнїчї кѣспїчїа.

Че есте дар де фькьт? зп лькрь фьарте сѣмилъ, дар не каре лнкъ нѣмѣнѣ нъ л'а лнчеркат, адѣкъ: де а не овѣчѣнѣ кеар дѣн копѣмьрѣа поастръ къ тоате къдетьрѣме, къ тоате сѣмѣмѣнтеле каре тревзескъ съ зѣпле вѣаца поастръ.

Аш вої маї вьртос а ацѣнта лъареа амѣнте а фетелор асвпра адецереї вьрватълѣї лор, а ле креще пентръ ачеастъ адецере шѣ а ле дѣтѣвьрѣ аджк лн сьфлет семпеле адевьратълѣї атор, пентръ ка съ нъ се ласе а се лншла де кътре чел неадевьрат.

Аъ нъ сѣнт еле фькьте пентръ а ѣвѣї? ачеастъ ферѣчѣре аъ нъ тревзе съ се реверсе престре лн треагъ вѣаца лор? шѣ аъ нъ есте ачеаста тотодатъ лнпърѣцѣреа, пътереа шѣзрѣсѣта лор? Дар ачае пре жъдекатъ веке сѣхъстреаскъ каре дерапълъ драгостеа лнкъ се афлъ лн фамѣлѣї; шѣтеле зѣтъ де фадъ къ копѣї лор, прѣмеждѣїде чеї лнкънѣзръ шѣ лн каре аъ фост шѣ еле лнсенѣї, дѣн прѣчѣна знеї асемenea едъкацѣї лнжосѣте; да, еле зѣтъ рьтъчѣтеле пълъчѣрѣ че шѣ лор-лнсенѣї ле непеаъ дѣнтр'о асемenea едъкацѣе, прекъм шѣ слъвѣчънѣме саъ грешалеле лн каре ле арънкаъ ачесте пълъчѣрѣї лн жъведеа лор.

Аша дар, дескѣжнд сьфлетъл фетелор да адевьратъл атор, ле артъм лнпротѣва патѣмѣлор стрѣкътоаре че лѣ рьнескъ нътеле; атънчѣ фолосъл есте лндоїт, пентръ къ адрѣнъжнд факълтъдѣме ѣвѣїтоаре але сьфлетълѣї лор, паралѣсъм¹ барекъм патѣмѣле незве але сѣмѣзрѣлор лор.

Багъ де сеатъ лнпъжѣа адецере че фаче о фатъ. Дѣнтрѣ тоате къалѣтъдѣме чеї плак лн ѣвѣїтъл еї, нъ е нѣчѣ зна каре съ се къвѣ зпѣї вьрват; шѣ лн адевьр, еа нъ веде лн ачала не каре еа ѣвѣїде декът

1. Слъвѣт; а паралѣса, а слъвѣноцѣ, а нестралѣса, а десѣїнда лъкра-реа саъ пътереа а зпѣї че, саъ а къїва.

пъмаї фрѣтѣсеца образѣлї, саѣ поате елѣганца хайней. Нѣ есте дар акола осѣнда чеа маї гроза-вѣ а сістемелор поастре де едѣкаціе? Фіиндѣне фри-къ де а нѣ лі се дѣтѣшка преа таре ініма, пої лѣсъп съ лі се рѣдѣеаскъ сітдїмѣнтѣл адеврѣтѣлї Фрѣ-мос, че есте дѣтр'ѣпса, дѣпѣ пімікѣрї; лор ле плак нѣмаї челе дїн афарѣ, пептрѣ къ деспре челе дїпѣѣ-трѣ н'аѣ пічі о ідее; де ачеа се пі дѣтѣмплѣ къ, ла шасе лѣнї дѣпѣ дѣсоціре, къѣтѣнд лѣпѣ дѣпселе не ачел жѣне дѣкѣнтѣгор каре ле дѣсъѣта къ дѣфѣдї-нареа лѣї, рѣтѣн къ тотѣл къпрїнсе де тіраре пе-гѣсїнд декѣт нѣмаї ѣн образнїк саѣ ѣн перод. Еака дѣсъ чееа че маї тоїї оаменїї поастрі де лѣте нѣ-теск, дѣсоцірї де дѣклїнаре.

Есте адеврѣт къ дѣ стареа де акѣт а овїчеїв-рілор, раре орї фетеле сѣнт кіемате а фаче еле-дѣ-сешї адецереа: піміні нѣ ле дѣдрептеазѣ къдетареа ла вѣрѣат, чї ла късъторїе; пі аша, чеа маї таре парте дїн фете, аѣ дѣ прївіре тѣрїтішѣл фѣрѣ а се дѣгрїжі кът де нѣдїн деспре вѣрѣат. Пѣрїндїї, асеменеа, къѣтѣ нѣмаї а дѣперекеа аверї: скопѣл лор, зїк еї, есте де а асїгѣра соарта копілор лор, пі дѣ ачеастѣ къдетаре, еї трактеазѣ късъторїа ка не о треавѣ де комерд, ка не ѣн лѣкрѣ каре дѣ о старе дѣ лѣте, къ тотѣл зїтѣнд къ ачеаста есте тогодатѣ ѣн лѣкрѣ каре адѣче порочїреа саѣ непорочїреа дѣ фамїліе. Астѣел пѣвзна поастрѣ дѣде-лѣпчїѣне аѣ ажѣне а гонї драгостеа дїн късъторїе; пої ам фѣкѣт ѣн тѣрѣ ѣнде фетеле къшпѣрѣ нѣте-реа де а рѣгѣла келѣѣала касеї лор, де а епѣ сїн-гѣре, пі де а къѣта дѣпреціѣрѣ-ле ачеа жѣтѣгате дїн сѣфдетѣл лор, ача фїиндѣ сѣвлїтѣ ла каре адо-лешїнда вісеазѣ, пі не каре жѣнецеа воѣще а о аѣеа!

Кѣчї едѣкаціїле поастре де пі не пот дѣшѣла

аплекъріле, дар нічі одаць нѣ ле пот оторѣ; пен-
трѣ къ вѣрватѣлші фетееа сѣнт жмѣтъѣділе а знеї
сінгъре фінде, че патѣра ле дмннѣ невѣзѣт а се
зні прін амор!

Аша дар сістема де астъзі есте нѣмаї о дншѣ-
лѣчнне; еа депъртеазъ прімеждіа де каса пѣрпнтеа-
скѣ пентрѣ ка с'о дѣкъ дн каса вѣрватѣлші. Чн-
датъ едѣкаціе, ал кѣріа сінгърѣл скоп есте де а арѣн-
ка асѣпра алѣжіа, греаоа сарчнѣ а непреведеріло
поастре!

Аша, дѣпъ кѣм стаѣ лѣкѣріле, фетеле нічі ода-
тъ нѣ вор нѣгеа фаче о алецере взнѣ пентрѣ къ
н'аѣ есперішѣ, іар алецереа че фак пѣрпнці е маї
тогдѣашна реа, пентрѣ къ нѣпш addѣк амінте де че-
ле трекѣте. Нѣ ам нѣс днтре доѣ реле, фѣрѣ нічі
о нѣдежде де віне.

Пентрѣ а ешї днтр'о старе атѣт де тѣнѣгїт,
есте нѣмаї зн сінгър мнжлок, каре есте де а да фе-
телор дн ачелаш тімп маї мѣлѣт лнѣргате шї маї
мѣлѣте лѣтннї. Ам вої сѣ сан дн сѣфлетѣл лор зп
модел іеаал де тоате десѣвѣршїріле оменещї, шї
сѣ ле днвѣд а сѣпнѣне аплекъріле лор хотѣрѣрілор
ачестѣї модел. Стрїкѣнд ачеа жмѣтѣте де робіе
а лор, лѣ аш деурнде а се снрїжнї де днсѣшї пѣ-
терїле лор, лѣкѣрѣ че есте інтересѣтор пентрѣ вїр-
тѣтеа лор кѣт нѣ гандеѣче чїнеѣ; пентрѣ къ, дес-
волѣнд днтр'ѣиселе снпцїмѣнтѣл днпѣскѣт ал Фрѣ-
тоѣѣлші морал, лѣ аш деурнде ал кѣѣта претѣтн-
денеа, сѣп пентрѣ а зїче маї віне, а'л префера пен-
трѣ орї че! Кѣ о асѣел де едѣкаціе апої нѣ ведї
маї аѣеа а вѣ теме де амор; кѣчї атѣпчї, ачестѣ
флакѣрѣ че мїстѣѣе ва фї о флакѣрѣ каре нѣмаї ва
лѣміна шї ва да маї мѣлѣт віаѣѣ шї віоїчнне!

КАП XII.

ЕДЪКАЦІА МЪМЕЛОР ДЕ ФАМІЛІЕ. — ПЛАН ЦЕНЕРАЛ АЛ АЧЕСТЪИ ДЪВАЦІИ.

Нѣмаї ної Лаведемоніенеле, зичеа соція лѣи Леонидас, ко-
мандѣт ѡрѡацилор пострї, пентрѡ къ нѣмаї ної фачеѣ оатенї.

(ПЪСТАРХ.)

О фетееа каре кѡдетъ, зѡф! кѡт е де зѡрѡт! тот атѡта преѡѡе-
ѡе ши зѡ бѡрѡат каре се сѡдменѡѡе. Фетееа тревѡе нѡмаї
сѡ рѡзѡ, тотдѡѡна сѡ рѡзѡ; ачеаста е дестѡл пентрѡ повїла еї
солїе не пѡмѡнт; ачеаста е дестѡл пентрѡ а пѡстра вѡсѡліа
аѡгѡстѡлї реѡе ал креѡдїеї.

(*LESSING, Emilie Gallotti, Акт IV, сѡ. 3.*)

Ат арѡгат вїдїзїрїле едѡкацїїлор поастрѡ чѡлор
де модѡ, дар дѡкъ н'ат пропѡс нїчї о реѡортѡ цѡ-
нералѡ. Фїе едѡкацїе де тѡпѡстїре, фїе едѡкацїе
де пансїонат, фїе едѡкацїе де фамїліе, метод вѡкїѡ,
метод нѡѡѡ, нѡ'м пасѡ, еѡ ле прїїтеск не тоатѡ
пентрѡ а асїѡсѡра маї не зѡртѡ реѡорѡна лор; дар ода-
тѡ сѡѡршїтѡ ачеастѡ дѡтѡїе едѡкацїе, нѡїѡ тѡїна
не елев, ши дѡчен не атеа.

Жїна фетееа, пѡрѡсїнд каса пѡрїптеаскѡ се фа-
че соціе, се фаче тѡѡтѡ; акѡт стѡрѡїнда еї чеа къ
драгостѡ пентрѡ дѡфлорїреа фамїліеї еї нѡї маї ла-
сѡ репаос. Еак'о чїтїнд ши речїтїнд не Фенелон,
Jean-Jacques; доатна де *Beaumont*, доатна де *Gen-
lis*, доатна де Рѡмѡсат, ши, кѡѡтѡїнд прѡтѡгїндѡнеа
метоѡде ши дїреkcїї, зѡп їнстїнкт таїнїк дї шопте-
ѡе къ, пентрѡ ка сѡ се факѡ дестѡїнїкѡ де креѡде-
реа фїлѡлї еї, тревѡе сѡ дѡчеапѡ дїп нѡѡѡ не а са.

Чеа дѡтѡїе кѡѡетаре дар че ар тревѡї а се да
ачестѡї фетееї, естѡ ачеѡеа де а се оѡїпа маї тѡлѡ
къ чеѡеа че тревѡе а дѡсѡѡла копїлѡлї еї декѡт къ
чеѡеа че тревѡе а'л дѡвѡѡа. Сѡїт дестѡї аѡцїї ка-

рїї дѣ вор фаче дѣвѣдат, іар вїртѣос пѣмаї еа дѣ поате фаче. Вѣпѣ тѣмѣ! дѣченї дар дѣтѣїѣ едзкацїа сѣфлетѣлѣї спре а пѣтеа одатѣ повѣдѣї дѣде-лецереа.

Ачеста есте пѣкѣтѣл прїнципал; сѣѣ, ка сѣ зїк маї вїне, едзкацїа дѣ скѣрт а мѣтелор де фамїліе. Ворѣа есте, дѣ адевѣр, де а скоате не фемеї дїп ачел черк стрѣнт дѣ каре соїетатеа ле дѣкїде, шї де а дѣтїнде кѣцетареа лор асѣпра тѣтѣлор об-жетелор каре пот сѣ не факѣ маї вѣнї шї маї по-рочїї.

Дѣпїнтеа фемеїлор се дескїде дар о лѣте ре-лїціоасѣ, фїлософїкѣ шї моралѣ. Соїа лор есте де а інтродѣче дѣтр'ѣнса конїлѣрїа поастрѣ ка дѣтр'ѣн темплѣ сѣлїнт, дѣ каре сѣфлетѣл сѣ се стѣдїезе шї сѣ се рекѣноаскѣ дѣпїнтеа Дѣтнезевлѣї сѣѣ.

Сѣ не опрїт ѣн мїнѣт асѣпра вѣнї сѣжет атѣт де таре.

Кѣцетареа отѣлѣї нѣ се тѣрпїнеще, ка а до-вїтоачелор, дѣ хотареле гловѣлѣї ачестѣїа. Еа пѣ-рѣсеще не челе вѣзѣте пентрѣ челе невѣзѣте, шї, десѣкѣкѣндѣсе де матерїе, се дѣче де се кѣзѣндѣ дѣ контемплацїа¹ Немѣрпїнѣлѣї. Аколо есте тѣ-рїреа поастрѣ, фїїнд кѣ пѣмаї аколо гѣсїм прїнчї-пѣл фїїндеї поастре, темелїїле пѣоралїї поастре, чел дїп ѣртѣ пентрѣ че, шї чел дїп ѣртѣ кѣм ал фїїндеї поастре чеї трекутоаре. Адевѣрѣл сѣзкѣ-ще дїп лѣтеа нематерїалѣ: ел е фѣкїліа вїедїї чеї-л-алте, каре арѣкѣ а са лѣтїнѣ престе чеа д'аїчї.

Сѣфлетѣл пострѣ есте дар трас кѣтре ачеа лѣ-те некѣноаскѣтѣ де кѣтре дѣсѣнїї тревїнцелѣ фїїн-деї поастре чеї пѣтѣвтедїї. Дѣтнезевѣ а пѣс дѣ лѣтеа ачеаа ісвоареле адевѣрѣлѣї шї але вїртѣдїї,

1. Прївїреа кѣ сѣфлетѣл.

dі'мпрезнь кь о дескоперіре таїнікь а знеї алте вісцї маї вьне.

Ст҃дїл ачестор феномене тарї алкѣтѣще чеа че Сократ ар фї пзмїт щїнда чеа маї де кьне-теніе. Ачеаста есте днсьші сѣжетѣ кьрдїї поа-стре. Адїкь:

Щїнда деспре пої-дншіне каре дѣче ла кьно-щїнда de Dsmnezeѣ; шї,

Щїнда деспре леціле морале але патѣреї каре дѣче ла кьнощїнда адеврѣлї.

Отѣла поате ажнче ла ачестеа, дакь ле пь-дѣждѣще шї ле дорече, аста есте пьмѣнтѣл фь-гьдзїт шї зьрїт, шї ачест пьмѣнт нї се ва да пен-трѣ кь есте фьгьдзїт шї зьрїт; шї кьтез а зїче кь чеї карї вор чїтї кь двоаре аїнте картеа ачеаста вор шї фаче зп нас кьтре дѣнсьл. Есте песте пь-тїндѣ de а їнтра дн нїдче сѣжетѣрї атѣт de богате фьрѣ а се дншѣртѣшї дїп богѣдїа лор. Есте дестѣл de а се днчерка чїнева днтр'жисоле пентрѣ а се ть-рї, шї тот сѣфлетѣл каре се кьфьндѣ дн еле реесе маї стрѣлзчїт шї маї кьрат.

Мьлдї днї зїк кь есте преа адѣнк сѣже тѣл аче-ста пентрѣ сльвїчїснеа патѣреї поастре, шї пентрѣ ачеа несзпзпере а еї ла медїтацїї греле каре о до-воарѣ, дар ачестїїа пѣ вьд кь адеврѣрата фїлософїе есте плїнь de лѣшїнь, шї кь пьмаї фїлософїї сѣнт днтѣнекошї. Есте адеврѣрат кь фїлософїа кь лїт-ва еї чеа варбарѣ шї педантеаскѣ че їаѣ днпрзѣт-тат фїлософїї, есте щїнда пьмаї а зпвї тїк пьмѣтр de оаменї; дар прїп днсьші фондѣл їдеїлор еї, есте щї-їнда тѣтѣлор, есте зпїверсалъ: аѣ пѣ есте еа каре зне-ще не от кь от шї не пеатѣл оменеск кь Dsmne-zeѣ? Ачеле днтревѣрї атѣт de тарї, деспре Ні-тїкѣл шї деспре Вечїнїче, каре авсорѣ медїтацїїле

диделетълѣи, де кѣте орї нѣ лѣам дитѣлнѣт диделетнѣчннд не сътеан шї не солдатѣа де стреажѣ! Еѣ нѣ кѣпоск нїчї о метафїсїкѣ маї дпалтѣ декѣт ачеа че се фаче ла тавѣрѣ дп ажнѣа знѣї бѣтѣлїї. Че де кѣцегѣрї дпалте се деѣеаптѣ атѣнчї дп сѣфлетѣа солдатѣлѣї деспре ачеле лѣтїї пенѣтѣрате, деспре ачеле креадїї невѣзѣте, шї деспре петѣрѣцїпїре! Че де рѣгѣчївнї фѣрвїнцї пенѣтрѣ ачеа вїадѣ черѣаскѣ не каре іерї о зїга, дар каре, акѣт, есте зн че маї нѣлат декѣт о нѣдежде! Даѣт зн глонтѣ ва ловї, зїче ел, нѣїне тоате ачесте стеле вор стрѣлѣчї сѣпт нїчїоареле теле. Дѣтнезеѣ се десвѣлеще челор карїї сѣпт апроапе де тоарте; шї, дїп сїнѣа ачелїї глоте, не каре нїчї о дпвѣцѣтѣрѣ н'о дпдѣлчеще, кѣрїа нїчї о релїцїе нѣї дпсѣфлѣ сїмпїдїмѣнтѣа де оменїре, дїп ачеа адѣпѣтѣрѣ пѣагѣрїтѣ де десѣрѣнѣрї, де крїме шї де пелецїзїрї, се дпалѣтѣ дѣ одаѣт о кѣцетаре де петѣрїре каре стрѣвате тоате сѣфлетеле шї ле рѣпеще дп сїнѣа лѣї Дѣтнезеѣ.

Асѣел медїтацїїле че дпсѣфлещеаѣ не Сократ тѣрїнд, дпсѣфлещеазѣ шї о арматѣ дптреагѣ; че зїк? еле дпсѣфлещеазѣ не орї каре фїїндѣ че поартѣ зн сѣфлет: дпсѣшї челе маї славе, челе маї фѣрѣ дпвѣцѣтѣрѣ се кѣфѣндѣ дптр'ѣнселеле кѣ таре плѣчере, пенѣтрѣ кѣ ле прѣсїмте шї аѣ трѣвзїнѣтѣ де дѣнселеле. Кѣнд ла вѣрстѣ де чїнсѣрезече анї, дп прїнѣлѣрїле поастре сїнгѣратїче, вїсѣт о вїадѣ ідеаалѣ де вїртѣте шї де атор; кѣнд тоартеа нї се паре атѣт де фѣрѣтоасѣ, дпкѣт о дорїт ка не о фѣрїчїре; кѣнд ворѣа тотѣа зна се фаче дпцелелеасѣ, шї кѣнд, не ачест пѣтѣнт ѣнде тотѣа трече, ѣнде тотѣа тоаре, ворѣїт де а ѣвї вечїнїк, ачѣаста есте о перѣа че каде, есте о лѣте нѣоѣ че нї се десконеѣре: сїмпї-

мѣштѣл Фрѣмосьлѣи, сѣмѣмѣштѣл Немѣрѣиѣштѣлѣи се пѣи дѣтре чер шѣ пѣтре поѣ, ка пѣше трепте че дѣк аколо.

Карѣ фетѣцѣ пѣ мѣа фѣкѣт о ікоанѣ Дѣмнезе-еаскѣ деспре отѣл че еа ва тревѣи сѣ ізвѣаскѣ одатѣ? Рѣшѣнда еѣ се дѣдѣплекѣ Аморѣлѣи центрѣ къ еа дѣ вѣсеазѣ дѣ чер: іар пре пѣштѣл, еа л сѣиѣдѣше прѣи вѣчѣиѣе.

Кѣрѣи жѣне, чѣгѣнд профѣсѣа де кредѣицѣ а вѣкарѣлѣи *Savoyard*, пѣ іа венѣг ідеѣа де а адѣвога ла дѣкса дѣкѣ зѣн капѣтол, де а кѣзѣта шѣ ел таѣна фѣиѣдѣи лѣи шѣ доѣвѣзіле немѣрѣеѣ? Кѣ тоатѣ адѣмѣрѣеа поастрѣ деспре о скрѣере атѣл де фрѣмоасѣ, тот сѣмѣдѣм къ есте недѣсѣвѣрѣшѣтѣ. Сѣхѣметѣл фѣекѣрѣѣа жѣне арѣ дѣн сѣне зѣна шѣ маѣ фрѣмоасѣ, шѣ маѣ хотѣрѣтѣтѣ, не карѣ арѣде де дорѣнда де а о дѣфѣиѣнда; шѣ ачѣст сѣмѣдѣмѣштѣл енерѣиѣк пѣ есте о дѣшѣртѣчѣѣне пѣштѣлтеаскѣ, чѣ есте о кѣсѣаре, о дескѣперѣе таѣиѣкѣ а Дѣмнезеѣрѣеѣ.

Інтрѣ дѣн вѣсѣрѣѣіле поастрѣ, прѣвѣдѣше ачѣа шѣл дѣіте дѣдѣнѣкѣіатѣ ла зѣтѣра алтарѣелор; чѣѣ маѣ стѣрѣдѣи аѣ дѣштѣртѣшѣре къ лѣтѣа чѣа невѣзѣтѣ. О! кѣнд аѣ пѣтѣа азѣи рѣцѣеле лор! ачѣеле дѣнтрѣвѣрѣи адѣрсѣате черѣлѣи; ачѣа пѣліиѣше деспре чѣеѣа-л-алтѣ вѣадѣцѣ, ачѣеле черѣрѣи апрѣнсе пѣнтрѣ а доѣвѣндѣ кредѣицѣа шѣ лѣтѣна; аѣ кѣзноаѣше тоате дѣнтрѣвѣрѣіле, тоате дѣндоѣелѣле карѣ мѣнчѣск не фѣілософѣи, шѣ аѣ фѣи дѣкредѣиѣнат деспре немѣрѣеа та!

„Фѣекарѣе от е фѣілософ фѣрѣ а шѣи, шѣ ка сѣ зѣк аша, кѣар фѣрѣ вѣеѣа лѣи, зѣче зѣн скрѣітѣер сѣмѣдѣитор шѣ адѣкѣк*. Кант, дѣн кабинетѣл сѣзѣ, ла Ке-пѣгсѣберг, дѣнѣи пѣтрѣчѣеа вѣаѣна медѣгѣнд асѣпра сѣфлетѣлѣи шѣ асѣпра дѣаторѣілор отѣлѣи; сѣзѣга са,

* D. Doudans, dans un article inséré au *Journal des Débats*.

вѣтрѣна Лампе, фъръ 'ndocалъ дпѣ. авеа ши ел дѣхѣл тѣнчѣт де ачелеашѣ проблеме. Кѣнд шер-
пеа хаѣна стѣпѣнхѣлѣ съѣ дп грѣдѣнѣ, гѣндеа къ
Кант ера акшп дпашптар дп вѣрстѣ, къ 'нтр'о зѣ ва
тѣрѣ, поате ши кѣрѣнд! ши къ че се ва фаче Дом-
пѣл профессорѣл дѣнѣ моартеа са, ел, атѣт де дп-
вѣдѣт ши атѣт де вѣн? аѣ тотѣл се ва сѣжршѣ пен-
трѣ дѣнѣсѣл кѣнд ва фѣ коло дп цѣнтрѣм, дп досѣл
тѣрѣхѣлѣ? чеаа че пѣрпнтеле не предѣкѣ дѣмнека ла
лѣсерѣкѣ фѣ-ва оаре адевѣрат? че на фаче оаре D.
профессорѣл къ тоатѣ цѣиѣца са дп чеаа-л-алтѣ лѣме?
ши еѣ, vedeа'л-воѣѣ оаре аколо? кѣнд чѣнева нѣчѣ ода-
тѣ п'а фѣкѣт рѣѣ нѣмѣлѣ, тѣ се наре къ.... п'а-
поѣ венеа чеасѣл съ гѣтеаскѣ гѣстареа стѣпѣнхѣлѣ
съѣ, ши вѣнѣл от кѣцѣта ла алт чеаа. Нѣ те мѣ-
пѣнезѣл кѣм тареле фѣлософ ши стерѣта слѣгѣ, амѣн-
доѣ дпделетнѣцѣдѣ къ ачелеашѣ кѣцѣтѣрѣ, ажѣнѣ ла
ачелеашѣ дпкѣерѣ, зѣнѣл прѣп пѣтереа дпалтѣлѣ съѣ
дѣнѣѣ, ѣар чѣла-л-алт прѣп сѣмпла дпкредѣндѣре а
зѣнѣл кѣцѣт вѣн?

Дп вѣ зѣче дпсѣ къ ачесте пѣлѣнѣдѣ че не
тѣнчѣск пѣ поѣ, глоата нѣ ле кѣпоаѣе!— Дар еѣ
дп воѣѣ респѣнде къ дптре фѣиѣделе челе маѣ де
рѣнд, челе маѣ проасте, нѣ е нѣчѣ зѣна, да, нѣ е
нѣчѣ зѣн от кѣрѣзѣа одаѣтѣ тѣкар дп вѣада са, дптр'о
дппредѣрѣре греа, съ нѣ і се фѣ дпфѣцѣшат, ка о
разѣ де лѣмѣнѣ, ачесте дптревѣрѣ меланкоѣиче: че
сѣжт? де зѣнде вѣѣ? зѣнде тѣ дѣк?! Попорѣл
п'аре цѣиѣделе поастре, тѣкѣлошѣа дп дпжосѣеде,
шѣ чѣвѣлѣсаѣа дп пѣ'нрѣжеде: дар фѣе! есте зѣ да-
сѣл пѣтернѣк дпсѣрѣшат де патѣрѣ спре а дѣщѣнта
ачест сѣмѣцѣмѣт; шѣ ачест даскѣл каре требѣе съ не-
дѣсѣвѣрѣшаскѣ, ачест даскѣл, славѣ лѣѣ Дѣмнезѣѣ,
нѣчѣ одаѣтѣ п'а лѣнсѣт нѣмѣлѣ: ачеста есте пѣпорѣчѣре!

Дѣмнезеѣ ші пінікѣл, фаталітатеа ші даторіа, сѣнт піде дитревѣрї марї каре не свѣчїтъ не тоді потрївїт дитгїндерїї патїнілор поастре шї прїчеперїї сѣфлетѣлїї поастре. Фїлософіа шї релїгія сѣнт аколеа спре а ле деслега: еле, ка піде стрѣжї пeadop-тіте, вестеск пеатѣлїї оменеск къ дїнколо де чеа че ел vede маї есте чева.

Нѣ сѣнт мѣлте зїле, де кѣнд о фетїшоарь, кокеть шї зшоарь, кѣфндатъ пенѣтръ зп мїнгт дп дѣ-ререа дп каре о арѣнка шоарѣа логоднїкѣлїї еї, дп зїчеа: „Пенѣтръ Дѣмнезеѣ, Домнїеле, рекоман-дѣмї піскаї ва кѣрдї вѣне дп каре съ се ворѣаскѣ деспре пенѣтрїреа сѣфлетѣлїї; нѣ къ доар т'аш дп-дої, дар де кѣнд ел а пѣрѣсїт пѣмѣнтѣл, де кѣнд ел пѣмаї есте аколеа, ам тревѣнїцѣ де а тѣ хрї-ні къ ачеастѣ кѣцетаре, шї де а тѣ пѣтрѣнде вїне де дпцеледереа еї.“ Апої къ зп сѣсїнї аджик шї къ о кѣзѣтѣрѣ трїстѣ, маї зїсе дпчегїнор: „Вѣр-вациї сѣнт шоарте порочїцї къ пот пѣтрече къ аче-сте стѣдїї тѣжїкїшоаре.“ Апої, ка кѣнд с'ар ої сїліт а'шї аскѣнде сѣїала че авеа: „Фѣрѣ 'ндоеалѣ доделерїї, домнїеле, маї адѣогъ еа перѣжїнд пѣдїнтел дїп гѣлвенеала чеї акопереа фаца, къ аш-вреа, чеа че пѣмѣцїї, мї се паре, фїлосѣфіе.“

Апа дар непорочїреа шї шоарѣа дїп сѣфлетеле дитр'о тїшкаре дїїпчїоасѣ. Ачестеа сѣнт даскѣлїї чеї марї аї пеатѣлїї оменеск: еле десматерїалїсеазѣ кѣцетѣрїле поастре, шї не спїрїтѣлїсеазѣ дра-гостїле.

Дп адевѣр пінік нѣ кѣпоск каре съ доведаскѣ маї вїне тїкѣлошїїле едѣкациїлор поастре декѣт теланколїка дпшоарѣре а ачестеї фете асѣпра еї-дїсенїї. Дп пѣвѣна поастрѣ тѣндрїе, пѣстрѣм нѣ-

1. Десматерїалїсеазѣ, префаче дп спїрт, сѣл спїрт (дѣх); дндѣмнезеѣ

маї пентрѣ пої ачеа филозофіе каре не есте о по-
доавъ де коледіѣ; фъръ 'ндоеалъ ар фі мълт маї
віне съ пѣтръндем кѣ дѣнса съфлетѣ фетеілор поа-
стре: дін картеа ачеаста де тѣлѣжере ші де дра-
госте, карте віе, тотдѣазна дескісъ слѣвичіеі ші
непорочіреї, ар фі віне, о! Сократ! о! Фенелон!
съ се пѣтрънѣ мѣтеле ші фетеіле поастре де дѣ-
съфлъріле воастре челе маї съвліте ші кѣ тотѣл
апрінсе де драгостеа матерпъ ші де драгостеа коп-
жгѣлѣ! Съ не грѣвім дар а вѣрса лѣтіна дн іні-
та лор, пентрѣ ка еле съ арѣче атороаселе еї
разе престе днтреагъ віеада поастрѣ.

Кѣт е де пѣднс соарта фетеілор де асгѣї!
еле сѣнт тотодагъ ші де о потривъ дн прада тѣ-
тѣлор амѣцірілор плѣчерілор, ші а тѣтѣлор агопіі-
лор дѣрерії, ка аманте, ка содії, ка мѣте, фъръ
а авеа алте арте спре апѣраре декѣт слѣвичіеа
лор. Чіне дар нѣ ва дѣнедеде кѣт есте де неапѣ-
рат де а ді се да о едѣкаціе маї ларгѣ, маї адѣн-
чігѣ, каре съ ле прегѣтеаскъ разітѣмъ вѣіеї віртѣцїї
маї пѣтерніче декѣт дѣреріле че ле ащеапѣт, ші
декѣт амѣціріле че ле аменігѣ?

Маї 'найте реліціа ле дѣвѣца дін дѣлѣдїтеа
анвопѣлѣ; дар еа тѣрдініндѣ ші морала дн покѣ-
індѣ, да маї мѣлтъ десволтаре кїреї декѣт віртѣ-
ції. Массілон, Бѣрдалѣ, Боскет, се сідеаѣ а дѣ-
пѣвѣшіі патіміле, дн време че ар фі тревзіт маї
віне съ дѣведе а ле кѣрпѣі. Еї, дн лок де а спрі-
жніі оменіреа, о стрівеа сѣнт жѣгѣл вѣіеї доктрїне
сіміче, не каре о лѣтінаѣ кѣ фокѣріле іадѣлѣ. Ші
прівеше кѣ тінѣніле лор челе маї маї нѣ ераѣ де
а не фаче съ віедзім чінстіт дн лѣте, чі де а не
стѣлце дітур'жнса: ла гласѣ лор, *Lavallière c'aço-*
пере кѣ сакѣл покѣіндеї; *Chevreuse* ші *Longueville*

алеаргъ дн пѣстіе съ шї пѣжгъ грешалеле лор; шї реціелеле дналцъ темплърї, зїдеск тѣпѣстірї шї се дѣк де се змїлеск сѣнт волтеле лор!

Есте адеврѣат, къ дналтеле адеврѣрї морале, репетате не'пчетат ла амгар де фадъ къ Дѣтнезеѣ, н'аѣ фост фѣръ род пентрѣ оменїре; шї дакъ с'ар кѣрѣцї де тоате ересѣрїле каре ле джжосеск, шї де ачеле доктрїне кѣмплїте асѣпра вечнїчіеї тѣпчїлор, шї асѣпра ресѣвнѣрїлор знеї Дѣтнезеїрї немілостїве, фемеїле ар пѣтеа дїкъ асгъзї кѣлеце дїптрѣжнселеле о дѣвѣцѣтѣрѣ сълѣтоасъ шї пѣтернїкъ; дар акѣт темплѣа сїа пѣстіит; пѣтаї преоцїї вегеазъ днтрѣжнсел, трѣгѣнд къ зрекеа ла сгомотѣл дѣнѣртат ал знеї дѣтї каре пѣтаї прїїтемеїде їдеїле лор де алт веак. Алт датъ попорѣл шерцеа ла джншїї, фїїнд къ еї шерцеаѣ чеї днѣжї не кѣле цїїїнѣї; дар асгъзї попорѣл дї адеангъ дѣпѣ джнсел, пентрѣ къ аѣ ретас дн зрѣтѣ. Асфел ле скапѣ дїп тѣжн дѣвѣцѣтѣра мораль: трїсетъ реакцїеї а ковѣрнїрїлор поастрел неленївїрїле теолодїче аѣ адѣс зїтареа релїдїеї, їар зїтареа релїдїеї не дѣ, фѣръ пѣтере де а не апѣра, тѣтѣлор дешѣртѣчївнлор днцелеѣерїї поастрел.

Акѣт, че таї ретѣжне фемеїлор? — Оаре каре ересѣрї шї летѣргїа де Дѣтнезеа; нїчї о дїрекцїе мораль шї релїдїоасъ, кѣчї пѣ почїѣ пѣтї къ ачест пѣте ачеа дѣвѣцѣтѣрѣ скѣртъ шї днѣгъстѣ, днкредїнцатѣ меморїеї копїлѣрїеї, шї каре, нефїїнд спрїжїнїтѣ нїчї де днкредїнцареа пѣрїнцїлор, нїшї де пїлада фамїїлеї, абеа дїп локѣл знѣї вїс дн вїсѣл вїеїдїї. Кѣ тоате ачестеа днѣтнѣрїреа релїдїоасъ се афлѣ; каре, дїтнпрезнѣ къ драгостеа шѣтернѣ есте

1. Респлѣтїре, днтоарчере, днпротїв лѣкране а знеї лѣкѣрї, а знеї фанте.

дестѣл пентрѣ а ре'нсѣледі сѣлетѣл. Ачесте доѣ сѣмприменте нестрикѣіоасе дѣ фетей, сѣнт асѣзѣї чеа дѣн зрѣтѣ пѣдежде а чѣвѣлісаціей, шѣ не кѣнд тоате едѣкаціеле поастре траг а ле сѣлѣвѣ, сконѣл пострѣ есте д' а ле дѣтѣрѣ шѣ а ре'нної пѣтереа-лор.

Пѣтереа ачѣаста есте кѣ тотѣл мораль: вом кѣзѣтао дѣтѣлѣ дѣ стѣдѣл адѣнчѣт ал факѣлтѣдѣлор поастре матеріале шѣ спѣрѣтѣале¹; дар пентрѣ ачѣаста ва трѣвѣзі сѣ траѣем лініа каре ле деспартѣ, шѣ сѣ vedem каре сѣнт дела пѣтѣнт, шѣ каре сѣнт дела чер! деспѣрѣіре фоарте інтерѣсѣтоаре шѣ каре пѣлѣ асѣзѣї а фост преа пѣлѣоатѣ дѣ вѣгаре де сеатѣ, шѣ а кѣрѣа пѣкѣноцінѣцѣ не кѣфѣндѣ дѣ пѣгѣрѣ. Маї 'напте де а траѣе ачѣастѣ лініе, ешѣ апѣсат де фанѣастемеле задарнѣче але матеріалѣстѣмѣлѣ: дѣноѣала те стрѣвѣще; дар дѣдатѣ че се ва фаче ачѣа деспѣрѣіре, фанѣастемеле вор перѣ, пѣгѣрѣіле се вор рісіні, шѣ адеѣърѣл тѣнѣгѣітор се ва іві.

Вом арѣта кѣм ачѣастѣ деспѣрѣіре атѣт де сѣмплѣ есте дестѣл пентрѣ а статорнѣчѣ фѣінда лѣї Dsmnezeș, шѣ пѣтѣрѣіреа сѣлетѣлѣї, пѣ ка dogme, чѣ ка адеѣърѣрѣ пѣатѣрпате тотодатѣ нѣчѣ де дѣкѣпѣрѣіле кѣзѣтѣрѣї нѣчѣ де фортмеле жѣдекѣцѣї поастре. Есте о таре пѣлѣчере дѣ а ведеа ісворѣнд нѣще адеѣърѣрѣ атѣт де дѣналте дѣн лѣтмеа чеа пѣвѣзѣтѣ, кѣ тотѣл лѣтѣноасе, кѣ тотѣл пѣ'мпротівѣте, ка пѣкѣноскѣтѣл зпѣї проблемѣе де матѣматѣкѣ.

Ачесте адеѣърѣрѣ, де шѣ нѣ се івѣск трѣкѣнд прѣн сѣмпрѣікѣнѣле пѣтѣнтѣшѣї шѣ ка кѣм ар ешѣ дѣн еле, дар пѣ вѣн дела еле.

Дѣ ачѣаста пої дескѣперѣт о пѣзѣ кѣноцінѣцѣ деспре фѣінда поастрѣ, шѣ прѣн зрѣтѣре, не дѣкѣрѣдѣнѣцѣм кѣ не трѣвѣск алте елементе де едѣкаціе

1. Але дѣхѣлѣї, сѣфлѣстѣї.

Атэпчї прѣпкъл се ва дпфѣциша маїчїї сале ка о креатъръ¹ Дѣмнезеаскъ, шї аша ворба нѣ ва фї пѣшаї де а кѣлтївѣ о дпделецере, чї де а десволта зп сѣлет; шї не ачест сѣлет, нѣшаї мѣта дп кѣпоаще, шї нѣшаї еа шїе знде съ дѣкъ лѣтїна, знде съ дпдрептезе леціїле. Сѣнт дестїї алції карїї вор да коравїей пѣнзе шї алте амѣрѣптерї; дар нѣшаї еа стѣ ла воръ кѣ пїлотѣл, дп пѣне ла кѣртѣ; дї дѣ о вѣсолъ, шї, маї 'наїте д' а д арѣнка престе очепѣл лѣтїї, дї аратъ не чер стеаоа де каре тревѣе а се повѣдїї.

. Дела стѣдїлѣ омѣлїї, вом трече ла кѣзтареа аде- вѣрѣлїї. Адевѣрѣл есте протївїкъл рѣтѣчїреї; іар рѣтѣчїреа есте варварїа шї крїта каре пѣстїеце лѣтеа.

Адевѣрѣл нѣ есте ал знїї ом, нїчї ал знеї касте, нїчї ал знїї попор, нїчї ал знеї релїції; чї есте зпї- версал, шї карактерѣл лѣї есте фѣрѣмѣседеа, тре- вѣнда, зпїверсалїтатеа. Патїїле шї ересѣрїле поа- стре сѣнт пегѣрїле каре дп дпкѣпїрѣ; іар леціїле патѣреї сѣнт лѣтїна.

Скопѣл пострѣ есте де а черчега дптревѣрїле морале, фїлософїче, полїтїче, релїціоасе, каре сѣнт де таре інтерес омѣлїї, шї д'але адѣче ла аде- вѣр сѣпнѣндїлѣ знеї авторїтѣдї неклїнтїте.

Аша пої ажѣпѣет трептат ла партеа чеа маї дпсетпнатъ а скрїерїї ачестїа, адїкѣ, ла стѣдїїле морале але Евангелїей. Зїчет чеа маї дпсетпнатъ, кѣчї тоатъ едѣкаціа каре нѣ е релїціоасѣ десѣптре- пѣде не ом, шї ісѣзтѣеце чел мѣлг а форма дїп ел нѣшаї зп дозїток дпделегѣтор. Есте о таре рѣ- тѣчїре де а гѣндї кѣ омѣл есте таре нѣшаї прїп цїїпцѣ; дїп протївѣ ел есте таре, есте ом, нѣшаї прїп кѣпнѣндїца де Дѣмнезеѣ. Афарѣ дѣ аколеа, нї-

1. Zidire, фїїпцѣ.

маї патімі політиче саѣ реліціоѡсе, алтеле каре смлпг
 пѣмаї преждекѣцї саѣ ересѣрї: орї кѣт, ел фїнд
 кѡфидат дн ачеастѣ атмосфѣрѣ, се пѣтрѣнде де
 дѣпса, шї се фаче тот ачеа че веде, тот ачеа че
 аѣде, партизан ал рецелѣї саѣ демократ, фанатїк
 саѣ атеѣ¹. Дитїпѣрїле дїп копїлѣрїа са дл фак сѣ
 іа патїмѣ пѣптрѣ о партидѣ саѣ пѣптрѣ зп, інтерес
 оаре каре, дар нїчї одатѣ пѣптрѣ адеѣвр.

Нѣ сїмпїцї дар кѣ аколеа есте ісѡрѣл тѣтѣлор
 рѣтѣчїрїлор поастре, шї кѣ тот аколеа поате фї шї
 ісѡрѣл тѣтѣлор вїртѣцїлор поастре?

Аца дар дн фамїліе тревѣе сѣ дѣчѣт едѣкацїа.
 Адеѣврѣл тревѣе сѣ нї се арате дїтрѣпса прѣкѣт
 одатѣ с'а арѣтат даторїа ла Спарта шї патрїа ла
 Рома. Лѣтеа дїтреагѣ есте фѣгѣдѣвїтѣ адеѣврѣ-
 лѣї, ачест мїшѣктор ал нацїлор модерне: нїї дакѣ
 дїп аторѣл патрїеї с'аѣ вѣзѣт ешїнд попоаре де
 ерої, дїп честь-л-алт атор ал мѣтеї, каре есте
 маї маре шї маї сѣслїм, ва ешї чїмїсацїа неа-
 тѣлѣї оменск.

КАИ XIII.

БЪНИКА.

Фемеіле каре дѣцелер вине дрептѣриде ші даторііле лор де нѣмъ, фъръ дѣдоіалъ п'аѣ а се плѣнце де зрѣта лор. Де есте вре о непотрѣвире дѣтре шѣжлоачеле де ферѣчире дѣрѣте ла шѣждѣс секселе, ачѣаста есте дѣ фаворѣл фемеілор.

(*Madame SIBUX, la Mère de famille, t. I, p. 123.*)

Мѣста каре вѣазъ дѣ копііі ші дѣ неподіі сѣі, аре дѣтре фелл отенеск, фрѣшосѣл привелеціѣ де а нѣ кѣпоаше дѣререа де а дѣмѣтрѣні.

(*Madame SIBUX, la Mère de famille, t. I, p. 133.*)

Едѣкаціа фемеілор се фаче астѣзї дѣ дѣцелер церо, дар ар тревзї сѣ се факъ дѣ інімъ, пентрѣ къ фемеіле шѣі вине нѣмаї чѣеа че ініма лор ле дѣвацѣ. Де аколеа ісворѣск дѣалтеле вѣртѣдї ші адѣнчїле рѣтѣчїрї. Дака чїнева ле ар лѣтїна ініма, нѣмаї вѣртѣдїле ар фї дѣтрѣжїса, ші атѣнчї, дѣ лок де фемеї, ам аваѣ дѣцѣрї.

Шї дѣ адевѣр вїціѣл едѣкаціеї есте прїчина чѣ лор маї марї непорочїрї але фемеілор. Драгостѣа нѣмеї, де пїадѣ, есте плїнь де рѣтѣчїрї ал кѣро ра сїнгѣрѣл ісвор есте речеле егоїст че маї тодї зїк къ есте дїн прїчина драгостѣї че еа аре пентрѣ копїї еї. Лѣтїнеазъ дѣсѣ сѣфлетѣл ачѣстѣї сѣртане нѣме, ші веї фаче сѣ паскъ веселїіле еї челе маї марї дїн дѣсѣшї ачел сїмѣїмѣнт чеї рѣне ініма.

О фемеї кѣнд дѣмѣтрѣнїеще, дѣкїпѣрїле о нѣрѣсеск; дар еа аре копїї де каре дѣгрїжадѣ, дѣ креще, ші аша сѣфлетѣл еї се дѣвеселеще ла фѣвѣл ачѣстор сѣфлѣте жѣне каре се паск пентрѣ а о ізвї. Кѣ тоате ачѣстѣа, есте зн чѣас дѣсѣмѣнат де патѣрѣ шї де евангелїе, дѣ каре копїїі тревзѣсѣ сѣ пѣрѣсеаскъ не нѣшеле лор; жѣнеле пентрѣ а се лїні де соада са, ші жѣна пентрѣ а се лїні де со-

дѣл еѣ. Къѣѣл тѣмѣи нѣ маѣ есте дестѣл де ларг,
 нѣиѣ свор дѣн ел нѣ се дѣмпраѣие; вѣлтѣрѣлѣтѣ тре-
 вѣе алте-стѣнчѣ, порѣтѣвѣдеѣ алте зѣтѣраре, ла тоѣѣ
 тревѣе алте аморѣрѣ. Атѣнчѣ вѣата тѣмѣтѣ, копѣрѣ-
 сѣ де о дѣрере стрѣинѣ дѣшѣ веде сарчѣна сѣжрѣшѣ-
 тѣтѣ, дѣшѣ веде сѣнгѣрѣтатеа, дешертѣл дѣн вѣитор,
 нѣиѣ нѣ иѣе че сѣ маѣ факѣ кѣ вѣеаѣа. Дѣн адеѣвр
 еака зѣн рѣѣ кѣмпѣит кѣ тоате кѣ дѣнкѣ нѣ есте
 дѣнсетѣнат де нѣчѣи зѣн моралѣст! Ачест сѣмѣдѣмѣнт
 че о роаде нѣи каре нѣаре нѣзѣе, ачест сѣмѣдѣмѣнт
 че о тѣжнѣеще вѣзѣнд не фѣйкѣ-са фѣрѣчѣтѣ де о
 фѣрѣчѣре че нѣ вѣне дѣла дѣнса, нѣ поате фѣи пѣс-
 тѣтѣ, нѣ поате фѣи egoѣст, нѣчѣи пѣрере де рѣѣ де-
 спре трекѣт, дѣр се вѣд дѣнтрѣжѣтѣл асѣтѣнѣрѣ де
 тоате ачестеа. Салоанеле Парѣсѣлѣтѣ дѣнкѣ рѣсѣнѣ
 де ѣсторѣа Доатѣнеѣ де Бал...., фѣетее еѣвѣавѣоасѣ
 нѣи мѣлостѣвѣ стрѣлѣзѣнд де дрѣгѣлѣшѣиѣле жѣнеѣдѣи
 а доа; фѣетее фѣрѣтоасѣ каре се дѣнкѣсе дѣнтрѣо тѣ-
 пѣстѣре пѣнтрѣ а нѣ фѣи тартѣрѣ ла фѣрѣчѣрѣса а доѣ
 фѣйчѣи але сѣ, де а кѣрора еѣжѣкаѣие са-дѣнсетѣнѣ дѣнтрѣ-
 жѣсе. „Да че воѣдѣ, зѣчѣе-еа, нѣеще стрѣинѣи дѣн рѣ-
 „пѣск драгоѣтеа фѣйчѣлор тѣеле! доѣзѣчѣи де анѣ де
 „жертѣфѣрѣи нѣи де драгоѣте сѣаѣ щѣрс пѣрѣн кѣтѣва
 „зѣле де дешѣѣтаре; еакѣтѣтѣ сѣнгѣрѣтѣ, копѣиѣи тѣи тѣ
 „зѣтѣтѣ, лѣтѣеа дѣшѣи рѣѣде де кѣнѣрѣле тѣеле нѣи еѣ-
 „дѣнсетѣи нѣ дѣндрѣспѣск а тѣ дѣнтрѣеа! сѣмѣдѣмѣнѣ-
 „тѣеле тѣеле тѣ спѣѣтѣжѣтѣеазѣ, еле сѣ асѣеатѣнѣ кѣ
 „пѣста: аѣ доарѣ пѣстѣзѣск ѣнѣта фѣйчѣлор тѣеле?“
 Трѣстѣ дѣнтрѣеваре че маѣ тоате тѣжѣтеле ар ѣзѣтеа
 сѣшѣи факѣ ла чеасѣл фатал дѣн каре зѣн вѣрѣват вѣне
 де ле дешѣрте де копѣлѣл лор. Сѣ лѣсѣтѣм сѣфѣле-
 тѣеле пѣвѣгѣтѣоаре дѣн сеатѣ а дѣнвѣповѣдѣи пѣтѣра
 де о грозѣвѣе а кѣрѣа пѣрѣчѣнѣ есте дѣнтрѣеагѣтѣ дѣн
 рѣеаоа поаѣстрѣ еѣжѣкаѣие. Ноѣ ам дѣнсетѣнат рѣѣл,

тревъзе съ къзтъм акъм ши тътъдъіреа. Ръѣл есте de а креде къ соліа мъмеі есте сѣжршітъ къндън стрейн пине де'ї рідікъ джгріжіріле фійчеі сале; леакъла есте дескоперіреа адевъратеі соліа вьнічеі, адікъ дескоперіреа тэтълор веселілор че еа поатѣ ресспанді ши а тот вьнелъі че еа поате фаче.

Есте преа адевърат къ късѣторіа слъвеще, чел пхцпн дн vedere, легътъріле атѣт де дъдчї каре знеск пентръ тордѣазна пе фійкъ къ мъта. Дар съ vedem мѣжлокъла де а фї алфел. Сърмане мъме! маї 'nainte de а днвїновъді патъра, черкаді а въ джгрева че ацї фъкът пентръ а прегъті о префачере атѣт де десъжршітъ дн фїнда ачестеі славе фетїде. Пжпъ іерї еа ера зп конїл сѣїт, каре вїедъеа дпкъдетареа та; астъзі есте о фетее каре дъ ферїчіре ши але къріа капрїдіі сѣнт дндъмнезеїте прпн драгосте. Пжпъ іерї, ка о жълъ фійкъ, се сьпнънеа, астъзі ка жълъ соацъ командъ; ш'апої те мїрїкъ дн ачестъ тречере гравнїкъ дела невїновъдіе ла волъптате, дела сьпнънере да днпъръціре, дешъртъчївнеа, делїръл¹ сїмдърїлор, мъндріеа, шї маї мълт декѣт тоате ачестеа, аморъл, аѣ продъс а лор фантъ!

Нъ те спърїеа днсъ: ачест ръѣ де каре тз те тжпгъецїї, ши пе каре ар фї фост преа лесне ал дн тжппїна; есте пзтаї о фервере, о фзріе трекътоаре. Деграв мъта дшї ва регъсі пе фїйка са; о ва регъсі, порочїтъ саѣ непорочїтъ, орї кът, о ва регъсі пентръ а о тжпгъеа, а о лътїна ши а о ївї: тжпгжерїле ши аморъл сѣнт вїсаца іпїмїї знеї мъме.

Аша дар мъта дн лок де а се префаче днтр о фїїндъ петревнїкъ дънъ късѣторіа копїлор еї, се фаче днцерьл пзїтор ал фамїліеї сале чеї пзї.

1. Лешїнъл, днжътареа.

Невоинд а маї щі че'ї ретѣне дін фрѣтѣседе, словоѣ де грѣжа касїї еї, плѣтїгѣ деспре лѣте шї деспре але еї свѣрѣчївнї, се регѣседе дн мїжлокѣл а лор еї не каре еа дї дѣвогѣдеде дн которїле дн черкѣрїлор сале. Нѣмаї еа кѣноаде жертѣорїле де днгрїжїре шї мїнзнателе преведерї; нѣмаї еа аре ачеа възпѣтате не каре нїмїк н'о поате злеї, шї ачел такт нешѣрїнїт ал кѣрѣїа їсвор есте драгостеа, шї каре щїе сѣ днцелелегѣ саѣ сѣ гѣчеаскѣ тоате дѣрерїле. Прїведѣо кѣт шадѣ лѣнгѣ фїлѣ-са ла дн-тѣїа време а днпрекѣрїї еї, шї кѣт преведе прї-теждїїле че о аменїндѣ: ачеле неждемѣлѣрї шї ачеле гредѣрї. Че де дѣїоасе дестѣїнїрї! че де дѣлчї мѣлгѣрї шї ажѣтоаре днтрїтоаре! че де днгрїжїрї а кѣрора прїїндѣ ла време нѣмаї еа о гѣчече! днсѣлрїшїт вїн челе днтѣї дѣрерї, каре фак сѣ фѣгѣ не жѣпеле вѣрват шї каре нїронеск не тѣтѣ лѣнгѣ патѣл фїлчїї сале. Есте адѣвѣрат кѣ аколеа се афлѣ днлѣ о алтѣ фетее каре ащеа-птѣ не нѣоѣл нѣскѣт, шї'л днтоорѣо кѣ неѣлѣгаре дн сеатѣ; дар ачееа есте о нѣзїтоаре нѣїтїгѣ каре дншї фаче месерїеа. Бѣнїка днсѣ, кѣ че веселе неспѣсѣ прїїмече не неїновата фїїндѣ, кѣт о акопере кѣ дрѣгѣстраса'ї прївїре, шї кѣт о днкѣл-зече кѣ драгостеа еї. Ох! еа есте дндоїгѣ шѣтѣ, еа атѣнчї сїмте дн лѣоѣ шї ачеле днмїшкѣрї де драгосте дн жѣнеда са, шї вѣкѣрїїле де нѣзѣтѣ! Еак'о дн-дѣїошїтѣ, днделетнїчїтѣ шї копнїсѣ де о дѣлче дн-фїораре; еа аднїрѣ¹ сомнѣл копнїлѣлѣї, еа дї днцелече челе маї мїчї оаче, щїе а преведеа тоате трѣвзїнцелеле лѣї саѣ а гѣчї тоате їнстїнктѣрїле лѣї. Жѣна фетее, топїгѣ шї плїнѣ де дѣрерї, дн не'нчеркареа еї авїа кѣ-теазѣ а атїнде ачѣастѣ днїгашѣ фїїндѣ; дар кѣнд вѣнї-

1. Се мїнзнѣазѣ...

ка се ридикъ стрѣльчигоаре де тѣлцѣтире, кѣнд еа апропие прѣккѣл де сѣмѣл мѣмѣи, ши спѣмзѣрѣндѣл ла ачестѣспор де вѣацѣ, аддѣче лѣнгѣ патѣл де дѣре ре зѣ вѣрват пердѣт де фрикѣ, де дѣиошиѣ ши де тѣндриѣ; кѣнд фрѣмоасѣ де а са вѣкѣриѣ дѣ миѣлокѣл ачестѣи дѣкѣнтѣгоаре грѣне, ши дѣ депѣинѣтатеа зѣнѣ сѣмдѣри де мѣмѣ че се фѣкѣ дѣдоигѣ, рѣварѣ песте ачесте треѣ фѣинѣе комориле вѣне-кѣвѣнтѣрилореѣ, ох! атѣнѣи тоате дѣрериле сѣнт зѣтате, ши аша прѣкѣт ла дѣченѣтѣл лѣмѣи, фамилиа дѣфлорѣнѣе ши се дѣтѣмѣнѣнѣе сѣнт прѣвѣрилѣ лѣи Дѣтнезеѣ. Вѣн не зѣртѣ дѣгрѣжѣрилѣ фѣисѣе треѣвѣинѣоасѣ сѣнтѣтѣнѣи мѣмѣи ши вѣнѣи прѣккѣлѣзѣ; солиѣ де дѣделенѣнѣне ши де жѣртѣире, карѣ чере о лѣнгѣ дѣчѣркѣре ажѣтатѣ де тѣлѣтѣ драгостѣе, ши не карѣ о жѣнѣ фѣетѣе п'о поате дѣвѣнѣа декѣт нѣмѣи дела маѣкѣ са.

Ши дѣ адеѣвѣр нѣ есте нѣчѣ о мѣмѣ карѣ, дѣмпрѣдѣрѣл лѣагѣнѣлѣи копѣлѣлѣи еѣ, сѣ нѣ се кѣфѣнде дѣ пѣлиѣнѣе фѣрѣ рѣпаос. Чѣа маѣ мѣкѣ дѣтѣмѣиларе дѣ прѣчѣнѣнѣе фѣригѣри, чѣа маѣ слаѣвѣ стрѣгарѣ а копѣлѣлѣи о спѣнѣмѣнѣтеазѣ: аскѣлт'о, кѣм повѣстѣнѣе истѣриѣ жалѣнѣе, ши дѣ кѣмѣлѣита еѣ зѣво лѣтеаскѣ тѣхѣнѣире, кѣм се прѣнѣдѣнѣе фѣрѣ тѣмѣнѣжѣере пѣнѣтрѣ дѣнѣса ши фѣрѣ фѣолос пѣнѣтрѣ копѣл. Кѣ вѣнѣка дѣсѣ нѣ се дѣтѣмѣплѣ аша: еа се спѣриѣе маѣ нѣнѣн пѣнѣтрѣ кѣ аре маѣ тѣлѣтѣ еспѣриѣнѣнѣе; ши апоѣ еа кѣноаѣнѣе сѣмѣомѣлѣе¹, ши аре сѣкрѣтѣри пѣнѣтрѣ а лѣ домоли; кѣтре ачестѣеа еа есте дѣнгѣдѣнѣгоаре, шиѣ а аѣнѣпта; ши есте зѣн че вѣредѣнѣк де лѣоаре аѣнѣнте, кѣ, дѣ тоате воадѣлѣе копѣлѣриѣи, патѣра чере маѣ тѣлѣт дѣнгѣдѣиреа нѣоастѣрѣ декѣт лѣакѣрилѣе. Адеѣвѣратѣл мѣдик ал копѣлѣриѣи есте дѣнгѣдѣиреа.

1. Сѣмѣлѣе.

Съ арътъм дикъ о пидъ: знѣ орї се дитжиплъ ка дърерїе че прїчинѣе се цера фак не тѣтъ а нѣ да копїлѣлї съ свгъ. Атѣнчї тѣте дїн фетеї саъ тоаше асѣтнїръ фоатеа копїлѣлї прїн вѣтѣрї мецешѣите, апої дл нѣн ла пентѣл тѣтеї не жѣтѣте сѣтѣрат; дар прїн ачеаста рѣл се дндоеше пентрѣ къ атѣнчї копїлѣл сеце къ маї пѣдїнѣ апрїндере, шї прїсоѣл лаптелѣ прїчинѣе тѣтеї дърерї шї маї арѣтѣаре. Ачї днчеркареа вѣнїчеї есте де зн ажѣтор пѣтерпїк: еа сїзне фїчїї сале къ лаптеле есте чел маї кѣмпїт вѣжѣмаш ал фетеїлор; къ тїжлоачеле мецешѣите їскодїте пентрѣ а дешерѣ сїнѣл сѣнт не ндестѣлѣтѣаре, прїтеждїоѣе шї къ ласѣ дѣнѣ днлселе неказѣрї не сѣжршїте; дї сїзне кѣм лаптеле кїнѣеше не тѣтѣ спре а о дндемна а да адесеорї копїлѣлї съ свгъ, шї кѣм тїстѣїреа копїлѣлї се фѣче де грав, спре а о дндемна а ре нної адесеорї хрѣпа лѣї: тїнѣнатѣ армонїе каре поѣше ка тревїнѣеле копїлѣлї съ фїе сѣнѣтѣтеа тѣнїї, шї сѣнѣтѣтеа тѣнїї съ фїе днфлорїреа копїлѣлї! Еа дї арагѣ днсѣжршїт фєрїчїреа дн дндеплїнїреа даторїїлор сале, шї дїн тоате ачесте лѣдїї се адеце ачестѣ тѣре днвѣдѣтѣрѣ къ, днчеркареа, прежѣт шї вїртѣтеа не дѣче тогдѣазна ла патѣрѣ.

Асѣел есте солїа маї Дѣтнезеаскѣ а вѣнїчеї. Нѣмаї пентрѣ днплїнїреа ачестеї солїї Дѣтнезеѣ а днзестрат не фетеїле дн вѣрѣтѣ къ атѣта кѣрацїѣ шї сїнѣїре. Прежѣт о фетее каре перде стрѣлѣчїреа еї де жѣнеце есте непорочїтѣ кѣнд днкркатѣ де подоавѣ алеаргѣ дѣпѣ дешерѣ днкїнѣрї каре фѣг де днлса, пре атѣт еа не днкѣнтѣ кѣнд, днкъ фрѣтѣоасѣ фїнд, нї се днфѣдїшеазѣ днкѣнѣїратѣ де копїї шї де неподїї еї. Аша фетееа дн

тре патрѣзечѣ нѣ маѣзечѣ de anŭ дн лок de a се ве-
жези дн нѣрѣсѣре, ea ce фаче сѣфлетѣл знеѣ соце-
тѣцѣ нзоѣ, ea cимте нѣмаѣ о сѣнгѣрѣ нѣрере de
рѣѣ, ачсеа de a нѣ се нѣтеа днкъ шѣ маѣ нѣлт
днннѣлцѣ. Прекѣт ea аре маѣ нѣлцѣ копѣ, преатѣт
нѣлца еѣ есте фѣрѣмоасѣ. Фѣкаре жнѣл кѣспнчѣе о
чере нѣ дншѣ фаче о zi de сѣрѣбѣтоаре de a о нѣтеа
звса, нентрѣ кѣ претѣтнденеа не ннде ea дншѣ поар-
тѣ наннѣ addѣче дѣпѣ днса нѣтереа моралѣ шѣ
дрѣгѣсѣтоаселе тѣнннѣерѣ. Астѣел фамнлнле днпн-
ннѣтоаре ленлор патѣреѣ, гѣсеск дн еле-дншнле тѣл-
днннѣрнле, слава, днвѣдѣтѣра шѣ спрѣжнѣл лор. То-
тѣл се локѣ дн лѣтеа моралѣ прекѣт нѣ дн лѣ-
теа фнснкъ, нѣ апоѣ взннка нѣ есте нѣмаѣ вѣкѣрн
коннлѣрнѣ, ea есте днкъ шѣ лѣтнпа еѣ: ea фаче ка фн-
челе сѣ семене нѣтнѣ лор шѣ фнѣ сѣ дѣкѣ дн ка-
са коннѣгѣл нѣртѣднле че аѣ вѣзѣт лѣкрѣндѣсе свнѣт
аконерѣтѣлѣтѣл нѣтнѣ.

Кѣнд нентѣрнторѣл Рншардсон* днкнпнѣ de a дн-
сетна, дн карактерѣл Енрнѣтѣ Бнрон, тнпѣл ндеал
ад фетнѣ десѣвѣршнѣте, дн дете нентрѣ днвѣдѣтѣ-
рнѣ не доатна Шерлѣѣ, взннка са, тотодатѣ фѣкѣнд
вѣгаре de сеатѣ кѣ нѣтѣа Мнсеѣ Бнрон (*Miss Byron*),
че ера тоартѣ, фѣсесе о фетне деосевнѣтѣ. Ачест
неннѣ тнпѣнат, воѣ прнп кнпѣл ачестѣ сѣ не факѣ а
днцелене кѣ взннка есте о адоа нѣтѣ, нѣ кѣ а еѣ
нфлзннѣ днвѣдѣтѣоаре поате авеа лѣкраре аспра
а доѣ ненераннѣ зпа дѣпѣ алѣ. Ла ачест свѣжет не
addѣчет амнѣте кѣ ам аззнѣ не доатна Кампан зн-
кѣнд кѣ, дннтре тоате фетеле днкрнѣднцѣте днгрнжн-
рнлор еѣ, чеа маѣ внне крескѣтѣ а фост чеа de кѣтре
взннкѣ-са. Нѣ доартѣ кѣ ачестѣ дрѣгѣлашѣ коннлѣ,
ла вѣрстѣ de чнпчнспрезече анѣ ар фн фост преа дн-

* RICHARDSON, Romanțier celebrel Englez.

вѣдате; еа авіа щіеа съ чігеаскъ ші съ екріе; дар
 трѣеа въгараеа де сеаѣ пріптр'о дзіоасъ евлавіе,
 възпа рѣндзіалъ, сѣпѣпереа, аскѣлтареа чеа маі къ
 лзаре амінте, ші влѣндедеа, каре, де ші нѣ есте
 чеа дитѣіе віртѣте а фемеіѣ, дар поате есте між-
 локѣл еі чел маі пѣтернік де порочіре. Есте аде-
 вѣрат къ прожетѣл пострѣ нѣ есте де а зіче къ едѣ-
 каціа датъ де кѣтре възікъ есте маі възъ декѣт
 чеа датъ де кѣтре мѣштъ, чі пѣмаі къ възіка поате
 съ дѣсѣфле ші съ повѣдѣеаскъ не мѣштъ дѣ тоате
 дѣгріжіріле че чер не рѣнд не рѣнд копіѣрїа ші
 жѣвѣеа: дѣгріжірі дѣжѣнтѣтоаре, каре дѣжѣмпі-
 пѣ прімеждііле, ші дѣк ла віртѣте пріп дрѣштѣл
 плѣчерїі ші ал пілдеі, дѣгріжірі дрѣгѣлаше че вѣ-
 носк тоате фемеіле, ші але кѣрора дрѣгѣлѣшїі нѣ
 есте дат ла пічі зн вѣрѣват де а ле дѣдедече пічі
 де а се пѣтрѣнде де дѣзчеле лор таіне. Ноі нѣ вом
 іптра дѣ пічі зн дїп атѣрѣнтеле ачестеі пѣрїї де
 едѣкаціе: Жан Жак Русо (*Jean Jacques Rousseau*)
 а трактато дѣтроагъ; дар чеа че нѣ вом дѣчета
 пічі одатъ а зіче есте къ, о ініпѣ де фемеіе, о
 ініпѣ де мѣштъ есте чеа че е маі таре, маі дѣс-
 інтересат, ші маі фервінте не пѣмѣят, ші къ еа
 поате орї че сѣфері, афаръ пѣмаі де а се ведеа къ-
 зѣтъ дїп пѣтере ші зїтатъ, афаръ дѣкъ де а се ве-
 деа сіпгѣрѣ, пѣрѣсітѣ ші пѣвѣгатъ дѣ сеаѣ.

Дїп тоате ачестеа тревѣе съ дѣкеет доѣ лѣ-
 крѣрї: дѣтѣіѣ къ фемеіле сѣнт непорочїте дѣмѣв-
 трѣнд, пѣмаі пѣнтрѣ къ еле нѣ кѣноск дѣдоіга лор
 соліе де мѣштъ ші де възікъ; іар ал доідеа, къ со-
 діетатеа, сдрѣнчінатъ астѣзіпѣпѣ дѣ темелїіле еі,
 нѣ се поате рѣстаторнічі декѣт пѣмаі пріп фаміліе,
 пі къ дѣсемї фаміліа нѣ се поате моралїса декѣт
 пѣмаі пріп інфлїціа мѣмеіѣ.

КАИ XIV.

ДЕСНРЕ ЕДЪКАЦІА ФІСІКЪ А КОИЛОР ШИ ПРОГРЕСЪА ЕІ.

Есте миннат кѣт де дигрижітор се аратъ Платон дѣ ле-
цѣде деснре веселіа шѣ петречереа жѣнѣмеі, шѣ кѣт ел се опре-
цѣде ла едергѣріде, жокѣріде, кѣитѣріде, сѣрѣтѣріде шѣ дан-
цѣрѣлосѣ; а кѣрѣа повѣдѣре шѣ моженѣре, ел зѣче кѣ векемеа
а датѣ дѣснѣі дѣннезѣлор.

(MONTAIGNE, *Essais*, liv. I., ch. 25.)

Морала есте ахѣт де пѣос дѣ Европа дѣкѣт гѣвернеде
а ѣл цѣлѣ пѣос ахѣтѣ кѣ ераѣ датѣоре а авеа дѣгрѣжіре пен-
тѣрѣ коиѣ.

(MONTAIGNE DE SAINT-PIERRE, *Discours sur l'Education des
femmes*.)

Дѣ минѣтѣла де а дѣченѣ едѣкаціа тѣтелор,
вѣз кѣ дѣргѣстоаса лор стѣрѣнѣцѣ се децѣаптѣ. Мѣ
дѣтреавѣ че дѣвѣцѣтѣрѣ хотѣреск пентрѣ копѣі лор,
шѣ кѣт шѣ прѣн чѣне се ва да ачеа дѣвѣцѣтѣрѣ.
Мерде-вор ла колеціѣ? дѣвѣца-вор лѣмба гречеаскѣ
шѣ латѣнѣ, математѣка шѣ хѣміа? зѣра-вор метѣо-
деде-векѣ саѣ челе пѣої? Дѣ старѣа де акѣт а дѣ-
хѣрілор, тотѣл есте прѣмеждѣос, не-вѣвѣцѣтѣра пре-
кѣт шѣ дѣвѣцѣтѣра, асѣрѣмеа даскѣлор прѣкѣт
шѣ молѣчѣвнеа прѣнчѣнелор, тотѣл, пѣнѣ шѣ дѣвѣ-
цѣреа каре, аменѣнѣцѣ де а вѣрѣ дѣ сколѣ доктѣрѣ-
неде сілѣче каре десѣнѣ соціѣтѣтеа.

Маї ваѣнте де а респѣнде ла ачесте дѣтревѣрѣ;
ла каре вѣм респѣнде ла сѣжрѣшѣтѣла ачестѣ кѣрѣцѣ,
есте де трѣвѣнѣцѣ а арѣта скѣмѣвѣрѣле каре с'аѣ фѣ-
кѣт тотѣдатѣ шѣ дѣ дѣсчѣплѣна фамѣлілор шѣ дѣ
дѣсчѣплѣна колецілор. Рѣволѣціа фѣранѣзѣ, дѣде-
леѣ не чеа дѣтѣме, н'а фѣст маї пѣдѣн прѣнчѣоасѣ
фѣрѣчѣрѣі матерѣале а копѣлор дѣкѣт фѣрѣчѣрѣі ма-

теріале а поноарелор. Дакъ нъ сжит атѣт де допарте ачеле тѣмърѣ дп каре аспрѣмеа пѣрѣндѣлор дпкърацеа аспрѣмеа професорѣлор: овиі вѣтълѣтѣ сколар дптълнеаѣ атѣтѣ нѣмаі нѣде фрѣнцѣ кѣмпѣлѣте шѣ нѣде тѣлѣнѣ армате кѣ вѣче. Претѣтѣндеаа авѣзѣл пѣтерѣи шѣ зѣтареа оменѣреі; атѣтѣ се да едѣкаціеі тоате фортеле гѣверпелор деспотѣче, шѣ пѣнѣ кеар шѣ батжокорѣтоареле лор педенсе. Колеціѣле авааѣ вѣчѣиторѣ сѣит тѣлѣ де слѣжѣлѣ, шѣ асѣфел гѣдеа фѣ іптродѣс дп класеле копѣлор.

Асѣзѣі дпсѣ тотѣл сѣа скѣмват: скоалеле нѣ маі сѣит пѣлѣ де верѣі. Дарѣрѣле сѣверанѣлор* нѣмаі слѣжѣсѣ аколо пентрѣ а реіноі іпстрѣментеле де каспѣ. Акѣт нѣ се маі аѣд ка дп времеа лѣі Монтегн цѣнетеле копѣлор педенсіѣі кѣ аспрѣме де кѣтре нѣде даскѣлѣ тѣрѣацѣі де тѣлѣне. Бѣчѣл, фоатеа, кѣнѣрѣле аѣ дпчетат де а маі фѣі пѣтерѣле морале але едѣкаціеі, шѣ професорѣі алегѣндѣсѣ дпсѣфрѣнѣт дѣнтре пѣрѣнцѣі де фамѣліе, сѣаѣ лѣсат де а маі тракта дп колесѣіі не копѣіі пострѣі, ачесте сѣфелете тѣнере шѣ фѣкоасе, преѣтѣ се трактаѣ крѣміналѣі не пѣаца пѣвлѣкѣ.

Дпчетѣтѣл ачестор реформе а ісворѣт дѣп дпвѣлѣтѣдѣрѣле вѣедѣі каспѣче. Преѣтѣ се дпнѣнцѣмаѣ аспрѣмеле пѣрѣнтелѣі, прѣатѣт шѣ крѣзѣтѣлѣ сколастѣче зрѣмаѣ а се десѣіпѣа. Дп нѣтоа поастрѣ рѣлѣдѣеалѣ, пѣтереа тѣранѣкѣ а пѣрѣндѣлор а мерс тог скѣзѣнд, ка шѣ а реѣлор, дѣпѣ каре еа се фортмасе; дар чеаа че поі ам перѣдѣт дп деспотѣсѣт; ам вѣщѣігат дп фѣрѣчѣре. Маі нѣаѣнте, пѣрѣнцѣі дпшѣі да копѣіі ла доѣчѣі афарѣ ла ѣеарѣ шѣ ераѣ тѣлѣтѣ време лѣпсіѣі де ведереа лор; апоі кѣнд се дптор-

* Лѣдонѣк XI дпскрѣндѣсѣ дп канѣл дѣрѣіторѣлор колеціѣлѣі де Навар, преѣлз дарѣлѣі сѣѣ ера консѣнѣдѣт спре а кѣнѣтѣра верѣі пентрѣ педѣалса копѣлор.

чеаѣ а касъ, дъпъ кѣдѣва ані, гросіетатеа кѣ каре еѣ венеаѣ дела доѣкъ лѣ сѣпъра. Бърватѣл ретѣнд асфел стрейн де тоате дръгълъшіле невіновѣіей, се сокотеа датор а'ші стѣпѣні фамиліа кѣ верѣі ші кѣ хп образ тотдѣазна аспрѣ. Ел нѣ дндръснеа а се арѣта пічі вѣн пічі кѣ драгосте, де фрѣкъ съ нѣ стрѣче тотѣл: асфел аспрѣмеа дпъвъзна драгостеа. Дар кѣм вом арѣта о фрѣнте посоторѣтъ копѣл-лѣі че се жоакъ не сѣнѣл маічіі сале? Кѣм вом чере о аскѣлтаре де ров, о поаітедъ рече, дела ачеа фѣндъ дѣлче ші мітігікъ че не, фѣкаре зі, фѣ-кѣндѣне съ не мѣнѣнѣм деј градііле еѣ не овѣнѣще а'ї івѣі десміердѣріле ші а не фѣ фрѣкъ съ нѣ кѣмва съ плѣнѣ? Еѣ віне, акѣм вѣрваціі нѣ маі сѣнт десподі! Реѣіі нѣ маі сѣнт абсолѣці! ші пѣрпнціі съ плеакъ а івѣі не копѣіі лор! Есте оаре ачеаста вре о непорочіре маре? Бака кѣ тоате фор-теме аспре піер ші претѣнденеа дп локѣл лор дп-тѣлпѣм жоѣвріле, рѣсѣріле, кѣптеціле ші драгостеа!

Веѣ съ те вѣкѣрі де тоате дпкѣпѣтріле знеѣ атѣт де дѣлче привелѣці? інтрѣ дп грѣдіна Тзіле-рѣілор¹ дптр'о зі де варѣ, ла часѣл кѣнд соаре-ле вінд дѣасѣпра копачілор, арѣнкъ о зтѣврѣ дѣлче стрѣвъѣтѣт ічі коло де разе, ші зѣгрѣвѣде не пѣ-тѣнт форма лор ші а фрѣнзелор жѣкътоаре. Лѣ-теа елегантъ маі пічі одатъ нѣ калкъ ачест ковор аеріен; еа нѣ щіе кѣ ла аміаз сѣнт ачесте волте скѣптеетоаре, се поате вѣкѣра чінева де зтѣврѣ ші рѣкореалъ. Авіеа кѣдѣва прѣмѣлѣторі сѣнгѣратечі се івекъ кѣнд ші кѣнд, се стреккоарѣ ші піер дп адѣлчѣмеа адеѣрілор. Дар атѣнчі дпн тоате пѣр-ціле се вѣд пѣлѣкѣрі де копѣіі дп тоалетеле челе

¹ Грѣдіна падатѣлѣі реѣекъ дпн Нарѣ.

таї дръгълаше ші челе таї komode; вьедї, фетиде, дн пантамонї, дн тзвиче, дн рокїї ларцї шї скърте кз врьжрї фжлфжїтоаре де тоате колоареле, алергжнд, дьндзїнд, кжптжнд рондзрї шї жвжжндзсе кз сфоара шї кз черкжл, кз ачеле дръгъльшїї вїоае шї кзрате каре сжнт пжтаї а вжрстїї чеї днтжї. Ачесте фїїнде дръгълаше, жтпле кз веселїеа лор ачеле алежрї лжнїї, дн каре се пар пе лжнгъ тжтеле лор, ка пїще жтвре ферїчїте сжнт лжїна кжпнїї лор Елісеї.

Ах! възвращївъ де ачесте мїнжте, атжт де джлчї че сжнт пжтаї пентрж вої! Бжне тжте, проведїндъ а скжтпїлор вострї копїї, льсацї патжра вїне-фькжтоаре съ десволтезе делїкателе лор тьдъларе; песте пждїн алцїї вор джтродовї джхжл лор, вор кжтїва джцелеледереа лор; дар пжтаї воо, воо сїнгьре, вї се кжвїне аї днпарта пентрж лжте, каре ажт дї чере. Сжнт ачесте рькороасе жтвраре, традїцїї пждїн кз жрекеа, асїжлгжцї ачеле стогїоате прелжпцїте каре с'асватьпъ кз вжотжл денжртат ал очеапжлжї; ачеста есте тжнетжл четгьцїї, есте гласжл еї че жь аменїндъ. Ваї! сжртанїї копїлжшї, ажїа пжтаї вор апжка а трече прїп ачесте пьдзрїче! Дн-кж кжтева зїле ш' апої вор терце съ се пїарзъ пентрж тотдїазна дн ачеле фжртжнїї ал кжрора тжцет грозав ажжпце пжлъ ла жрекіле воастрє.

КАП XV.

ПЪРІНТЕЛЕ

На Клоуіс, чи Клотіла а статорніѣт монархія французь: франкоасъ, modestъ ши христіанъ, еа фѣкъ едѣкація попоръ-лѣи ши а рецелѣи prin Евангеліе; еа сьвѣжѣгъ не вірѣдїи ши не вірѣиторї.

(*ETIENNE JOUY, De la morale appliquée à la politique.*)

Истореа пѣрїнтелѣи с'а фѣкѣт прїетенъ, дїн тїранїкъ че ера.

(*ETIENNE JOUY, Discours à l'Académie Française, dans la discussion du prix Monthyon, année 1835.*)

Мѣлїи аѣ дїнтреват пентрѣ че п'ам кіема не пѣрїнто ла едѣкація конїлѣлѣи. Респѣнсѣл пострѣ есте преа сїмплѣ; дѣнѣ стѣреа обїчежїлор, а фарѣ кѣтева есчещїї¹, ажѣторѣл пѣрїнтелѣи дїн ачеаста есте маї престе пѣтїндѣ. Ынде ва гѣсї ел времеа де а прївергеа песте ачесте сѣфлете жїне? Аѣ п'аре ел а'мплїні амте даторїи ши а кѣшїга віеаца? Аѣ пѣ есте ел авокат, жѣдекѣтор, пегѣдетор, лѣкрѣтор, артїст, пѣлгар, ши маї мѣлт декѣт тоате ачестеа аѣ пѣ есте-ел четѣдеан? Кѣм дар дїн мїжло-кѣл вѣлтѣшелї тревїлор, ал тревзїнделор зїлеї ши ал амвїдїїлор порокѣлї, ва гѣсї ел дестѣл репаос пентрѣ ка сѣ поатѣ да конїлор сѣи ачеле дїнвѣцѣтѣрї де фїекаре зї, ачеле пїлде де тоате мїнѣтеле каре пѣтаї еле сїнгѣре пот сѣи налде ла віртѣте? лѣкрѣл чел маї аневое це пѣмѣнт, пѣ есте де а фаче віелеле, чи де ал дїсѣфла, ши маї вѣртос де а фаче а'л ївї. Бѣрватѣл пѣтеава оаре претїнде де ла фемеї прївілещїл рѣвѣрїї ши ал лѣнцїлор аще-пѣтїрї дїн драгосте че еле аѣ?

Есте адевѣрат, кѣ инфлѣнца пѣрїнтелѣи есте ви лѣкрѣ вѣн кѣнд есте вѣлѣ; дар кѣт сѣнт де

раре дитѣшлѣрїе дѣ каре са поате авеа лѣкра-
ре дѣ тоатѣ деплїнѣтатеа еї! Тїмпѣл шї воїнда
сѣнт челе доѣ елементе каре лѣї дї лїсеск. Іар
кѣтре ачестеа, са есте фїреще фоарте скїтѣвѣтоаре
дѣ вѣрват. Фетесеа есте нѣтѣаї а фамїліеї; вѣр-
ватѣл есте ал фамїліеї шї ал статѣлѣї. Фїекаре
формѣ де гѣверн префаче даторїе дѣрїнтелѣї, дї
скїтѣвѣ ідеїе, шї дѣ сіеїе а авеа нїще пѣрерї
каре проѣк фелѣрїге лѣкрѣрї. Дѣ челе дїтѣї зїе
але лѣтїї, дѣ времїе патрїархїлор, де нїдѣ, че-
ле треї маї тарї пѣтерї але соїетѣцїї се одїхнеѣ
не капѣл пѣрїнтелѣї; ел ера дѣ ачееанї време преот,
жѣдекѣтор шї реѣе. О чївїлісацїе маї дѣнїтатѣ
деспїе не пѣрїнте де ачесте треї пѣтерї шї ле де-
те лецїї. Да Атепа, да Спарта, шї да Рома, ел
фѣ нѣтѣаї четѣдеан. Деспотїзмѣл лѣї се преѣвѣксе
фѣрѣ а се дѣдѣлѣї. Дїсфѣршїт ачесте фѣрѣтоасе
тїпѣрї се шѣрсерѣ шї четѣдеанѣл перї: агѣнчї фѣ
гѣвернѣл фѣрѣдал. Тоатѣ пѣтореа пѣрїнтелѣї се дѣ-
кегѣл дѣ ачѣа а стѣнїнїторѣлѣї; ел нѣ маї ера нїчї
жѣдекѣтор, нїчї преот, нїчї четѣдеан, чї стѣнїн
сѣнїкс; стѣнїн чѣлор слаї, шї сѣнїкс чѣлор тарї.
Тотдѣанѣа апѣсат саї апѣсѣтор, тїранїа лѣї се дѣ-
тїндеа дѣкѣ пѣнї несте фамїліа са не каре о тѣеа,
о чїстпѣдеа, лѣсѣнд нѣтѣаї о сїнѣрѣ рамѣрѣ копа-
чїлѣї ка сѣ се поатѣ дѣвѣлѣа шї маї сѣс; дѣнд
тогѣл фїлѣлї чѣлѣї дѣтѣлѣї пѣсѣкт, богѣдїе, чїнeste,
тѣрїре, тїгѣлрї шї лѣсѣнд не чѣї-л-алдї копїї дѣ
тїкѣлошїе, шї дѣ прада ачѣї шордї тїмпѣрїе че се
нѣтѣде чѣлїват¹. Астѣел, деспотїзмѣл фѣрѣдал сѣл-
вѣтѣчї не пѣрїнте. Тїранїеа тот кѣрїтѣеа лѣтѣеа,
дар нѣ маї ера, прѣкѣт дѣ времїе патрїархїлор,
дѣдѣлѣнїгѣ оарекѣт прїї драгостеа патернѣ. Ера о

1. Вїсаѣ дѣ некѣсѣторїе.

тіраніе де стъпѣи кѣтре ров, дн каре фамиліа се тѣрдінеа нѣмаѣ дн чел днтѣѣ пѣскѣт, фѣрѣ алт скоп дѣкѣт нѣмаѣ центрѣ тѣндриа нѣтелѣѣ ші стрѣ-лѣчиреа канѣлѣ еѣ.

Астѣел есте історіа дн скѣрт а патернітѣѣїї не нѣмѣнт. Фіекаре епохѣ дшї аре тіпѣл съѣ каре о днфѣдїнеазѣ. Дн зімеле ероїче, Агамемнон ші фіе-са, дн зімеле патриархілор, Авраам ші фїзл съѣ, дн зімеле словозеніеї, Брѣтѣс ші ешафодѣл. Маї тѣрзіѣ, де ші Авраам нѣмаѣ рїдїкѣ кѣцїтѣл не тѣнтѣ, де ші Брѣтѣс нѣшї маї акопере фаѣа де'на-їнѣа гнѣї кан сѣнѣерат; де ші секѣреа днчегеазѣ де а маї ловї, дар зрїнеазѣ о алѣел де жертѣѣ днѣкѣ ші маї крѣнтѣ дїн партеа пѣрїнтелѣї: ороп-сїреа їнтрѣ дн фамиліе, ші немелїсірїле дрептѣлї челѣї днтѣѣ пѣскѣт де одатѣ щерѣе челе маї дѣлї доѣ сїмѣїміате але патѣреї: тіла фїеаскѣ ші дра-гостеа фрѣдеаскѣ.

Дар фетеїле че се фак дн ачеастѣ време? Еле ѣет, пѣлѣг ші нѣ днѣделег нїмїк дїн ачесте крѣзімї але крелїнѣеї ші але політїчеї: тіла лор атѣт де дѣїоасѣ, патриотїстѣл лор атѣт де жертѣїтор се зтїлеск днїнѣа лѣї Авраам ші а лѣї Брѣтѣс; еша-фодѣл ші рѣгѣл сѣнт пентрѣ еле чеа че сѣнт дн адеѣр: крѣзімї сѣлѣватїче! ші дїн сѣфлетѣл лор ска-пѣ ачестѣ стрїгаре дналѣт репетатѣ де зп таре поет: Dămnezeș niçi odată n'ar fi черѣт дела о нѣтѣ астѣел де жертѣѣ!

Астѣїї тотѣл есте скїтѣват; деспотїстѣл а перїт дїн фамиліе прекѣт ші дїн стат. Пѣрїнтеле нѣ маї ловеѣе, нѣ маї влестемѣ, нѣ маї зчїде; ел есте протекторѣл конїлор сѣї, їар нѣ стѣнѣлѣл-лор, нѣ гѣдеа лор. Дѣкрѣ де днсемнат кѣ, перѣжїд нѣ,

тереа де тѣран, а пердѣт ши воинца де а тѣранісі, дѣкѣт де і с'ар дѣтоарче атогнѣтереа патріархалъ сѣѣ фездалъ с'ар лепѣда де а о дѣтревзінца. Пѣтереа каре паще дѣн амор не десгѣзетъ де тоате челе-лакте пѣтері.

Дѣсфѣршіт акѣт пѣрінціі дѣгрѣжеск де фѣрї-чїреа ачестор фїінде невіновате. Се веде къ дѣзрїде челе тарї прїп каре а трекѣт дѣперациа поастрѣ, л ар фї дѣвѣзат къ пѣ тревѣ а вешезї дѣ копїїі пострї сїнгѣрїле зіле де фѣрїчїре кѣратъ че не сѣнт даде дѣ трѣчереа поастрѣ не пѣтѣнт.

Ачеастѣ старе а лѣкѣрїдор есте вѣпъ; дар къ тоате ачестеа сѣнт знїі карїі воеск сѣ гѣсеаскѣ дѣтрѣнса зн семп де кѣдере, ши прїчина продѣкѣтоаре д'адрѣпѣла тѣтѣлор непорочїрїлор че не аменїоцѣ. Ачелора ле паре рѣѣ дѣпѣ ачеа воїоцѣ страпнїкѣ, дѣпѣ ачеа дѣпѣрѣдїе авсолѣтѣ дѣн сїнѣл фамїліеї каре регѣла не челе де фадѣ дѣпѣ челе трекѣте, дѣсептїмїнд фїекѣрѣїа зн дрѣт ши дѣпѣїнд фїекѣрѣїа о хрїстѣ; дѣпѣрѣдїе, а кѣрїа кѣдере а прїчинѣт, зікѣї, кѣдереа тѣтѣлор челор-лакте дѣпѣрѣдїї. Аша ворѣск прїетенїї деспотїсѣлѣї, ши пѣвѣлїкѣ волѣте тарї асѣпра пѣтерїї пѣрїнтецїї, черїнд а о дѣфїїнца іарѣшїї, зікѣнд къ де дѣнса атѣрїпѣ одїхна дѣпѣрадїлор ши дѣфлорїреа пацїлор.

Есте адевѣрат къ деспѣїнд не пѣрїнтеле де деспотїсѣлѣ сѣѣ, с'а стрїкат о рѣндѣеалѣ дѣпералѣ оарекаре че абеа дѣ сїне о пѣтере. Асепенеа есте адевѣрат къ ачеастѣ пѣтере дѣкѣ пѣ с'а дѣдѣплїнїт прїптр'алта цѣпѣ акѣт, ши къ дѣн прїчина лїпсїеї де прїнціне соцїетатеа се паре а фї апроане де а се дерѣпѣна; дар аѣ доарѣ къ трекѣтѣла тревѣе сѣ пѣ-дѣждѣїт а прѣфаче не акѣнѣла¹? Трекѣтѣла вої дѣ

1. Челе де фадѣ, вреѣеа де фадѣ, прѣсептѣлѣ.

сокогиді къ есте ал пострѣ, дар еѣ въ спзѣѣ къ нѣ есте ал нѣмѣлѣ, пентрѣ сѣнгѣрѣл къвѣнт къ есте, трекѣт. Де аді декрета¹ репѣвлѣка Евреѣлор, репѣвлѣка Снартеѣ шѣ а Ромѣѣ; де аді ѣнтродѣче дѣ кодічѣле воастрѣ челе чѣнчѣ кърѣцѣ але лѣѣ Моѣсѣ шѣ ледеа челор доѣспрезече табле, тот нѣмѣк п'адѣ ѣсѣвѣтѣ дака тотодатѣ нѣ вѣдѣ скоате дѣн шортѣнт шѣ пе ачеле попоаре а кърора славѣ а фѣкѣт'о ачесте апѣзѣмѣнте. Сѣнт ѣдеѣкаре мор дѣ шпрезѣнѣкъ попоареле шѣ каре п'ар пѣтеа ревіѣцѣ декарѣ ѣарѣш пѣтаѣ къ дѣнселе. Дака черѣцѣ дѣвѣереа ачестор ѣдеѣ, апоѣ де че нѣ черѣцѣ шѣ дѣвѣереа морѣлор!

Сѣ зѣгѣм дар трекѣтѣл каре, дѣн порочѣре нѣ таѣ поате репѣше, шѣ сѣ ревенѣм ла акѣт; шѣ, фѣрѣ а не дѣгрѣжѣ де сатѣрѣле чѣл апасѣ, сѣ доведѣм зѣ лѣкрѣ вреднѣк де лѣзареа-амѣнте а моралѣстѣлор; тѣкна шѣ фѣрѣчѣреа фамѣліѣѣ ѣсворѣте дѣн дѣдѣлчѣреа аспрѣмѣлор пѣрѣнтѣшѣ. Пѣрѣнтеле ѣстѣзѣ есте маѣ фѣрѣчѣт пентрѣ къ аре таѣ шѣлѣт дѣрагосте пентрѣ копѣѣ сѣѣ, пентрѣ къ вѣѣцѣеще маѣ шѣлѣт къ аѣ сѣѣ, шѣ пентрѣ къ пѣне маѣ шѣлѣт дѣлесѣрѣ дѣ чеа че се атѣнѣ д'але вѣѣдѣѣ. Дѣлче нѣмѣне а ачестѣѣ траѣѣ пѣоѣ! окѣ с'аѣ дескѣс де одатѣ къ ѣнѣмѣле. Чѣеа че грозѣвѣеа не рѣнѣеа, вѣнѣтатеа а венѣт сѣ нѣ о дѣпоарѣкъ. Де 'наѣнтеа знеѣ фѣрѣцѣѣ веселе, де 'наѣнтеа знеѣ къспѣчѣѣ вѣне-знѣтѣ, копѣлѣрѣѣ ѣарѣшѣ 'н'а лѣоат сѣворѣл, с'а регѣсѣт ѣарѣшѣ веселѣ дѣ дѣрѣгѣлѣшѣѣ шѣ дѣн словозенѣеа еѣ, шѣ челе маѣ дѣкѣнтѣтѣоаре прѣвелѣцѣѣ але фамѣліѣѣ с'аѣ вѣзѣт аколо зпде алѣт датѣ се ведеа пѣтаѣ пѣдепсе рѣшѣноасе шѣ шѣѣнѣ нѣмѣлостѣве.

Дѣчѣ сѣ лѣсѣм пе софѣстѣ а се тѣнѣгѣѣ деспре моралѣтатеа шѣ пѣдѣѣнѣца пѣрѣнѣлор, шѣ дѣн обѣчѣнѣѣ;

1. А дѣкѣвѣнѣца шѣ а хѣтѣрѣж.

теле лор кодѣтърї, вѣне чел тѣлт пѣтаї пентрѣ а зпидса дешертѣл зпор десватерї парламентаре, съ кіете кѣ речеаль днѣрікошареа, шї пѣпъ шї амбіція, дн-ажѣторѣл тїкѣлоаселор лор доктрїне; треа-ва поастрѣ пѣ есте де а печїнстї пѣтереа пѣрїптеаскѣ; гї де аї днсетна сарчина са дн едѣкація копїлор, адїкѣ дн днмїліреа даторїлор лор ка бърват шї ка четѣдеан.

Пѣрїптеле есте днѣдїшеторѣл соціетгїї дн-гѣ фамїліе; іар пѣта днѣдїшазѣ пѣтаї рѣндѣїала пѣзнтрѣлї касїї. Бїл addѣче днтр'ѣнса грїжіле пїедїї пѣвлїче, челъ-л-алт прегѣтеше днтр'ѣнса пѣ-черїле зїлпїче але вїедїї каспїче. Пѣрїптеле вѣр-тѣеше авереа саѣ agonїсеше пѣїнеа дїп тоате зїле-ле; пѣта дналѣ іпїна копїлор ла драгостеа лѣї Dsmnezѣш шї а оаменїлор. Аша, тоате даторїїле пѣрїптелѣї, фїе маїстрат, солдат, лѣкрѣтор саѣ пегзѣтѣтор, сѣнт пе дїп афарѣ шї пѣвлїче, іар тоате даторїїле соаѣї лѣї, фїе днпѣрѣтоасѣ саѣ слѣжпї-кѣ, сѣнт днзнтрѣ саѣ партїкѣларе: патѣра а хо-тѣрѣт'о пентрѣ ферїчіреа пѣрїптелѣї шї пентрѣ то-ралїтатеа копїлор.

Дака дрѣгѣстосѣл глас ал тѣтеї, дака фрѣтѣ-сеѣа ѣстѣлѣї еї шї дѣлчеаѣа окїлор еї пѣтрѣнд дн іпїна копїлѣлї, атѣнчї гласѣл вѣрѣтеск ал пѣрїптелѣї, грѣзтатеа ѣстѣрїлор лѣї шї аспрїнеа кѣзѣтѣтърїї лѣї шїѣ таї вїне, дн времї тревзїпчоа-се, а днпѣне респектѣл шї а сїлі ла аскѣлтаре: ачестеа днпїедїкѣ копїлѣл де а се толенї дн леа-гѣпѣл шї дн деспїерѣврїле чеї фак враѣеле шї ѣе-пѣкїї маїчїї сале.

Дечї партеа пѣрїптелѣї, дн едѣкація копїлор, пѣ ва пѣтеа фї пїчї леѣїеа, пїчї лѣкрѣл. Дналѣшї

1. Мшкареа трѣпѣлї шї а тѣдѣларелор дн ворѣре.

стареа прип карактеръа съѣ, пхе'шѣ воица дитрѣ а дитлини даториѣ ле лѣ де върват ши де четъдеан, фие'ї фантеле totdăazna дн армоніе кѣ ворвеле, еспринжнд totdăazna'ideї възне, ши атънчї ел ва фаче пентрѣ копїї лѣ маї тълт декът ар пѣтеа фаче педандїї тѣтълор зпверсітѣдїлор гловълѣ. Социетатеа а пѣс днвѣдѣтѣра жпнїтеї дн скоале; пѣтѣра а пѣс моралїтатеа попоарелор дн фамїліе. Пъринтеле, дн тоате зїлеле дѣкжндѣсе а касѣ, спѣне чееа че а възът 'саѣ а азїт дн лѣте, реландїе лѣ кѣ лѣкрѣторїї дака есте стѣпжн, кѣ стѣпжнѣл дака есте лѣкрѣтор, кѣ статѣл дака есте ом пѣвлїк; кѣ скріереа са, кѣ стѣдїїле 'сале дака есте артист літератор саѣ днвѣдат. Атънчї се фаче дитре фетее ши дитре върват зп скїтѣ дръгълаш де кѣдѣтѣрї ши де сїмѣїїнте, дн каре, челе маї дналте дитревѣрї де моралѣ ши де полїтїкѣ се трактеазѣ ла времеа лор. Дн фамїліе се хотѣраще соарта дерїї, дитр'жпса се формеазѣ, дитр'о дѣлче зпїре, ши дн кѣрателе дестїнѣрїї але їнїтеї, опїнїїле вїедїї дитреїї. Че мїжлок мїпънат де а лѣтїна копїїїца копїлѣлѣ, де з'л фаче ом чїнстїт, де а'л фаче патриот, ши де а'ї днлца сѣфлетѣ ла ачеле доѣ повїле патїтї каре мїнїкѣ кѣ маї тълтѣ вїоїчїжне жпнїтеа, аморѣл Фрѣтоскѣлѣ ши ал Адевърѣлѣ! Екаго едѣкадіе лесне каре пѣ скїтѣз пїмїк. дїн обїчеїрїле вїедїї, каре пѣ чере пїчї о жертфїре, каре пѣ чере пїчї о грїжѣ, ши а кѣрїа лѣкраре днсѣфлелїтоаре ва авеа їнфлїндѣ атѣт асѣпра пѣрїнтелѣї кѣт ши асѣпра копїлор. Дн адевър каре пѣрїнте ва кѣтеза а лѣзда вїдїїл, саѣ тѣкар а ѣвѣда о фанпѣтѣреа, кжнд ел ва ши кѣ фїекаре дїн ворвеле лѣ кѣлесе де кѣтре ачесте жѣне сѣфлете; поате сѣ се факѣ о опїнїе пїї сѣ деа зп карактер!

Приведе 'не Катон съпт *Sylla*, Іоана d'Арк съпт Карл VII, Баіард съпт Карл VIII, Хенрік de Навар съпт Карл IX, de знде кзлег еї вїртвділе каре дї стзлаг дїп парїтіле рзшїноасе але веакзлвї лор? дїп сїмпледе конворвїрї дї фамиліе. „Дагъ военцї, „зїчеа Баіард пърїнтелзї съѣ, еѣ воїѣ джвръдїна „каріера армелор, пентрѣ къ аї джрѣдѣчат дї „їніма теа фрзмоаселе історїоаре че не спзї дї „тоате зїлеле деспре повїлїї вѣрвадї аї вретїлор „трехзте.“ Ачест пърїнте фѣчеа едзкацїа копїлзлвї съѣ кз джсзшї історїеа са шї а стрѣмошїлор съї, шї нїчї одатъ маї слзвїте повестїрї п'аѣ пѣтѣт фї зрмате de нїде маї слзвїте фапте, нїчї десволтарѣ зп маї фрзмос сѣфлет, декзт ал лзї Баіард.

Джсѣ, съ пѣ сокотещї къ інфлзїнда пърїнтелзї аре лзкпаре пзмаї асзпра фїлор. Фїїка асеменеа прїп фразїї еї, дака аре, шї маї вжртос прїп пърїнтеле еї се дївадѣ шї еа а кзпоаше прерогатївеле¹ зпзї сесе дессїнїт де ал еї, шї дї каре сз одатъ на трепкї а'шї алесе зп пѣрнат. Ачест сесе, аре пѣтереа; нїага фатѣ о дїе, шї аша еа каре есте славѣ, се гзндеще de п'атзпчї а се фаче стѣпжнѣ пе ачеастъ пѣтере саѣ а о джвжнзї. Тоате реладїїле еї кз пърїнтеле съѣ дї аратъ дар атжрпареа фетейї, джсѣ о атжрпаре джпѣрѣтеаскѣ каре се фаче а фї слзжїтѣ шї асзлзтатъ. Еа алеаргъ ла джсзл дї тоате тревзїнцеле еї, се разїтѣ пе врадѣл лзї, се одїхнеще пе пїептѣл лзї, дї роагъ, дї деснїардѣ шї'л стѣпжнеще: vedem лѣтжрїт къ еа п'а джцелес пѣтереа, дар тотодатъ шї слзвїчїзнеа, шї ачеастъ джтжїе есперїїнцѣ фѣкзтѣ дї фамиліе есте лещїа джтрепїї еї вїедї.

Аїчї се сфжршаше чеа че авеат а зїче деспре

1. Дрепѣрїле.

інфлзінца пѣрінтелыі дн едѣкадіа копіілор; тоате
 ачесте днвѣдѣтѣрї сжнт фанте: а лзі треавъ есте
 де а аддѣче сжнт аконерѣжнтѣл каспїк взеле ін-
 флзїнцо але четѣдїї днтіпзжндѣле песте неамѣл
 отспеск; дн кѣderea лзі есте днсфжршїт де а да
 кѣ днвїлшзгаре копіілор сѣ ачаа храмъ сѣпѣтоасѣ
 каре, дѣпѣ кѣт зїче сфжнтѣл Павел, тревѣ сѣ дїе
 локѣл лантелыі матерн. Соліа воастрѣ, о! пѣрїндї!
 есте де а фї лжнѣ содіетате апѣрѣторѣл дренѣтрї-
 лор фаміліеї, шї лжнѣ фаміліе, днфѣдїшеторѣл
 інтересрїлор содіетѣдїї. Нѣ вѣ депѣртадї, нїчї де
 зна, нїчї де алта, аша превѣт нѣ вѣ депѣртадї
 нїчї де вої-дншївѣ. Фїдї аї фїекѣрѣїа, пенѣрѣ ка
 сѣ фїдї аї тѣтѣлор, шї сарчїна воастрѣ ва фї кѣ
 вреднїчїе днцїлінітѣ дака ведї да содіетѣдїї зн вѣр-
 бат чїстїт шї патріеї зн четѣдеан вѣн.

КАП XVI.

ДЕСПРЕ ЕДЪКАЦІА ПЪБЛИКЪ, ШІ ДЕСПРЕ А ЕІ ЛИБЕРТАТЕ НЕМЪРЪЦІНІТЬ.

ДЕСПРЕ ЕДЪКАЦІА МІКСТЪ.

..... Чинева дѣ тримѣте да скоале дѣ арѣнкъ дѣ патімѣ. Аколо ед ва вѣрса лакръше пе каре нѣ ле ва маѣ щерде о тѣлѣ матернѣ; аколо ед ва форма прѣтеннѣ стрѣне плѣне де пѣрерѣ де рѣѣ саѣ де кѣндѣ, шѣ ва стѣнде драгостѣде фѣрешѣ де фрате, де сорѣ, де пѣрнѣте шѣ де нѣмѣ каре сѣнт челе маѣ тарѣ шѣ челе маѣ дѣлчѣ лавѣсрѣ кѣ каре патѣра пе леагѣ де патріе.

(BERNARDIN DE SAINT-PIERRE, étude septième.)

Дака тоате интересрѣле шѣ тоате опинѣле тревѣск а фѣ дѣфѣцишате, чѣл пѣцѣн пелеѣцѣрѣа нѣ тревѣе сѣ фѣ.

(LAINÉ, Opinion à la chambre des députés, en 1820)

Отѣл есте прѣимѣтор де треѣ едѣкацѣи, едѣкацѣа фѣсѣкѣ, едѣкацѣа моралѣ, шѣ едѣкацѣа интелектѣвалѣ¹.

Чѣа дѣтѣше цѣнеа зн лок дѣсѣмнат дѣ ашезѣнтѣтеле полѣтѣче але чѣлор веѣтѣ. Кѣнд чѣтѣм пе Сократ сѣмѣцѣм о пѣлѣчере вѣлѣндѣл трѣкѣнд де ла цѣмнат ла акадѣміе, депрѣндѣндѣшѣ тѣдѣларѣле кѣ остѣнеала шѣ сѣфлетѣл кѣ дѣцѣленчѣнеа, шѣ цѣпндѣсе дѣсѣфѣршѣт тот дѣаѣна гата де ашѣ слѣжѣ патрѣеа ка маѣстрат шѣ ка рѣзѣвоѣнѣ.

Ла попоареле модерне, цѣмнатѣка² нѣмаѣ есте зн мѣжлок де апѣраре; де ачѣеа еа а шѣ дѣчетат де а маѣ фаче парте дѣн леѣіле статѣлѣлѣ. Фѣлѣкѣндѣсе петрѣвнѣкѣ прѣн атот-пѣтереа тѣлѣлѣ, еа фѣ преа пѣрѣсѣтѣ дѣ цѣіена³ попоарелор. Еѣ нѣ шѣѣ ка історѣчѣи саѣ кеар фѣсіѣолоѣцѣстѣи, сѣ фѣ фѣкѣт ачѣа-

1. А дѣлѣлѣ, а мѣндѣи.

2. Арта, мѣщѣлѣлѣ де а депрѣнде трѣлѣлѣ кѣ остѣнеала спре аѣл дѣтѣрѣ.

3. Арта пѣстрѣрѣи сѣлѣтѣлѣи.

стъ въгаре де сеамъ; дн време че есте песте пѣ-
тиндъ ка о асеменаа зѣгаре съ пѣ фі причинзѣт ѣнсем-
пате скѣмъерѣ дн конетѣгъдѣа¹ фѣсікъ а отълѣ.

Дѣпъ едъкаціа фѣсікъ віне едъкаціа моралъ; пе-
ачеаста о днкредѣндъм драгостѣ матерне: ачеаста
есто съжетъа кърдѣі ачестеіа: іар кѣт пентрѣ едъ-
каціа днделецерѣі, каре есте а треіа, есте а про-
фесорѣлор, шѣ скопъа еї есте де а фаче мѣнтеа
саѣ кѣтцетареа родѣтоаре, прекъм скопъа едъкаціей
морало есте де а 'нвіоша сѣфлетъа шѣ де а 'л кіе-
та ла жѣдеката фантелор поастре.

Дѣп ачесте треі едъкаціі віне фѣкѣте шѣ пѣ-
страте дндренте пропорціі, есе отъа десъвѣршѣт.
Десволтареа лор дн деосенѣ саѣ пѣтаї о поспѣ-
іалъ, нѣмѣк бзи пѣ поате продъче; пентрѣ къ едъ-
каціа фѣсікъ продъче, крѣзітеа довітокълѣ саѣ вар-
варіа сѣлватекълѣ; іар челе-л-алте доъ, продък,
саѣ апрѣндереа ковѣршѣтоарѣ а сімѣіамѣнтълѣ ре-
ліціос шѣ фанатѣстѣл, саѣ тѣндѣрѣа щѣіндѣфѣкъ шѣ
нѣмѣкнѣчіа; каре е тот варваріе: потъа щѣіндѣі шѣ
потъа пѣщѣіндѣі поартъ ачелаш род.

Вот ворві деспре едъкаціа мѣндѣі саѣ а днде-
лецерѣі дн рапортѣрѣле лор кѣ едъкаціа сѣфлетъ-
лѣ; пентрѣ къ ар тревѣі а рѣстаторнѣі армоніеа,
лѣкрѣ дѣстѣл де аневое, дѣпъ реаоа дѣректѣіе а
стѣдѣлор. Есте адевърат къ днвѣдѣтѣрѣа пѣвлѣкъ
кіеатъ реформа, шѣ къ дѣп тоате пѣрѣіле се дн-
палдъ гласѣрѣ черждѣ словозеніа днвѣдѣрѣі; дар а-
чест дѣп ѣртъ мѣжлок есте плѣн де прѣмѣждѣі, пѣн-
трѣ къ дн ачесамѣ време че ачест мѣжлок дескѣде
ѣп кѣтп таре днпѣнтѣрѣі кѣдетѣрѣі, стрѣкъ зпѣтеа
доктрѣней, сінгѣра пѣтере каре поате пѣстра лѣпѣлѣ
траѣ ал днпѣвѣрѣілор.

1. Organicația, клѣдѣреа, адкѣтѣреа. Дѣпъ...

Се чере, ши ачеаста ам чїтїт'о преа віне, ам акзіт'о преа віне, ка тоате опїніїле съ фїе дїфьндїшате; фїекаре пїгїтїъ съ шї айвъ професоръа съъ, фїекаре сїстемъ сквала са. Че орвіе! Ка съ скъпїт' де съпт прївігерееа леції, не прїхїстїтїм дї ровїїле рїгьчїреї. Тоцї стрїгь къ адевъръа ва трїзмїфа, фїе, да оаре нъ се ва пїгтеа съ трїзмфеезе афаръ дїп хаос? Ка съ ажзїдем ла чер есте оаре де неапърать тревзїнцъ, прекъпї дї скріереа лъї Данте, а трече прїпї іад?

Тревъе, зїчецї, ка скоалеле съ респонзъ ла тоате опїніїле, пентръ ка тоате фамїліїле съ поатъ пзїе дї лъкраре дрептърїле мор. Аша дар, есте дрептъа пїрїпїтелъї де а креде копїлъа съъ дї прїпїпелеле каре дї плак.

Іар еъ респонз дїтревїнд: оаре нїчї зп ам дрепт нъ есте маї маре?

Фенелон а зїс къ чїнева есте маї тхлат дарог фамїліїеї сале де кїт лъї дускїнї, патріеї сале де кїт фамїліїеї сале шї поатїлї отменек до кїт патріеї сале. Къдетаре тїреадъ каре тхлат време фъ пїгтаї о таксїтъ хрїстіанъ, дар каре, дї сфлетъа лъї *Montesquieu*, се фаче дегьтїра лътеї полїтїчїе: „Дака аш кзїбаще чева, зїче ел, „каре ар фї фолосїтор пентръ патріе, шї сдрзпчї, „пїгтор пентръ неатъа отменек, аш прївї ачел „лъкръ ка о пелецїзїре!“ Еака кзїт фрїгтоаселе ценїї дїцелег дрептърїле. Ачеастъ апїкаре а моралей Евангелїїеї ла ашезїмїтеле отменешї есте чел маї маре нас че отъа а пїгтїт фаче дї време де доъспрезече веакърї дї ачеастъ перфектївїлітате¹ пентрїпїтїъ а кърїа лъкраре тревъе неапърат'с'о.

кзпоащем, а флжндзне джкзпцѣзрадѣ, прекзт сжнтет де але еѣ вѣнефачерѣ.

Съ маѣ адъогът пентрѣ а дитреці повѣла кзцетаре а лѣѣ *Montesquieu* кѣ ачел лѣкрѣ тревзпчос патрией сале шѣ вѣтъшѣтор пентрѣ пеашѣа омоноск, пѣ поате фѣ де кжт о рѣтъчѣре. Рѣтъчѣрса поате кжте одатѣ днфѣдѣша дн арѣтаре фолоасе пентрѣ знѣѣ, дар пѣмаѣ адеврѣла есте вѣп пентрѣ тоцѣ; характерѣла съѣ нескѣмват есте фолосѣнда знѣверсалѣ.

Дечѣ, орѣ каре ва кѣзта дн ачеастѣ дитреваре пѣмаѣ интересѣла десвѣнат ал знѣѣ пѣрѣнте де фамѣліе, со на дншачоѣа кѣтре трекѣт, шѣ се ва фаче апѣрѣторѣла фелѣлѣѣ де ідоѣ чел маѣ пѣдѣп оменос шѣ чел маѣ пѣдѣп лѣверал. Дитревѣреа астьзѣ пѣ есте пѣмаѣ деспре вѣнеле персонал ал фамѣліей, чѣ деспре вѣнеле дндеосевѣ ал патрией, сѣпнѣс вѣнелѣѣ ценерал ал оменѣреѣ. Аѣчѣ трептареа даторѣѣлор се фаче тѣсѣра дрептѣрѣлор; шѣ форѣмѣлжнд ачест прѣчѣп дитрѣп фел маѣ хотѣрѣт, еѣ зѣк: знде есте даторѣеа, алоло есте шѣ дрептѣла.

Дн свѣрт:

Едѣкацѣа есте днсѣшѣ лѣкрѣла пѣвлѣк; деспѣрцѣнд'о дн интересѣрѣ партѣколаре, тѣрѣврѣт вѣпа ржндѣеалѣ, вѣнтѣѣм интересѣла овѣщеск, шѣ органисът анарѣѣа дн прѣѣнда деспотѣсмѣлѣѣ. Есте о леде страшнѣкѣ а Проведѣнѣей; о леде вечнѣкѣ шѣ фѣрѣ осевѣре, ка дѣп сѣнѣла анарѣѣстѣлор съ еасѣ тот д'азпа зн стѣпжн каре дѣ тѣрѣлѣеде пжнѣ дѣ днвацѣ а се сѣпнѣне, ш'аноѣ дѣ стрѣвѣеде.

Дрептѣрѣле фѣѣнд кзпоскъте, съ венѣм акѣтла аплѣкацѣа прѣѣнѣелор: че есте днвѣцѣтѣра пѣвлѣк? есте о пѣтере каре лѣкреазѣ вечнѣк асѣпра фѣѣнѣей жолѣтѣче шѣ морале а попоарелор.

Дефиніція¹ есте сімплъ ші хотържтъ; еа нъ ласъ днсъшн гзвернълѣ дрептѣа de a da о словозеніе петърдінітъ; ші кѣт ва пѣтеа ел, фъръ а кълка зна дпн челе днтжї даторїї але сале, съ ласе попорѣа дп прада тѣтлор атѣцірілор словозенїей рѣѣ дпцелеасъ, дп прада рѣтѣцірілор ші а стрѣмвѣтѣцілор къцетърїї оменешї?

Че! прїверереа лѣї се днтінде пѣпъ ла брѣтар ка съ къноаскъ грезтатеа ші върѣтатеа пѣїні хотържтъ петрѣ храпа трѣпѣлї пострѣ, ші апої ачаестъ прїверере съ се опреаскъ ла зша скоалелор? Че! аѣ нъ требѣе еа съ се асігзрезе de грезтатеа ші de върѣтатеа храпїї інтелектѣале², а пѣїней de віацъ че даскълїї днтѣрѣдеск конїлор пострї?

Вої нъ къноащенїї не нїчї зп тѣдѣлар ал соціетѣцїї дп дрепт de a се ресврѣтї днтпротїва рѣндзелїї лецївите; ші апої пропѣнедї а да ачел дрепт тѣтлор професорїлор, тѣтлор капїлор de ашевъ. мїнте!

Че! кънд ної нъ нѣтем нѣвлїка опїніїле поастре декѣт нѣтаї свнт кезъшїеа знеї лецї страшноче ші доженїтоаре, ацї да вої оаре тѣтлор дрептѣа de a днтвѣда не алцїї кеар ачелеашї опїнїї словод ші фѣрѣ кезъшїе?

Ш' апої опїніа чельї каре фаче о карте се адре сеазъ нѣтаї кътре оашенї днтестрацїї къ жѣдекатъ, дп време че лецїїле даскълїлор се дндрептеазъ кътре нїще копїї недестойнїчї de a алеце ші а деосевї. Еака реслгатѣа доктрїней: еа стрїкъ ценерацїа дп флоареа еї, прегѣтѣе о тѣлдіте de вїновадї, аскѣте дп скоале ферѣа къ каре копїїї пострї се вор жѣпгеа зпїї не алцїї дп лѣтс.

1. Тѣлтѣчїреа, деслѣшїреа зпнї лѣкрѣ.

2. А мїндїї, а дѣхлѣлї.

Ші съ нъ креазъ чінева, прекъш а воіт оаре-
чине съ факъ а се диндоледе, къ адікъ ворва ар фі
де а сілніні кондіицоло; патріа нъ стълде пічі де-
къш не коніу дін праделе пърінділор лор, чі дї
пріимоще дін маїніле лор, каре ва съ зікъ къ еа
есте кіематъ а дїнеа локъл фаміліеі нъмаї кнд
фаміліа се леанъдъ еа дусеші де дрептъріле еї.
Дткнчї статъла есте датор копілълї чееа че фамі-
ліа нъ'у поате да, адікъ: едъкація. Аста нъ есте
нъмаї зн дрепт че еа кндїгъ, чі есте о дндаторі-
ре че і се нкне асъръ. Дн ачеастъ дитъмпларе,
еліа де одатъ локъл пърінтелъї; се фаче респнзъ-
тор ка нї дннева, нї дін ачел мінът, дрептъріле
че і се дикреднндоказъ нъ ле маї поате дикредннца
алгзіа фъръ кезннне. Мака че фел фаміліа кіеатъ
ажъторъа нътерїї пълнче дитръ пьстрареа моралї
ші а нстїгъдїлор.

Дн ачеастъ сістемъ лібертатеа пърінтелъї есте
асїгъратъ прїн едъкація фаміліеі, шї лібертатеа па-
ціеі прїн едъкація пълнчъ. Ачесте доъ нътерї,
каре се кнмпннск, статорнїческ зн екілївръ¹ мо-
рал шї політік прїнчос дрептърїї шї спорїрілор къ-
детърїї, саъ але мнндїї. Есте віне, кнд соціета-
теа дкклнъ кътре олігархіе, адікъ кътре ізвіреа
де арпїнт, ка зн пърїнте се поатъ днсешї повъдї
не фїла съъ шї а'л депннде ла деснтересареа чеа
маї повїлъ. Есте віне ка, сълт стьмнїреа тіра-
нілор, едъкація де фаміліе съ формезе піще съфле-
те нътернїче шї словоде, а кърора днпротівїре ла
тревзїндъ съ поатъ скъна чнстеа патріеі. Копїлъл
каре чере лъї Сарпедон² о савїе ка съ отоаре не
Сїлла³, нъ ешеа дін скоалеле лъї Сїлла, дака есте

1. Кнмпнъ, дрептар.

2. Фїл ал лъї Жнїтер

3. Дїктатор роман.

де крѣзѣтъ къ Сілла ар фі статорпичіт саѣ ар фі дн-
гѣдзіт впеодать скоале. Дар асемenea есте віне
ка, кждѣ піскаѣ фаміліѣ, рѣтъчїте прїп патїмі реле
саѣ превзетгѣрї зрѣте, вреск не копїї лор днтр'о
пещїїндѣ десъвршїть деспре интересрїле патріей,
есте віне, зік, ка атѣнчї гзвернѣл съ се поатѣ дн-
протівї ачестор оаменї десвінадї, дар прїмеждїомшї
прїп фанатїстѣл лор, кѣ тоатѣ надїа депрїнесъ дн-
скоале кѣ драгостеа патріей шї а лецілор.

Протівїчїї пострї, фѣръ 'адоeалъ, нѣ вор ліпсї
де а пѣне днпротїва прїмеждїлор знеї словозениї
фѣръ хотаре, прїмеждїїле знеї днвѣдѣтгѣрї прївіле-
ціате, рѣтіна¹, дѣхѣл де партїдѣ, дѣхѣл де іесвїтіет,
каре домнеа іерї, невѣгареа дн сеатѣ мораль шї
релїціоасѣ каре домнеще асѣзїї, шї десморалїсація
зпїверсаль, зрѣаре а ачестор доѣ ковѣршїрї. Да,
есте адеврѣат, о тѣргѣрїесек шї еѣ-днсзтї; аче-
стѣ прїмеждїї смїт тарї; еле се потрївесек поате
днсзтї кѣ прїмеждїїло ачеї словозениї рѣѣ дндо-
леасѣ шї пѣршанѣ; дар че пѣтем дндоeа дїп ачеа-
ста? Німік, нічї дн фаворѣл знеїа нічї дн фаво-
рѣл челїї-л-алте сістеме. Амѣндѣс се пар а фї осжп-
дїте лѣ о прїмеждїе де ѣ потрївѣ: дїп каре се дн-
целеце кѣ тѣтѣдзіреа рѣзлѣї че не роаде, нѣ тре-
вѣе а о кѣзта днтр'о леце асѣира днвѣдѣтгѣрїї пѣ-
влїче, кеар шї вѣнѣ де ар фї ачеа леце, чї дн ате-
стїкѣл ачестор доѣ едѣкадїї каснїче шї пѣвлїче.
Да, пѣтаї дн аместекѣл ачеста есте тѣтѣдзіреа:
ел есте аспїра тѣнтѣрїей дн мїжлокѣл днекѣрїї.
Прїшеаскѣ дар, копїлѣл ка естерн¹ дн колеції,
ачеа днвѣдѣтгѣрѣ сколастїкѣ кѣрїа і се дѣ зп аша
таре прец, шї каре днсѣ ар тревѣї одатѣ а се ре-

1. Обїчїей, deprıdere veke.

2. Не дїп афарѣ сколарѣл каре нѣ докѣще дн колеціѣ, чї пѣтаї
мерѣ де днвацѣ.

форма; деценте-і-се аколо днцелелепера, днвогъдеа-скъ-і-се меторіа, съфлетъл дї ва фї дн сїгърандіе дака дн фїекаре сеаръ ва пѣтеа аззі, дн сїнъл фамиліеї гласъл тѣмеї сале шїшї ва днпїтърї дн інітѣ пілделе еї. Дечї тотъл се тѣрпїнеще дн едъкаціа фетеїлор. Прїп кїнъл ачеста лъсѣм колецілор пѣтаї ачеа днвѣдѣтѣрѣ класїкѣ шї маї де тот механїкѣ а днцелелеперїї, шї стѣрпїм вїдїзрїле еї прїп інфлзїнца тѣмеї каре е чеа маї дѣлче, чеа маї шѣтрѣнзѣтѣоре шї чеа маї трапїкѣ дїнтрѣ інфлзїнде.

Акъм че не пасѣ де соарта скоалелор, шї де лѣпеа че трѣнѣо а ле повѣдзї, орї де монопол, саѣ де словозенїе! Соарта патріеї нѣ маї спѣнзѣрѣ дѣла дѣнселе, ворѣа пѣтаї есте деспре вїеаца саѣ деспре тоартеа моралѣ а копїлор пострї, чї деспре о днвѣдѣтѣрѣ маї тѣлт саѣ маї пѣдїп вѣпѣ, маї тѣлт саѣ маї пѣдїп потрївїтѣ кѣ трѣвїнцеле вѣакълзї. Німік дїп чеаа че се атїнде де але вїедїї: тотъл се тѣрпїнеще дн скоатереа афарѣ а оарекѣрора метоаде днвекїте шї дн інтродѣчереа а оарекѣрора днвѣдѣтѣрї пѣої, шї, дн пѣкѣтѣл ачеста, реформеле фѣкѣте де чїпчїзечї де апї днкоаде сѣлїт дестѣл пѣптрѣ а хотѣрѣ реформеле дн вїїтор.

Едъкаціа мїкстѣ¹, тотодатѣ ісѣввїндѣне де прїмеждїїле едъкаціеї пѣвлїче не ласѣ фолоаселе еї. Прїп кїнъл ачеста днї аперї елевъл шї де апатїа² стѣдїлор сїгъратїе, шї де зрѣтѣл знѣї вїедї монопоапе; дѣкѣндѣсе ел ла колеціѣ ка естерпї, даї тотодатѣ трѣнзѣлзї сѣѣ мїшкаре шї съфлетѣлзї лѣкѣре: аколо ел се афлѣ дн мїжлокъл знѣї попор де копїї карїї лѣкѣразѣ шї се жоакѣ кѣ дѣнсѣл; дн-

1. Аместекатѣ, аакѣтѣїтѣ дїн доѣ саѣ маї тѣлте.

2. Бра.

тре еї гъсеце компаніон¹, ривал² зп приетен; шї, фъръ а пъръсі фамиліа са, фъръ а перде о зі тькар десіердъріле маїчїі сале, фаче дпчеркареа віедїї кз ценерацїа дп шїжлокъа кърїа аре а дпайнта дп лъте.

Аша тотъа се дптакъ, сігъранцїа копїлълъї шї лівертатаеа фамиліей. Дпшлїнідї даторїїле воастре де върват шї де четъцеан; фїдї маїстрат, ресвоїпїк, негъдътор, кълтїватор³; дпфъдїшацї дп кате-ріле поастре інтересърїле патріей, дпделетнїчїдївъ дптръ крещереа аверїї воастре, фїдї фолосїторї патріей: ачесте тревърї, ачесте даторїї, дп лок де а тървъра фамиліа воастръ, дї слъжеск де пїлде шї де лецїї. Нъмаї віцїа, перждъеала, тїкълошїеа чеа маї де жос шї тот че поате вецезї саъ печїп-сті, пъ поате фї дпшпкътор кз сѣжнта даторїе де а кълтїва вої-дпшївъ сѣфлетеле копїлор вострі. Дар ваї! вої фачедї каса воастръ зп іад, вої дъчедї дп-тръпса перждъеала шї гроаза! Ніщо сълъдї образ-нїче, зп върват гропїан⁴, ардъгант, жъкьтор де кърцї, венїв шї десѣржант; о фетее зпюаръ шї ко-кетъ саъ ѳ жертѳъ тотдѣазна дп лакръте! Че та-блоъ грозав дпфъдїшацї невіновацїлор вострі копї-лашї! Де аведї дар де ганд а ле да пїще асеме-неа пїлде, апої гръвїдївъ аї депърта де ачестъ скоалъ де дърере а касїї воастре, кзфъндациї дп ръдїпа колецїлор; чел пъдїп, съ се стрїче маї ві-не прїп алдїї декът прїп вої-дпшївъ! Дптръ о зі, де шї візънїеа ачееа а скоалелор дї ва върса кз тотъа плїнї де лїмба греакъ шї де чеа латїпъ, фъръ прїнчїне, фъръ релїціе, шї дпкъ фъръ адъчере

1. Соцї.

2. Противнїчї.

3. Лъкрътор де пъжжнт.

4. Грос.

138 ДОРІНЦІ ПЕНТРЪ ЖНВЪЦЪТЪРА ПЪБЛАКЪ.

aminte de familia lor, mi фъръ dragoste pentръ пъринциі лор; dar дикайъ веці казига ачеа къ а лор пезьгаре дн сеамъ ва фі пентръ воі маі пэциі крэдъ дескит деспрецзіреа.

КАП XVII.

ДОРІНЦІ ПЕНТРЪ ЖНВЪЦЪТЪРА ПЪБЛАКЪ.

Дн кабереа поестрѣ есто, фъръ дндоеалъ, де а форма прометри, такти, хиндети, ми ч а; dar чеа че се пашеде ош, адикъ ошд морал, дакъ нъ на фі формат пе децкиі маініі сало, на фі тот деаина о шаре непорочіре. Німік нъ поате дидепліні ачеастѣ едъкадје. Іар маі впртос, дака мъ-ша 'ша фькэт о даторіе де а днтіпъри адлук пе фронтѣа фі-лаі еі характеръл Дъмпнезееск, поате фі чінева преа сігръ къ мапа вѣдѣллі нічі одатѣ нъд ва пэтеа шерѣ.

(*DE MAISTRE, Soirées de Saint-Petersbourg, t. I, p. 213.*)

Карѣ есте дар адевърата щіицъ а Фемеілор? Ачеа а моралеі: Еака сігръръл стъдіѣ карѣ се къвіне лор. карѣ ле поате фі трезвінчос; ші prin карѣ еле пот авеа инфлѣицъ а-сѣпра впртэціі вьрваділор.

(*MADAME BERNIER, Discours sur l'Education des femmes.*)

Віаца днделегътоаре саѣ гандітоаре се афлъ претътіндеа дн класеле дналте, ші дн класеле де міжлоу; дн салоане, дн каптоаре, дн лътеа шілітаръ, дн лътеа жъдекъторѣаскъ ші дн лътеа пегъцъторѣаскъ; претътіндеа пѣшъръл ідеілор крѣде, лътініле се дтмълдеескъ, чівілісаціа се-де-волтеазъ; претътіндеа днсфършіт есте дпнап-таре, осевіт дн скоале.

Ideea de а тьрціні днвѣцътѣра класікъ дн стъдііле лімвеі греакъ ші латінь есте а лъі *Charlemagne*. Лімвеле націонале атънчі нъ авеаѣ нічі еспресіе нічі лътъріре; еле нъ ераѣ дестоініче нічі

пентру леце, нічі пентру дрепт., нічі пентру цѳинце, нічі пентру филозофіе, нічі пентру релігіе. Тоате тревіле партікуларе ші пѳвліче се трактаѳ дн лімба латінь: еа се ворѳеа дн адѳпѳрїле клірічілор, ші п але днвѳдацілор, дн кабинетѳл рецілор, дн палаѳл дрептѳціі ші дн темпѳл лѳі Dărnăzeѳ.

Аша дар, інстїтѳцііле сколастїче але лѳі *Charlemagne* аѳ фост о тревїціцѳ а веакѳлѳї сѳѳ, дар чеа че нѳ с'а вѳгат де сеамѳ есте кѳ еле аѳ фост зп міжлок де чївілісаціе. Ніше діалекте сѳлва тече деспѳрїдеаѳ не атѳнчі попареле; лімба латінь ле зні. Еа ера лімба зніверсалѳ, о лімбѳ еперѳїкѳ ші фалнікѳ, каре пѳрта дн сіне кѳцетѳрїле тѳреце але паціеі чеі марї, тоате которїле днделенчїзнеі чеі векі ші тоате которїле днделенчїзнеі модерне, дн ворѳеле релїделесе але лѳі Іисѳс Хрїстос се аѳлаѳ ідеї каре днкѳ нѳ ераѳ пѳскѳте пентру попаре, дар каре зрѳаѳ а ле реленера ші але тѳрї. Еака кѳм сістема де одѳкаціо днтомеїатѳ де *Charlemagne* фѳ прїіноаѳ чївілісаціеі. Ачест ледѳїтор адѳнн фѳкѳ о лімбѳ днвѳдаѳ днтр'о лімбѳ че ерѳ сѳ тоарѳ. Прїімінд зїчерїле, попареле зрѳаѳ а прїімі ші ідеїле; ші дн ачесте стѳдїї класїче, астѳзі стерне, ші ал кѳрора модел ел пїл лѳсѳ дн мошенире, се аскѳндеа атѳнчі репїноїреа ші віаца інтелекѳталѳ а зніверсалѳ*.

Ачестѳ лѳмінѳ стрѳлѳчїгоаре че *Charlemagne* апрїнсе дн днсѳціі палатѳл сѳѳ, ші каре днші ре-вѳрса разеле песте тоатѳ Еуропа, кѳлѳгѳрїї нѳ дн-

* Еака кѳм а днїнїтат днсѳші лімба Францеѳ, ші кѳм прїі днїнїтареа лімбѳї а днїнїтат, паціа. Де че оаре Ромѳнѳл п'ар прїімі се днїнїтезе ші лімба лѳї асѳел, ші прїі днїнїтареа лімбѳї лѳї сѳ днїнїтезе ші ел днсѳші дн лѳмінї ка францеѳл? Де че оаре се сѳпѳрѳ Ромѳнѳл кѳнд днѳлїнеїѳ о зїчере нѳѳ днтр'о ідее нѳѳ, дн лок с'о прїімеаскѳ кѳ ѳкѳрїе ші с'о днведе, ші прїі нїжлочїреа еї сѳ ші днѳѳгѳдеаскѳ ші мїтѳса кѳ ідеаа че еспїрїтѳ ачеса зїчере? *Традѳкѳторѳл.*

тързіарь а о днтънека. Ажънганд а фї стъпанї не днвѣцътѣра пѣвлїкъ, еї пѣсеръ дн колеціи стѣділ сомнтѣлѣ *Tomas d' Aquin* шї ал лѣї *Raymond Lulle* дн локѣл стѣділѣї лѣї Омер, Вїрділіе, Платон, шї Чїчерон: ачестї марї днвїелшзгъторї аї дѣхѣлѣ оменеск фѣръ прївїдї пѣмаї ка пїще пѣгѣнї шї ка пїще афѣрїсїдї, кеар чїгїреа лор се фѣкѣ о пелецїре, шї фѣ зп тїмп дн каре ера дестѣл ка чїнева съ аївѣ пе Теренче¹ пентрѣ а фї ісронїт дїп зпнерсїтате. Чївїлїсадїа Европеанъ ар фї фост пердѣтъ дака кѣпїва вѣрвапї кѣ інімѣ шї кѣ ценїї нѣ с'ар фї днпротївїт ачетеї мїшкѣрї днаноїтоаре. А фост атѣнчї, прекѣп дн зїделе поастре, о лѣптѣ грозавѣ днтрѣ партїзанїи пегѣрїлор шї прїетїнїї лѣтїнеї; трекѣтѣл шї вїїторѣл се днтѣлнїрѣ пентрѣ а се ватжокорї. Дїп днѣлїдїмеа зїдѣрїлор Днверсїтѣдїї, днтѣнекѣторїї пѣвлїкаѣ формалнїк апатетѣрї; протївнїчїї лор, ле респондеаѣ прїп шїїпцѣ шї прїп кѣдетаре. Адерїле лѣзрї дн рѣс але лѣї Блрїх Хѣттен* шї адѣка днвѣцътѣрѣ а лѣї Рехлїн² днчепѣсерѣ аѣзш вїрзїнда, кѣнд дн мїжлокѣл стрїгѣрїлор скоалеї, ал скрїсорїлор папїї шї ал трѣспетелор теолодїче, се івї *Luther* каре кѣтїпѣ лѣтмеа, шї *Ignace de Loyola* каре вої съ се дналде престе дѣпсѣл. Атѣнчї тотѣл се скїтѣвѣ: лѣтмеа вѣгѣ de сеамѣ кѣ денаноїа днтревѣрїї деспре лїмба греакѣ шї чеа латїнѣ есте о алтѣ днтреваре de

¹ Поет комїк латїн.

* Скрїпера лѣї *Ulrich de Hutten*, есте днтїтѣлатѣ *Litterae obscurorum Virorum*, (скрїсорї а зпор оаменї днтѣнекадї); ачестѣ карте есте зп аместек де лѣзрї дн рѣс шї де патжокѣрї днпознѣтоаре днпротїва сколастїчеї, дн фелѣл *Provincialislor* (Provinciales) лѣї Паскал: нїчї одатѣ перозїа, фїдѣрнїчїа, вїкленїа шї пѣвѣцътѣра п'аѣ авѣт вр'зп протївнїк маї прїмесдїос де кѣт *Hutten*: ел, пентрѣ а дові пе врѣятамшї кѣвалтѣлѣї, нѣ фаче алт де кѣт імітеаѣ стїлѣл лор шї ворѣжде ка дѣлншї. Картеа лѣї, астѣзї кам рарѣ, фѣкѣ о революцїе, шї днчепѣ десровїреа днделенерїї.

² *Reuchlin*. Фїлософ Церман.

спре фінда отхлѣ шѣ деспре днаптарѣа лѣ; ера дпсфршѣт зп рѣсвоѣ крѣнт дптре чѣвѣлсацѣа веке че ера анроане де моржнт шѣ каре се лѣпта а'шѣ депърта чеасл морнѣѣ, шѣ дптре о чѣвѣлсацѣе пѣоѣ каре се ѣвеа ла орѣзонл еѣ. Рефорта шѣ Іе-свѣгѣстлѣа сфршѣрѣ чеарта прѣп рѣсвоае сѣнцѣроа-се, шѣ се дпжѣтплѣ кѣ, дп фаца ачестор доѣ пѣ-терѣ марѣ, шѣ пентрѣ ка сѣ зѣк аша, сѣнт ловѣтѣ-рѣле лор, веакл де мѣжлок се дѣржѣт.

Ачеастѣ револѣцѣе еврѣпанѣ не дѣсе ѣаршѣ ла дпвѣдѣтѣрѣле класѣче. Пе времеа ачѣеа, аста ера зп пас кѣтре дрѣнтлѣ кѣвѣнт; лѣмѣа греакѣ шѣ чеа романѣ зрѣаѣ алор дпнѣрѣдѣре прѣсте лѣте чѣвѣлсѣнд'о шѣ кѣ кѣт лѣмѣа нацѣоналѣ се дпвогѣ-дѣа, кѣ атѣт сѣфлетеле се дескѣдеаѣ ла сѣмпѣмѣн-теле шѣ кѣпетѣрѣле чеде повѣле. Доѣаѣ кѣ стѣдѣл ачестор лѣмѣѣ, саѣ маѣ вѣне, ал марѣлор скрѣиторѣ Грѣчѣ шѣ Романѣ, дпчѣнеа а вѣрѣѣ варѣарѣа поастрѣ, есте кѣ, дп мѣжлоклѣ полсѣрѣвѣрѣлор шѣ ал гѣстѣлѣѣ рѣѣ ал веаклѣѣ, ел не да не *Hôpital*¹, *de Thou*², *de Harlay*³ шѣ *Molé*⁴; ачестѣ вѣрѣацѣ чѣоплѣдѣ дѣнѣ патронлѣ антѣк, шѣ ал кѣрѣра тѣп се гѣсѣѣе пѣтаѣ дп ѣсторѣа Атенеѣ шѣ а Ромѣѣ. Дѣнѣ ачѣастѣ ро-дѣре моралѣ зрѣа а венѣ о родѣре лѣтерарѣ; дѣнѣ елевѣѣ лѣѣ Арѣстѣд шѣ аѣ лѣѣ Катон, елевѣѣ лѣѣ Омер шѣ аѣ лѣѣ Софоклѣ⁵. Ачѣаста фѣ ка о дпсѣфларѣ а поесѣѣ шѣ а елокѣвѣнѣѣ! Арѣзрѣле лѣмѣелор антѣче да родѣрѣле лѣѣ дп лѣмѣеле модерне, шѣ мѣ-пѣтеле лѣтераре але веаклѣлѣ лѣѣ Лѣдовѣк XIV аѣ фост чел дѣн зрѣтѣ термѣн, саѣ пѣнѣтлѣ чел маѣ

1. Маѣѣст. стрѣл. Фран.

2. Маѣѣст. шѣ ѣстор. чѣлевѣрѣ. Фран.

3. Дпжѣлѣ прѣсѣдѣнт ал парламентѣлѣ дѣн Парѣс.

4. Пѣстрѣторѣл пѣчѣдѣлор кѣрѣдѣ Францѣѣ.

5. Поет вѣстѣт траѣѣк, Грѣк.

лпатал институтіиilor сколастиче але лѣи *Charlemagne*.

Асоел зримъ мінікареа моралъ превъзхтъ de marele legislator: prevederile sale crează foarte puțin, ele nici deкъм н'аѣ fost дншелате; dar аѣ тревъит алте веакърї пентрѣ а ле днплині. Астъзі днвѣцарса сколастикъ, аша прекъм ценїл съѣ а днкїпкїт'о, нѣ respunde ла нїчї зна дїл тревъиндї: астъзі лѣмина нѣ маї стрълъчеше дн ача днвѣцаре. Тот чо лїнва греакъ шї латїнъ аѣ авѣт а не днвѣца, неаѣ днвѣцат. Акъм еле сѣнт о котоарѣ дѣшартъ: сѣнт *Charlemagne*; тоатъ лѣтеа ле череа цївїлізація; dar ла чеасѣл ачеста, тотъл се търїпнеше нхтаѣ дн нїщо чорчетърї фїлософиче саѣ лїтераре. Лїмвеле ачестеа ажнпжнд авѣм а фї обжетъл специал ал ствдіиilor вѣрватълѣи лїтерат, шї ал вѣрватълѣи de cabinet, de шї есте адевѣрат къ еле днprodesк ценїл ачестора, dar нѣ маї пот слѣжї шї пентрѣ днproдїреа едъкаціеї поастре націонале. Едъкація, пентрѣ ка съ фїе фолосїтоаре, тревъе съ се днпвѣртъшаскъ de спорїреле оменїреї.

Сѣнт Лѣдовїк XV, тревъинца de аїпрефаче ствдіиле се фѣккї сїмїтїл. Ън вѣрват енерджї, *D. de La Chalotais*¹, деклара днпїнтеа парламентълѣи днтретъ къ днвѣцътѣра колеціиilor есте маї жос декът веакъл. Тот дн тїмнъл ачела, рекламациїле лѣи *Rousseau* клѣтинаѣ Европа. Че се днпжнїлъ? *Emile* фѣ арс de кѣтре тѣна гѣдеї ла зна темнїлѣи дрептѣдїї, шї *D. de La Chalotais*; днповѣрат къ фѣаре, фѣ аржнкат дн темнїдъ; адевѣрѣл днсѣретѣнеа слѣвод шї павѣтеа d'аснпра Франціеї.

1. Манїст. Фр.

¹ Дн такурїрїлє лѣи ла парламентъл Бретанїеї дн 7 Декемв. 1761 шї 24 Маї 1762, каре фѣрѣ арматѣ, дн 1763 de скїреа лѣи днпїтїлатѣ *Essai sur l'Education nationale*, (Черкаре абснра Едъкаціеї націонале) звраїтї скїрїс фѣарте вїне шї кѣ енерджїе.

Атѣнчї дичепъ лѣкренеа опїніея пѣвлїче: чеї маї тѣлцї зїчеаѣ къ шїица колецїиѣлор ера о шїицѣ тоартъ, вѣлѣ чел тѣлт пентрѣ а фаче нїще кѣлѣгѣрї, лѣкрѣ асеменеа шорт дн лѣтеа зїवलїсатъ; къ те теле, амплїфикацїиѣ, просодїиѣ, версѣриѣ грече шї латїне, шї тоате челе-л-алте нїмїкѣрї педангестї, нѣ даѣ нїчї старе, нїчї вїртѣте, нїчї консїдерацїе; къ исторїа Ромей ера фрѣшоасѣ фѣрѣ 'ndoeалъ, дар къ а патріея авеа шї еа а са фрѣмѣседе шї а са фолосїицѣ; къ нѣ ера нїчї декѣм дестѣл де а шї че се зрѣта ла Бавїлон сѣпт днпѣрѣдїреа Семїрамїсея дага нѣ ва шї че се зрѣта дн Францїа сѣпт днпѣрѣдїреа Бѣрвопїлор; къ стѣдїиѣ овїчеѣрїлор, але пѣравѣрїлор, але шїицелор шї але лѣцїлор патріея поастре ераѣ чел пѣдїп тот атѣта де днवलнѣгѣтѣаре пентрѣ дѣх, кѣт шї фраселе армонїоасе але лѣї *Quintilien*¹ шї але лѣї Чїчерон; къ ера време дн-сѣжрїшїт де а днвѣца дн скоале лѣкрѣриѣ де каре днтр'о зї аном а не днделетнїчї дн лѣте, шї къ адеврѣта одѣкнцїо есте де а фаче пѣрвацїї іар нѣ де а сѣфла, де а поспїи нїще педанцї. Еака че се зїчеа атѣнчї шї че се репетеазѣ астѣзї; пентрѣ къ дн мїжлокѣ дѣрѣштѣрїлор трекѣтѣлї; нѣмаї сїпѣзр арѣвѣриѣ че тѣжна воїнїкѣ а лѣї *Charlemagne* дн-фїпсе дн пѣмѣнт а маї ретас дн нїчїоаре. Ка чел дїп зрѣтѣ мартор ал веакѣлї де мїжлок, ел прївеще копїлѣрїа веселѣ адѣжндѣсе днпрецїзрѣл лѣї; дар фрѣштеа лѣї зскатѣ днїнде престе дѣпса нѣмаї нїще ратѣрї фѣрѣ зтѣврѣ шї нїще влѣстаре фѣрѣ род.

Шї дн адеврѣ, че сѣ зїчет деспре о днвѣцѣтѣрѣ каре нѣ поартѣ дн сїне нїмїк дїп тревзїнде ле реакѣлї? Кѣт дн воїѣ сѣжнї патріеа даѣтѣ нѣ

1. Рїтор латїн.

Живецї тот д'азна ка не зн сколар шї ничї одать ка не зн четлїдан? Че! ничї декъм деприндере де ворбъ жнтр'зи гзнерн знде ворба жнпъръцеще; Ничї декъм кжнотїнїць де адевър жнтр'о леїсладїе каре ласъ минчїсна словодъ; Ничї декъм стъдїѣ де їнстїтїцїї жнтр'зи стат знде їнстїтїцїїле конспїндеск дрептърї шї жнсарчїнъ кж даторїї! Шї дака дела лжкрърїле че нж жнвездї еѣ трек ла лжкрърї че жнпнотї, аної де че треавъ маї есте ачеа реторїкъ каре механїчеазъ стїлжл, шї ачеа лоїкїкъ каре механїченжъ кжретареа? Че елокзїнїць а ешїт вре о дать дїн аджнчїмеа дешертжлї тропелор¹ лжї *Dumarsais*², шї че адевър дїн аргжментїїле софїстїче але скоалей? жн лок де а жнвїемшжга зн сѣфлет, фачї о махїнъ; аргжнїї жн тржнса о пропоеїцїе, еа се деспарте жн треї терменї, шї есе зн сілоїст. Еака кацжл д'оперь ал артеї де а жздека, ел фаче де о потрївъ а трїжмфа, шї пентржл шї жн протївжл; ел дъ дрептате ла амжндої протївнїчїї. Ш'аної де ачесте лжкрърї амжндоаре ледї прїнчїпеле теле, кредїнцеле теле, морала теа, конвїнцереа теа; прїнчїпеле, кредїнцеле, морала шї конвїнцереа лжтеї чївїлїсате!

А жнвѣда фъръ а жнсѣфла есте а жнстернї. Нж'м чере нїлде, пентрж кж'дї воїѣ жнфъдїша веакжл жнтрег. Прїведде нжмаї ачеа жнпїме сгомотоасъ че не фїекаре ан варсъ колецїїле поастре ка нїще торенте; еа жнтръ жн лжте фъръ жнкїнзїрї фржмоасе, шї ка десамжнїть де лжте, петжлцжмїть де джнса маї 'наїнте де а о кжнотїще, овосїть, слъвїть, тжмнїть, маї 'наїнте де а фї фькжт жнтрєвжнцаре жнтржнса; нїще копїї, нїще невжрстнїчї,

1. Term de ritorikъ, фїгжрж, жнтрєвжнцареа знеї еспресїї кж жнцелес фїгжрат.

2. Gramatik шї фїлософ француз.

лінциї де грацііле невіновъдіеї шї де дръгълъшііле
 фръмоасеї вярсте; еака генерациа поастръ! Шапої
 кятъ днвїершънарє пентръ пелецівіре! Катъ пьтере
 пентръ а жьдека ръѣ! Ачеастъ жьніте, ворьещє, дар
 ворва еї днтїпърещє спаїта; еа скріє, дар пацінііє
 еї снїцєроасє днтїпъреск дєсгъстъл: поєсієа еї, естє
 преа-кървієа шї оторъа! Поєсіє къ тотъа матеріалъ,
 поєсіє де декорациє шї де днгрозьвіре, фъръ по-
 веде пентръ віадъ, фъръ моралъ пентръ соцієтатє.
 Прєгътїдєнєа, дн скрієріє еї, дъпъ днмїшкърї-
 лє інімії віп свърколїтърїє жєртєлор єзпїтєє кръ-
 зїмєлор касєлор шї фаптелє хїпгєрълї. Нар зїчє
 оарє чїнєва къ сїмїїмінтєлє патъралє с'аѣ стїнє де
 прє фада пъмънтълї; къ пътаї снїт нїчї сїмїї-
 чїзнї дълчї, нїчї аплєкърї повїлє, нїчї драгостє де
 віртътє? Ах! непорочїтє мїтє! чє ацї фъвът де
 конїї вострї? чє ворьє ацї ростїт пє мєагъвлє лор?
 де карє славъ ацї дндєлєгнїчїт франєдієлє лор дн-
 кїпърї? шї жїдє єстє Дъшнєзєлє кървіа 'ї ацї дн-
 вьдат сь сє роуцє?

Астфєл єстє днсь старєа поастръ моралъ, шїїн-
 ціфікъ шї літерарь.

Снїт рапортъа днтѣїѣ, нїмік пъ авєт а пъ-
 дъждї де да сдоалє. Днвьцарєа моралєї дн скоа-
 лъ продъчє пътаї жрѣтъл, шї пъ прїп дръгъл а-
 чєстє пътєт дъвжндї віртътєа. Віртътєа трєвжє
 пъсъ дн първзърї ка зп овїчєїѣ, маї пайнтє де а о
 пънє дн мїптє, дн дндєлєцєрє ка о жьдєкатъ. Сь
 пъ къгътм пентръ днса алт профєсор де кат дра-
 гостєа матєрпъ. Сь лъсътм сьфлєтъл постръ а сє
 дєсволта снїт інфлїнцїа ачєстєї днтїпърїрї днкн-
 тьтоарє; маї тързїѣ, кннд, волдїтъ шї снпъратъ
 де трєвжїнцїа де а фї днвьдатъ, сє ва аръпка дн
 кнмпїлє пєтърїїрєї, тотъа атъчї 'ї сє ва фачє

„Анцелес; петруа къ адевърѣриле челе маї дналте се дескопоре пѣтаї ла лѣмина адевърѣрилор патѣрале ши релігіоасе.

Идѣкація анцелесерії стѣ дн пѣтѣрѣа идеилор кѣдѣитате.

Идѣкація мораль, дн ресѣлатѣл днтіпѣрїлор прїїміте. Дечї:

Аш вої съ статорїческ треї трепте де дн-вѣдѣтѣрѣ:

Днвѣдѣтѣрѣа днчепѣтоаре дн тоатѣ деара;

Днвѣдѣтѣрѣа тіжлоче дн тоате орашеле;

Днвѣдѣтѣрѣа класїк ши дїїпдїфік, дн тоате резїденцеле днвѣтѣрилор, ши дн тоате орашеле де кѣте треї тії локїторѣ, префѣкѣнд'о дѣпѣ тревѣ-інде ле фїекѣрїа локалітѣдї.

Днвѣдѣтѣрѣа фїїнд астфел днпѣрїдїтѣ, се ско-воарѣ дела богат ла сърак: еа дѣ ла тодї оаре каре идеї овѣщїї; еа фаче днкъ ши маї тѣлѣт, дѣче анцелесереа ши ла деарѣ; ловѣше сълѣтїчіа ачестеї тѣлїтїї каре шаде де доѣ-спрезече веакѣрї днкъжватѣ кѣтре пѣтѣлѣт, чержндѣї вїнѣл каре не весселече, пѣїнеа каре не хрѣнече, днѣрѣкътїп-теа ноастрѣ, лѣкѣл пострѣ ши богѣдїле ноастре фѣрѣ ка пої съ фї гѣндїт вр'одатѣ а о фаче съ се лѣкѣре ши еа де чеа маї тікѣ вїне-фачере а чївї-лісаціей*.

Вот ворвї аїѣреа деспре днвѣдѣтѣрѣа днчепѣ-тоаре каре дѣпѣ а ноастрѣ idee, ла деарѣ пѣтаї прїп фетей съ поате фаче овѣеаскѣ. Маї вѣртос фетеле ар тревѣї съ се днведе дн сате, спре а ле пѣтеа пѣне дн старе де а днвѣца ши еле одатѣ не

копії лор. Длвѣдѣнд фетеле, дін фіекаре касѣ фачем о скоалѣ. Дар дін непорочіре лецісаторії пострі нѣ цїѣ ачеаста, пї чеї карії аѣ азїт вор-вїнд десіре ачеаста, нѣ се пар а се днгрїжі тѣ кар кѣт де пѣдїн. Авїа есте о ворѣв десіре фете дн челе треїзечї лецісірі але длвѣдѣтѣрїї днчепѣ-тоаре каре, де чїнчї-зечї де апї днкоаче, аѣ ешїт дін фаврїчїле поастре лецісатїве!

Ачеастѣ зїтаре есте кѣ атѣт маї тѣлт вред-нїкѣ де тѣпгзїт кѣ кѣт чївїлісація церїнїмеї сїмн-зѣрѣ маї тѣлт де длвѣдѣтѣра фегелор, де кѣт де длвѣдѣтѣра вѣдїлор. Дн-стареа дн каре се а-флѣ пѣравзрїле поастре, церанїї сѣлт зн фел де довітоаче сѣвлатїче, каре трактеазѣ пе фемеїле лор ка пе пїще довітоаче де тѣнкѣ. Леар тракта-еї оаре асфел дака еле ар авеа асѣпра лор аванта-цїєл знеї пѣдїне длвѣдѣтѣрї? Шї фемеїле ар прїї-тї еле оаре днжосїреа дн каре се афлѣ дака еле ар авеа чела маї тѣлт лѣтїнѣ? Чол маї вѣн тїжлок де а днвлмнї сѣлвѣтїчїкнса знхї сскс есте де а фаче делїкат пе чель-л-алт; дѣпѣ каре апої, поате чїнева лѣса сѣ лѣкрезе жѣпечеа шї драго-стеа; ачестеа вор десѣвѣршї тїнѣнеа.

Сѣ тречет акѣт ла челе-л-алте трепте де дл-вѣдѣтѣрѣ.

Длвѣдѣтѣра тїжлоче, се адресеазѣ кѣтре трѣ-пѣл соціетѣдїї, кѣтре тоате класеле каре вор сѣ факѣ дін копїї лор алт чева декѣт медїчі, авокадїї, ар-тїстї саѣ професорї: еа пѣне дн локѣл стѣдїлор гре-че шї латїне, стѣдїїле оаре-кѣрора лїмбї вїї шї але оаре-кѣрора стѣдїїпатѣрале; дн локѣл рїторїчеї, кѣр-сѣрї де лїтератѣрѣ; дн локѣл лоцїчїї, кѣрсѣрї де фїло-

1. Везї ла картеа Шї капѣл XXII, днтігѣлат *Despre cїvїлісація герї-нїлор прїн фетел*.

софіе моралѣ, дѣло е исторіеі Греціеі ші а Ромеі, исторіа универсалѣ ші исторіа патріеі; [днесѣршіт стѣділе інстѣтуціонор поастрѣ, тот че поате фаче зѣ четѣдесап нѣн, тот че поате лѣтѣна індѣстріа, десѣвѣршіт аргікулѣтура, лѣдѣ дѣхѣл ші дѣвѣлѣнѣга дѣцелѣсерѣа.

Ачеастѣ дѣвѣдѣтѣрѣ трѣвѣе сѣ се модіфічезе дѣ неѣтрѣніт, дѣзѣ трѣвѣінѣцеле інтелектѣвале ші матеріале але фіекѣрѣі цѣнѣт, ші дѣзѣ фелѣл рѣладѣіонор че на фі авѣнд кѣ поаареле вѣчѣне: аша, ла аміагѣзі а Франціеі трѣвѣе а дѣвѣдѣа літѣва італіанѣ ші літѣва еспаніолѣ; ла порд, літѣва цѣрманѣ ші ла портѣріле шѣрїі, літѣва енглезѣ.

Рѣгѣла на фі ачеаста: фіекѣрѣзіа сѣ се дѣа кѣ поцінѣцеле неанѣратѣ неѣтрѣ каріѣра че ва дѣтѣрѣніша. Да, оаре ар пѣтеа креде чѣнева, кѣ дѣ ачеастѣ пѣвѣре дѣаінте атѣт де сімплѣ есте о провѣлетѣ де деслѣгат?

Дѣвѣдѣтѣрѣа міжлѣчіе конпрінде о парте дѣн паціе, тоатѣ партеа де міжлок, ачеаа карѣ се зрѣкѣ ла кѣлѣа соціѣтѣдѣі прѣн вогѣдіа ісворѣтѣ дѣн індѣстріе, ачеаа карѣ есе дѣн чѣле маї дѣ жос трѣнте але попорѣлѣі прѣн десволѣтрѣле дѣла сіне але дѣцелѣсерїі.

Трѣанѣта а трѣіа конпрінде колецііле не карѣ ар трѣнзі а ле трансформѣа дѣн скоале чѣнтрале, сѣлѣ дѣн скоале словѣде прѣкѣт *le Collège de France* ла Паріс: дѣвѣдѣтѣрѣа дѣн ачѣстеа трѣвѣе сѣ фіе енциклопедікѣ, неѣтрѣ а дѣнѣдѣніша фіекѣрѣзіа дѣх пѣнѣкѣл сімпатік ѣтѣре карѣ ел аре анлекаре. Тоате шѣінѣцеле сѣлѣт дѣнпрѣзнате: аша, неѣтрѣ а ле кѣ поаще, сѣлѣвѣчѣнѣа поастрѣ ле деспарте; неѣтрѣ а ле дѣцелѣде, дѣнїл ле адѣлѣ. Дѣн адевѣлѣ; есте пѣнѣаї о сінгѣрѣ шѣінѣдѣ: лѣоареа-амінте а лѣціонор

патърѣ; кѣмпѣл лор есте зпѣверсѣл, ѣар пѣктыл лор де дитрѣнѣре, жѣдеката оменѣаскъ.

Крез къ орѣ чѣне поате дѣцелѣде че фел де мѣшкаре дѣвѣцѣтѣра енциклопедѣкъ ар да кѣцѣтѣлѣѣ, шѣ де кѣте фелѣрѣ нѣоѣ ар дѣвогѣдѣ лѣтератѣра. Де тѣлѣтѣ времѣ ачеастѣ дѣвѣцѣтѣрѣ енциклопедѣкъ се афѣл дѣ нѣравѣрѣ, дѣр вом фѣ сѣлѣдѣ а о ѣнтродѣче шѣ дѣ колецѣѣ: ѣдеѣле се кок ка шѣ поатѣле.

Дѣр ачеастѣ дѣвѣцѣтѣрѣ зпѣверсѣлѣ нѣ трѣвѣе а фѣ дѣдрѣптѣтѣ нѣтѣмѣ кѣгре десвольтѣреѣ ценѣлѣѣ, чѣ шѣ кѣгре дѣделѣтнѣчѣрѣле де рѣнд шѣ зѣлѣче але тѣтѣлор шѣѣнцѣлор трѣвѣѣнѣоасѣ оменѣрѣѣ.

Жѣнѣѣ нѣострѣ дѣвацѣ астѣзѣ медѣчѣна нѣтѣмѣ пѣнтрѣ а се фѣче медѣк, шѣ дрѣнтѣл нѣтѣмѣ пѣнтрѣ а се фѣче авокѣт.

Еѣ аш вѣре дѣн прѣтѣвѣ ка, фѣрѣ а фѣ медѣк, тот ѣтѣл сѣ фѣе дѣстоѣнѣк де а кѣноѣде сѣнѣгомеѣде воалѣлор нѣоастѣрѣ чѣлор мѣѣ ѣнѣчѣзѣтѣе, шѣ де а адѣзѣче дѣнѣрѣтѣна лор дѣтѣмѣло ѣнѣтѣопрѣ: лѣжѣрѣ кѣ атѣжт мѣѣ леснѣе, кѣ кѣжт ачѣсте нѣоале, прѣе пѣдѣѣне ла нѣжѣтѣр, сѣжт сѣнѣгѣрѣле воале не карѣ шѣдѣчѣѣ ле шѣѣ тѣтѣдѣѣ.

Шѣ ѣарѣшѣ, ка, фѣрѣ а фѣ авокѣт, тот ѣтѣл сѣ поатѣ дѣцелѣде леѣѣле чѣвѣле шѣ полѣтѣче пѣнтрѣ ка сѣ поатѣ а шѣ прѣвѣгеѣ трѣвѣрѣле, а се фѣрѣ де прѣдѣсѣрѣ, а сѣкѣпа де вѣкленѣѣле шѣканѣѣ, шѣ сѣ шѣе а дѣдрѣпта зѣтѣрѣле зѣлѣ нѣогѣр, шѣрѣгѣлѣкѣрѣле зѣлѣ прѣкѣзѣрор, шѣ пѣжѣтѣ кѣар актѣрѣле адѣнѣстрѣцѣѣѣ.

Трѣѣ сѣфѣртѣрѣ дѣн дѣкѣрѣкѣтѣрѣле шѣ атѣрѣчѣѣнѣле вѣѣдѣѣ нѣоастѣрѣ ѣсѣворѣск дѣн нѣѣцѣѣнѣдѣа ачѣстѣр лѣжѣрѣрѣ, шѣ адѣсѣе-орѣ дѣн ачѣеастѣ нѣѣцѣѣнѣдѣ се прѣчѣнѣжѣше шѣ дерѣцѣнѣрѣеѣ нѣоастѣрѣ.

Аш воѣ дѣнсѣфѣрѣшѣтѣ ка не фѣѣкарѣ сѣнѣтѣтѣжѣнѣ елѣвѣѣ дѣн тоате сѣоалѣле сѣ фѣе ѣнтрѣдѣшѣѣ дѣ нѣ-

сезрї, дн ателісъррї, дн фазрїчї, дн есплоатаціле челе тарї de адрїкълтъръ шї de іndустріе, спре а се пѣтеа пѣтрѣде нї маї віне de шїпнделе дїа каре кзноск нѣтаї теорїле, прїп ведереа днтревзїндърїлор лор челор маї кзрїоасе шї челор маї тревзїнчоасе. Десзолтѣнд ценїзл а вре о кждїва, атѣнчї ачесте кзноцівнї обшденї вор фї фолосїтоаре пентрѣ тодї.

Тоате ачесте скоале съ фїе пзвлїче; копїї ар терце дн тоате зїмеле съ прїїтеаскѣ днвѣцѣтѣра, шї аша, прїїтїнд нѣтаї сколарї естернї, дндатъ с'ар кзрїа грозава стрїкѣчїне а колецілор.

Скопзл челор треї тренте де днвѣцѣтѣрѣ есте де а днлеснї стареа фїекърїа, іар нѣ де а днсѣла фїекърїа рѣвна де а ешї дїн стареа са.

Днвѣцѣтѣра колецілор, датъ ла тодї фъръ осе віре, терце ла скопзл дїн протївѣ. Ресзлтатѣл еї есте де а дешента дешертѣчїнеа дзхзрїлор нїчї: ел стзлце не копїл дела прѣвѣліеа пѣрїптелзї съ пентрѣ а фаче дїн ел зп жърналіст медїокрѣ зп декламатор медїокрѣ, зп грївнпалїст медїокрѣ. Пе дърѣмѣтѣрїле повлещеї чеї векї, каре чел нзїпї авеа тѣрїпс, ел статорнїчеще чеа маї реа дїнтрѣ арістокрації, чеа маї тѣрпїнїтѣ шї чеа маї сѣрѣкѣчїоасѣ, арістокраціеа орѣшїенеаскѣ (*bourgeoise*); шї де ачеста пої не вѣзрѣм астѣзї; днтреав'о днсѣ че а фѣкѣт? Ва зїче поате чїнева кѣ ачесте треї тренте де днвѣцѣтѣрѣ стрїкѣ знїмеа знвї стат, шї кѣ ва фаче треї нації дїнтр'о націе.

Да, аша ар фї, кжнд нїчї о ідее обшдеаскѣ, кжнд нїчї о легѣтѣрѣ де ачелеашї прїнчїпе нѣ лѣ ар знї.

Аша дар, токмаї аколеа есте пзпктѣл днтревзїрїї: съ ведѣм авѣм дакѣ ачестѣ легѣтѣрѣ де аче-

„zeș și de atrivățiiile lui; dacă dătr'jucșăl' ar fi
 „кзноскът ит'римеа сѡлетвлѣи лор, петъріреа lui,
 „și сѡжршгѣл петрѣ каре ел есте креат¹, și дн-
 „тресѣндареа че тревѣе сѣ факѣ кѣ факѣлтѣи-
 „ле lui.”

Дн 1683 пѣрштеле Ламі пѣвлѣка доринѣа а чеа-
 ста și дн 1840, днсетнез дата, доринѣа дѣкѣ нѣ
 есте днмиліиѣ.

Петрѣ а днроді сістема поастрѣ, петрѣ а
 днмѣлді възеле ресѣлтатѣрѣ че тревѣе а ашепта
 дела дѣнса, се ва ашеза дн ѡіекаре колеціѣ зп нѣ-
 тѣр оарекаре де черчетѣторѣ днсѣрѣианѣ де а візіта-
 дн тоѣи аніі скоалеле днѣѣіере și тіжлѡчіере. Ско-
 пѣл ачестѣи ашезѣмѣнт ва ѡі маї тѣлт петрѣ а
 дескопері днделеперіле сѣѣ дѣхѣрїле сѣперїоаре, спре
 а ле скоате дн глаотѣ, дѣкѣт петрѣ а адевері спо-
 рѣрїле лор. Ачесті черчетѣторѣ вор фаче днтревѣрї
 елевїлор, вор кѣпоаще дестоїнічіїле де тоате пеа-
 шѣрїле, ачеле аплекѣрї спѣціале каре фак не артїсті
 și не днвѣндаѣи, ачеле днклїнѣрї пѣвїрѣїте каре
 сѣнт ка інстївѣѣл зпор ѣрсіте тарї; ірїп кїпѣл
 ачеста ле ар ашѣка токмаї нѣскѣнд;^o și ачест таре
 сечерїнїѣ фѣкѣт дн скоалеле челе тічі ар терѣе
 неконтенїт сѣ днвогѣдѣзскѣ скоалеле сѣперїоа-
 ре. Астѡел се ва да дѣнїї которїле інтелектѣале
 каре, дела днчепѣѣл веакѣрїлор, Проведїнда не дѣ
 кѣ днвїлшѣгаре, дар задарнїк петрѣ лѣме și фѣ-
 рѣ чїнсте петрѣ оменїре.

Тоатѣ леѣеа де днвѣндѣгѣрѣ прїмарѣ și ажѣтѣ-
 тоаре каре нѣ ва прїїмі ачест ашезѣмѣнт, нѣ ва ажѣп-
 де ла скѡп. Скопѣл нѣ есте нѣмаї де а днвѣнда тѣлді
 ідеа а чїті; чї есте, ка дн трѣїзѣчї și трѣї мїліоане

1. Фѣкѣт, zidit.

^o *Entretiens sur les sciences, du P. LAMI, p. 292.*

сфлете каре алкътвеск попзлація Французъ, а пѣ лъ-са а се perde нічї зп талант, а фаче съ се івеаскъ тоате сѣперіорїтѣділе, а ле пѣне не фіекаре ма локъл лор дндѣле градъ де днвдѣтѣрѣ че лі се кѣвіне.

Атзнічї поетъл рѣтъчїтор днтр'зп цїптірім дела цеарѣ пѣ ва маї зїче :

„Поате дн ачест лок сїнгратек : заче о інімъ одатъ
„днсфлелїтѣ де черескъл фок : коло поате сѣнт днпро-
„пате нїде маїні вреднїче де а цїнеа счентрѣл саъ де а
„дещента армонїіле сѣвлїме але Ліреї.

„Дар щїнда нічї одатъ пѣ десфѣшѣрѣ днпїнтеа лор
„шарїле еї паїне днвогѣдїте кѣ дѣкрѣріле веакѣрілор :
„речеа тїкъллоше мѣстра повїлеле лор транспортѣрі, шї
„днгеца дн сфлетѣл лор днсфлѣріле пенїлѣї.

„Че де петре скѣтпе шї кѣ о стрѣлзчїре дїн челе маї
„кѣрате сгѣл пердѣте дн адмїчїїле оуѣпнлѣї ! Че де флорї
„Фрѣмоасе се дескїд, се колорѣазѣ, шї даъ нїроскъл лор
„внїтѣлѣї нѣстїої !

„Ічї одїзнеце поате вр'зп Хампден* кѣмпенеск, каре,
„кѣ о інімъ вітеазѣ, се днпротївеа нїкълї тіран ал мо-
„щенїреї сале ; коло заче некѣпоскѣт дн шоршїнт вр'зп
„Мїлтон шѣт шї фѣрѣ слѣвї !“

Ачеастѣ ідее де а днвѣца шї де а днповїла по-поръл есте а времїлор модерне ; еа дескїде зрїте-ле челе ншої але гловз'зї. Леїслаторїї чеї веїї п'аъ днцелесо. Леїслаторїї веакълї де мїжлок п'ар фї възѣт днтр'жнса декѣт о пелецївіре , еї карїї днї днкїпзеаъ щїнда нѣмаї дн Бісерїкѣ. Дїн ачеаста се доведеце кѣ нічї зп попор нѣпѣ астѣзї

* Бѣрнат де сѣат Енглез.

Elegy written in a country church-yard, par THOMAS GRAY.

n'a produs tot ce el ar fi putut produce, nu zic din virtute, din lucifericitate, ci numai din luciferitate: aceasta este o priveliște sveltă de care pământul era lipsit și ne care noi o pregătim reacționor viitoare.

Ar fi o porocire dacă poartare, astăzi rețepate, s'ar dinuța a smpune luciferitate la morală! Aci este pământul cel mai palat de desvârșire la care omul poate ajunge; dar pentru a ajunge acolo ce greșește? și singur principiu Evanghelic. Tot ce ne mișcă din ce este frumos, tot ce ne dăruiește din virtute, tot ce este bun, tot ce este eroic, so tărâșnește din aceasta vorbă Dămnezească: Izvedește pre Dămnezeș și pre oameni. Dămnezeș a păs morală din amor, pentru că ea s'poate fi luciferitate și de cei mai s'racii că dăruiește: luciferitate va fi mai mult ca mai puțin desvoltată; dar s'făcută va fi mare. Doctrină sveltă, care căută ne zăpăciti ei ne cea dăruiește și ne cea din zăpăciti treaptă! și eacă, că aceasta gloată fără mișcare, acele s'zăpăciti stăpene, se dăruiește până la luciferitate lăși Socrat prin milostivirea lui de dragoste a lăși Iisus Xristos. Așa dar religia este care trezește cu dămnezeș poartare: ele vor fi dreptă dăruiește lăși Dămnezeș dacă vor izvi ne oameni, și pătărnice dăruiește oameni dacă vor izvi pre Dămnezeș.

Aici solia feteilor se descompere. Ele, fiind puse la toate poartare și din toate clasele afară din leșile politice, și fiind kvrate de patimile noastre cele rele, numai ele singure, din singura societății, aș rețas din leșile pătrăși. Nimic nu poate adăruiește vătămăre caracterală lor de fete: grăja intereselor nici odată n'a vătămăre, n'a din-

негрѣт кѣцетареа лор; еле пѣ сѣнт пічі ресвоіпічі, пічі маістраді, пічі леіслаторі; еле сѣнт соціі пі тѣме, еле сѣнт чеа че Креаторѣа а воіт сѣ фіе. Еле сѣнт о жѣтѣтате дитреагъ дін неамѣа оменеск скѣпатъ прін днсащї слѣвїчїнеа са де стрїкѣчїніле пѣтерілор поастре пі де славеде поастре. Ох! сѣ днчетеѣе дар де а ле маї пѣреа рѣѣ кѣ п'аѣ авѣт пі еле парте дн ачесте патїмї фатале! Сѣ не ласе пѣо трївѣна, леісладіа, ошїріле, ресвоїл: дака пі еле с'ар днпѣртѣші де фѣрїіле поастре, апої чїне аїчі не пѣтѣат леар пѣтеа днѣвлчі? Еака інфлїнѣа лор, еака днпѣрѣдіа лор. Прекѣт еле поартъ дн сїнѣа лор пацііле вїігоарѣ, асеменеа еле поартъ дн сѣфлетѣа лор пі зрїтеле ачестор пації. Факъ пѣмаї еле а се азї песте тот пѣтѣитѣа ачелеашї ворѣе де оменїре пі де словозенїе; факъ пѣмаї сѣ паскѣ зп сїнсѣр сїндїмѣнт де драгосте де Дѣмнеѣеѣ пі де оаменї, пі зрїтеле лор вор фї днплїніте. Пентрѣ а роуї лѣноа треуѣе ошїрї; дар пентрѣ а о чївіліса пі а о тѣмнѣві, треуѣе пѣмаї зп сїндїмѣнт морал.

С ф ѣ р ш і т ѣ л К ѣ р ц і і д н т ж і е .

Handwritten text, possibly a signature or a short note, located in the upper right quadrant of the page.

Handwritten text, possibly a signature or a short note, located in the lower middle section of the page.

СЪМАРЕА МАТЕРИЈЛОР ДИН КАРТЕА А ДОА.

Черчетареа Факълтэцилор сѣфлетэлы. — Антревэри де деслегат. — Кэпоашете не тине-дэсэци. — Инстинктэ. — Децелецереа дн довитоаче. — Физиолоџия философикэ. — Трактаџия сѣциџивилор. — Адесвэрателе факълтэци але сѣфлетэлы. — Длтэџия линге де хотар. — Инстинктэла омэлы, ши пенэџинџа де а хотэръ факълтэџиле сѣфлетэлы. — Факэлтатеа сѣфлетэлы. Сѣциџиантэла морал. — Факэлтатеа сѣфлетэлы. Сѣциџиантэла Фрѣмосэлы. — Факэлтатеа сѣфлетэлы. Сѣциџиантэла Немэръџинитэлы. — Факэлтатеа сѣфлетэлы. Жадеката, сѣ Кэвантэла. — Факэлтатеа сѣфлетэлы. Конџиџиџа сѣ Кэџетэла. — Ресэлатэла ачестор чинџи факэлтэци. — Антагонистэла сѣл протѣвџикэла дин 'пэвэтрэла омэлы. — Десволтареа факэлтэцилор сѣфлетэлы не пэп де фаџэ кэ Дэшпезеџ. — Меморџа ши воџнда фиџикэ. Меморџа ши воџнда сѣфлетэлы. — Дџиреа факэлтэцилор сѣфлетэлы кэ факэлтэџиле децелецериџи — Адесвэрателе исвоаре але шртэџиџи. — Ливертатеа моралэ. — Немэръџиреа сѣфлетэлы. — Исвоареле џонитэлы. — Десволтареа сѣциџиантэлы Фрѣмосэлы при стэдыла шарлор модэло. — Артонџика факэлтэцилор моралэ ши интелектэло. — Чо есте децелецереа докэџирџи де сѣфлетэ. — Примэџиала де а сѣгарэџиџи факэлтэџиле сѣфлетэлы. — Сѣфлетэла попоарелор. — Прогрес. — Едэкаџия сѣфлетэлы. Аватерџиле сѣциџиантэлы Немэръџинитэлы. — Кэми фак дэџислаторџи едэкаџия конџиџиџеџи. — Десволтареа Кэвантэлы пре пэшант.

SECRET

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

КАРТЕА А ДОА.

ЕДЪКАЦІА СЪФЛЕТЪЛЪІ.
ПСИХОЛОЦІА ШІ ФІЛОСОФІА МЪМЕІ.

КАП ЖНТЪЖЪ.

СТЪДИЪА ФАКЪЛЪТЪЦІА ОР СЪФЛЕТЪЛЪІ.

Noi ne днделетнїим нѣмаї днтрѣ а змплеа memorіеа, нї лъсьм мнѣа шї конїицѣа дешертѣ.

(MONTAIGNE, liv. II. ch. XXIV.)

Edokacia тревѣе съ поіе ла лѣминъ идеалъа омпѣлї.

(JEAN-PAUL RICHTER.)

Картеа ачеаста копрінде челе днтжї элементе але едъкаціей съфлетълъї, шї прекжт а фост дн пѣтїицѣа поастрѣ, челе-л-алте доъ кърдї зртътоаре ле десволтеазъ шї ле деесъвршацѣе.

Съ нѣ не лъсьм а не днѣрїнома де кѣтро пѣрѣта зсклѣзїне а ачестор стъдїї. Де шї ворвеле сжнт аспре, дар шїицѣа есте Дѣмнезеаскъ; еа се лъкреазъ прїп пої-дншїне, дн аджнкрїле съфлетълъї пострѣ, жертфелнїк пемърїтор знде тотъла не вестѣще къ пої авѣт а днтжлнї зп Дѣмнезеѣ.

Шї дндрѣспѣск а фъгъдзї, къ тоатъ фетееа каре дн кълдѣра са де-мѣштъ шї де соціе, ва къѣта къ пої адевъръл къ окїї шї къ ініма, ва репашѣе ка прїнтр'зп фертек пентрѣ о віеацъ пѣдѣ, пентрѣ о віеацъ маї днтїнсъ, пентрѣ нїще къцетърї маї дналте, шї пентрѣ о драгосте маї кѣратъ. Еа ва сїмдї чееа че нїчї одатъ п'ар фї сїмдїт, еа ва фї чееа че нїчї одатъ п'ар фї фост: нѣ доарѣ къ ачесте стъдїї пот адъога чева ла чееа че еа есте; дар пот

съ о пзие дн старе де а се въззра де тот чеа че еа есте. Еле пот днвюша днтрънса сѣнциментъла Фръмосълѣи, шѣ а днкънцифра къ ачае жъдекатъ дналтъ че едъкациле поастре де астъзи пѣи даѣ.

Съжетъла шѣ скопъла ачестеѣ кърци есте: де а десволта съфлетъла фемеѣи, пентрѣ ка фемееа съ фѣе чеа маѣ тълът декжт жъкъриеа довиточещѣлор поастре патѣмѣи, де а десволта съфлетъла фемеѣи, пентрѣ ка фемееа съ поатъ фѣ дн тот адевъръла ачае фѣиндъ череаскъ ла каре поѣ висъм дн адоленѣнда поастрѣ; шѣ де а десволта съфлетъла фемеѣи, пентрѣ ка ачест съфлост съ поатъ децента не ал пострѣ.

Дечѣи, мѣмѣи пѣ къцигѣм фъръ лъкрѣ, пѣчѣ тълкар гжндѣреа. Мѣнтеа доарте дака чѣнева п'о децеаптъ; тръпъла рѣцинеце дака чѣнева пѣ'л днтрѣвъцидеазъ; днсъшѣ съфлетъла, каре се аратъ атжт де вѣоѣ шѣ фръгълаш дн копѣлърие, каде дн апатѣе дака чѣнева пѣ'л къатъ не'пчетат ла лъкрѣрѣ пѣоѣ. Вѣеаца лѣи фѣинд дела Дъмнезеѣ, амтѣнеце дака чѣнева пѣ'ѣ маѣ ворвеце де Дъмнезеѣ. Атѣнчѣ днцелецереа, каре се тълреце дн лъкрѣрѣле пължптенѣи, казтъ а рѣпѣ днпърѣциа. Еа днчепе прѣп а дефѣѣма къвжнтъла, ачае разъ дѣлче а съфлетълѣи, шѣ апоѣ сѣжрѣнаде прѣп а пѣне дн локъ'ѣ сокотѣнда, ачае рѣтъчѣре а къцетърѣи. Еа мерѣе пжнѣ а тългъдѣи фѣинда съфлетълѣи пентрѣ ка съ'ѣ апяче локъл; шѣ днкънцифржндѣсе къ днлжтфаре де вогъциле артелор, де дескоперѣрѣле шѣинделор, де мѣпкаре, де фѣрте шѣ де матерѣе, зѣче: еака фапта теа, отѣл дн есте датор тотъла; еѣ сѣнт днпърѣтеаса лѣтѣи.

Дн мѣжлокъла ачестѣи хаос тревѣе а къзта, тревѣе а гѣсѣ съфлетъла пентрѣ а'л днпълда. А днпълда съфлетъла! къвжнтъла лѣпѣк ал зѣчерѣи ачестѣа

моартеа а тот неамълѣи оменеск дака нице съфлете привилегияте н'ар скъпа din timp љи timp, prin milostivirea materiei, de tickloаселе поастре едъкадѣи. Еѣ нѣ тѣмъдѣсск осивириле; чѣ тѣмъдѣсск тѣмъдѣсск. Еѣ тѣ љитристеъ десуре акъм нѣмаѣ prin adducherea aminte de трекът шѣ prin фрика че ам десуре виитор. Сънтем поѣ оаре аѣт де вътрѣнѣи љикът съ фѣ зѣгат љеметиле пѣринципалор постри? Сѣнт нѣмаѣ чѣнчѣ-зеѣ де анѣ де кѣнд колеѣиле поастре аѣ върсаат љи тѣжлокъла Парисълѣи о љенерацие де Спартѣиѣ; шѣ нѣмаѣ доъзечѣ де анѣ де кѣнд личило¹ поастре аѣ дат лѣи Бонапарте о љенерацие де солдаѣи; маѣ тѣрзиѣ, Писѣиѣи воирѣ съ паскъ о љенерацие де Конгресонистѣи. Релиѣија липсеа претътинденеа: претътинденеа съфлетъла оменеск ера некъноскът шѣ љиделесъла морал љѣвъзѣит. Сънт къчѣсла рошиѣ², сънт зѣнѣфорѣтѣ шѣ сънт сѣтанѣ³, Франѣија а възът ачелеашѣ амбиѣиѣи. Авърѣм тѣмъдѣи, ероѣ шѣ инкрѣиѣи: че маѣ вън нѣтеаѣ продъче едъкаѣиле поастре? Дѣнд кѣѣва нѣмаѣ о љиделеѣере спре а о љѣвъдѣа шѣ зѣ доѣиток спре а љ дреѣе, нѣѣи поѣѣи чере зѣ от.

Чѣѣи веѣи аѣ фѣкът тарѣ лѣкрърѣ зѣтѣнд зѣн дрѣм къ тотъла љитиротѣвѣ. Еѣ отораѣ љиделеѣереа шѣ десволтаѣ зѣна саѣ доѣ факълтъѣи де але съфлетълѣи; љитемеинд астфел Криѣл, Спарта шѣ Рома, љи драгостеа вирѣѣиѣи сѣпнъсъ драгостѣи патриѣи.

Съфлетъла одатъ дешентат љи фаѣа ачестор доѣ нѣтерѣ, тоате патѣимиле лѣмешѣи венѣаѣ съ љ сѣжеа-

1. Докъла зѣнде с'адѣнѣ върѣаѣиѣи литератѣи саѣ каѣе есте конѣфинѣит пѣнтрѣ љѣвъдъѣтѣрѣ шѣ пѣнтрѣ депринѣериле трѣнълѣи.

2. *Bonnet rouge*, къчѣѣлѣ де лѣжѣ рошиѣ а репъбликанѣлор.

3. *Soutane*, о хѣлѣ љѣжѣ а преодѣлор католичѣи, расъ.

скъ, ші ачесте гъверне аъ фост ероиче, пентрѣ къ принципъла мор ера пентрѣтор.

Ънде есте принципъла каре повъздвеще леѣсла-
циле поастре модерне?

Ної прѣимъ богъдѣа ші плъчереа, търѣрѣле ші тѣклошѣле поастре дела дѣделепереа поастрѣ: отъла дѣшелат де кѣтре едъкаѣа лѣі дѣ маї чере дѣкъ ші порочѣреа, ка кѣнд порочѣреа знеї фѣінде морале ар пѣтеа ѣсворѣ дѣн факълтѣциле че ші до-
вѣтоачеле аъ ка ші дѣнса.

Орѣ че пѣтере, орѣ че ферѣчѣре вѣне дела съфлет:
адевѣр лѣминос каре, апликаѣ ла едъкаѣе десѣиде о пѣозъ ерѣ¹ лѣмеї чѣвѣлѣсате. Дар ачест съфлет,
а кърѣѣа едъкаѣе есте аѣѣт де дѣсетпѣатѣ, че есте?
Ънде сѣнт довезіле пѣтерѣї лѣї, септеле сѣперѣорѣ-
тѣѣї лѣї ші але пентрѣреї лѣї? Кѣм сѣла кѣпоа-
цет дѣн тѣжлокѣла патѣмѣлор лѣмеѣї ші ал овѣче-
ѣрѣлор матерѣї? Невоѣа де а тѣлѣзѣшѣ тровѣзѣдо-
ле трѣнѣлѣї, фѣрѣѣо не дѣчо лѣоарѣа аѣнѣто кѣтре
лѣкрѣрѣло дѣнаѣарѣ, ѣнде аної сѣнтѣм дѣнѣѣї де
прѣвѣлѣѣеа дѣнтреаѣ а патѣреї. Дар кѣнд, пѣрѣ-
сѣнд лѣмеа сѣмѣрѣлор трѣпѣшѣї, черѣѣм а не кѣ-
фѣнда дѣн лѣмеа дѣн пѣзѣптрѣ пентрѣ а кѣѣта сѣ-
флетѣла пострѣ, че хаос ші че пентрѣї! Нѣмаї дѣ-
пѣ лѣнѣї прѣвѣрѣї се пот овѣчѣнѣї славії пострѣокѣї
кѣ дѣнселе: атѣнѣї тотѣла се десѣѣлѣѣе; рѣпѣт
лавѣрѣле каре не дѣн дѣн ачѣастѣ пѣщѣрѣ дѣнтѣне-
коасѣ ѣнде чѣнеѣа веде пѣмаї зѣѣѣра лѣкрѣрѣлор,
ші не поменѣм сѣнт чер дѣн фаѣа лѣмѣнеї. Вѣсѣла
кѣї Платон се дѣфѣїнѣеазѣ.

Дечѣ ної консѣнѣнѣїм ачѣастѣ карѣ спре вѣзѣта-

1. Пѣнѣтѣла сѣѣ о епоѣѣ дѣсетпѣатѣ дела каре се пѣшѣрѣ аѣї; прѣ-
кѣм епоѣа лѣї Хрѣстѣс, дела каре хрѣстѣанѣї дѣнѣшѣрѣ аѣї. Се маї лѣ-
меѣе ші тотѣлѣа ачѣестор аѣї (ера хрѣстѣанѣѣ).

реа ши едѣкаціа съфлетѣлѣи. Интересѣа есте таре, саѣ маї вине, аколеа есте сінгърѣа интерес ал оменіреї: ел есте фолосітор аѣт реїлор, кѣт ши пѣгарілор ла лѣкрѣа лор.

Іентрѣа фетеї ел есте соарта копїлор лор.

Іентрѣа попоаре ел есте соарта патріеї;

Ші пентрѣа лѣме, ел есте соарта неамѣлѣи оменіреск.

КАП II.

ЃНТРЕБЪРІ ДЕ ДЕСЛЕГАТ.

Фїлософїи нїчї одаѣ п'ѣѣ шїѣт съ хотѣраскѣ каре сѣнт аденѣрателе факѣлтѣїї але съфлетѣлѣи. Аста есте ѣн лѣкрѣа ѣакѣ де фѣкѣт.

(GALLE, *Physiologie du Cerveau.*)

Аша скопѣа пострѣа есте де а деспѣрїї фелѣрїтеле факѣлтѣїї дїн каре фїїнда оменірескѣ се алкѣтѣѣде; а да матерїеї че есте а матерїеї, ши дѣхѣлѣи че есте а дѣхѣлѣи; ѣнтр'ѣн кѣвѣнт, де а хотѣрѣа кѣалїтѣїїле каре фак не довіток ши кѣалїтѣїїле каре фак не от: дїн ачаестѣа ѣнпѣрїре одаѣ вїне статорнїчїтѣа, ши каре ѣнкѣ п'а фост пѣл' акѣт, вом ведеа ешїнд елементеле едѣкаціеї поастре чеї нѣої.

Ѓн кѣдереа скоалелор есте десволтареа факѣлтѣїїлор ѣндележерїї.

Ѓн кѣдереа нѣтелор есте ѣнсѣфлареа факѣлтѣїїлор съфлетѣлѣи ши десволтареа драгостеї де оаменї ши де Дѣмнезѣѣ!

КАП III.

КЪНОАЩЕТЕ ПЕ ТИНЕ-ДНСЪДИ.

Че сѣнт тоате интересриле пѣмѣнтѣлѣ, че сѣнт тоате патимѣ, пе дѣлгѣ шареле интерес ал фѣндеї спиртѣале каре се-кавѣ пе сине-днсеши?

(VILLEMARIN, *Mélanges littéraires*, p. 374.)

Доѣ лѣкрѣрї тѣ амѣдеск дѣченѣнд стѣдїѣл омѣ-лѣї: Простїа каре дѣ сковоарѣ пѣлѣ ла треапта до-вїтоачелор;

Шї дѣделедереа, каре дѣлѣцѣ кѣте одатѣ пе до-вїтоаче пѣлѣ ла ел.

Аш вреа сѣ принѣ амѣндѣѣ кѣпѣтѣїле ачестѣї лѣлѣ шї сѣ шїѣ дака еле се атїнг. Аш вреа сѣ кѣпоск феноменеле инстїнктѣлѣ шї але дѣделедерїї, шї сѣ шїѣ дака дїпколо де еле маї есте чева. Аш вреа дѣсѣжрїшїт сѣ копѣрѣнтѣз нѣтрѣндереа, кѣдѣ-тареа, жѣдеката, тоторїа шї воїнда до-вїтоачелор нѣ але оамонїлор; а хотѣрѣ нѣ зї кѣлмїт темѣї-нїк рѣпортѣрїле че ле знеск сѣѣ дѣпрецїзѣрїле че ле деспарт; шї ачѣаста фѣрѣ алт интерес, фѣрѣ алт скоп декѣт адеврѣл: кеар де нѣ ар авеа ел а'т дѣфѣдїша, авѣнд кѣрацїѣл де а'л прївї дѣ фадѣ, декѣт пѣмаї тїкѣлошїїле лѣї Беркелеї¹ шї але лѣї Каванїс², о фантастѣ, зї стѣрѣ!

Шїїндѣ предїоасѣ, сїнгѣрѣ темѣїѣ пѣтїпчоасѣ а моралей зїверсале: тот омѣл каре гѣндѣдѣ тре-вѣе сѣ се сїлескѣ дїп тоатѣ вѣртѣтеа са де а се кѣноаще дѣтрѣнса; кредїнда есте їертатѣ пѣмаї дѣлѣ о адѣлкѣ кѣдетаре.

Шїї пентрѣ а тѣ прегѣтї дѣтрѣ ачѣаста, еѣ

1. BERKELEY, Іспїст, Коңсѣлѣт, Енглѣз.

2. CAVANIS, Медїк-шї фїлософ Францѣз.

воиѣ съ зѣт тот че щѣѣ, тот че крез, тот че дореск, грозьвиле хаоскыи шѣ десѣтътрѣле немърѣре! Еѣ воиѣ съ кавт сѣгър дѣ дѣтперѣк ачеастъ скѣптее каре дѣ поате да вѣацъ саѣ ачест адевър каре тѣ поате егрѣвѣ.

Дар маѣ 'наинге де тоате, тѣ дѣтрев чѣне а пѣтѣт дешѣпта дѣ мѣне ачеастъ кѣрѣосѣтате¹ агѣт де свѣлѣнѣ? де зѣде дѣт вѣне еа? зѣде траде еа? Нентрѣ че ачеастъ пелѣнѣще каре ковѣрѣнаще тот че вѣз? Нентрѣ че ачеастъ апрѣндере каре тѣ дѣ че пелѣчетат кѣтре Фрѣтмосѣа че еѣ пѣ почѣѣ ажѣнѣце, кѣтре Немърѣрѣнѣтѣа че еѣ пѣ почѣѣ дѣделѣде, кѣтре десѣвѣрѣнѣреа че еѣ пѣ почѣѣ авеа? Воѣ вѣтѣра дѣ слѣвѣчѣсѣна зѣнѣѣ фѣнѣде каре пѣ поате десѣдега ачесте дѣтревърѣ, ѣар еѣ адѣнѣр свѣлетѣа каре а пѣтѣт съ шѣ ле факѣ.

Сѣ кѣвѣтѣт дѣр дака пѣ кѣтѣва ачеастъ тѣрѣме есте пѣтаѣ а омѣлѣѣ; сѣ черчетѣтѣт кѣ свѣшѣѣтате дѣделѣдереа омѣнеаскѣ дѣ довѣтоачеле каре се апрѣнѣе маѣ тѣлѣт де ноѣ, шѣ дѣделѣдереа довѣтоачелор дѣ оаменѣ карѣ се апрѣнѣе маѣ тѣлѣт де довѣтоак, сѣ конфрѣнтѣтѣт фенѣменѣде ѣнѣстѣкѣтѣве каре сѣлѣнѣзрѣѣ де лѣкрареа сѣстемѣѣ пѣрвоасе кѣ фенѣменѣле конѣдѣнѣдеѣ шѣ але жѣдѣкѣвѣнѣѣ, шѣ сѣ дѣсетѣпѣтѣт, дака се поате, пѣнѣтѣа хотѣрѣт зѣде се опреще ѣнѣлѣнѣнѣа оргѣнѣсѣнѣѣѣ шѣ зѣде дѣчене лѣвертатеа торалѣ.

Дѣпѣ о асѣменеа черчетаре ведѣ пѣтеа хотѣрѣа каре а фост дѣнѣелат, Арѣстѣнн саѣ Сократ, Дѣвоѣсѣ саѣ Фенелон; каре дѣделѣде адевѣрателе сале ѣнѣтересърѣ; волѣптѣвѣсѣа каре вѣедѣвѣще дѣ сѣмѣдѣрѣле лѣѣ трѣпѣнѣѣ шѣ дѣ патѣнѣѣ, саѣ дѣделѣптѣа

1. Dopinga de a афла зѣ че.

2. Dubois, Кардѣнал, бѣрѣват де еѣат Франѣек.

каре вѣдѣще дн сѣлетѣ съѣ шї дн вїртѣтеа са. Едѣкація, політика, вїеаца партїкларь шї а попоарелор, тоатѣ шїїнда фїлософїкѣ а отѣлѣї наѣде дїн ачесте днтревърї, атѣт де днвїетоаре шї атѣт де днтіесе, днкѣт днсвїтї днчеркареа деслегърїї лор есте де зн маре мерїт пентрѣ неамѣа оменеса.

КАП IV.

DESPRE INSTINCT.

Есте прїмеждїос де а арѣта преа тѣлѣ отѣлѣї кѣт ел есте де опотрївѣ кѣ довїтоачеле, фърѣ аї арѣта totdeodatѣ шї тѣрїеа лѣї. Асемenea есте прїмеждїос де аї арѣта преа тѣлѣ а са тѣрїеа фърѣ аї арѣта шї а са днжосїре; дар есте днкѣт шї маї прїмеждїос де аї лѣса дн поцїнїтѣ, деспро амандоѣ ачестеа. (PASCAL)

Инстинктѣа, есте ачса днпїацере фърѣ жѣдекатѣ каре хотѣраѣде, днтр'зн фел нескїтѣват, карактерѣа, пѣравърїле шї овїчеїрїле довїтоачелор. Фїекарѣ фел аре инстинктѣа съѣ каре'л деосївїеѣе. Инстинктѣа кѣрат, саѣ каре есте маї де тот лїнсїт де днделецере кѣдетатѣ, с'аратѣ маї кѣ деосївїре дн инсекте¹: вїеаца лор фїїнд атѣт де скѣртѣ, Дѣмпнезѣѣ нѣ поате съ днкредїнѣеѣе времїї грїжа де а ле днвѣѣа; шї аша, ел лѣа фѣкѣт съ вїе не пѣтѣнт днвѣѣате гата, шїїнд роледе лор, дакѣ дн есте їертат а зїче аша, шї неавѣнд тревзїнѣѣ нїчї де ледїї, нїчї де пїлде пентрѣ а днпїлїнї зрїга лор. Прївїнд вїкленїїле, лѣкрѣрїле, ресвоаеле, ловїрїле шї апѣрѣрїле ачестор тѣлїцїнїї днпартате, тѣ тїр кѣт де-

1. Жївїнї, галѣгнїї.

ла дичештѣла лѣтѣи шѣ пѣпъ акѣт, а пѣтѣт ретѣ-
неа нескѣтватѣ ачештѣ прѣвелѣще: тоате фелѣрѣле
сѣпт дѣ рѣсвоѣѣ, ш'апоѣ кѣ тоате ачештеа, нѣчѣ
знѣл нѣ се стѣпѣе, нѣчѣ знѣл нѣ есте маѣ пѣтернѣк
декѣт чѣлъ-л-алт. Дѣ ачешт хаос de дерѣпѣпѣрѣ
шѣ de репродѣчерѣ, дѣ ачештѣ фелѣрѣме de пѣтерѣ
шѣ de инстѣнктерѣ, есте о армонѣе каре регѣлеазѣ шѣ
о дѣделѣеере каре прѣвегѣазѣ. Се дѣделѣеере кѣ тоате
ачеште нѣчѣ драме веселе саѣ жалнѣче аѣ фост ком-
нѣсе de ачелашѣ актѣр, кѣ о сѣнгѣрѣ тѣпъ ле дѣне
фѣрѣл, шѣ кѣ есте нѣтаѣ о сѣнгѣрѣ възкѣтѣ але кѣрѣа
интрѣрѣ шѣ епѣрѣ сѣпт комбѣнѣте дѣтр'ѣн фел аша
de a дѣнѣа кѣчѣнѣк: кѣнѣса лѣ Дѣтнезеѣ сѣ аратѣ
дѣнедерѣт пѣпъ кѣар шѣ дѣ тѣнѣнѣле ачештеѣ нѣчѣ
лѣтѣи.

Преведерѣле инстѣнктерѣлѣ сѣпт кѣте одатѣ дѣ-
доѣте дѣ ачешешѣ инсектерѣ: о омѣдѣ прѣпѣдѣше ко-
начѣл чѣѣ плаче, дѣшѣ тоарче о тѣхратѣ саѣ се
дѣтпортѣнтѣазѣ дѣ крѣсалѣда са¹, аколо дѣшѣ скѣт-
ѣѣ форта, ш'апоѣ ѣарѣшѣ се ѣвѣще кѣ стрѣлѣчѣтоа-
реле арѣнѣ але флѣтѣрѣлѣѣ. Дѣ времѣа ачештѣѣ комп-
лѣнг, дѣхѣл с'а метѣморфѣосат ка шѣ трѣпѣл; ар
нѣтѣа зѣче чѣнева кѣ дѣ фѣндѣл портѣнтѣлѣѣ еѣ а
венѣт зн даскѣл de a дѣвѣцѣат'о. Инсекта тѣрѣтѣоаре
шѣ розѣтѣоаре н'аре трѣвѣзѣнѣпѣ нѣчѣ de дѣвѣцѣтѣрѣ
нѣчѣ de дѣчеркаре дѣ нѣоа са вѣеадѣ: еа нѣ знѣмѣл нѣчѣ
декѣт дѣвѣзѣнд, чѣ de одатѣ дѣшѣ дѣтѣнде арѣнѣле,
нѣрѣсѣше планѣта фѣрѣ каре еа н'ар фѣ пѣтѣт трѣѣ;
дѣспрѣдѣееше фрѣнѣза, овѣчѣнѣзѣта еѣ хрѣпѣ, с'арѣнкѣ
дѣн флѣоаре дѣ флѣоаре, шѣ своарѣ дрѣпт ла некѣта-
реле лор пѣнтрѣ а сѣще зн тѣст пе каре нѣ'л кѣ-
ноаще: Карѣктерѣл; гѣстѣл, овѣчеѣрѣле, тотѣл есте
скѣтват дѣтрѣнѣса; еа акѣт арѣ вѣеадѣа знѣѣ алѣнѣе,

1. Геоачѣа дѣ каре се дѣкѣде омѣда шѣ дѣ каре се прѣфачѣ дѣ флѣтѣре.

виеада знеї пасерї, дзїнь че а авзт инстинктъа знеї omizi.

Сжнт оаре доъ инстинкте дн ачелаш довиток? Ши де сжнт доъ, че фаче чел де ал доilea дн времеа лъкрърїи челъи динтжїѣ? О организацие пзоъ ажънче оаре пентръ а хотърж овичеърї пзої? Орї кжт, тоате тълъчїрїле че с'ар пжтеа днкїпви descpre ачест' fenomen дндойт, фїе морале, фїе фїлософїче, пж пот dovede декжт пжтаї ачест' сїнгър адевър: къ есте о преведере.

Инстинктъа есте дар о преведере; кьтре ачестеа, ел есте о преведере вечїнкь. Окїї копїлор пострї вор ведеа инсекта къ стрълъчїтоареле арїпї descпїкжнд морпжнтъа еї ши аржкжнджсе кьтре чер, прекжт аъ възжт'о одїноаръ ши окїї лъї Платон кжнд ел флкъ дїнтр'жнса сїмволъа пемърїрей.

Длнсь инстинктъа продъче чева маї тълт декжт шїрегдїкърїле, ресвоаеле ши карактеръа довитоачелор; ел оре леїме лъї онцдоцї каре аъ о лжкраре псскїтватъ асжра орї кърїа матерїї организате: асфел есте апоръа матерн, сїмдїмжнт еперїк, пжтере протектрїцъ де каре фїїнцеле челе маї славе се афл претжтїнденеа днкжнцїврате ла нашереа лор. Есте адевъраткъ ачаестъ леце, че се сзїе трептат дела инсектъ пжнъ ла он, есте сзпнъсъ ла оаре-каре осевїрї; дар ачестеа сжнт пжтаї пїще осевїрї їар нж пъръсїрї. Ъnde лїпсеск днгрїжїрїле знеї пжте, аволо патъра нж лїпсеще. Прївеще пещїї: еї сеатълъ оолїе лор къ мїле, прекжт садърїле сеатълъ гръжпцїле лор, днкжт тълдїтеа семїнцелор пжстреазъ фелъа прекжт ар фїпжтжт фаче ши днгрїжїреа знеї пжте.

Аїуреа въз о пасере пжстїетоаре а кърїа дн-тълдїре Проведїнца се паре а о фї шърдїпїт. Формата стомахъаї еї п'о їеартъ де а клочї, ши меще-

шъгъл де а'шї фаче кѣѣв дї есте некѣпоскѣт. Кѣ тоате ачестеа, еа нѣ арѣнкѣ пе кѣмп днтѣмпль-рїї сїнгѣрѣа еї оѣ каре копрінде днтр'жнса зрма-шїї еї; чї нахтѣ зп кѣѣв ка кѣмп їар кѣпоаще днт-трѣнзїндареа; дшї депѣне аколо озл ка кѣмп ар пре-ведоа днтрїкїріле де каре ел аре трѣвзїндѣ, шї дѣ днсофрїїнт о тѣмтѣ пѣкѣлѣї еї ка кѣмп ар пресїмпї сїмпїдїмѣнтѣл матери. Тоате ачесте комвїпѣрї де нї нѣ сѣнт дела еа, дар сѣнт дн еа, шї репак дн фїонаро пасоро де фелѣа еї; еле сѣнт, нѣ днцелеле-дереа еї, чї дндолепѣрса челїї каре воаа сѣ'шї пѣ-стрѣзо фанга. Асфел осївіреа регѣлїї віне спре аїсрароа лорїї ошцѣшї; днтр'жнса чїнева дескѣпѣ-ре ачесамї кѣцетаре.

Дн плаче а арѣга тотодатѣ нї мїнѣнїле іп-стїнктѣлѣї, шї тѣрїріле че сѣнт лїпїте де дѣнсѣл. Інстїнктѣл сїнгѣр ва фї тотдѣазна петѣлѣпѣгїт: Сво-рѣл знѣї тѣскѣлїде, індѣстріеа пѣеанѣнѣлѣї, шї лѣкрѣріле веспї¹ пентрѣ а адѣпостї леагѣнѣл зпор-зрмашїї пе каре еа нїчї одатѣ нѣї ва ведеа, сѣнт пай пресѣс де днцелеледереа отѣлѣї. Дар тоате аче-стеа днтпрезпѣ, лѣкрареа лор дн армонїїле глобѣ-лѣї, інстїнктѣл, леце зпїверсалѣ а патѣреї, статор-пїчїнд екілїврѣл шї днтемсїнд траїзл, доведѣде о-прїчїнѣ днцелелегѣтоаре; шї ачѣастѣ прїчїнѣ фїїнд одатѣ гѣсїтѣ тотѣл се тѣлѣтѣче.

Інстїнктѣл кѣрат есте нѣмаї о леце а матерїеї, прѣкѣмп дн колдїреа; кѣ деосївіре нѣмаї кѣ дн інстїнкт есте о треаптѣ пай тѣлѣт кѣтре віеадѣ. Інсектеле кѣзтѣ хрѣпа лор, прѣкѣмп рѣдѣчїнїле ве-феталелор алег пѣмѣнтѣл прїїпчос лор; акопѣре шї аїпѣрѣ ооле лор, прѣкѣмп плапта акопѣре шї днкѣл-зѣще семїнделе еї: шїїнда лор есте днпѣскѣтѣ фѣ-

¹ I. Веснеа, zidap.

рѣ воицѣ ши фѣръ кѣцетаре. Де смѣлѣ гѣмпеле
зней веспе, тѣлѣ време дѣпѣ ачеа еа се сілеще
съ дѣгѣмпе; де смѣлѣ клещеле зней канчер¹, тѣлѣ
време дѣпѣ ачеа ел се сілеще съ анѣче. Есте дар
дѣведерат къ аколеа есте о леце дѣпѣсъ матеріеі;
дечі, ачеастѣ леце есте тогдѣазна еспресіа зней дѣ
грѣжрї матерне пѣлѣ де драгосте пентрѣ орї каре
фѣицѣ, ши сѣпѣсъ пѣстрѣрї фелѣрїлор ши арно
нїеі тогдѣлї.

Асфел еѣ воїнд а пѣтрѣнде віне інстїнкѣл п'ам
дѣдѣрзїеат а рекъноаще къ дѣтревареа нѣ есте де
спре о факѣлгате, деспре о леце. Дѣдате атѣнчї;
ам тревзїг'а пѣрѣсі черчетареа фенотенелор ши а
къзта скопѣлещї спре а тѣ пѣтеа сѣ пѣлѣ ла прїчїна
еї. Еака тог че не есте дат а къноаще аспра аче
ствї сѣжет; черѣнд чева таї тѣлѣ, дескїдем хаосѣл
дѣтревѣрїлор педеслегате, ши петревнїче. Тоате
тѣлѣчїрїле дѣнїлѣ кад де 'наїнтеа зней інсекте;
тоате грѣтѣдїло метаболїсїеі нїор де фѣлѣ къ Дѣм
позѣ.

Аша дар, дака довітоачеле ар аша пѣтаї ін
стїнкѣл, дѣтревареа ар фї фѣръ прїмеждїе пентрѣ
сѣфлетѣл пострѣ; еа с'ар тѣрїні дѣ черчетареа
зней лецї деасїра кѣрїа ошѣл се гѣсеще пѣс прїн
концїїнѣ, воїнѣ ши словозенїе. Дар сѣндѣтѣ
не скара фѣїнѣлор, ши трекѣнд дела довітоачеле
де сістема первоасѣ гангліонїкѣ (інсектеле) ла до
вітоачеле вертеврале (патрѣпеделе, мамїфереле, ш.
ч. л.), дѣтѣлеск чева таї пресѣс де інстїнкѣ. Ла
ачестеа лѣкрѣрїле дѣчетеазѣ де а таї фї дѣпѣсе;
еле се скїтѣ ши се дѣтѣлеск дѣпѣ дѣпѣрїцї
рѣрї ши дѣпѣ тревзїнѣ. Дескопер прїчеперї, ад
дѣчерї амїнте, ідеї ши воїнде. Нѣ таї въз ачеа

1. Дѣ фел де пак де маре. *Cancer*, лат. *Crabe* Фра. ши *Карабос* гре.

геометріе дналтъ, дар тревзінчоасъ, а пѣанценъ-
 лѣи ми а аллінеї¹; чи мінтеа словодъ а знеї фїінде
 каре жѣдѣтъ ми каре адеце. Organісація се скїмъ
 тогодатъ къ фактытѣце. Инсектеле п'аѣ креерї;
 калѣа днсъ ми кѣїпеле аѣ: есте дар зп інструмент
 пентрѣ мінте саѣ днделецере прекъм есте зѣа
 пентрѣ інстинкт. Аїчі грезтатеа пѣ маї аре мар-
 діні. Дн кѣтъ време ам възѣт дн довітоаче пѣ-
 маї інстинктѣа, свѣлетѣа меѣ а фост лініїт; акъм
 гѣсѣск днтр'жнселє креерї, сімцѣрї, днделецерї,
 ми свѣлогѣа ми се пелініцѣе; ел vede къ днтре-
 варѣа с'ар нѣтоа сѣи пѣпъ ла дѣнскѣа. Дн тареа
 лѣї тѣрѣварѣо се днтроавъ, конфорѣтъ ми каѣтъ а се
 desubia de o animalitate² зрічоасъ. Лѣптъ греа а
 дѣхѣлѣї къ матерїа, дн каре дѣхѣа дшї рекъноаще
 днсѣжршїт тѣрїтеа са дн днсѣшї тревзїнда че
 днчєаркѣ de а се деспѣрїї de чеєа-л-алтъ креацїє³!

1. Ъп днвѣзѣат математїк цєрман, SCHIJDUS, а пѣялїкат о скрїєре
 спеціалъ асѣнра геометрїєї дналте а пѣєанценїлор ми а аллінеїлор.

2. Чеєа че се цїне de animal; вігъ, довіток.

3. Zidreу фѣнтѣрѣ.

КАП V.

ДЕСПРЕ ЖНЦЕЛЕЦЕРЕА ЖН ДОБИТОАЧЕ.

Аша дар добитокъа сѣмте, компареазъ* жѣдекъ, гъндеде,
жкее, жи адѣоче а минте, ш. ч. л.; жн адевръ ел аре идеі
регълате, жи тот че тревѣ пентрѣ а' ворни.

(LEROX, *Lettres philosophiques sur l'intelligence des ani-
maux*, p. 52.)

Ної vedem din om пѣмаї трѣнѣл лѣї: за трѣн
сѣпѣс тѣтълор тревѣнцелор, жи тѣтълор патѣми-
лор добитоачелор; о карне але кѣрія пепѣтинде жн-
сѣфлъ жнгрецошареа, жи а кѣрія голѣжѣне прѣчи-
нѣще рѣшиѣне; за кадаврѣ жнсѣфленѣт прѣн жнцел-
лецере, дар фѣгъдѣит стрѣкѣжѣнеї жи пѣжит прѣн
дѣрере; нище сѣмцѣрї че жнпѣрѣим къ добитокъа,
жи а кѣрора лѣнсѣ пѣ ар десѣиѣца, пѣ ар арѣнка іа-
рѣнї жн нѣтѣкъа din каре ам ѣшиѣ. Еака жн аде-
връ тот че пѣз арѣнжидѣ'нї окї аскура теа-жн-
сѣнї. Дар кжид нѣз а кжѣта къ адѣеаорѣа о алтѣ
нарто din ѣиѣца теа, пѣ каре п'о вѣз, ера авсор-
вѣтѣ жн прѣвѣреа лѣї Дѣтпезѣѣ, атѣнѣї сѣфлетѣл
тѣ се жнпѣцѣ, жи тѣ тѣр къ почѣ жнцелѣе жи
алт чева декѣт матерѣеа, къ почѣ пресѣмѣнї жи алт
чева декѣт тѣмпѣл; аша сѣнт сѣлѣт а кжѣоаще жн
минѣ доѣ патѣрї, пентрѣ къ дорѣск несѣжршѣтѣл,
жи доѣ воїнѣї, пентрѣ къ жнчерк ресвоае; тѣ сѣмѣ
жндѣит прѣн непотрѣвѣреа жи пѣтпѣкареа патѣмѣлор
теде челор черѣшї къ челе пѣтжнѣтешї, прѣн поѣте-
ле жи сѣмѣмѣнтеле теде, прѣн тревѣнцеле, теде-
рѣле жи пѣдѣждѣле теде: сѣнт дар дої ѣѣ жн ом.

Кѣ тоате ачѣстеа, трѣнѣл ачѣста тѣ жнкѣркѣ;

* А фѣче осѣвѣре жнтре доѣ сѣѣ маї тѣлѣ лѣкрѣрї алѣтѣржидѣе,
а асѣнї.

ел дп дпсеитнеазь рангъа дитре довитоаче; ел тѣ печинстеше къ о асетъпаре фаталъ. Аѣ доаръ нѣ авем пої ачелованї органе? ши ачесте органе аѣ нѣ продѣк ачелованї феномене? Ъитъ-те ла ачест кѣї-по чо со одихнеше ла пичоареле теле: первеле крее-рипор лѣї мерг ла органеле челор чинчи сїмцѣрї, ши дп нѣн дп котѣнкадїе къ лѣтеа де дїп афаръ; лѣ-тїна аре лѣкраре асѣпра окїлор лѣї, сѣнетъа асѣ-пра кренїлор лѣї, гѣстъа асѣпра черълѣї гѣрїї лѣї; ел прїїтешо дела дѣнселеле сїмцїчїзнї ши нїнде івоа-но каро прїчїнѣск о лѣкраре. *Locke*¹ нѣ дѣ алтъ оріїнїноѣ кѣцетърипор поастрѣ. Аша дар, дп ачесте тїнѣнїало дпцеловорїї материалѣ, кът се ва дпъла-да довитокъа фѣръ а со скорѣа отъа?

Кѣтѣ деосївїре! зїчо фїлософъа: сїмцѣрїле отъ-лѣї прїїтеск нѣтаї нїнде дпгїпѣрїрї; дар сѣфлетъа есте аколеа пентрѣ а ле кѣпоаше, ши ел есте аче-ла каре веде, сїмте, азде ши воеше: дп довитоаче нѣ есте аша.— Аша фїнд, апої еѣ те дитрес, пен-трѣ че дар аѣ ши довитоачеле, ведереа, азъа, пїпѣ-реа ши гѣстъа? Пентрѣ че ачесте сїмцѣрї дакъ дп еле сѣнт задарнїче, фѣръ пѣтрѣндере ши фѣръ лѣ-краре?

Дака сѣнт сїмцѣрї, тревъе съ фїе ши пѣтрѣн-дере; дака есте пѣтрѣндере, тревъе съ фїе ши idee, дака есте idee, тревъе съ фїе о фїїнцъ кѣцетътоа-ре: довитокъа есте дар о фїїнцъ кѣцетътоаре.

Аша фїнд, апої дїп доѣ зна: орї къ нѣ есте сѣфлетъа каре веде, азде, сїмте ши воеше дп от, саѣ къ ши довитоачеле аѣ ка пої зн сѣфлет каре ве-де, азде, сїмте ши воеше.

Ачесте доѣ сѣфлете тревъеск съ фїе де ачесаши

1. Вестїт фїлософ Енглѣз.

2. Дпчепат.

патъръ, пентрѣ къ, слѣжите де ачелеаші органы, приітеск ачелеаші дптіпъріі. Да-веді довітоаче-лор зп сѣлет нематеріал, адікъ немзритор? пѣте-веді фаче ачеста фѣръ а рості а воастръ-дп-шівъ дпзповѣдире, воі каріі ле дпжзпгеаді, воі каріі ле тѣжкатиі дпкъ дела дпчензтѣл лѣтій?

Дар кѣт зп адевѣр а кѣрзіа нещііпѣ цііне неатѣл оменеск дп пеледзіре ар фі пѣтѣт ретѣ-неа стерп дп врѣме де шасе тій де апі?

Мѣрціні-вом довітоачеле пѣтаі дп інстінкт? Зі-че-вом къ еле лѣкреазъ фѣръ дпцеледере ка ресо-рѣріе знеі махіне? Маі пайнте де а скѣпа сѣлет-тѣл пострѣ дпнтр'о аша катігоріе пріп ніце софісте атѣт де трісте, съ лѣтм сеата че съ дптѣмпль дпирецізрѣл пострѣ. Еака кѣіпеле теѣ че доарте лѣпгѣ фок: Сомнѣл лѣі есте тѣрѣзрат, ел вісеазъ, пі дп ачест віс, ел гопеще прада са; о азде, о веде, о ашкѣт ш'о тѣжкѣт: ел арс дар сімпдзрї, патіні ші ідоу. Дп стріп, дп скот дп водоніле лѣі ші со лініщоце. Дп іаѣ пѣлрїса; ел атѣлчї со аржнѣ, саре, тѣ прівеще, дп іа сеата къ атѣ-пѣтѣл, се тѣжраде ла пічіоареле теле, алеаргѣ ла зпшъ, се възкѣрѣ саѣ се дптрїстеазъ, дѣплъ воіпца, че арѣт. Оаре че с'а петрекѣт дп креерїі лѣі? че легѣтѣрѣ де ідеї есте дптре ворвеле теле ші прім-влареа че ел преведе? кѣт ачестѣ сіпгѣрѣ фапгѣ де а'т лѣа пѣлрїса деѣеапгѣ дп ел о addѣчере апінте, о доріпѣтѣ, ш'о воіпѣтѣ? Ел пѣдѣждѣще пї аша тѣ лпнгѣщеще; тѣ десміардѣ ші се зміле-ще пентрѣ аї дпшліні пѣдеждеа; ел казгѣ а тѣ дпдѣплека пріп а са възкѣріе ші а тѣ дпдѣіоші пріп а са дптрїстаре. Дп адевѣр, комвіпѣріле дпцеле-дерїі теле п'ар мерѣе маі департе: ел есте тотода-тѣ зп оратор патетїк ші зп кѣртізан пайн де пірет-

лѣкърѣ. ДУ ѣаѣ сеага, шѣ тѣ дѣгрозеск възвѣд
 зп довіток каре гѣндеце, военце, дѣшѣ addꝛче амин-
 те, шѣ компінеазь. Сѣнт кѣте одатъ нѣде томен-
 те дѣ каре таѣ аш креде кѣ ел аре сѣфлет, пен-
 трѣ кѣ дѣ адеврѣ еѣ гѣсеск дѣ дѣделецереа лѣ
 ачелсанѣ фенотене че сѣнт шѣ дѣтр'а теа, се ста-
 торнѣоде дѣкѣ о кореспѣндере дѣтре воіндеце шѣ
 кѣдетѣрѣле поастре; аѣ пострѣ доѣ вѣ се дѣтѣлнеск
 нѣ со дѣделег. Де'л кѣем, ел адеаргѣ; де'л черт,
 ел цомо; де'л зѣт ел тѣ дѣнѣде: аша дѣр поѣ не
 дѣделомом нестрѣ кѣ ел кѣдетѣ..... че лѣкрѣ
 чѣдат! оаро на фѣ кѣдетѣм дѣ матерѣа? шѣ дака ма-
 терѣа на фѣ кѣдетѣм дѣ довітоаче, де че п'ар кѣ-
 цета шѣ дѣ ом*?

Дар ва зѣче поате чѣнева, кѣ ачесте семне але
 дѣделецереѣ каре дѣ прѣчѣнѣеск атѣта мѣраре сѣнт
 пѣтаѣ дѣсѣфлѣрѣле зпѣ стѣпѣн. Кѣѣнеде, ка зп
 довіток чѣвѣлсат, репетеазь нѣде кѣдетѣрѣ прекѣт
 зп папагал репетеазь нѣде ворѣе, фѣрѣ а кѣпоаще
 дѣделесѣл лор. Кѣ тоате ачестеа, дака кѣѣнеде
 есте прѣімітор де дѣвзпѣтѣдѣре, дака едѣкаѣѣа дѣ
 поате скѣмѣва овѣчѣзрѣле, шѣ модѣѣка фѣпгеле лѣѣ,
 тот ар трезѣѣ сѣ дѣкеем дѣн ачестеа кѣ'есте чева
 дѣ ел каре жѣдектъ нѣ каре дѣшѣ addꝛче аминте.
 Кѣчѣ прекѣт есте несте кѣтѣнѣдѣ едѣкареа оате-
 нѣлор фѣрѣ словозенѣе, асеменеа есте несте кѣтѣнѣ-
 дѣ шѣ едѣкареа довітоачелор фѣрѣ жѣдекатъ шѣ дѣн
 партеа лор. Кѣѣнеде де кѣрте, спре нѣлдѣ, а кѣ-
 рѣѣа дѣделецере нѣтѣк пѣ о деѣеантѣ, ка зпѣл че
 есте осѣндѣт ла ланѣ ка зп ров, ретѣне тоатѣ
 вѣаца лѣѣ дѣтр'о десѣвѣршѣтѣ старе де простѣе,
 дѣ време че кѣѣнеде пѣсторѣлѣ се десволтеазь

* Beau, *Lettres philosophiques sur l'intelligence et la perfectibilité des Ani-
 maux*, par LEROY, p. 99.

прін тоате прімежділе віедїі сале чеї актїве шї кь грїжї. Ачеста фїнд неконтенїт днделетнїчїт кь паза знєї тьрме, тоате лькрьрїме релатїве ла ачаєсть сльжбь дшї фак лок дн цїнерєа лї де мїнте; дїн ачестеа се фаче пентрє дїксєл о адьнаре регьлать де кьпоцїнцї каре дн повьдзєск шї дн дн сьфлє. Окїл лї прївегеазь шї зрєкаєї аскьлть; ел се концентреазь днтр'о дндойт льоаре-амїнте зїтєлдзєє тотодать шї ла стьнїжнїл сьї пентрє ка сьї дн-плїнеаскь порьпчїле, шї ла тьрма лї пентрє ка с'о повьдзїаскь. Сїнт знєле фїнте пє каре ел ле дн гьдє, їар аттеле пє каре ле опрещє: ел деосївещє холда де грїжл верде че трєвзє а фї аньрать дїн дьшзїнеа каре поате фї словодь; ел траєє о лїніє де хотар днтре дїксєле шї сьшїзїне ла аскьлтаре пє тьрма локоть шї проаскь, аменїцїнд пє чєле дндрьсєнєє, шї пєдєнсїнд пє чєле пєаскьлть-тоаре. Че де прїчєнерє дар дн ачесте лькрьрї фєльрїтє! Довїтокєл деосївещє, лєнє, чєарть, пєдєнсєнє, сє сьшїзїно шї їмрїтєшє; ел цїє сь дн-дєнїлїоускь сьї сь днтлєртьшаскь порьпчїле че і сє дь, шї тоате ачестеа дєгрєл, кь дрєптатє, шї кь жьдєкать. Дакь дар довїтоачєлє пот сь сьвєршєаскь лькрьрї пє каре пої пь лє пьтєт фачє фьрь а кьцєтє шї фьрь а жьдєка, апої трєвзє сь крєдєт кь шї елє рїцієнєазь шї жьдєкь.

Дєлє довїтоачєлє дємєстїчє а кьрорє днцєлєчєрє сє дєсвєлтєазь прїн соцієтатєа омьлзї, сь трєчєт лє довїтоачєлє сьлвєтїчє а кьрорє днцєлєчєрє сє дєсвєлтєазь прїн прїмєждїї шї прїн фєамє. Вжпьторїї гьсєск о марє дєсєвїрє днтрє мїшкьрїлє зшї лєп жьлє шї ачєамїї, шї днтрє мїшкьрїлє зшї лєп дшвьтрїжнїт лє пїндь. Мєрсєл чєлзї дн-тїжї єстє тотдєаєлє слєвод шї дндрьспєд; їар мєр-

ея чезы де ал доilea есте тотдэазна къ диделеп-
чыне ши къ грѣхъ; не орі хнде дескопере ел зрта
омълы, дидать вънѣше вре о кърсъ; атычї пра-
да чеа маї амъцїгоаре пз л'ар пстеа пзне дн іспїгъ,
ши ачасть дескоперїре ши вънѣаль фоарте днпрозі-
гоаре пентрѣ джнса, вірзеск кеар фзріле фоамей.

Черкъл ідеїлор лзі се тьреще дар прїн прїмеж-
діе; ел перде карактерѣл лзі чел фїреск, каре есте
дндрѣспїреа, ши 'ші фаче зн карактер стрейн лзі,
каре есте фріка; се фаче не'презътор, пентрѣ къ
ел фаче кїзсірі ши вънѣрі де сеамъ днтре знеле
ши алтеле, жьдекъ, ши дзыл челе трекъте ел се
днкредїндоазь десиро челе че і се пот днтжмплл.
Чеса че зїсерым пжнъ ачі прїведше пжмаї не зїзл
сїнгър; кжнд дпсъ се днтжмплл о компанїе де дої
де ачелан фел, атычї лъкрареа мїндїї лор есте ши
маї мїзпнатъ. Дар маї днтжїѣ тревъе съ кзпоа-
щем къ дакъ вїкленїїде, каре аѣ тревзїндъ де ажъ-
торѣл а доъ довігоаче, не даѣ о довадъ де ідеї,
апої аддъчереа днтрѣ днпмїнїре а ачестор ідеї,
тревъе съ не деа, фьрѣ дндоїалъ, о довадъ ши де
мїжлоаче де днпъртъшїреа лор. Еака дар къ до-
вігоачеле фак соат, прекът дн фабъліле лзі Ла
Фонтен: еле комвїнъ зн пдан ши хотъреск о зр-
таре де лъкрьрі ал кърора фїекаре съжрнїт есте
превзът. Спре пїлдъ: дакъ есте тревзїнца де а
їсві о тьртъ; есте щїзт къ паза еї есте днкредїн-
дательнвї кжїне; децї тревъе а'л депърта. Аша лъ-
поайка се днфьдїшазъ ши фаче не кжїне съ се іа
дзыл джнса ка съ'л депъртезе де тьртъ; дн ача-
сть време, фьрѣ прїмеждїе ши фьрѣ ресвоїѣ, лъ-
плъ рьнеде о оаїе, дїп каре апої лзпоайка, дзыл че
ртъчеще не кжїне, лъ днтжрзіе а венї съ'ші чеа-
рѣ ши еа партеа са. Аѣ еле съ ловеаскъ піскаї до-

вітоаче маї марї прекзт: червї, чїсте, кьпрїоаре т. ч. л. т.? атвнчі ролеле се дпнърдеск потрївїт пзтерїмор фїекървїа: лзпзл се пзне ла вьтае, спарїе не довїток, дп гонеше шї л дндрептеазь кьтре локзл хотърят знде лзпоаїка, пзсь ла пндь, шї одїхнїгь дп їа їарьшї ла гоань кь пзтерї пзої, шї асть дать їс-вжнда есте сїгърь.* Пзтеа-ва дар чїнева зїче кь се фак фьрь кьцетаре ачесте комвїнърї дндрьспене але кьрора дптжмплзрї сжнт превззте тоате, але кьрора сьжршїтзрї сжнт асїгьрате тоате шї каре се скїтвь тогдєазна дзпь тїмп, дзпь локзрї, дзпь тревзїндї шї дзпь прїмеждїеа де каре с'ар teme? Механїка лвї Картесіе пз тьлтвьеще нїмїк дп ачаеста, шї, че есте дпкь шї маї трїст, вешезеще тогьл.

Сь кьзгьтм дпсь нїще нїде де о патърь шї маї сьлватїкь, сь ресватем дппрезнь кь Азззвон дп пьдзреле фечїоаре але Амерїчеї, шї сь черем ачествї маре прїшїтор кжтова дїп але лвї вьгьрї де сеать асхїра ошїчєрїмор патьрале але довїтоачелор:

„Тоашна, не тїмїзл кжнд мїліоане де пасерї пьрьсеск мїаза-поапте шї се апронїе де соаре, лась'дї барка авїа сь адїе не фаца ржзлвї Мїсісіпї. Кжнд веї ведеа дої арвзрї але кьрора вжрфьрї дп-трек не але тьтєлор челор-л-алдї дпмїджндзсе зпзл дп дрептєл алгвїа не марїїїле ржзлвї, рїдїкь'дї атвнчі окїї: вьдгьрєл есте аколо, акьцьрат не вжрфєл лор: окїї лвї скжптееазь шї се пар аржжнд ка доь флакьре; ел прївешче кь вьгаре де сеать тоать дптїндереа апей: адесеа-орї кьзгьтзтра лвї се опреше шї не пьтжнт; ел їа амїпте шї адеапть; тоате сгомотеле че се азд ел ле аскьлт, ле адзпь, шї

* *Bezi les Lettres philosophiques sur l'intelligence des animaux par LEROY. p. 24 et 87. Bezi si le Parfait Chasseur de Durtvior.*

ле деосивеще; кыриора че абеа атинце фрѣза, нѣ скапъ незрѣтъ де джисл. Не копачѣл дѣн протѣвъ, вѣлтѣроаѣка етъ де стреажъ: дѣн времѣ дѣн времѣ стрѣгѣтъ еѣ, паркѣ ар да кѣрацѣ вѣлтѣрѣлѣ съ маѣ аѣвъ рѣдаре; ел дѣ респѣнде прѣнтр'о вѣтае дѣн арѣнѣ, прѣнтр'о дѣклинаре кѣ тот трѣпѣл, шѣ прѣнтр'о кландѣтѣрѣ а кѣрѣа дѣкорданцѣ! шѣ дѣдѣларе се асеатѣнѣ кѣ рѣсѣл жѣнѣ дѣдрѣчѣт; не зрѣтъ ѣрѣнѣ се амазѣ, шѣ дѣпъ некѣлѣтѣреа лѣѣ, дѣнѣ тѣчереа лѣѣ аѣ крѣде кѣ есте де марѣтѣрѣ. Радѣло де тот соѣка, гѣнѣшѣле де апѣ, шѣ дропѣле фѣг дѣн италѣлоане стрѣмѣсе не каре кѣрсѣл апѣ ле дѣче; прадѣ по каре вѣлтѣрѣл н'о нагѣ дѣн сеатѣ, шѣ не каре ачеатѣ десѣреѣзѣре о скапѣ дѣла тоарте. Дар зѣн сѣнет не каре л адѣче вѣлтѣл дѣн жосѣл апѣ ажѣнѣ дѣсѣжрѣшѣт пѣпѣ ла зрѣкѣле ачестор доѣ хѣдѣчѣ; ачест сѣнет сеатѣнѣ кѣ гласѣл рѣгѣшѣт аѣ жѣнѣ instrument де араѣтъ: ачеста е кѣптекѣл левѣдѣѣ. Вѣлтѣроаѣка вѣстѣще не вѣлтѣр прѣнтр'о стрѣгаре алѣтѣтѣтъ де доѣ поте: атѣнѣ тот трѣпѣл вѣлтѣрѣлѣ се кѣтрѣтѣрѣ; доѣ трѣѣ лѣвѣтѣрѣ де плѣск кѣ каре ел дѣшѣ пѣтезѣще дѣн гравѣ пѣпѣле дѣн прѣгѣтѣск пѣнтрѣ еспѣдѣѣеа са, шѣ дѣдатѣ е гата де пѣскарѣ.

Левѣда вѣне ка о коранѣо пѣлтѣнд дѣн аер, кѣ гѣтѣл аѣв ка зѣпада дѣнтѣс дѣнѣпѣте шѣ кѣ окѣл скѣжѣтѣнд де грѣжѣ. Изѣеала тѣшкѣрѣѣ арѣпѣлор еѣ, авѣа дѣ поате дѣнеа дѣн аер трѣпѣл еѣ чел маре, шѣ лавѣле еѣ че се дѣтѣнд сѣпѣт коадѣ, нѣ се маѣ зѣреск. С'анронѣ кѣ дѣчетѣл, жѣртѣѣ хотѣрѣтъ. О стрѣгаре де ресѣоѣѣ с'азде: вѣлтѣрѣл се рѣпѣде ѣзте ка о стеа че пѣкѣ саѣ ка фѣлѣцѣрѣл че стрѣлѣзѣще. Левѣда дѣшѣ вѣде не гѣдеа, дѣшѣ пѣлакѣ гѣтѣл,

Фаче о жѣтѣтате де черк, шѣ се лѣпѣ дн агоніа
Фричеї съ скане де моарте. Нѣмаї о сѣгърѣ пѣ-
дежде де тѣнтѣре дї маї рѣмѣне, каре есте де а
се кѣфѣнда дн апѣ; вѣлтѣрѣ днсъ дї презеде вѣ-
кленѣгѣл; о сілеце съ стеа дн аер цїндѣсе некон-
тенїт сѣпт дѣнса, шѣ аменїндѣнд с'о ловеаскѣ дн
пѣнтече шѣ сѣпт арїнї. Ачеастѣ аджїкѣ кїзѣре
пе каре отѣл і ар рѣвнїо, нїчї одатѣ пѣ лїпсеце
де а ажѣде ла скопѣл еї: левѣда слѣвече, осте-
пече шѣ шѣ перде тоатѣ пѣдеждеа де скѣпаре; дар
врѣжманѣл еї днкъ се теме пѣ кѣтва сѣї казѣ
жертѣа дн ана рѣжлѣї: атѣнчї о ісвїтѣрѣ де гїеарѣ
а вѣлтѣрѣлї о ловеце сѣпт арїнѣ шѣ о прѣпѣстѣеце
пїезїшї пе цертѣре.

Ачеастѣ пѣтере, іскѣсїндѣ, актївїтате шѣ днде-
ленчїне севѣршеск вїрѣнѣа. Дар дѣнѣ че вїата
жертѣе есте арѣккатѣ жос пе цертѣре, н'аї пѣтеа
ведеа, фѣрѣ а те днгрозі, трїзѣфѣл вѣлтѣрѣлї:
ел дѣндѣеце песте стѣрн, днїї днѣце аджїк ар-
тѣло лѣї де арїнѣ дн іїїта левѣдїї че моаре; ва-
те дїн арїнѣ, зрлѣ де вѣкѣре, челе дїн зрѣтѣ кѣ-
трѣтѣрѣтѣрї де моарте але пасерїї дн дѣватѣ; днїї
рѣдїкѣ плешѣвѣл кан кѣтре чер, шѣ окїї лѣї дн
флѣкѣраці де тѣндїре се рѣшеск ка сѣлѣеле; вїне
атѣнчї шѣ компанїоана лѣї сѣл днсодеаскѣ; амѣп-
дої днторк леведа, дї пѣтрѣнд пїентѣл кѣ плїскѣл
лор шѣ се дннеакѣ дн сѣлѣеле днкъ калд че цїш-
пече дїн ел.*"

Дн ачеастѣ дратѣ грозавѣ, днделецереа се
знече кѣ інстїнкѣл, шѣ аша есте песте пѣтїндѣ
де а пѣ кѣпоаще днтр'ѣнса лѣоареа-амїнте, вѣга-

* Bezi, L'annonce du magnifique ouvrage sur les oiseaux d'Audubon, dans la Revue britannique, n. 15, septembre, 1831, p. 37, 38, et 39. Cet excellent article est de M. PHILARETE CHASLES.

rea de ceatъ, къцстареа, о преведере каре паще дін черкаре, кізъірі каре доведеск о аддъчере аміпте, о жиделецере каре: слъжаше ші тълдъмеще о парітмъ; о порвіре каре децеаптъ ідеі ші о воіцъ каре ло повъцъеще.

Фіінда довітоачелор есте не'иделеасъ; еа есте ън аджк дп каре стрълъчеще кълтева скъптеі каре адаогъ гроаза поастръ. Довітоачеле арзпкате на поі не ачест пъмжнт, дп каре еле стължнеспк о парте, доволтоазъ ка ші поі о тіе де індъстрій фелъріте, со росноеск, лъкреазъ ші сжнт сзпвесе де а антра, дтиротіна тъллор элементелор, о віеадъ лъсатъ, ка ші а поастръ, дп прада дпдоітсї конченірі а пълчоріі ші а дхреріі.

Натъра ле артеазъ ші ло пълстрезъ пълтаі пентръл інтересла знеі армоніі овщещї, ші тоате рапортъріле лор къ отъл сжнт ка але слъціі кълтре стължнп: ка довітоаче де прадъ, еле не пълзеск де преа тълта дптъмдїре а соікрїлор; ка търте блжпде, еле не даѣ дпкрълкъшпнтеа ші храна поастръ; ка тълчїторї рълдълторї, не лъкреазъ царїпіле; ші ка стрежарї неадормїці, не пълзеск каселе: претълтїденеа тълка лор не одїхненде, ші пентръл ка съ пѣ о деа, еле се сзпшзп а прїїмі дп тълка поастръ о хранъ не каре пължнтъл лѣ о да фъръ нічї о дпдаторїре: претълтїденеа кълтекъл лор не дпвеселеще, ші пентръл ка съ'л азїім еле с'апронїо де локзїнделе поастре: пасерїле алкълтълеск кондертеле лор тотдѣазна дп апронїере де зрекїле поастре. Дълтнезеѣ а воїт ка пълкъл армонїос ал акълстїкъллї' съ фїе ал локзїндей отъллї.

Де ведї німічі не от, атълчї довітоачеле репмїнд сінгърїі стължнїторї аї пължнтъллї, вор зр-

1. Чеса че продаче, адаогъ ші дпплетерїнеазъ сїпетъл.

та а'л попора ши а'л стъпъни; де ведї нїмїчі но добігоаче, а'гъчї глобъа ачеста с'ар пзетїї пентрѣ къ ши пеамъл оменеск ар перї.

Добїгоачеле дар аѣ фост креате пентрѣ ом, фїїнд къ еле сжнт де пеапъратъ тревъїндѣ отълзї; ши дїп ачеста се десвълеще зрмъторъл адевър, вреднїк де а не опрї тълтъ времѣ къцетареа поастрѣ асъпра лзї: къ кеар дела челе дїтлї зїле але креацїеї лзтеї отъл а фост превъзт.

Аша дар, фїїнда поастрѣ цїне де а добігоаче лор, еле не атїнг де тоате пърцїле фъръ дїсѣ а се пзтеа вре одатъ дъбъла пжїв ла пої. Натъра ле' дѣ пзтаї атлта лзтїнѣ кжт ле тревъеще ка съ скане де пої саѣ съ не сльжеаскъ; дар ачестъ лзтїнѣ есте о дїцелечере ши ачестъ дїцелечере не дїцелече ши нї се сълпзне. Сжнт ачест аконепремжнт грос есте о къцетаре каре тъ къноаде ши нїще сїмдїмїнте де драгосте каре тъ кавтъ. Натъра со каро къ а дїзестрат не матерїо къ тоате жертвїрїле чо пої дїсжнїт аморълзї. Ачест кжтїно не каро їзвеск, каро тъ дїцелече, ши дї каре еѣ ам гъсїг, жп прїетен, тъ сїмд тотодатъ жїмїг де пзтереа лзї їзвїгоаре ши къцетъгоаре, ши стрївїт де нїмїчїеа лзї. Де че ачесте мїліоане де фїїнде вїецъеск пентрѣ ка съ тоарѣ? Пентрѣ каре сжршїт вечїнїческ еле? че фак еле не ачест пътжнт каре ар фї пзтаї ал лор дї дїпса поастрѣ? Аѣ ши еле жп вїїтор ка пої? Ши дака аѣ, апої де че съ ле лъсѣм дї воеа капрїцїїлор пеамълзї оменеск? Саѣ къ еле сжнт пзтаї о хранѣ гътїгъ пентрѣ лъкомїеа поастрѣ? дар дака еле сжнт аша, апої де че аѣ патїмї? де че аѣ плъчерї? де че дърере? де че вїеацѣ ши къцетаре?

Кжнд жп адевър не амедеще, дї тъгъдїм, ка

канд тьгьдзіреа поастръ ар пѣтеа съ'а десѳіице-
зе: се дптѣмпль дикъ кѣте одатъ къ нѣще дѣхрї
маї марї дї пѣп дптпротівъ о сістемъ, шї соко-
теск къ аѣ мѣнтѣит оменіреа; дар адевъръл е дп
ѳіицъ шї зіоа лѣї ва венї фъръ дпдоеалъ пентрѣ
къ тоцї окїї дп казтъ не пѣтѣит. Атѣнчї пімік
нѣ вор пѣтеа фаче дптпротїва лѣї рѣтѣчіріле сісте-
матїче але лѣї Каргесїе, Боскет, Лок (*Locke*), шї
але лѣї Бѣфон (*Buffon*)! ценїзл п'аре нїчї о асторї-
тате пентрѣ мїнчїзнь.

Ачеастъ темере де адевър віне дїп некѣноцїица
звїї алт адевър маї маре, каре есте къ адевъръл е
тогдѣзна звн. Тревѣе дар съ'а прїїтїт, орї каре
ар фї зрѣтеле поастре пѣрерї къ каре прежѣдекъ-
дїле поастре дп дпкѣнцїзъръ. Кѣт ар пѣтеа съ фа-
кѣел рѣѣ оаменїлор? аѣ доаръ нѣ есте ел-дпсѣшї
кѣдетреа лѣї Дѣтнезѣ?

Дптемеїат не ачесте максїме, пої нѣ не вом
да нїчї дѣкѣт дптр'о парте дїп наїптеа адевърълї;
шї аша вом зіче: Ідеїле добітоачелор шї ідеїле
оаменїлор аѣ зп ісвор овщеск; еле се зѣміслеск
прїп ачелашї прїнчїп, каре есте сімдїчїзнеа; се дп-
тѣлцеск прїп ачелашї мїжлоаче каре сѣнт addѣ-
череа амїнте, компарацїеа, жѣдеката; шї се пѣп
дп лѣкраре прїп ачелашї нѣтере, каре есте, во-
їнца. Дечї, а кѣдета, а сімдї, а'шї addѣче амїн-
те шї а вої, дп черкѣл саѣ домѣнѣл сімдїчїз-
неї, сѣнт нїще факѣлѣцїї амїтале, іар нѣ нїще
факѣлѣцїї спїрїтѣале. Тревѣе съ не опрїп ла ачест
дптѣїѣ пѣкѣт пентрѣ къ дп сістемеле фїлософїлор,
факѣлѣцїїле ачестеа сѣнт але сѣфлетѣлї, шї дп-
трецеск, ка съ зік аша, фїїнца оменеаскъ дптреа-
гъ. Дп адевър, о асѣел де прївелїще прїчїнѣще
атедеалъ. Дп задар, пентрѣ а ісбѣві сѣфлетѣл шї

а'л стѣдѣ дін матеріе, вом пѣне днаїнте, днтін-
 дѣреа днцелѣцѣрїї поастре шї днѣдїцеа кѣцетъ-
 рілор поастре; фісіологіѣтѣл не ва респонде кѣ
 скалнелѣл¹ дн тѣпъ, арѣтѣндѣне органеле поастре
 маї десѣвѣршіте декѣт, але довітоачелор: ел тѣ-
 сѣрѣ десѣвѣршіреа днцелѣцѣрїї кѣ десѣвѣршіреа ор-
 ганѣлѣї. Трекѣнд дела скоїчї ла інсектѣ, дела ін-
 сектѣ ла кѣїне шї дела кѣїне ла ом, ел не аратѣ кѣ
 кѣцетареа атѣрпѣ, де форпѣ шї кѣ се десволгеазѣ
 кѣ дѣнса, тот маї таре, тот маї пѣтерпїкѣ кѣ кѣт
 довітокѣла се сѣїе не скара фїїнцелор шї кѣ кѣт ор-
 ганеле лѣї се десѣвѣршнѣск. Ел гѣсеце дн фїбра²
 че днкѣ се вате сѣпг кѣдїтѣл лѣї о леѣе матерїа-
 лѣ кѣре копрїнде не тоате креаціїле: омѣла пѣ есте
 пентрѣ дѣнсаѣла чева маї тѣлѣт декѣт чел днтѣї дн-
 тре довітоаче.

Бѣгѣрїле лѣї де сеатѣ сѣпг адевѣрате; хотѣ-
 рѣрїле че фаче днтр'ѣнсаеле сѣпг дрепте; поате
 чїнева сѣ'ї ласо тотѣла, сѣ'ї дѣа тотѣла: ел жѣдекѣ
 дѣнѣл нїцѣо стѣрїврїї!

Сѣ вѣгѣм днѣс сеатѣ кѣ пѣтереа аргѣменте-
 лор лѣї се днтетееазѣ не о рѣтѣчїре метафісікѣ:
 кѣре есте кѣ сїмпцічїзнеа, кѣцетареа, аддѣчереа
 амїнте шї воїнцеле довітоачѣї сѣпг пентрѣ дѣнсаѣла,
 нїцѣе факѣлѣтѣїї але сѣфлетѣлѣї.

Дар дакѣ тоате ачестеа п'ар фї але сѣфлетѣлѣї,
 че с'ар фаче аргѣментеле лѣї?

Днтревареа се тѣрїїнеце дар днтрѣ а деосї-
 вї факѣлѣтѣїле днцелѣгѣтоарѣ але довітокѣлѣї де
 факѣлѣтѣїле інтелектѣале але омѣлѣї спре а щї ка-
 ре фак не ом. Ачеастѣ деспѣрїїре нїчї одатѣ п'а

1. Дн фел де кѣдїт де хїрѣрг.

2. Вѣлїноара ка аѣа че се гѣсеце прїптрѣ тѣшкї, шї прѣкѣм чеа де
 десѣпг лїтнѣ.

фост дичеркатъ; кьчї еѣ нѣ почїѣ нѣтї дичеркаре дїпърцїрїло сїстематїче че професеазъ екоалеле де атѣта воакърї, шї каре траг ла о дїкъркътъръ тїкълосъ.

Прїнципѣла есте ачеста: Нічї зна дїп факълтѣцїле че отѣл дїпърцедде кѣ до-
вїтоачеле нѣ сѣнт але сѣфлетѣлї.

Дїп ачест прїнцип, тотодатъ сїмплѣ шї фортѣ дїнат, їсвораше адевѣрѣл ачеста, кѣ факълтѣцїле сѣфлетѣлї сѣнт неатѣрпате де сїмпѣрї шї де ор-
гане.

Аша дар, шїїнда фїсіологїстѣлї есте кѣ то-
тѣл матерїалъ: ел жѣдекъ деспре дїцелечере дѣпъ
трѣкърї; шї кѣпоаше факълтѣцїле дѣпъ фортѣ.
Кѣм ва жѣдека-ел оаре деспре сѣфлет, каре нѣ атїп-
це де нїмїк дїп чеа че ел vede? Ынде дичетеазъ
рапортѣрїле, дичетеазъ шї шїїнда: черчетареа спї-
рїтѣлї нѣ се маї поате аместека кѣ черчетареа
матерїей; фїсіологїеа се опредже не марїїїле ме-
тафїсїчеї.

КАН VI.

ДЕСПРЕ ФИЦИЛОДИЕА ФИЛОСОФИКЪ.

Noi kredem kь сѣит дѣкрѣ каре нѣ се пот ниѣ декѣм ведеѣ кѣ окѣл, ниѣ декѣм ниѣ кѣ маѣна, не каре ниѣ микро-скопѣл ниѣ скалпелѣл, орѣ кѣт де десѣврѣште де 'шѣ лѣ ар дѣкиѣзи чѣнеѣ вѣ ле пот ажѣнѣ; ниѣ дѣкрѣрѣ каре нѣ се пот сѣмѣ ниѣ кѣ гѣстѣл, ниѣ кѣ мѣросѣл, ниѣ кѣ азѣл, дѣр каре кѣ тоате ачестѣа, се пот адеверѣ кѣ о дѣкрѣдѣнѣдѣре авсолѣтѣ.

(Тн. JOUFFROY: *préface des Esquisses de Philosophie morale*, p. 5.)

Дѣн ачел прѣнчѣп ал лѣѣ Лок, кѣ тоате кѣнѣтѣ рѣле вѣн дѣла сѣмѣрѣ, ам вѣзѣт кѣ а епѣт о шѣнѣ цѣ нѣоѣ: фицилодиѣа. Атѣнчѣ се сокотѣ чѣнеѣа апроа-не де исворѣл оаре-кѣрора дескоперѣрѣ марѣ. Фило-софѣѣ фѣнд тѣрѣдѣѣ не ачест кѣмн де кѣтре протѣв-ниѣѣ лор аѣ трѣвѣѣт сѣ трѣмеѣе ресѣоѣл. Лѣ се зѣ-ча кѣ сѣит не'нѣдѣцѣѣ, неѣтрѣ кѣ жѣдѣкаѣ асѣпра отѣлѣѣ фѣрѣ а'ѣ кѣнолѣцѣо трѣкѣл: аѣа аѣ фост сѣ-лѣѣѣ а се фачѣ ни ѣѣ аѣатомѣсѣѣл, прѣкѣт протѣвнѣ-чѣѣ лор се фѣлѣсорѣ фѣлософѣ. Мѣтѣморфѣс дѣдоѣт каре нѣ авѣ ниѣѣ кѣ сѣжрѣшѣт; неѣтрѣ кѣ зѣнѣ плѣ-кѣнд дѣла шатѣрѣе ка сѣ ажѣнѣгѣ ла сѣфлет, ѣар чѣѣа-л-алѣѣ дѣла сѣфлет са сѣ ажѣнѣгѣ ла матерѣе, фѣекаре рѣтѣсе дѣ елѣментѣл сѣѣ: пѣнѣктѣл плѣ-кѣрѣѣ, аѣ фост дѣдѣстѣл неѣтрѣ а'ѣ десѣрѣѣ дѣ-вѣчѣѣ.

Воѣѣ дѣнеѣа дѣр кѣ стрѣшнѣчѣе, нѣ кѣ ачестѣ доѣ шѣнѣде ар фѣ неѣнѣпѣкѣѣтоаре, чѣ кѣ еле аѣ а фачѣ фѣекаре кѣ о парѣ дѣн ом кѣ тотѣл деосѣвѣ-тѣ, шѣ а кѣрора пѣнѣкт де дѣтѣлѣнѣре нѣ се ва пѣ-теѣа дескоперѣ ниѣѣ кѣ скалпелѣл, ниѣѣ кѣ кѣпетареѣа. Ыѣа черчѣтеѣазѣ тот чѣ, дѣ ом, цѣне де доѣток; чѣѣа-л-алѣѣ, тот чѣ, дѣ ом, цѣне де дѣнѣр: ашѣ фѣнд, апоѣ кѣм се вор пѣтеѣа-еле дѣтѣлѣнѣ?

Дикъ о дикеее нъ маї пѣдїн страшикъ есте ачееа, къ фїлософїї аъ лъсат фїсїолоҒїей о пѣтере не каре н'о аре; саъ маї вїне зїкжнд, 'їаъ черѣт тълъчїреа зпор лъкрѣрї псїхолоҒїче каре сжнт къ тотъл афаръ дїн сфера еї.

Анатомїстѣл поате съ каѣте рапортѣрїле саъ асетѣлѣрїле органелор поастрѣ-къ феноменеле днделецѣрїї, поате съ прїнзъ дн пѣтрѣндѣрїле сїмѣрїлор поастрѣ, тоате кѣдетѣрїле шї тоате патїмїле довіточесїї; дар нътаї пѣнъ ачї есте хотарѣл шїпнцѣї лѣї: сжаллелѣл нїчї одаѣъ нъ ва ажнѣе маї декарте декжт ла матерїе; дар дїпколо де знде ел ажнѣе оаро нъ маї осто чона?

Нъ есте оаро чона дн пої каре се днпротївѣше, се ресвоеѣе шї осжндеѣе кѣдетѣрїле шї патїмїле матерїале?

Чееа че есте дн пої дѣпъ днделецѣре шї дѣпъ матерїе, еака чееа че формѣазъ шїпнца фїлософѣлїї.

Ън кѣвлжнт маї маре декжт интересѣл довіточеск.

Ън сїмѣїжнт деспре Немѣрїнїїтѣл не каре нїчї тїпнѣл нїчї спадїїл нъ'л вор пѣтеа тѣлѣзїтї.

Ън сїмѣїжнт деспре Фрѣмос ал кѣрѣїа тїп зѣрїт п'аре модел аїчї не пѣтжнт.

Ън сїмѣїжнт морал каре се днпротївѣѣе тѣтѣлор релелор поастрѣ воїнѣе.

О конѣїпнѣъ каре не осжндеѣе шї не 'артѣ.

Еака че есте дн пої дѣпъ днделецѣре шї дѣпъ матерїе: нїще факѣлѣгѣїї шї нїще воїндї маї двалте декжт днделецѣреа поастрѣ, маї тарї декжт патїмїле поастрѣ, шї каре адесеа-орї ле дндрептеазъ кѣтре зп сѣжршїт къ тотъл днпротїва интересрїлор матерїале.

Дн адеѣѣр, каре ом поате фї атжт де тїкълос, днжнт съ нъ фї сїмѣїт нїчї одаѣъ сѣфлетѣл лѣї рес-

врътнѣсе днпротѣва днжосѣреѣ шѣ а пѣкатѣлѣ?
 Каре ом, дн ачаестъ лѣпѣ грозавъ а вѣдѣрѣлор
 шѣ а вѣртѣдѣлор пѣастрѣ, п'а днчеркат одатъ дн
 вѣаца са вѣкѣрѣа череаскъ фѣкѣнд съ трѣзмѣзе
 пѣше аплекѣрѣ каре пѣ ераѣ де аѣчѣ де пѣ пѣжѣнт?

Аколеа е сѣфлетѣл; ел есте каре вѣрѣеще, ел
 есте каре се вѣкѣрѣ, ел есте каре ѣвѣеще, ел есте
 каре ѣгонѣеще пѣкатѣл, вѣра, ресвѣнарѣа, шѣ каре
 дѣп днѣлѣдѣмеа Крѣчѣѣ, пѣ кѣнд трѣпѣл пѣтѣмѣеще шѣ
 днцелѣцѣрѣа се етѣнѣе, се роагъ пѣптрѣ ѣертѣрѣа
 гѣжѣлор лѣѣ.....

КАП VII.

ДЕСПРЕ ТРАКТАЦІЕА СІМЦЪРІЛОР.

Сімцърѣле пѣастрѣ пѣ сѣнт тоаго лѣкѣрѣлѣ кѣто сѣнт
 дн Фѣлѣцѣ.

(Тѣ. Јоуѣлѣох.)

Кондѣлак (*Condillac*), воѣнд съ тѣлѣшѣеаскъ
 че есте омѣл, днкѣпѣеще о статѣе: кѣрѣа дѣ дн-
 фѣдѣшазъ тѣресѣе, ѣкоане шѣ сѣпете. Фѣекарѣ сѣмѣ
 прѣчѣнѣеще ѣдеѣле сале, шѣ фѣекарѣ ѣдеѣ дѣ о кѣно-
 шѣндъ днцелѣцѣрѣѣ. Дндатъ статѣеа гѣндѣеще, сѣ-
 пѣеще, жѣдекъ, днкѣпѣеще, кѣноаще шѣ воѣеще:
 сѣмѣцърѣле десѣвѣрѣшеск едѣкѣцѣѣа лор, шѣ аша омѣл
 се днфѣдѣшазъ; днсѣ омѣл матерѣал, омѣл днцелѣ-
 легѣтор, чел днтѣѣѣ днтрѣ доѣтоаче шѣ нѣмѣк маѣ
 пѣлѣт.

Статѣеа прѣѣмѣнд тоате ачестѣ днтѣпѣрѣрѣ де дѣп
 афаръ, нѣчѣ декѣм пѣ поате форма пѣ ом, ка фѣѣндъ
 морѣлѣ шѣ ка фѣѣндъ пѣтѣрѣнѣѣтѣ.

Дн аdevър нїмїк нъ есте маї скїмвътор декът сїмцїчїсна; нї нїмїк маї некїнтїт декът аdevър ръл. Аша фїнд, апої кзм ва нътеа сїмцїчїсна съ статорнїчоскъ дн ом нїще їдеї неатърпате де лъкрърї, де тїмї нї де локърї? Скїмвътор ръл нъ поате продъче не некїнтїтъл.

Kondїлак, ка зн свълптор неїсквсїт, днченпндъшї лъкръл, зїтъ съ кіеме дн ажътор не Dъmнезоъ. Ел дъ статсеї лї нъмаї віеаца їар немърїеа нъ.

Съ нъчїтвїно де сеатъ къ авторъл дъпъ че шї десїмърїнацо статсеа дн сїмцърїле еї, нъї маї дороцо нїмїк. Ел носце съ доведеаскъ прїн ачеа-ста къ чїнона ар нътеа фаче не ом нъмаї дїн сїмцърї, дар нъ есе дїн маїнїле лї декът нъмаї о маїмъцъ саъ зн навагал: еака тоатъ нътереа ма-теріалїстълї. Kondїлак, фъръ воа лї, се днпротївеще лї Лок; зченїкъл ошоаръ не даскъл кеар дн картеа дн каре дншї фьгъдсеа съл факъ съ трїзмъеце.

КАП VIII.

ДЕСПРЕ АДЕВЪРАТЕЛЕ ФАКЪЛЪТЪЦІ АЛЕ СЪФЛЕТЪЛІ.

Съ не дншоарчет акзм ла ом, шї съ лъсїм чуса че ел аре де овїсек къ плантеле нї къ довітоачеле.

(SAINT AUGUSTIN, *dela Vêrité Relig.*, ch. 43.)

Дн сїнл омълї; нъ шїъ каре Dъmнезоъ, дар сїнт сїгър къ локъеще зн Dъmнезоъ.

(SENEQUE.)

Трпнъл пострѣ цїне тогодатъ де плантъ шї де довіток: дн пої се фак, прекъм днтрън стеждар, о тълдїме де лъкрърї аспїра кърора воїнца поа-

стръ п'аре пичі о пѣтере. Сѣцелѣ чіркълеазъ¹, пъръа креще, зпгиле се лѣпцеск, ші карпеа се ре'п-поеще; вецетъм², не търім, виецзім ші търім фъръ воеа поастръ: Бака отъа на плантъ.

Форма матеріеі о дѣ факълтатеа вегетативъ³; еа есте ка зп калъп ал тѣтълор лѣкрърілор ші ал тѣтълор фішцелор.

Нѣмаі сінгър отъа довіток кърпінде лп сіне тоате аплекъріе, тоате патіміе, тоате інстінктеле ші тоате лпцеледеріе челор-л-алте довітоаче органисате: еа есте маі індѣстріос декът алвіна, маі кѣмпліт декът тігръа, маі віклеан декът възлеа, маі грозав, маі фелъріт, маі десфрѣват ші маі несъціос декът тоате довітоачеле лпирезнъ. Ачеаста есте атът де лпведерат, лпкът сінгъре нѣтеле фіарелор есупітъ фелърітеле лзі карактерърі, ші ла чеа лптжіе ведере, отъа кѣ оцїле лзі, кѣ орашеле ші кѣ палатъріе лзі, се наре а нѣ фі алт чева декът нѣмаі чол маі лпцелелор дпнтро довітоаче.

Де'м порнеце деспре сіндріе лзі де драгосте, деспре преведереа лзі ші деспре аддъчереа лзі амінте, еѣ лпї арънк окїі лпирецїр, ші тоате факълтѣдіе кѣ наре еа се лавдъ, ле гъсеск ліпїте де матеріе лп довіток. Пасереа каре лпї тѣсоаръ своръа дъпъ шїпца че а дожднїт деспре вътаеа пѣшчеї, рѣндъріка каре се прѣпѣствеще лп шїжлокъа флакърїлор пентрѣ ка съ'шї скапе пзії, ші възлеа але кърїа вікленїї, тотдѣазна нзої, рѣтъчеще пе кѣшїї вѣпѣторълзі, лп дескопере которї де лпкїнзіре, де лпцеледере, де драгосте ші де

1. Бѣвъл, зѣвъл лпирецїр, лп тоате пърїе.

2. Крещет ка вегетале. (плантеле.)

3. Саъ вегетътоаре, каре фаче съ вегетеа, съ креаскъ ка о вегеталъ.

жъдекатъ. Мъ въз дар сіліт а къпоаше дн довіток, прекът дн от, сітцініте дпльскъте: пріетешътъ, ѡра, ніста, рекъноцінда піресъпареа се реп-посск дн оло ла фіекаре ценераціе. Чееа че пої сітцін, сітціт пі еле, чееа че пої доріт, дореск пі ело, къ десесеіре пътаї къ отъл аре маї пълтъ десволтаре, нептръ къ органеле лві сѣнт маї десъжршіте. Ел есте зн довіток зпверсал, о фііндъ каро гъндоще, каро дпш addъче аніте, ківъеще, прокъротъ, дорещо, жъдекъ, се ровеще de драго. сте пі новшо.

Дар дакъ оъ Гащ оторж тоате ачесте патімі. мѣ тоате ачесте факълтъці осевіт чеа дпн зртъ, отъл фі-на оаре нптіціт? Фъръ 'ндосалъ пз се ва нптіці дптр'жисъла дескѣт пътаї о пплатъ пі зн довіток, адікъ: факълтъціле дпцелегътоаре пі къцетътоаре каре се кзвіп довітокълві, пі каре се афлъ дп пої. Дар аъ доаръ дптр'ачестеа стъ отъл? аъ доаръ дпцелецереа лві въ десволтъріле чеї дъ маї пълта десъжршіре а органелор лві, се тър-цінеціе пътаї дптръ а фаче піще зъгазе ка касто-ръл, піще палатърї ка алвіна пі піще піраміде ка термітеле¹? Аъ доаръ съфлетъл лві есте пътаї дп тревцінцело тръпълві? пі аъ доаръ тоате къцетъріле лві сѣнт пътаї дп пьтръндеріле сітцізрілор, дп воінделе патімілор, дп фъріле пістърілор пі дп ачеле аторърї грозаве ка але тігрълві, саъ кре-дпчоасе ка але п е д е с п ъ р ц і т е л о р ? Дп аде-вър; дака отъл се алкътъеще пътаї дпн ачесте фа-кълтъці, ла каре есте пърташ къ довітоачеле, апої пътаї есте піці о пъдежде деспре віиторъл лві, де-спре петърїреа лві. Кът vom десматеріаліса фа-кълтъціле отълві фъръ а десматеріаліса пі не але

1. Дп фел. de фърнічі марї алве: дп Америка.

довітокълѣ дака еле сѣнт де ачесаші патръ? ші кѣм вом да не знеле вечінічїей, іар пе челе-лаалте Німікълѣ? Сковорѣне-вом оаре пѣпъ ла довіток, саѣ лпѣлца-вом пе довіток пѣпъ ла пої?

Нїчі зна-нїчі алта: чї вом еші дїп ачест по-роїѣ інтрѣнд лп пої лпшіне: лѣкрѣрїле дїп пѣзн-трѣ але конціїнцїей пе вор дескоперї пе ачае фїїнцѣ аскѣпсъ каре віедѣще лп пої, каре есте НОІ, шї каре се лпфѣдїшеазѣ прїп лпкъвїїнцареа саѣ прїп пѣстрареа конціїнцїей. Сѣфлетѣ пе ва фаче кѣпо: скѣтъ пѣтереа лѣї прїп нїде воїндї лппротївітоаре патїмілор поастре довіточїї; моралїтатеа лѣї, прїп сїмдїмжїтѣл а че е дрепт шї а че е педрепт; тѣ-рїреа лѣї, прїп фаптеле спонтанчї¹ але знїї кѣвѣлт каре пѣдѣждѣще ла адевѣрѣрїле челе вечїніче; че-рескъл лѣї лпчепѣт, прїп кѣпоцінцїеле лпалте але Фрѣмосълѣї ідеал; шї немѣрїреа лѣї прїп сїмдї-мжїтѣл Немѣрїнітѣлѣї, каре мерде де со кѣфѣн-дѣ лп сїнѣл лѣї Дѣтнезѣѣ.

Вої фїлософїлор карїї кѣвѣтѣї, прїкѣм зїчо Мон-терн, дака отѣл есте алт чена дескѣт зн воѣ, еака времеа нептрѣ а фаче депрїндерї лп шїїнца воастрѣ: апѣкадї ачест кадаврѣ, арѣпкадї² л пе меселе де мар-тѣрѣ але амфїтеатрѣрїлор² воастре, скормонїдї лп ініма лѣї, лп сѣнцїеле лѣї, лп фїбреле шї лп тѣ-рѣптаеле лѣї; десѣпшѣрадї непѣтѣрателе лпдоїтѣрї але креерїлор лѣї, лѣжнд матерїеа лп тоате фелѣ-рїле, фрѣмжїтѣнд'о, лпторѣжнд'о, лппѣрѣнд'о кѣ скалпелѣл шї черчетѣнд'о кѣ лѣпа³; гѣсїдї дїнтр'о арѣпкѣтѣрѣ де окїѣ адѣчереа амїнте, воїнда, віка-шѣгѣл, іѣвїреа де арїїнт, дѣхѣл сокотелї, тоате мещенѣгѣрїле оменендї шї тоате патїміле довіто-

1. Фїрешї, дела сїне.

2. Сѣлї марї лп формѣ ротѣндѣ саѣ овалѣ (лѣпгѣрадѣ).

3. Дп фел де мікроскоп.

чедї; тѣсзрадї днделедереа кѣ десволтареа оргanelor; опрїдї дѣпъ воїндъ кѣтаре саѣ кѣтаре лѣкране тѣнд кѣтаре саѣ кѣтаре первъ; шї дѣпъ че въ ведї дндредїнда vine деспре асетѣпѣрїле фїврей кѣ сїмдѣрїле, шї деспре але сїмдѣрїлор кѣ кѣдетареа, аскура ачестор въкъцеле де кѣрпѣрї че днкъ се ват, днд воїдї спѣне че есте ачел кѣдет енердїк, ачел стѣнлн аспрѣ каре порѣпчеще патїмїлор довіточешї, каре пѣно ставїлѣ плѣчерїлор лор, шї каре се въкѣрѣ ижд ле неде вїрѣїте; днд ведї спѣне каре сїмд а пѣтѣт сѣ деа їдеа Немѣрїдїнїтѣлѣї знеї креатѣре атѣт де тѣрїдїнїте, шї де знде дї vine сїмдїтѣлїтѣл Фрѣмосѣлѣї їдеол, ал кѣрѣїа модел пѣ се афлѣ пїкѣрїї не пѣтѣнт: дндсфрїшїт воїѣ дндрѣснї сѣ въ пѣлї днтреѣ че есте ачсеа а се дндделетнїчї, а кѣдета, а пѣтїмї шї а тѣрї пептрѣ адеѣвр, шїапой, дндпѣтѣндѣтѣ кѣ а деа еспресїе а лѣї Монтегн, въ воїѣ пѣлї днтреѣа че довіточе сѣнт вїртѣтеа шї дрептатеа.

Моралїтате, Кѣѣлнт, Фрѣмос-їдеал, Немѣрїдїнїре, Кѣдет, еака отѣл деспѣрїдїт де матерїе пї де тїмп, еака факѣлѣтѣдїле че пѣтѣлї ел сїнгѣр леаре не пѣтѣнт. Ам гѣсїт сѣфлетѣл лѣї, шї днд сѣфлетѣл лѣї ам гѣсїт їспорѣл морал ал фїїндїей оменешї, адїкѣ тревїїнда знеї алте вїедї.

Dїn ачесте modїфїкадїї Дѣтнезеедїї еѣ въз кѣ пѣск вїртѣтеа, каре есте вїрїїнда сѣфлетѣлѣї асѣпра матерїеї; драгостеа адеѣвратѣ, каре пїсеазѣ вechїнїчїеа; їдеа де въпѣ рѣндѣеалѣ, каре їспораше дела кѣдет шї дела кѣѣлнт; рапортѣрїле лѣкѣрїлор кѣ прїчїїїле днд немѣрїдїнїре: зн Дѣтнезеї!

Шї ачесте факѣлѣтѣдїї, каре сѣнт днд мїне кѣ неатѣрпаре де сїмдѣрїле теле, се афлѣ днд годїї оаменїї; днд фїекаре їнс, днд фїекаре падїе гѣсеск

зреле лор маї тълт саѣ маї пѣцип дѣсетпато: еле зпеск шї статорнїческ неатъл оменеск.

Къчї пѣ дѣделецереа фаче чївїлїсацїеа. Оаменїї шї попоареле траг тотдѣазна а се деспѣрцї прїп пѣравѣрї, прїп обїчеѣрї, прїп пѣрерї шї прїп патї-тїле довіточещї; еї пѣ с'атїнг декѣт пѣмаї прїптр'ѣп сїпгѣр пѣнк: Сїмѣїмѣтѣл морал, шї сїмѣїмѣтѣл Фрѣмосълѣї; шї ачеастѣ легѣтѣрѣ невѣзѣтѣ есте дѣдестѣл пентрѣ а форма дѣпречїѣрѣл глобълѣ тареа фамїліе оменескъ.

Дѣ довітоаче дїмпротївѣ, їнсѣл¹ есте тотдѣазна десвїнат де фелъл съѣ. Інсїнкѣл лѣї дѣ депѣртеазѣ кеар атѣчї кѣнд ачест їнсїнкѣт се фаче їнсїнкѣл знеї содїегѣцїї. Пе албїна дела Кампнї нїчї зп їнсїнкѣт пѣ о апропїе де албїна їнзтелѣї Імет. Пентрѣ албїнѣ пѣ е нїчї зп не а т албїне ск, прекѣт пентрѣ от неатъл оменеск; чї пѣмаї зп стѣт.

Аша дар, дѣделофороса, адѣчороса атїнѣ, поїнда, тоате сїмѣїрїло де драгосте шї тоате патї-тїло каре сѣнт дѣ довітоаче, пот тѣрї дѣ от, фѣрѣ ка отъл съ тоарѣ пентрѣ ачеаста. Немѣрїеа лѣї есте маї тълт декѣт зп адевѣр; еа есте зп дрепт, кеар де п'ар фї отъл деспѣрцїт де довіток декѣт пѣмаї прїп сїмѣїмѣтѣл де Дѣмнезеїре.

Сѣнт треї мїї де апї де кѣнд фїлософїї пѣ дѣ-четеазѣ де а сѣпнѣне черчетѣрїї дѣделецерїї, тареа дѣтревѣрї деспре фїїнда лѣї Дѣмнезеѣ шї деспре немѣрїеа сѣфлетѣлѣї, шї се тїрѣ къ ажѣп-тотдѣазна ла дѣдоелѣ. Еѣ тѣ тїр де тїрареа лор. Пот съ дѣчапѣ дѣкъ де о сѣтѣ де орї ачелаш лѣкрѣ, шї де о сѣтѣ де орї вор ажѣпѣе тот ла ачелаш сѣжршїт. Нїще факѣлѣцїї каре сѣнт але

1. За inc, зп indivd.

матеріеі ші але тінцълї, кѣм вор пѣтеа слѣжі спре дескоперіеа Немърнінїтлї? Нѣ есте оаре о певнїе де а 'вої чїнева съ прїваскъ тїнцнеле знеї алте лїнї кѣ фѣклїеа че е фѣкѣтъ съ лѣтїнезе пѣтаї дн ачєаста?

Дсчї, съ нѣ не дншълѣт: пѣтаї сѣфлетлї дї есте дат де а не ворбі деспре сѣфлет, шї акѣм кѣ кѣноадѣм адеврѣрателе лї факѣлтѣцї, нѣ таї авем а не теме нїчї де дндоеалъ нїчї де рѣтѣнре; пентрѣ кѣ сле се атїнг дїн тоате пѣрїїле де адевр, каре есте Дѣтнезеї.

КАП IX.

ДЪНТЪЕА ЛИНІЕ ДЕ ХОТАР ДЪНТРЕ ФАКЪАТЪЦІАЕ СѢФЛЕТЪАДІ ШІ АЛЕ МАТЕРІЕІ.

Дѣтнезеї, асѣ зїчере некопрїнсѣ се днфѣцїнеазѣ ла сѣдршїтѣл тѣтѣлор черчетѣрїлор отѣлї.

(ST. MARC GIBARDIN.)

Довїтокѣл каре аре сїтцѣрї шї каре есте прїїтїтор де днтїнѣрїрї шї де ідеї ка отѣл, прїїтєще ачесте днтїнѣрїрї шї ачесте ідеї фѣрѣ а ле аналїсі, фѣрѣ а ле кѣѣта прїнчїпѣл. Ел нѣ днчєаркѣ ачєа кѣрїо сїтатє дналѣ каре не пої не кїатѣ не пчєтат кѣтре прїчїна днтїе, адїкѣ кѣтре о прїчїнѣ не каре пої нѣ о пѣтем, нїчї нїпѣї, нїчї ведеа, нїчї сїтцї, дар не каре о пѣтем днкїпѣї шї днѣелеѣ, шї ла каре поо не есте дат де а не днѣлѣа інтрѣнд дн пої-дншїне; пентрѣ кѣ пѣтаї дн пої-дншїне се афлѣ ідеєа де Дѣтнезеї. Днѣелеѣереа довїтокѣлї дн лѣсѣ тот

не пѣтънт; пої днсъ, тречет дела лѣтеа възгѣла о лѣте невъзгѣтъ: днтр'аста стѣ прівілеціѣла патрѣи поастрѣ. Ної дорім а шї чѣеа че сѣнтѣм, шї пѣтрѣ че сѣнтѣм; пої не адресѣм нїде днтрѣвѣрї маї марї декѣт днцеледереа поастрѣ; пої терцѣм тотдѣѣзна пѣпѣ днколо de тїмн шї de спадїѣ, ка кѣм сѣфлетѣла пострѣ д'ар авеа нїчї зн хотар, ка кѣм дн пої ар маї фї днкъ зн сїмц пѣтрѣ пѣмѣрїніре шї вечїнічіе.

Аша дар отѣл нѣ есте нѣмаї зн довіток сїмцїтор шї днцелегѣтор, чї есте о фїїпцѣ интелекѣваль дн днцелесѣла чел маї дналт ал ворвїї. Днтр'днсѣла сѣнт трѣї елѣментѣ; дн довіток сѣнт нѣмаї доѣ.

Отѣл, ка довіток сїмцїтор шї днцелегѣтор, прїченѣ тот че есте трѣвзїпчос вїедїї лѣї прѣкѣт шї чѣлѣ-м-алтѣ довітоачѣ; їар ка фїїпцѣ интелекѣваль, ел прїченѣ нї знїверсѣл. Ел се дналцѣ дела атѣнѣнтѣрї ла тотѣл, дела чѣло нѣвзгѣла ла чѣлс нѣвзгѣто: ел арѣ ідеоа прїчїнѣї, ідеоа Нѣмѣрїнітѣлї, шї прїченѣ по Дѣмнѣзѣї.

КАП X.

ДЕСПРЕ ИНСТІНКТЪЛА ОМЪЛАІ, ШІ ДЕСПРЕ НЕПЪТІНЦА
ДЕ А ХОТЪРЪ ФАКЪЛАТЪЦІЛЕ СЪФЛЕТЪЛАІ.

Тоатъ философіеа каре нъ поате фі доделаасъ де тоате націла civilitate, саъ каре нъ се поате есприма нине дн тоате дитнле, нѣи одаъ нъ ва пзтеа фі философіеа чеа адевъратъ ші универсалъ.

(Essai sur la Nationalité des Philosophes, par DE WILM).

Съ днѣвом дар къ, чеаа че довітоачеле шѣъ, фъръ а фі днѣцаг, есте о леце де армоніе кзрат пѣтжѣеаскъ. Инстѣнктъла лор се концентреазъ пѣтаі пе пѣтжѣг.

Чеаа че отъла шѣе, фъръ а фі днѣцаг, есте о факълтате череаскъ каре дѣ дескопере пе челе невъзъте ші дн рѣпеще дн вечѣпѣіе. Инстѣнктъла постръ, есте дескоперіеа зпѣі Дѣтнезеѣ ші сѣмѣтжѣнтъла пемѣрѣеі поастре.

Съ черчетъм къ деатързѣнтъ фелзрѣтеле модѣфікаціі, саъ маі нине фелзрѣтеле факълтѣдѣі але съфлетълаі, ші вом афла къ сѣнгъръла лор скоп есте де а пѣне пе от фадъ дн фадъ къ креаторъла съѣ. Довада петъръдѣгѣтъ деспре фѣіица лѣі Дѣтнезеѣ, о пѣртъм дн поі.

Маі нѣпѣте де а днчеле ачаестъ черчетаре, тревъе съ даъ оареш-каре деслѣшѣрѣ асѣира лѣтвеі че ам днтревѣрѣцат дн ачаеста. Еѣ, лѣсѣнд ла о парте тоате термѣнолоцііле днѣвѣцацілор, т'ам сѣліт а днтревѣица пѣтаі ворве днцелесе къ десъвжрѣше. Нъ шѣі дакъ тѣ дншел, дар ті се паре къ фраселе варваре пѣскочіте дн зіелеле поастре де кѣтре фелзрѣтеле скоале сѣнт къ тотъла петрѣрѣпѣе кѣвѣнтълаі ші кѣцетърѣі. Скопъла філософілор пѣ

тревзе съ фіе де а днтънека філософіеа, чї де а пѣ о фаче месне шї общеаскъ. Ної воім ка днсъшї лъкръріле съ пе дъкъ ла ворве, адїкъ ла пѣміріле лор; іар пѣ съ фачем ворве пентрѣ лъкрърї.

Къ тоате ачестеа, съ пѣ сокотеаскъ чїнева къ ва гъсі аїчї о хотърѣре десъвѣршїт възпъ деспре ачеаа че еѣ пѣтескъ факълтъдїле сѣфлетълѣї. Оаре-каре фїлософї аѣ черкат а о фаче, дар тотдѣазна задарнїк. Шї дп адевър, кѣт ва пѣтеа чїнева хотърѣ зп лъкрѣ каре, дъпъ а са патърѣ пѣ се поате хотърѣ.

Есте о метафїсікѣ дпалтъ дп алкътвїреа ачестей зїчерї: а хотърѣ.

А хотърѣ зп лъкрѣ есте а'л деспърці де Нетърцініре; есте а'л фаче съ інтре дп черкъл лъкрърілор тѣрцініте, дескрїпнд пѣрціле каре дп алкътвескъ шї пзїндъ'л дпайнтеа окїлор.

Дечї орї чо дефїнідіе саѣ хотърѣре деспре факълтъдїле каре сжнт ало нетърцінірої, есте несте пзїпндъ. Нічї одатъ пѣ с'аѣ пзїгѣт хотърѣ, нічї сїмтїментъла, нічї кзвѣнтъла, нічї Фрѣмосъла, нічї Дѣтнезеѣ, нічї врезна дїп факълтъдїле сѣфлетълѣї, шї ачеста токмаї пентрѣ къ есенціеа лор есте нехотърѣтъ, нетърцінітъ. Дар тог дптр'о време, чеаа че поїпѣ пѣтем хотърѣ, о сїмдїм, о гъндїм, о кредет, о авет дп кзцетъла пострѣ фъръ а о кзпоаше; шї ачест кзцет есте стеаоа таїнікъ каре се рѣдїкъ пе марцініле дпвелор лѣтї.

КАП XI.

ФАКЪЛТАТЕ А СЪФЛЕТЪЛЪІ. СІМЦІМЖНТЪЛ МОРАЛ.

Чеа дотѣле idee de dreptate наще дн ної, нѣ дн чеа че
 noi сѣптѣм даторі, чи дн чеа че нѣ се кѣрне.
 (GUYTON DE MORTVILLON, Mém. sur l'Education.)

Дінтре тоате сїицїеле пѣмаї сїнгър отъл аре
 пѣтереа де а фаче авъз. Довїтоачеле се вѣкъръ де
 дарърїле патърїї, фъръ днсъ а трече хотареле фа-
 кълтѣцїлор лор, шї сїицї одатъ дндестѣлате, се
 опреск: Двїтпезеѣ, негрѣ ка съ статорнїчеаскѣ
 вѣна орндѣеалъ овїдоаскѣ, а воїт ка дорїцїеле лор
 съ се сѣршаскѣ дн сѣцїѣ.

Дн протївъ, дорїцїеле отълѣ сѣпт атѣт де ко-
 вѣршїтоаре, днкѣт нїмїк нѣ ле поате дндестѣла,
 шї днкѣт отъл сїмте дндатъ тревзїицѣа де а ле
 пѣне зн хотар: ачеастъ тревзїицѣ есте чеа днтѣіе
 дескоперїре а сїмцїмжнтѣлїї морал каре есте дн
 еа, шї о проклатъ прїп регѣламенте. шї прїп по-
 рѣнчїї; днтѣїѣ дн фамїліе, пе зртѣ дн попор шї
 апої дн стат. Асфел есте днченѣтѣл ледїї оменедїї
 шї політїче; леце сѣжнтъ днсѣнїї кнд есте неде-
 сѣвѣршїтѣ, негрѣ кѣ са дѣ о довадѣ дескре сло-
 возенїеа поастрѣ легнд'о, шї дескре жѣдекатѣа поа-
 стрѣ сїлїндѣне ла сѣпзпере.

Шї есте атѣт де адевѣрат кѣ патѣра отълѣ
 чере ачесте ланцзрїї, днкѣт попоареле пѣмаї сѣпт
 стѣпжнїреа ледїї се чївілісеазѣ: кѣ кѣт ачестъ
 леце есте десѣвѣршїтѣ, адїкѣ кѣ кѣт еа ласѣ вѣнт
 словозенїеї дн жѣдекатѣ, кѣ атѣта нацїа се фаче
 паре шї пѣтернїкѣ. Аша, ферїчїреа попоарелор
 снѣпзѣрѣ де десѣвѣршїреа ледїлор політїче каре

КАП XII.

ФАКЪЛТАТЕ А СЪФЛЕТЪЛЪІ. СІМЦІМЪНТЪЛ
ФРЪМОСЪЛЪІ.

Nimk nъ се поате ъкинъи аѣт де фрѣмос ші аѣт де
маре ъклат съ нъ се афле ън ом, ші ъклат отъа съ нъ а
поатъ коар съ а прѣдскъ кѣте одагъ ънтр'о кърѣненіе че-
рѣскъ. *(Waldmar, par Jacobi, t. 1.)*

Тішка Фрѣмосълѣ е нестрѣмѣтат, е вечінік;
ел со афлѣ, нестрѣ къ ъї авет кѣтетѣ ші драго-
стеа: кѣротѣл, на съ по ъндемнѣт а'л кѣзѣа, ші
драгостеа, на съ по фачом прѣднѣчї де а'л прївї.

Сѣлетѣл пострѣ, лѣminat де кѣтре ачеастѣ фѣ-
кліе дїн пѣзптрѣ, дѣгѣ че ъл кѣзѣ къ де амѣнѣ-
тѣл, дар ън задар, ън тоате лѣврѣрїле че'л ъкѣн-
цїврѣ аїчї-жос, трече дїнтр'о лѣме ънтр'алта, дела
тѣрѣнїтѣл лѣ нетѣрѣнїтѣл, ші се опреще ѣїмїт
ла пїчїоареле Креаторѣлѣ. Dъmнезѣ, дѣндзне
ачеастѣ факѣлате, нї се десѣлеа.

Кѣзѣанд Фрѣмосѣл, пої кѣзѣтѣм чеѣа каре нѣ
есте не пѣтѣнт; інтрѣт ънтр'о лѣме ън фїїндѣ,
ънтр'о лѣме а кѣрїа ікоанѣ ънсовонїтѣ се одїхне-
ще ън адѣкѣл сѣлетѣлѣ пострѣ.

Аша, сїмцїмѣнтѣл Фрѣмосълѣ се арагѣ ън
негрїле сїмцѣрїлор поастре; есте ка о спѣргѣрѣ
ларгѣ ън матерїе, але кѣрїа тоате перспектївеле се
дескїд дела пѣтѣнт кѣтре чер, дела тїмї кѣтре
вечїнїчїе. Деѣї:

Сїмцїмѣнтѣл Фрѣмосълѣ есте о факѣлате
а сѣлетѣлѣ.

Сїмцїмѣнтѣл Фрѣмосълѣ есте а доа лѣмінѣ
каре лѣчеще кѣтре D ѣ m ѣ z ѣ ѣ.

КАП XIII.

ФАКЪЛАТАЕ А СЪФЛЕТЪЛЪІ. СІМЦІМЪНТЪА
 НЕМЪРЦІНІТЪЛЪІ.

Este dar adenърат, mi niсi dekm nъ mъ дштел zikand'o,
 къ еѣ порт totdъazna дн нъзотрѣл meѣ, mъкар къ сѣнт мър-
 цинит, o idee kape дmи дnfъцишазъ nemъrcиниреа.

(FENELON, de l'Existence de Dieu, seconde partie, ch. 2.)

Тотъл не скапъ не пъмънт, тотъл не ворвеще
 деспре нимикъл постръ: вѣаца се алкътѣеще de ni-
 ще zиле каре нъмаѣ сѣнт, ші акъмъл нъ есте алт
 чева фекът вѣиторъл каре трече. Чел пъцип дака
 тимъл ар крѣца addъчериле aminге деспре поѣ; dar
 нъ, дъпъ рѣпириле de веселіе ші de дърере вѣн пе-
 въгарае дн сѣатъ ші зѣгарае. Фіинца поастръ се
 стерце пѣпъ ші дѣн меморіа поастръ; ne дъчем дн
 вкъдѣеле, ші ачесте вкъдѣеле, че кад дѣн zи дн zи
 не дръмъл постръ, со доcфѣинцеазъ къ кѣт днаин-
 тьѣ. Аша трѣкътъл тоаро, акъмъл нѣсро, ші вѣи-
 торъл есте нъмаѣ o нъдежде. O нъдежде! o! мър-
 циторъле! еака тоатъ мъріреа та! Дн мѣжокъл
 ачестей лъмѣ de перічѣне, de фацъ къ тоартеа ші
 къ зѣгарае, кѣнд тотъл се сѣършаще днпрецѣрѣл
 тьѣ, тъ нъдъждъещѣ o вѣацъ фъръ сѣършит! Zi-
 череа вечнічѣе нъ дѣи спѣйтънтъ сѣфлетъл; дѣн про-
 тѣвъ ел респънде ла ачѣаста къ Немърцінитъл, ачѣст
 сѣмцѣмънт дѣалт каре не скоате дѣн спадѣш ші дѣн
 тимъ, ші не ръпеще дн сѣнъл лъѣ Dъmнезеѣ.

Прічина къ нимик дѣн че есте мърцінит нъ поа-
 те змплеа сѣфлетъл постръ, есте къ сѣмцѣмънтъла
 Немърцінитълѣ се афлъ дн поѣ.

Грозъвѣа че не днтіпъреще Нимикъл, есте o
 дескомеріе а Немърцінитълѣ.

Дар че есте Немърцинітѣл? тоате сілїнде ле меле пентрѣ а'л нѣтеа дїцелеле сѣнт задарїче. Превѣт дїмї есте нѣте нѣтїндѣ де а'л тѣгдѣї претѣтѣ мї до а'л дїцелеле. Чееа че шїѣ, есте кѣ афарѣ до Немърцинітѣл нѣ есте нїмїк, сѣ пентрѣ а зїче маї вїне, кѣ тотѣл се копїнде дї Немърцинітѣл. Повдїзїт фїїнд де ачаестѣ славъ лѣтїнѣ, нѣѣ о дїфрѣ лѣнѣ кѣре маї нѣѣ мї алтеле не'нчетат: зїмїлѣ дїсфршїт немърциніреа кѣ дїфреле меле; дар дї задар! Кѣуї ачае сомѣ, тѣкар дї вечї де ар тот нрощо, сѣ алкѣтѣелде нѣмаї де лѣврѣрї тѣрцїнїто, мї аша онїї мѣї дїтѣлнѣск тотдѣазна челе доз нїнѣтїе оле ої, дїчонѣтѣл мї сѣжршїтѣл. Атзїчї водерїло меле се нѣфнїдѣ дїнкоачї мї дїнколо де дїнса: мї нѣ гѣсеск нїчї дїчепѣт нїчї сѣжршїт; чееа че дїфра гонѣще фѣрѣ а нѣтеа вреодатѣ ажзїце, чееа че есте дїнаїте, чееа че есте дї зрѣтѣ, чееа че есте претѣтїндепеа мї тотдѣазна, еака Немърцинітѣл.

Сїндїмїтѣл Немърцинітѣлї не дѣ идея деспре тот че нѣ се поате прїнде прїн сїндѣрї; мї дїфїїндеазѣ пентрѣ пої не Некзносѣтѣл.

Аша дар Немърцинітѣл нѣ се поате гѣсі нїчї дї дїтїндере нїчї дї нѣтере. Ел есте терменѣл, прїнчїпѣл дїн кѣре їсворѣск тоате адеврѣрїле мї кѣре дїне тотѣл, дар фѣрѣ а авсорбї фантѣ са; ел есте зїнїеа, ел есте Дѣтнезеѣ.

Немърцинітѣл есте Дѣтнезеѣ! Аша дар тѣ не Дѣтнезеѣ казїї, о! сѣфлетѣл мѣѣ! дака нїмїк дїн че есте тѣрцїнїт нѣ те поате опрї аїчї-жос! Тѣ те десфачї де тоате веселїле нѣтѣлнѣтѣлї, пентрѣ кѣ тоате ачесте веселїї аѣ зї сѣжршїт; тѣ зрїцїї, орї че хотар, пентрѣ кѣ тот хотарѣл есте Нїмїкѣл. Тѣ те одїхнѣцїї, нѣмаї дї тїне-дїсѣдїї, дї ачестѣ

Нетърцініт каре есте маї пресъс де тоате патімі-
ле ноастре, ши каре тотодатъ есте пѣдежда та,
лѣмина та ши саціѣл тѣѣ.

Аша, отѣл есте пзкѣтѣл де зпїре дптре па-
търъ ши Креаторѣл еї; тот че ел сімте маї пресъс
де дорїнделе пѣмѣнтешї, есте о вестїре а вечїні-
чіеї. Натѣра ажѣнѣ ла дѣлсѣл прїп дпцеледере ши
прїп амор; іар ел ажѣнѣ ла Дѣтнезеѣ прїп сімті-
ментѣл Фрѣмосѣлї ши ал Нетърцінітѣлї. Ла-
цѣл дпчепѣт не пѣмѣнт нѣ се рѣне; ел мерѣе де
се кѣфѣндѣ пѣлѣ дп Чер. Децї:

Сїмдїмѣнтѣл Нетърцінітѣлї, есте о факѣлта-
те а сѣфлетѣлї.

Сїмдїмѣнтѣл Нетърцінітѣлї, есте а треїа лѣ-
міпѣ каре лѣчешѣе кѣтре Дѣтнезеѣ.

КАП XIV.

ФАКЪЛАТЕ А СЪФЛЕТЪЛЪІ. КЪВѣНТЪЛ.

Нѣмаї прїп кѣвѣнт дескоперїа регѣліе генерале але дреп-
тѣцїї каре трезѣск а повѣцїї фаптеле ноастре.

(Смїти, *Theorie des sentiments moraux*, t. II, p. 276.)

Пентрѣ дптѣїа оарѣ дескїз репѣвлїка лѣї Пла-
тон. Тоате кѣцетърїле лѣї сапт нѣої пентрѣ міне,
дар кѣ тоате ачестеа сѣфлетѣл меѣ нѣ дпчечаркѣ
нїчї о шїраре; дпдрѣспеск дпкѣ а зїче, ел се кѣ-
ноаще не сіне дп ачесте кѣцетърї дпалте; ел іптрѣ
дптрѣнселѣ кѣ вѣкѣрїе ка зп вїрїтор дп дпцѣтърѣ-
цїеа лѣї. Шї дпкѣ, фѣрѣ алт ажѣтор, декѣт нѣ-
маї кѣ дпсѣшї лѣміна са, деосїбенѣе адеврѣл дпн

рѣтъчире: дн ел есте зн жѣдекътор каре кѣмпъле-
ще, черчетсазъ ші адеце; зн жѣдекътор каре зиче:
Еака вѣнеле, еака рѣл. Ачест жѣдекътор есте
Къ в ж н т ъ л.

Къвжнтѣл есте сѣмпѣнтѣл адевѣрѣлѣ, есте
о дескоперѣ а дѣделенчѣнеі ші а рѣндзелѣ. Ёне-
орѣ ел се къфѣндѣ дн лѣмеа адевѣрѣрѣлор челор
таѣ дѣалте, іар алте-орѣ не дѣкѣндѣрѣ къ сѣмпле-
ле кѣнодѣнѣ аде жѣдекъдѣі патѣраме. Ка къвжнт
лѣрѣлтор ші ка къвжнт кѣрат, не дѣо парте се дѣ-
деленчѣнѣо кѣ интересѣрѣле матеріале але оменѣ-
рѣі, іар по де алта къ Дѣтнезеѣ. Дар тот ачелаш
къвжнт есте.

Не ачест къвжнт дѣсѣ, фѣлософѣі 'лаѣ вѣрѣіт
дѣн прѣчѣнѣ къ нѣ 'лаѣ дѣделес. Еѣ дѣ дѣвѣновѣ-
дѣск зѣкѣнд къ се плеакѣ сѣпт жѣгѣл патѣлор,
ка кѣнд ел нѣ ар фѣ дат пентрѣ а де ета дѣпротѣ-
вѣ. Еѣ нѣ вѣд къ къвжнтѣл есте о лѣмѣнѣ, іар нѣ
о пѣтере; къ треава лѣі нѣ есте де а вѣрѣі, чѣ де
а лѣмѣна; къ ел нѣ стѣлѣнѣще релеле поастре апле-
кѣрѣі, чѣ аратѣ осѣнделе лор; ші къ ел нѣ дѣсѣфѣл
вѣртѣтеа, чѣ нѣтаѣ аратѣ вѣкѣрѣіле че еа дѣ. Еака
къвжнтѣл: посѣтѣв, нежндѣплекѣчѣіос, ші але кѣрѣіа
адевѣрѣрѣ тревѣск сѣ се дѣмпѣноаскѣ, саѣ де фа-
дѣ къ о лѣме че'а деспрѣдѣнѣще, саѣ дѣ негѣрѣіле
кѣнѣдѣнѣнѣі, дѣ каре ел арѣнкѣ, фѣдѣнд, фѣклѣа са.

Аша дар ачѣ есте пѣтереа чеа таѣ еперѣкѣ а
патѣрѣі, пентрѣ къ адресѣндѣсе кѣтре дѣделенѣере,
п'о ласѣ сѣ факѣ алтѣ адеѣере декѣт нѣтаѣ дѣтре
адевѣр саѣ мѣнчѣнѣ, дѣтре дѣделенчѣне саѣ не-
вѣнѣіе, дѣтре вѣртѣте саѣ тѣстрареа кѣдетѣлѣі. Дѣ-
тре о тарѣне ші алта, къвжнтѣл фаче сѣ лѣчеаскѣ
лѣмѣна лѣі, але кѣрѣра раѣе се арѣнкѣ департе дѣ
Чер. Ші дѣ адевѣр, сѣнт доѣ дескоперѣрѣі овѣщѣі;

зна афаръ каре есте патъра; ши алта дпъзптръ, каре есте квъжптъл. Натъра ворвеще сипдърилор; тоате пьтъръндериле еї сжнт локале, фелърите ши не-статорниче. Квъжптъл есте неатърнат де матеріе; тоате идеїле лї сжнт пътаї знеле, зпверсале ши вечїниче. Ънимеа, общїмеа, вечїничеа, есте дп-треїтъл характер ал квъжптълї.

Дп задар Монтегн ши Паскал дї декларъ зп ресвойѣ фъріос, аменїцжнд къ стареа довітоачелор не орї каре ва терце ла лъміна лї. Німїні дпсъ пъ кътеазъ аї креде. Тоцї сїмт къ еї се дпшалъ прїп стерепіе саѣ прїп тжндріе. Де дї дптревї че пъ ле плаче дп квъжпт, еї дцї респжнд хжлнд політіка, медїсіна, історїа, жърісїржденца¹ ши тоа-те щїїцеле фїсіче ши морале, търїпїнд квъжптъл ла піще преквъжптърї де адвокат, ла контра-зїчерїле дпвъдцїлор ши ла рътъчїрїле політічеї; чїздат квъжпт каре пічї одатъ пъ ворвеще къ квъжпт. Еакъ дар, къ ачело джхърї дпалте, пъ нор съ кжноваскъ фапта лї Джмнезовѣ, ши лжрфосї не сїнгържл по-въдїгтор каре поате съ по джкъ ла віртъте, зпжл понтрж ка съ се пръпъстжеаскъ дптр'о кредїнцъ оар-въ, ал кърїа чел дїп зртъ термін а фост пентрж джпсжл къташа де пър а Бонзжлї²; челъ-л-алт пентрж ка съ факъ съ трїзмфезе дпдоеала ши не'кре-дереа.

Дар че лжздъ таре ши че славъ а фост пентрж квъжпт ачеа къдере грозавъ а челор дої чеї маї пъ-тернічї протївнічї аї лї! Ши джпъ ачеста кжм съ пъ не тірѣт, кжнд ведем не Кант, ценїжл чел маї дпалт ал веакжлї, къ, пентрж сїнгържл скоп де а-їсвї квъжптъл, сжнпъне фїїнда лї Джмнезевѣ ши не-

1. Щїїнда дрептълї ши а децїлор.

2. Иона Кїнезек.

мъріеа съфлетълѣи, австракціолор¹ знеї лопичі min-
chioso; кжитъроццо donozilo чоле пептрѣ ши че-
ле дппротивъ, хотъраццо грезтатае лор де о по-
тривъ, ши тризмѣсазъ апої де слъвичіепа къвжн-
тълѣи, ка кжнд адевъратѣл къвжнт ар авеа вре о
дпкднпаро къ ачесте жѣдекъці тикълоасе? Есте
проа адепърат къ философіеа лѣи Кант се дптеме-
іазъ по ачса рѣтѣчире тикълоасъ каре дпсзшеще
кжнмнтълѣи тоото софистеле дпцеледеріи. Дар пѣ
е ана: дпцеледероа есте о пѣтере алкътзйтъ, ши
прін зртаро скимъртоаро: факълтѣциле еї сжнт тог-
одатъ до спрїт ши до матеріе; еле копрїнд сїмѣ-
чїзніло ши натїміле, каро аѣ, фїскаре логїка лор
дппарто: ши де ачсаа нїчї ле есте дат де а про-
дъче дпкредїндареа. Къвжнтѣл дпсз есте о пѣтере
сїмплъ: ел п'аре нїчї аргъменте, нїчї категорїе ши
нїчї дппротивїре дпведератъ саѣ пѣрѣтъ; ел есте
дпсфжршїт къвжнтѣл, адїкъ лѣміна. Че пот дар
пегъріле дппротива лѣмінеї? къвжнтѣл аре тогдѣа-
зна къвжнт.

Сократ, дптревжнд пе Менон², дп роагъ съї
спзіе че есте вїртѣтеа: „Сжнт маї шѣлте фелѣрї
де вїртѣці, респзсе Менон, вїртѣте де върват ши
де фетее, де копїл ши де вѣтржн, де роу ши де
четъдеан. — Зъѣ аста е де мїнжно, зїсо Сократ,
пої къзтъм пѣмаї о вїртѣте, іар мїнжнатѣл Менон
пе дпфѣцішеазъ зп роїѣ дптрег!“ Фїлософїи по-
стрі модернї аѣ трактат деспре къвжнт ка Менон
деспре вїртѣте.

Лѣоадї сеата кѣ скжмнѣтате ла оаменїї карїї
хѣлеск къвжнтѣл, ши ведедї дака пѣ кѣтва еї аѣ

1. *Austrakgie*, черчетареа, есаменѣл зндї лѣкрѣ деспрѣціт де пѣрїле
лѣї дптрецітоаре; лѣсаре де о парте.

2. *Dialogues de Platon: Ménon, ou de la Vertu, t. VIII, p. 373.*

оареш-каре интерес ка съ въ щіе дп дптзнерок,
пентрѣ къ кѣвѣнтѣл, ам зис'о, есте лѣмина.

Съ дпкіеет. Кѣвѣнтѣл нѣ тѣлтѣчеце нѣмѣк;
дар ел не аратъ пре Dŕmnezeŕ ка не о тѣлтѣчѣре
а тотѣлѣ. Дп адевр, тоате проблемеле че не
дпфѣдѣшазъ мѣнгеа, тоате феноменеле че не дп-
фѣдѣшазъ патѣра, нѣмаї дп Dŕmnezeŕ се пот дес-
лега; еака кѣт ажѣце кѣвѣнтѣл ла ел.

Аша дар, дака отѣл, прпн тѣртѣрїсіреа сѣмѣц-
рїлор лѣї, щіе къ лѣмеа есте дп фѣпѣцѣ; апої, прпн
тѣртѣрїсіреа кѣвѣнтѣлѣї, адїкъ прпн сѣмѣцѣнтѣл
адеврѣлѣї, ел щіе шї ачаеста, къ лѣмеа аре тп
фѣкѣтор. Ачест кѣвѣнт нѣ есте кѣвѣнтѣл нѣмаї
ал ѣнѣї от, чї есте кѣвѣнтѣл ал тот неатѣлѣї оме-
ниск. Дечї:

— Кѣвѣнтѣл, есте о факѣлате а сѣфлетѣлѣї.

Кѣвѣнтѣл, есте а патра лѣтѣнѣ каре лѣчеце
кѣтре D ŕ m n e z e ŕ.

КАИ XV.

ФАКЪЛАТАЕ А СЪФЛЕТЪЛЪІ. КЪЦЕТЪЛ.

Noi ne фортѣм кѣцетѣ дѣлѣ воеа патімілор поастре, ши сокоѣим къ ам кѣдигат тотѣла дака не пѣтем дѣшгѣла не поі-
дѣшине.

(Bossuet. Sermons.)

Къ кѣношгѣде че авет деспре віне ши деспре рѣѣ, деспре фронт ши деспре недрент се дешаптъ кѣцетѣла. Ел есто чеа дѣтѣіе пѣтере а съфлетѣлѣі каре со ішошо дѣ поі; ел есто еперѣк дар тотодатѣ орѣ. Ачела каре дѣш дѣшала кѣцетѣла се рѣтѣчеде, се фаче зн от пелерѣігт. Отѣла нѣ есте тотдѣазна невіноват кѣнд кѣцетѣла лѣі дѣ іеартѣ; прекѣм іарѣші, нѣ есте тотдѣазна віноват кѣнд кѣцетѣла лѣі дѣ осѣндеде.

Еа сеата віне дар, жѣнѣ тѣтѣ, еака мінѣтѣла де а'дѣі тѣрѣі съфлетѣла, пентрѣ къ ел ва трече дѣтрег дѣ съфлетѣла копѣлѣлѣі тѣѣ. Нічі одатѣ съ нѣ дѣгѣдѣещѣі ка о алѣ кѣцетаре стрейнѣ съ пѣтрѣнѣзѣ дѣ ачест алтар, дѣ локѣла кѣцетѣрѣіі тале. Ворѣа есте деспре відѣіѣ саѣ деспре віртѣте, деспре вѣкѣрѣіле саѣ деспре тѣстрѣрѣіле де кѣцет але знѣі віедѣі дѣтрѣнѣі: тѣ сапѣі дѣ араѣтѣ. Чѣа дѣтѣіе едѣкадіе се фаче тоатѣ дѣ кѣцет, ши кѣцетѣла есте зн пѣтаі кѣнд е лѣмінат де кѣжѣнт.

Сѣнт дѣсѣ оаре-каре рaze де лѣмінѣ каре сѣнт кеар але лѣі не'мпрѣмѣтате. Ачесте рaze, де ши нѣ сѣнт дѣстѣла де лѣміноасе пентрѣ ка съ не повѣцѣаскъ, дар тот стрѣлѣческ дѣдѣстѣла ка съ не зѣпле де пелініше; еле нѣ лѣмінеазѣ кадеа, чѣ арѣнѣкъ тѣрѣзрареа не дѣнса; еле не тѣнческ прѣн кѣцѣ-

таре маї 'nainte de a ne мѣчи prin мѣстрареа кѣ-
цетълѣи. Дн Шакспеар есте о пѣлѣ despre ачае-
сть факълтате сѣнгларь а съфлетълѣи пострѣ. Хам-
лет воеше съ отоаре пе маїкъ-са; ел се сокотеше
врацъл лѣи Дѣмнезеѣ хотърѣт пентрѣ педенсѣреа
пѣкатълѣи. Къ тоате ачестеа, ел се опреше, пѣ
кѣтеазъ, шѣ днторкѣндѣсе дн сѣнешѣ, deodatъ се
тѣрѣ de зп рѣѣ аскѣнс че'л копѣнде, шѣ каре 'ї тѣр-
вѣрѣ шѣ 'ї слѣвеше фокъл порпѣреї лѣи.

Sicklied ѓ er by the pale cast of thought.

Бъгацї vine de сеатъ къ Хамлет, ловѣнд пе маї-
къ-са, крѣде къ днплѣнеше хотърѣреа дрептѣцїи че-
решѣ; дар тот днтр'о време кѣцетъл лѣи дн тѣрвѣрѣ;
шѣ 'ї зѣче: Че зѣвлѣ съ фачї? Ел дн вестеше маї
'nainte de а съвѣршѣ пѣкатъл, шѣ къ, д'ел ва се-
вѣршѣ, ва оторѣ апої шѣ ел пе дѣксѣл.

Сѣмѣмѣнтъл ачеста атѣт de адевѣрат нѣ атѣт
de дѣрерос, Шакспеар 'ла гѣсѣт дн адѣмѣциѣле ко-
ло маї марѣ ало съфлетълѣи отенеск. Вака дар дн-
подорат пѣгѣрѣа каре се днфѣцїназъ фѣрѣ а фї кѣ-
матъ, шѣ сѣнгѣра каре поате фї маї таре дѣкѣт
воѣнда поастрѣ.

Кѣцетъл есте гѣдеа патѣмѣлор поастрѣ челор
реле; ел аре нѣше веселїи каре пе рѣпеше дн чер
шѣ нѣше педенсе каре пе прѣпѣстѣеше дн іадѣрѣ:
пе ел пѣ'л поате днзѣплека нѣчї вогѣцїеа, нѣчї пѣ-
тереа, нѣчї десѣтареа трѣнеаскъ, чї пѣмаї кѣѣнда
шѣ вѣртѣтеа; дар шѣ аре трѣвѣѣнцѣ de а фї лѣмѣнат
de кѣвѣнт.

Дѣла ел пе vine крѣдѣнда. Кѣцетъл шѣ крѣ-
дѣнда, сѣнт дої орѣї карїи се арѣнк дѣвѣнд пе кѣле
фанатѣстълѣи, але ересълѣи, але ідолатрїеї шѣ карїи
днсѣжрѣшѣт ажѣуг ла Дѣмнезеѣ. Аколо се днглѣл-

пеще пеатъла отенеск: тревзінда де а креде, сѣмѣ-
 шжнтъла Фрѣмосълѣ, контемплацііле Немърнінѣ-
 лѣі, дѣ дѣи дѣ нечѣ аколо. Ана, дѣ тоате пѣрцѣле сѣ-
 флетъла со іноѣо прѣнтре сѣмѣзрѣ: ел стрѣлѣчеѣе
 дѣ маторіо прекът фокъла дѣ дѣтѣперек. Ел воеѣе
 сѣ фіо пѣзѣт, сѣ фіе кѣпоскѣт; шѣ арѣтѣндѣне фѣ-
 інда лѣі прѣн сѣмѣшжнтъла вѣртѣдѣі, шѣ тѣрѣреа лѣі
 прѣн кѣдетареа де Дѣмнезеѣ, респѣндеѣе песте
 ачелетѣ нѣоадѣ нѣтѣжнтеласкѣ нѣше лѣшнѣі фѣарте
 фрѣмосѣо ал кѣрѣра ісвор есте нѣтаѣ дѣ чер. Дечѣ:

Кѣдетъла, есто о факълатѣ а сѣфлетълѣі.

Кѣдетъла, есто а чѣнѣоа лѣшнѣі каре лѣчѣе
 кѣтре Дѣмнезеѣ.

Дл веде джълджндъсе ла джисъл prin драго-
сте! пентрѣ къ троеже съ лъѣм vine сеата, къ дж
аджнкъл драгостей есте тотдѣазна оаре-каре лъмиѣ.
Чинева нъ поате ѣви зн че каре 'ар фї къ тотъл
пеквиоскут.

Адепър родитор, исвор ал тот адевърълѣ, in-
стинкт череск, исвор а тоатъ виртѣтеа, Дъмнезеѣ
нъ тѣа джкрединдат ачеї джделецери пепътинчоасе
каро аре аргументе де о погривъ пентрѣ минчизнъ ши
пентрѣ адепър; ел тѣа нъс таї пресъс де жъдекъдї,
дж неклинтїѣл алтар ал Къцетълѣї, ал Къвжнтъ-
лѣї, ал Фрѣмосълѣї, ал Бънълѣї ши ал Немърдинї-
тълѣї; тѣа нъс джсвиї дж атривъдїїле лѣї, ка кѣм
ар фї воїт съ не джквнодїїндезе prin ачеаста де-
соре слъвїта поастрѣ ѣрсїтѣ: Дъмнезеѣ джтїпърїн-
дѣ'ши пътеле не фапта са, консфиндеа немърїреа
поастрѣ.

Дечї, сѣнт доѣ патърї дж довітоаче: инстинктъл
каре ле леагѣ де пътжнт, ши джделецереа каре ле
знече къ отъл.

Асеменеа доѣ патърї сѣнт дж ом: джделеце-
реа каре дж знече къ креадїа, ши инстинктъл сѣ-
флетълѣї каре дї дескопере не Дъмнезеѣ. Сфера
фїинделор се рѣдїкъ дела матерїе ла спїрїт, ши дела
Nimik ла Вечїнїче.

Дж сѣрт, отъл есте дждоїт. Ел а прїїміт
сїндърї не дїн афарѣ пентрѣ ка съ аїѣ джпъртѣ-
шире къ матерїеа, ши сїндърї не дїнъитрѣ ка съ
аїѣ джпъртѣшире къ Дъмнезеѣ; ел есте изиктъл
де зїре джтре пътжнт ши джтре чер. Къ отъл,
зїче поетїчече Гоете (*Goethe*), се джчепе джтжеа
ворвїре джтре креадїе ши Креаторъл!

КАП XVII.

ANTAGONISMЪЛ НЪЪНТРАЛ АЛ ОМЪЛЪЛІ.

Канд вої съ'н черчетез пѣртареа-меа ши с'о жѣдек, есте днведерат къ тѣ днпѣрѣек, ка съ зик аша, дн доъ персоане, ши къ еѣл каре черчетез ши жѣдек есте о алт персоанѣ дѣкат еѣл а кѣрѣа пѣртаре есте черчетатъ ши жѣдекатъ.

(Смитъ, *Théorie des sentimens moraux*, t. II, p. 16.)

Дн ачаестъ деспѣрѣре а доъ патѣрї а омѣлї, ведем къ есе зрѣторѣл адезѣр, вредник де лвоареа-аминте а философѣлї:

Тоате факълѣѣме днделеѣерїї траг ла пѣжнтъ-яр тоате факълѣѣме сѣфлетѣлї траг ла чер.

Ънеде сжнт идеї;

Челе-а-алте сжнт снцїмнте.

Доъ патѣрї, ши доъ днпѣрѣѣї дн ачееашї фї-инѣ: тоартеа ши неѣрїреа.

Пре кжт ачосте доъ патѣрї сжнт маї тѣлт сѣ маї пѣѣн десполтато, пре атжта ши идеїде ноастрѣ сжнт маї тѣлт сѣ маї пѣѣн пѣтжнтѣѣї, ши снцїмнтелѣ ноастрѣ маї тѣлт сѣ маї пѣѣн релї-ѣоасе.

Ши аѣ пѣтереа омѣлї есте чеа маї тѣре каре с'ар пѣтеа днкнвї.

Аш вої дар съ скрїѣ къ літере де фок дн ініма тѣтѣлор тѣтелор, аш вої съ стрїг ла тоатъ лѣмеа къ: Пѣтерїле днделеѣерїї креск прїн лѣкрѣ; патїмїле пѣтжнтѣѣї прїн слѣ-вїчїнеа ноастрѣ; яр снцїмнтелѣ сѣфлетѣлї прїн воїнда ноастрѣ.

Ачаестъ деосевїре есте карактерїстїкъ; еа ко-принде дн сїне довада словозенїѣ ноастрѣ тора-

ле: веі фі зи довіток диделогътор ши пътіман да-
ка те веі да пофелор тале матеріале ка довітоа-
челе диделогътоаре ши пътіманше; веі фі о фіиндъ
словодъ, фіиндъ нехърігоаре, дидежршіт, ом, да-
ка ноі ноі.

Въгадъ vine de ceamъ къ сипцімжнтъл de Дъм-
нозоѣ есте хързѣт дъхърілор челор маі де жос;
ди протс че дъхъріле челе дпалте се пјерд ди
атоісм. Некредереа чеа десъжршітъ, дака се поа-
те афа о афел de некредере, се тълъчече прпн
сотила тѣтлор факълтъцілор сфлетълѣ.

Досполтароа зноі сипъре дпн ачесте факълтъдї,
есте достъл ка съ не арате по Дъмнезеѣ; іар тоате
дипрозпъ нъ амънг ка съ'л диделодет.

Даркъ тоате ачестеа есте несте пътіндъ ка еле
съ не мпсеаскъ фъръ а не мпсі тотъл. Чеі маі
фрѣмоші ценїї дпнтре некредпціоші сжнт тотдѣзна
пнде фіинде недесъжршіте: ачестїа не даѣ нъмаї
фапта дидележерїї; іар ценїї релїціоші не даѣ фа-
пта дидележерїї ши фапта сфлетълѣ. Де ачееа ши
сжнт маі марї Сократ, Картесїе, Невтон, Фене-
лон, декжт тоате ачеле пѣтері диделогътоаре каре
аѣ прокламат Німікъл.

КАП XVIII.

ЪРМАРЕ А АЧЕЛЪИШ СЪЖЕТ.
ДЕСВОЛТАРЕА ФАКЪЛТЪЦИЛОР СЪФЛЕТЪЛЪИ
NE ПЪНЕ DE ФАЦЪ КЪ ДЪМНЕЗЕЪ.

Адевърателе принципе але моралеї сжнт ънкъ а паще де акѡт ъпаинте димпрезъ къ кѡнцѡица маї десъвръшитъ а факълтѡицѡлор сѡфлетълѡи пострѡ.

(*BONSTETEN, l'Homme du Midi et l'Homme du Nord, p. 196.*)

Дѡмнезеѡ есте спѡрит, шѡ нѡмаї прин спѡрит поате чѡнева амѡнце ла дѡнсѡл.

(*Bossuet, Sermon sur l'Amour des plaisirs, p. 319.*)

Аща дар ън ом сжнт доѡ фѡинде вѡне деосевѡте: фѡинца ънцелегътоаре шѡ фѡинца спѡритъвалъ. Ъна аре идеѡле каре вѡн дела сѡмцърѡ; ѡар чеа-л-алтъ, сѡмцѡимѡнтеле каре вѡн дела сѡфлет: Фѡинца къ идеѡле шѡ фѡинца къ сѡмцѡимѡнтеле алкътъеск фѡекаре ън парте зѡ Еѡ, шѡ ѡжѡта лор вѡчѡникъ алкътъеде драма вѡедѡї. Ачѡстѡа сжнт чѡї дої оамѡнѡ не каре Лѡдѡник XIV ѡжѡсѡк ън ол, шѡ але кѡрѡра ресвоае прѡчинѡрѡ атѡтѡа фѡанте рѡшѡноае саѡ тѡреде, дѡнъ фѡелѡа вѡрѡторълѡї.

Ѥн довитѡк есте нѡмаї о фѡинцъ: де ачеа нѡчѡ сжнт ресвоае ън ел. Къцѡетърѡле лѡї ѡкреазъ ън сѡнѡл матерѡїеї шѡ рѡтѡжѡ матерѡїале. Ѥн ом, дѡн прѡтивъ, къцѡетърѡле ънцелѡецерѡї се десѡфъшърѡ трѡекѡнд прин сѡмцѡимѡнтеле сѡфлетълѡї, каре ле ѡшпрѡтѡтъ кѡте чева. Ѥн сѡшѡ къцѡетърѡле чѡле маї грѡасе не вѡн къ о ѡтѡпърѡре маї тѡлѡт саѡ маї нѡцѡн таре дѡн есенѡїа чѡреаскъ. Еѡка че фѡче не амѡр атѡт де фрѡтѡс шѡ сѡвлѡм де кѡте орѡ сѡфлетълѡ фѡинд мѡшкат ѡї ѡтѡпърѡеде сѡмцѡимѡнтѡл Фрѡтѡсѡлѡї шѡ ал Немърѡинѡнтѡлѡї.

Чѡнева нѡ ѡувацъ факълтѡѡїле сѡфлетълѡї, чѡ

пътаї ле деуеатъ. Тот че по vine дела ел нї се наре ка о addъчоре аминте саъ ка о днсъфларе.

Аша дар адовърърило морале челе тарї се афлъ дн пої ка сїмдїминте маї 'наїнте de а нї ле фаче ценїа пъзато ка къцетърї.

Аста е къ къцетърїле ценїахї пъ сѣнт аал чева декѣт о ведере маї кзратъ а факълтѣцїлор съфлетълѣї, адїкъ а сїмдїмжнтълѣї de Dъmnezeїре.

Ачоста тълътъчеде чева че нї се днтѣмїлъ кнд чїгїм по Платон, Картесїе, Фенелон, Ръсо, *Bernardini de Saint-Pierre*; еї пъ не днвадъ, чї не фачо снїрѣлъ родїтор. Тот че еї кред къ не днвадъ, ноо нї се наре къ по addъчет аминте.

Днсъ ачест феномен се днтѣмїлъ пътаї пентръ адевъръриле морале челе тарї каре сѣнт дн пої. Спре пїлдъ, нїчї одатъ пъ нї се наре ка към пѣам addъче аминте de нїше адевърърї фїсїче че каре ле дескоперїм саъ кз каре не днделетнїчїм пентръ днтѣа оаръ. Днцеленедеа аре addъчере-аминте пътаї пентръ чева че еа днвадъ; іар съфлетълъ аре пентръ чева че п'а днвѣчат.

Дн ачесте прїнчїпе шї дн ачесте адевърърї днкеї къ днтрѣнїреа факълтѣцїлор съфлетълѣї алкѣтѣще о фїїндъ маї таре, о фїїндъ деосевїтъ, о фїїндъ дъсвѣршїтъ: адїкъ фїїнда немзрїтоаре.

Аша дар, тоате факълтѣцїле съфлетълѣї фїїнд нїше сїмдїминте се дескопере къ есендїа съфлетълѣї пъ есте къцегарса, чї драгостеа. Шї дн адевър пътаї прїн драгосте ажнїдем ла Dъmnezeї. Ноо пъ не есте дат de а'л днцелене, дар не есте ертат de а'л іквї. Dъmnezeї се дескопере ачестїї пърдї дн пої-дншїне; шї ачестъ дескоперїре есте маї тълът декѣт о пъдежде: дака Dъmnezeї се арагъ омълѣї, тревъе неапѣрат ка дн омъ съ фїе чева вреднїк de Dъmnezeї.

КАП XIX.

ДЕСПРЕ MEMOIRIE ШИ ДЕСПРЕ ВОИЦА ФІСІКЪ.
ДЕСПРЕ MEMOIRIE ШИ ДЕСПРЕ ВОИЦА СЪФЛЕТЪЛЪЙ.

Отъла есте дар темпала лъї Dămnezeѣ, ши дп адеѣр ел мерїть ачест нѣме маї пѣлт декѣт лъмеа... Фїнд къ ел нѣ есте нѣмаї темпала, чи есте ши дпкїнѣторъла.

(*ROSSUET, troisieme sermon pour le jour de Pâques.*)

Din ачеста ѣрмеазъ къ соїетатеа довіточелор нѣмаї prin патїмї се поате цїнеа, iar а оаменилор нѣмаї prin вїртѣцї.

(*BERNARDIN DE SAINT-PIERRE, Etude neuvieme.*)

Съ не дпкїнѣм о фїїндъ алкѣтѣїтъ ка отъла, къ пѣїнї, къ креерї ши къ кѣцетаре, съ тѣет акѣт дела ачестъ фїїндъ сїмѣїмѣнтъла морал, сїмѣїмѣнтъла Фрѣмосълѣї, сїмѣїмѣнтъла Немѣрѣїнїтѣлѣї, Кѣвѣнтъла ши Кѣцетъла: адїкъ тоате факѣлѣтѣїле съфлетълѣї: атѣнчї отъла, ка фїїндъ череаскъ, ва фї десфїїндат; дар къ тоате ачестеа ел тот ва фї о фїїндъ дпгреавъ, о фїїндъ вїедѣїтоаре, кп довіток дпзестрат къ о дпцолоцоро маї маре декѣт а кѣп-полѣї сав а маїнѣдїї: ел ва фї атѣнчї отъла мате-рїалїстѣлѣї.

Ачестъ фїїндъ ва дпчерка сїмѣїчївнї ши ва прїїмї ідеї дѣпъ теорїа лѣї Лок: ел ва ава меморїе¹ ши воїндъ, дар ачестъ воїндъ ва фї тѣрѣїнїтѣ нѣмаї дп лѣкѣрїїле каре аѣ іпфлѣїндъ асѣпра сїмѣїрїлор, ши ва дптѣрѣѣта нѣмаї нїще патїмї мате-рїале ши нїще пѣфте гроасе. Аша, дѣ о парте нїчї о дескоперїре деспре пѣтереа каре а креат лѣ-меа; iar де чеаа-д-алтъ, нїчї о воїндъ моралъ дп-протїва патїмїлор реле: ресвоїла дїп пѣнѣтрѣ ал вїпелѣї ши ал рѣлѣї дпчетеазъ, антагонїстѣла отъ-лѣї се десфїїндеазъ, ши атѣнчї орї че фантѣ маре

1. Addăchere-aminte.

ші депероасъ че пот роді сінцимінтеле Фрѣтосъ-
лѣи ші ало Нептрѣнігълѣи, тоате фаптеле съфле-
тѣлѣи отомоск се перд дін історіа отѣлѣи.

О асфел де фіндѣ нѣ се афѣл. Нѣ есте нічі
ѣн міжлок дитре вігъ ші от, дака нѣ кѣтѣва дѣ-
сѣнѣи отѣл, пертрѣ къ ел каде кѣте одатъ пѣлѣ
дѣ лінеа довітокѣлѣи. Дѣпсѣ дѣ поате чінеѣа тра-
де дін ачеастъ ватжокѣрѣ дѣ каре се арѣнкѣ; дѣ
прото къ не довіток пімік нѣл поате скоате дін
довітоѣіа лѣи. Довітокѣл чел маї десѣѣршіт ре-
тѣно статорнік дѣ інстінктеле лѣи. Фѣ edzakdia
ѣлѣи кѣно, чеа маї стрѣлѣчѣтѣ ісѣѣндѣ нѣ дѣ поате
да декѣт тот ѣн кѣно: каре на съ зікѣ къ дѣде-
лепера лѣи атѣт де мінѣнатъ, се ва десѣолта нѣ-
маї дѣ кѣалітѣділе дѣсѣшїте фелѣлѣи сѣѣ. Аша,
ел ва фї вѣпѣтор, ва пѣзі тѣрѣа, ва іѣві ші ва
апѣра не стѣпѣлѣл сѣѣ; дар нічі одатъ нѣл вѣї
нѣтеа дѣѣѣа сѣ треакѣ дѣ репѣлїкѣ жа алѣіа,
саѣ сѣ зідеаскѣ о касѣ ка касторѣл.

Ші дѣкѣ кѣалітѣділе чеї сѣнт пропрїї сѣнт
преа тѣрѣніте. Тотѣл се тѣрѣніше дѣ піше іѣ-
вірї фѣрѣ алепера ші фѣрѣ лѣтїнѣ. Кѣпеле се
ліпеше де стѣпѣлѣл не каре іѣ дѣ дѣтѣмплѣреа.
Ел нѣ іѣѣѣо не оатенї; чї се дѣ ѣлї от, шїї
каѣтѣ сирїжілѣл: ачеаста есте інстінктѣл едерїї іар
нѣ алепера драгостѣї; аста есте о леѣе дѣпѣсѣ
іар нѣ ѣн сінцимѣнт словод. Лѣкрѣл де каре те-
тірї дѣ ел, дѣ вѣї гѣсі дѣ алдї о сѣтѣ де мїї, ші
тоате мінѣніле ѣлїа сѣнт карактерѣл фелѣлѣи. Фѣ-
рѣ дѣдеалѣ ел есте ѣн довіток мінѣнат, дар дѣ-
ведерат фѣкѣт пертрѣ от, пертрѣ къ дін міжлокѣл
драгостїдор лѣи атѣт де вїї ші дін ачеастъ дѣде-
лепера мінѣнатъ нічі о лѣтїнѣ нѣ стрѣлѣчѣѣе къ-
тре Дѣтнезеѣ.

Отъл нъ есте аша. Алеце фѣица чеа маї де нѣтѣк, дѣтелецереа чеа маї де жос; пѣне пе ачест ом дѣнѣ нѣде дѣнѣрѣнѣрѣрѣ прѣнѣчѣоасе десволтѣрѣї сѣнѣнѣнѣнѣнѣлѣї Фрѣмосѣлѣї шѣ ал Немѣрѣнѣнѣнѣлѣї, шѣ де одатъ веї ведеа къ ачеа фѣицѣ фѣрѣ дѣтелецере се ва дѣлѣца пѣнѣ ла кѣцетареа де Дѣт. пѣзеѣ, шѣ дѣнѣ нѣма ачестѣї ом дѣрос шѣ вѣнѣос веї ведеа ісѣвѣнѣнд нѣде сѣнѣнѣнѣнѣте новѣле де евлѣвѣе шѣ де драгосте.

Сѣнѣт дѣнѣ пої нѣде лѣнѣнѣї пе каре лѣнеа поастрѣ ле ласѣ дѣнѣ зѣнѣрѣ, алтеле пе каре едѣкаціа поастрѣ ле ласѣ дѣнѣ зѣтаре: пе ачестеа, нѣмаї о ідеа моралѣ трѣвѣе ка съ ле фачеш вѣзѣте, прѣкѣнѣт нѣмаї о ловѣтѣрѣ трѣвѣе ка съ фачѣ съ ісѣвѣкнеаскѣ скѣнѣтеа дѣнѣ пеатра че о аскѣнде.

Вестѣтѣл Вѣтефѣлд (*Whitefield*) прѣдѣка¹ пе зѣнѣлѣ Фѣлѣделѣфѣї. Есте кѣноскѣнѣтѣ тареа інѣфлѣнѣнѣнѣ а ачестѣї Соктѣр² шѣ пѣтереа елокѣнѣнѣдѣї лѣї асѣпра попорѣлѣї. Ел авоа трѣнѣнѣнѣнѣ де нѣнѣї пѣнѣтрѣ о фанѣтѣ крѣнѣнѣнѣоскѣ, шѣ се дѣнѣрѣнѣга кѣтре попорѣлѣ чѣл маї прѣост де пе нѣнѣнѣнѣт. Де одатъ нѣнѣнѣо сѣнѣнѣнѣнѣрѣї дѣї тѣе ворѣа, зѣнѣ ом есе дѣнѣ глоатѣ, шѣ арѣнѣкѣнѣнд де 'нѣнѣнѣтеа лѣї вре о доѣ-спрезече пѣтре шѣ вре о кѣтева вѣкѣнѣї де монѣдѣ, дѣї зѣче кѣ дѣнѣвѣнѣпѣере: „Дѣне, еака поманѣ меа; венѣсеш съ 'нѣї сдрѣвѣскѣ капѣл, дар тѣ 'нѣїнѣї рѣнѣт нѣнѣма.“

Дѣнѣ пѣлѣда ачеастѣа ведем къ чѣле доѣ воїнѣе але отѣлѣї се десволтѣ дѣнѣ тоатѣ енерѣїеа лор. Оратѣрѣл дѣшеапѣтѣ воїнѣа фѣнѣнѣдѣї морале; ел терѣде де о кѣзѣтѣ дѣнѣ нѣжлокѣл пѣнѣнѣнѣлор чѣлор маї рѣле, шѣ о пѣне дѣнѣпрѣтѣва лор. Ел фаче гравнѣк, ачеа

1. Прѣповѣдѣїеа (*Славѣнѣнѣде*.)

2. Чѣл че се дѣне де о секѣтѣ рѣлѣнѣїоасѣ оаре-каре.

че едъкадѣа ар фѣ тревъит съ факъ къ днчетъл, шѣ къ маѣ тълт фолос пентръ ом. Ел деосѣвѣде пе ом де фесара солватикъ, дл кѣмъ афаръ, шѣ дл сѣледѣ а'нѣ арѣта фѣица прѣнтр'о фантъ де ом.

Сжнѣр дар доъ воѣнѣе дн ом: ѣар дн довѣтоаче нѣмаѣ гна, кѣрѣа де овше і се дъ нѣтеле де до рѣнѣъ. Аша нѣмаѣ сѣнѣр омъл есте словод пе пѣтжнѣ; нѣмаѣ ел поате съ се днпротѣвѣаскъ шѣ съ дншнѣгъ; нѣмаѣ ел скапъ де фаталѣгъдѣле¹ орга нѣсацѣоѣ.

Отъл нѣртъос есте ачѣла дн каре воѣнца фѣицѣоѣ снѣрѣгъвалѣ остѣ маѣ таре декът воѣнца фѣицѣоѣ матерѣлаѣ.

Кънд се днтжлнѣсѣ ачѣсто доъ воѣнѣе, есте о лъпѣъ, шѣ атънѣѣ, потрѣвѣт челѣ каре вѣрѣше, веѣѣ днфѣдѣшнѣдъсе Епамѣнонѣас саѣ Чесар, Сократ саѣ Сѣлла², Васѣнгтон³ саѣ Бънѣпартѣ: днцѣлѣнѣѣнеа саѣ амвѣдѣа къ тоате зрѣтѣрѣле лор.

Кънд воѣнца сѣфлетълѣѣ есте чеа маѣ таре, атънѣѣ еа фаче факълѣгъдѣле днцѣлѣдѣрѣѣ съ сѣзжѣаскъ снѣре трѣтѣфъл⁴ еѣ; ѣар кънд, дѣмпотрѣвъ, воѣнца довѣтоачаскъ ковършаще, атънѣѣ тоате факълѣгъдѣле сѣфлетълѣѣ се щѣрг саѣ і се сѣнѣнѣн. Дн ачѣастъ дѣн зртъ днтжнѣпларе сѣфлетъл днпръмътъ патѣмѣлор нѣтжнѣтедѣѣ чеа дѣн нѣтереа шѣ дѣн тѣрѣреа лѣѣ. Нѣтѣрѣнѣреа аплѣкатъ ла амвѣдѣѣле омѣнецѣѣ фаче пе ероѣ шѣ пе сѣзжъгъторѣѣ де дѣрѣ. Тоате славѣле каре п'аѣ дрепт скоп фѣрѣчѣреа омѣнѣреѣ паск де аколеа.

1. Чѣса че зрѣеаъ а се днтжнѣла, зрѣѣтеле.

2. Дѣктор Рѣман. — Се нѣтеа асфѣл Дрегъторъл чел маѣ 'налѣ че се аѣдеа ла Рома дн.тѣнѣл рѣпъдѣчѣѣ, ла днпрѣцѣзѣрѣѣ крѣѣче, шѣ кѣрѣа і се да тоатъ нѣтереа сѣверанъ.

3. *Washington*. Цѣнерал амерѣкан, бѣнѣл дѣнтре фѣндаторѣѣ рѣпъдѣчѣѣ Статърѣлор Днѣте.

4. *Island*.

Възърятъ къ отъз търѣнитъ дн трѣпѣл ші дн днцелелепера са есте зн довітѣкъ десъвършитъ, виедѣитор ші къцетътор; дар фѣицда чеа взрат де спѣритъ не каре ам деслініто де ел есте тот асемenea десъвършитъ, виедѣитоаре ші къцетътоаре: къ осевѣре нѣмаі къ къцетърѣле еі сѣнт де о амтъ треаптъ; еле алкътвеск фѣицда моралъ, прекът къцетърѣле днцелелеперіі алкътвеск фѣицда фѣсикъ. Днцелелепера есте фѣкътъ пентрѣ а сімѣі ші пентрѣ а къноаще; іар сѣфлетѣл, пентрѣ а фаче дескопѣрѣі тайніче ші пентрѣ а ізві. Аша фѣицд, лѣпгъ сімѣіреа деспре лѣкърѣле нѣтѣтеші, се афлѣ дѣкъ о сімѣіре каре есте ка о адъчере-амінте деспре лѣкърѣле череші. Ачеастъ адъчере-амінте есте днптрѣ нѣтѣш, кам днптвекатъ, кам днпгѣматъ ка адъчере-амінте де зн віс, дар пѣзртъ азрѣтъ ші лѣтнѣоасъ ка челе днпѣі рѣзе але азрорѣі. Ачестѣ адъчере-амінте сімѣіре ле нѣмѣк нѣі пот днпрѣтѣта: еа фѣицд нѣатѣрнатъ до матеріе ші до тѣмп, тоате сѣнопѣрѣло оі сѣнт до нѣчнѣіс; еа не ворвѣцо деспре Дѣтнѣозѣ, тогдѣаѣна деспре Дѣтнѣезѣ, ші кредетъ дн ел фѣръ а'л ведеа, кредетъ дн ел фѣръ а'л нѣпѣі, кредетъ дн ел фѣръ а'л аззі, кредетъ дн ел къ спѣрѣтѣл, днпротѣва тѣтѣлор интересрѣлор поастре матеріале, къ тоате грозвѣіле поастре, къ тоате слѣвѣіѣнѣіле ші пѣкателе поастре. Асѣел сѣнт меморііле сѣфлетѣлѣі. Лейбнѣц ле нѣшеа къцетърѣі днптвекате; Картесіе, къцетърѣі днпѣскѣте; Бакон, сімѣітѣнт Дѣтнѣезеск. Ферѣітѣ меморіе каре дншѣ адъче амінте де Дѣтнѣезѣ, ші каре дн адъче аічѣ жос ка сѣ'л адорѣт! Пентрѣ къ днп факѣлатеа ачестѣа нѣрchede ачеа патѣтѣ череаскъ каре се кіамъ атор, ші каре не пѣтѣнт, есте нѣмаі а отълѣі. Аколеа есте пѣтереа поастрѣ чеа маі

224 ДЕСПРЕ МЕМОРИЕ ШИ ДЕСПРЕ ВОИЦА ФИЦИКЪ.

Дпалтъ, ши поате къ са есте ши чеа маї стръла-
читоаре лзмиѣ а поастръ: тронзѣнда че дпчеркъм
де а ѣзвѣ гона десъвършиѣ есте ка о дескоперѣ а
зрѣтеѣ поастрѣ. Ши дп адевър, сѣфлетъл постръ
ар фѣ са оаро достоѣник де а къпоаще десъвърши-
рѣло поѣнѣиѣѣ, дака ел-дпсзшѣ пѣ ар атинѣе прип
оаро-каре пѣнкѣрѣ де вечѣниѣе?

Апа дар сѣфлетъл арѣ о меморѣе маї дпалтъ,
ши каре не вѣне къ тотъл дптѣпърѣтѣ къ мѣнъпеле
гнѣѣ лзми не каре пої п'о ведем, ши вѣ къцетареа
де Дѣмнезеѣ каре не есте лѣкъпоскът.

Ши не ачест Дѣмнезеѣ, пої дп пресѣмѣѣм пре-
кътѣ пѣтѣпѣтъл пресѣмѣе соарело кънд челе дптѣѣ
лзчѣрѣ але зѣлеї азреск вѣрфѣрѣло мѣнѣѣлор: атѣнѣѣ
зефѣрѣл сѣфлъ, пасереа къпѣтѣ, знда се децѣапѣтѣ!
Ши сѣфлетъл оменеск дпфлореще дп мѣжлокъл аче-
стор пресѣмѣѣрѣ дпвеселѣтоаре але патърѣѣ.

КАП XX.

ЪНИРЕА ФАКЪЛЪТЪЦІАЛОР СЪФЛЕТЪЛЪІ КЪ
ФАКЪЛЪТЪЦІАЕ ЛНЦЕЛЕЦЕРІІ.

Ної сѣптем преа дладці кѣтре ної-дошине пентрѣ ка съ
не пѣтем лнцелеце. (*Saint Augustin.*)

Дѣмнезеѣ есте спїрит, шї тревѣе ка чеї карїї лл adoreазъ,
сѣ'л adoreзе лл спїрит шї лл адевър.

(*Evangelia dela Іоан, IV, 24.*)

Чїнева не лнтреавъ кѣм се знеще сѣфлетѣл кѣ
кѣцетареа; ної лнтревѣм кѣм се знеще кѣцетареа
кѣ матерїа: шї амждоѣ лнтревѣрїле ретѣм фѣръ
реслѣнс. Тот че шїм, фѣръ а'л лнцелеце шї фѣ-
ръ а вої а'л тѣлтѣчі, есте кѣ кѣцетареа е органѣл
сѣфлетѣлї прекѣм сїмѣрїле сѣмт органѣл кѣце-
тѣрїї. Лл кѣмса факѣлтѣцїлор лнцелесерїї сѣ
їнещо сѣфлетѣл.

Лл лнцестѣ апостолѣтѣрѣ трекѣгоаре а доѣ
патѣрї, фїїнда лнцелесѣгоаре се фаче кѣпоскѣтѣ
нѣмѣї прїп рсладїїле еї кѣ лѣкрѣрїле пѣмждитѣщї,
їар фїїнда спїрїтѣлѣл прїп лнтїнѣрїрїле сѣѣ кѣцетѣ-
рїле деспре лѣкрѣрїле Дѣмнезеесїї.

Нїмїк нѣ поате фї маї віне деосевїт декѣт
атрївѣцїїле ачестор доѣ фїїнде а кѣрора лнтперѣ-
кере алкѣтѣеще не ом.

Лнцелесереа шїе кѣ есте о лѣме, довігоаче,
планте, стеле шї соаре.

Сѣфлетѣл шїе кѣ ел есте пемѣрїтор, шї кѣ есте
зн Дѣмнезеѣ.

Аша сѣфлетѣл не лнвѣцѣ чеа че, фѣръ ажѣ-
торѣл лѣї, челе маї лнплате лнцелесерїї п'ар пѣтеа

ші пічі одаць: къчі Немърцінітъл, Фръмосъл, Моралъл, Аденъръл смлт пентрѣ дмиселе о лъме дпкисъ. Скълотъл димпротівъ, дпалтъ фііпца че ел стължнеце ші о доcматеріалісеазъ; тот че ел адаогъ кзцотъріі есто не'целес кзцетъріі: дпн тїмп ел фаче по'чїніца, дпн спадїѣ Немърцініреа, ші дпн тоарто Немъріреа; ел се дпнеце пѣтаї de Невъзтъл ші се одїхнеце дп Немърцініре.

Кмтъ дїстанцъ дптре ачесте пѣтрѣндерї ші дптро кзцотаре!

А кзцета, есто а жудека. Дар ші довітоачеле кзцотъ; пѣтаї къ кзцотърїле дор се опреск аколо жидо Фръмосъл, жидо Немърцінітъл дпчеп. Аша пентрѣ фііпца матеріалъ пѣ се афлъ пічі Фръмосъл пічі Немърцінітъл. Фръмосъл се афлъ пѣтаї пентрѣ есендіа дпалтъ каре 'л казтъ; Немърцінітъл се афлъ пѣтаї пентрѣ скълетъл каре дп доредце. Дакъ аї пѣгеа съ адаоці сїмцімжнтъл Немърцінітълшї ші сїмцімжнтъл Фръмосълшї ла чеа таї мікъ дптре іпсекте, ла ефетера каре трѣеще пѣтаї о зі, ачаестъ атомъ незърїтъ ар дпцелеце вечїнічіеа ші ар ведеа пе Дѣтпнезеѣ, ші ачаестъ веденїе ар фачео немърїтоаре.

КАП XXI.

ЪРМАРЕ А АЧЕЛЪІАШ СЪЖЕТ.
ДЕСПРЕ АДЕВЪРАТЕЛЕ ІСВОАРЕ АЛЕ ВІРЪЦІІ.

A! daka satana ar patea kivi, ar duceta de a maї fi rѣѣ.
(*SAINTE THERESE.*)

Тоатѣ мишкъріле поастре челе дптѣіе сѣнт
взне, оменѡасе шї ероиче; дар жѣдеката ле слъве-
ще шї ле отоаръ. Дптѣіѣ сѣфлетъл ворвеще, шї
ворвїреа лѣї есте ворвїреа драгостей шї а вїртѣцїї;
вїне апої дпцеледереа де жѣдекъ, шї жѣдеката еї
есте тотдѣазна прїичѡасъ маї мѣлт матерїей декѣт
Спїрїтѣлѣї.

Нѣ въ тїрацї дакъ дпайнтърїле дпцеледерїї сѣнт
адесеа-орї нефолосїгоаре вїртѣцїї. Німік нѣ е маї
сїмпла; прїїна остѡ нѣ вїртѣтѡа арѡ вн алт їсвор.

Дп домонкрїло дпцеледерїї, тотъл прївеще ла
вн їне; дп домонврїло сѣфлетълѣї, тотъл есте дра-
гостѡ оидѡаскъ: де ачѡеа шї vedem къ дїп дпде-
ледереа деспърїїтѣ де сѣфлет, наше пѣмаї речеле
egoїст шї тїкѣлоаса персоналїтате; їар сѣфлетъл
акопере тоатъ лѣтѡеа къ арїїле лѣї, шї се сїмте
къ вїедъеще пѣмаї дп драгостѡа де Дѣмнезеѣ шї
de oamenї.

Аша дар, сѣфлетъл есте адевъратъл їсвор ал
вїртѣцїї.

КАИ XXII.

ДЕСПРЕ ЛИБЕРТАТЕА МОРАЛЪ.

Исторса де а фаче рѣл ера недеспърдѣть де пѣтереа де а фаче вѣтеле; ши пентрѣ ка съ поатѣ фѣ о глорѣ пентрѣ ирѣтѣ, трепѣеа ка вѣдѣл съ фѣе прип пѣтѣцѣ.

(*ANAZANON, Sermon sur la Nécessité de la Loi de Dieu, p. 68.*)

Нашаѣ дѣцодонтѣл есте словод. (ZENON.)

А фѣ маѣ икѣѣ елѣ маѣ рѣѣ спѣвѣзрѣ де поѣ: тоате челе-а вѣте елѣвѣзрѣ де Дѣмнезеѣ.

(*Journal, Recueil de pensées.*)

Натѣра отѣлѣлѣ вѣинд дѣдоѣтѣ, поате чѣнева дѣкеѣа дѣн ачѣста лѣбертатеа лѣѣ моралѣ. Челе доѣ пѣгерѣ се дѣтѣлѣск пѣтѣлѣ ка съ се ресвоеаскѣ: ачѣст ресвоѣѣ есте довада лѣбертѣдѣѣ поастрѣ.

О алѣ довадѣ деспре лѣбертатеа поастрѣ моралѣ, ши ачѣста ам маѣ дѣсѣмнатѣо, есте фачереа лѣцѣлор де кѣтре от. Отѣл, дѣн дѣсѣлѣѣ воѣнда лѣѣ ресѣрѣнѣе черѣлѣ факѣлѣтѣдѣлор сале, лѣпѣдѣеѣще дѣн сѣне не доѣток пентрѣ ка съ деа маѣ пѣлѣтѣ пѣтереа сѣфлетѣлѣѣ; ар пѣтеа зѣче чѣнева кѣ ел гѣчѣеѣе дѣла чѣл дѣтѣѣѣ пас дѣн вѣеаѣа ачѣста кѣ пѣтѣлѣ сѣфлетѣлѣ дѣл фаче таре.

Отѣл дѣлѣ дѣ лѣцѣ ел-дѣсѣлѣѣ; ѣар доѣтоачеле ле прѣѣтѣск дѣла натѣрѣ. Дѣчѣ отѣл поате сѣ фѣкѣ тот че лѣцѣле опреск; дѣчѣ доѣтоачеле пот сѣ факѣ пѣтѣлѣ че натѣра ле дѣнвоеще.

Адеѣвѣрата вѣеадѣ а отѣлѣѣ дѣчѣне пѣтѣлѣ кѣ кѣцѣтареа де Дѣмнезеѣ, ши пѣтѣлѣ кѣцѣтареа де Дѣмнезеѣ не фаче словозѣ. Еака пентрѣ че патѣмѣле челе зѣжѣте ши воѣнѣеле доѣтоачѣдѣѣ траг а о стѣнѣе; еле атѣнг пре Дѣмнезеѣ дѣн тоате факѣлѣтѣдѣле карѣ дѣл десѣлѣск; еле факѣ не от недѣстоѣ-

nik de a диделеце адевърл ші віртзтеа; еле дд дидовіточеска съд поатъ стъпани. Нъ въ тираці дакъ ачест ом, дикіс дд сіндріле лзі ка дитр'о темпідъ, нъ воеще съ іасъ дитр'анса: unde ва терце-ел ші че ва фаче, дака дінколо де Німікъл лзі нъ vede алт чева декят тот Німікъл? Къ тоате ачестеа дд ел есте зн сфлет; дар ачест сфлет доарте, ші дитпрезнъ къ джлсъл, ші воінца ші лібертаеа лзі.

Лібертаеа, есте пзтереа де а алеце ші де а зоі; еака пентрѣ че лібертаеа деспърдітъ де къ вжнт есте прімеждіоасъ, прекът ші къвжнтѣл фъръ лібертае ар фі негрвзінчос.

Отъл есте тотдѣазна лібер, дар нъ есте тотдѣазна дестъл де таре ка съ дитрвзіндезе віне лібертаеа са. Сфлетеле челе тарі фак съ диделнѣкс натіміле; іар челе славе се съпнн лор. Ана отъл нътаі дд тьріо ші дд лзімілъ се възъръ де о адевъратъ лібертае.

Тьріа ші лзіміа, смит елементеле недеспърдітѣ де тоатъ диделнчівнса, де тоатъ пзтереа ші де тоатъ ферііреа.

А не дитротіві натімілор поастре, есте а адевері къ дд поі се афлъ о воінцъ таі таре декят еле. Ачестъ воінцъ децеантъ къцетѣл; пентрѣ къ къцетѣл се възъръ де ісвжнда еі саѣ се тѣхнеше де къдереа еі. Ачестъ воінцъ есте лзімінатъ де сіндімантѣл Фрвмосълзі ші де ал Немърдінітѣлзі, пентрѣ къ еа лзкреазъ дитр'зн інтерес іеал аде сеа-орі дитротівіа інтересълзі матеріал. Ачестъ воінцъ есте джсзші сфлетѣл, о фіінцъ десъвжршітѣ, о фіінцъ къратъ, о фіінцъ дналтъ, не каре о пзтем ре'тнінѣ, не каре о пзтем вірзі, дар не каре н'о пзтем джкосі. Ресвоіа тьртзрісеще де-

сире а лэї фїицъ, кьдереа дл слъвеще, кьїица дл ре'нвиошазъ нї ісвжнда дл дпалдъ: аша дар ел ЕСТЕ: нї ачестъ зичере фаче тоатъ сзнерїорїта-теа опхлхї.

Дочї пої прївїм лїбертатеа ка о сферъ, дл каре отъл днїї нзне дл лъкраре пзтереа нї ачесте доъ воїнде але лэї. Ачестъ сферъ есте маї тълт саъ маї нзїицн маре, потрївїт дпїндерїї факълтъїлор поастрє дпїделегътоаре нї морале, саъ алтфел, черкъл лїбертѣдїї поастрє се тьреще кь кжт лзїнїлє поастрє преск; нї ачеста нз ва съ зїкь кь чеї карїї аъ нлжлто лзїнїї сжнт маї взїї декжт чеї карїї аъ маї нзїицн, чї ва съ зїкь нлжл кь еї аъ пзтереа де а се фаче маї вжїї.

Отъл каре се дндлплекъ патїмїлор лэї се сзпнзне жнїї стьпжлн че 'ш'а дат.

А аскълта патїмїлє поастрє, есте а нз фї словозї, есте а не плека лор; адїкь а не сзпнзне жнїї лъкръ маї нїк декжт пої.

Тот отъл каре се черчетеазъ не сїне есте маре; тот отъл каре днїї дптрєвзїицєазъ пзтерїлє есте невїрзїт.

А'шї фаче чїнева жп характер дїн дпїделєпчїз-не, есте а терде словод нї кь хотържре дппро-тїва нїроїжлзїї вїдїжїлор нї ал патїмїлор поастрє; есте а пої нї а нзтеа чеаа че нзтет нї чеаа че воїм. Дїн каре се доведєще кь фїицда чеа маї пзтернїкь нї чеа маї словодъ дїн жнїверс есте ачєаа карє шїє съ сфєре дзрєреа сзпнзїнджсе вїртѣдїї.

КАП XXIII.

ДЕСПРЕ НЕМЪРІРЕА СЪФЛЕТЪЛЪІ.

Дшпъръіеа лъі Dъmnezeѣ есто дн пъзптръд отъдъі.

(*Евангеліа. Върве але лъі Ісус-Христос.*)

Dѣ тнде ва фі вінд оаре атъта махдріе пълнеріі, ші атъта претендіе Nимікълъі?

(*Ангеллосъ, аскура немъріреѣ съфлетълъі.*)

Ох! чіне нъ с'ар вѣкара дн валеа пълнеріі възжд ачеа вѣкѣіе черсакъ ші велінікъ!

(*ФЕВЕЛОН, Corresp. de famille, p. 205, t. II.*)

Обжетъд къдетърілор теле пълъ аічї а пост пѣтаї черчетареа отъдъі. Воеам съ тѣ къпоск, ші дндрептанд тоате прівіріле теле асзпра теа-дхсвнї, дн тоате пърділе ам ажънс ла Dъmnezeѣ. Dъmnezeѣ се афлѣ, иентрѣ къ ел а пѣс дн пої зп мартор ал фіндоѣ лъї; ел се афлѣ, иентрѣ къ тоате факхитърділо съфлетълъї дл пактѣ ші дл гѣсеек: адонърар, ші илре нъ се поате дшпротіві. Есте адонърар, къ чова че о дшделецере пріітеце, ал та поате тѣгъдъі. Тоате доvezіле лоріче аѣ ші дшпротівіріле лор; аічї дхсѣ нъ дхкане нічї жѣде-кърї, нічї аргъменте: есте о лірѣ череаскѣ але кърїіа тоате коарделе свнѣ пентрѣ чер: есте зп Dъmnezeѣ каре се аратѣ къдетълъї пеамълъї оменек.

Еака чел маї фрзмос тіглъ ал пострѣ пентрѣ немъріре! Dъmnezeѣ а фѣкхт тотъд пентрѣ от лѣсхндъсе а фї зѣрїт де ел. Дакъ дар отъд, дннѣ тоартеа са, тревзеа съ днчетеze де а маї къпоа-ще пре Dъmnezeѣ, апої де че оаре с'а маї деско-перїт лъї дн віеарѣї? Дннѣ че а іѣвїт чїсѣва ода-тѣ не Dъmnezeѣ, съ інтре пезрїт іаръшї дн Nї-

мікъл дін каре а фост фѣкът, есте зн че дѣпротівитор пі несто пѣтіндѣ; дѣпъ че чінева дн віеадѣ'ші а прівіт прін кѣдет піде перспектїве вечїніче, съ дичетеже аноу де а маї фї, есте о секътъръ: ачааста ар фї токмаї ка кѣм чінева 'ш'ар днкіпзі піде лѣврѣрї маї марї декѣт ар фї пѣтѣт фаче Дѣмнезеѣ.

Дѣмне, тѣ зічї, пѣ дндрѣснеск а креде ла піде врсїто атѣт де дналте. Дѣмнезеѣ дн дѣ кѣцетареа лор пѣмаї нептрѣ ка съ дндѣлчеаскъ неказрїде віодїї, пі ачаастѣ кѣцетаре, неар де ар фї пѣмаї о пѣлѣчїре, тот осте дарѣл чел маї тѣреѣ пі маї фрѣмос. Кѣ чо пѣтѣа Дѣмнезеѣ съ'м маї фїе датор несто ачааста? — Еї віне! арзѣкѣдї окїї дѣпрежѣрѣдї; дн міѣклонѣ атѣтор вѣзѣрї че д'а дат, сідеѣте а десвоперї врѣ о днпѣлѣчїне. Ворѣа есте де а щї че а фост фѣгѣдѣт шї че а фост дат, дакъ дарѣрїле сѣнт де о потрївъ кѣ тревзїпцеле, шї дакъ сѣнт маї пѣдїне вѣкѣрїї декѣт дорїнде. Гѣсеѣе врѣ зн довіток кѣрѣїа съ'ї фїе сете; шї съ пѣгѣсеаскъ врѣ о фѣнтѣпъ; врѣ зн сад ліпїт де пѣмѣнт, шї асѣпра кѣрѣїа сѣфларѣа дімінедїї съ пѣ адѣкъ о роѣ дѣлче; врѣ о кѣцетаре оменеаскъ каре съ пѣ се поатѣ днплїні; сад врѣ зн сімдїмѣнт де атор каре съ пѣ се поатѣ днфїїнда! Дѣмнезеѣ зіче фїе-кѣрїа днделсѣре: Тот че мїнтеа днї зѣтїселеде, днї воїѣ да; шї шѣрїніміеа лѣї се аратѣ пѣпъ ла хотареле патѣреї.

Бїтъ-те ла ачаастѣ шѣскѣлїцѣ мікъ: капѣл еї есте днкоронат кѣ діамантѣрї, шї арїніле еї сѣнт вѣсіте кѣ колоареле кѣркѣвѣїлѣї; нептрѣ данса зефїрѣл леагѣнѣ флорїе, лѣміна дншї пѣне днтрѣжаселе мїроаселе еї шї черѣл ласѣ съ казѣ о пікътѣрѣ дн амѣроасїеа лѣї¹; нептрѣ еа пѣмѣнтѣл есте зн оспѣд

1. Храпѣ череаскъ, а кѣлор. (Міт.)

стрълъчѣт, іар віеаца о авроръ радиоасъ - къ тотъа консоіндітъ волзптъдїї. Дар къ тоате ачестеа, дн міжлокъа атѣтор вогъдїї, дн сѣпъл атѣтор плъчерї, нічї зп глас нъ се дешеантъ пентрѣ рекънощїнцъ, німік нъ о маї днделетнїчене дїнколо де пофтеле еї шї німік н'о пелїніщеде дїнколо де оризонъа еї: віедъеде, се възъръ шї моаре; зрїта еї есте днплїнітъ. Че! тѣскълїда н'а фост дншелатъ, ш'аної отъа съ фїе! атъпчї ар фї дн пої зп сїндїмѣнт фъръ нічї зп сѣжршїт, о днгрїжіре задарнїкъ деспре віеаца череаскъ, нїше дорїнде каре нъ се пот днплїні, нїше преведенїї вечнїче фъръ вїїтор, осѣнда німікълї де фадъ къ немърїреа фъгъдзїгъ шї педатъ, да, фъгъдзїгъ де време че не есте арѣтатъ!

Дар дъререа! дар моартеа! — Тъ те плъпцї де моарте ка кѣнд н'аї пърта дн тїне сїндїмѣнтъа каре о вірѣе, ка кѣнд еа нъ д'ар дескїде поарта вечнїчіей. Ваї! ледїїле челе тѣрї нічї декъм нъ не лїссек; оло с'амосгїкъ дн віеаца тѣтълор оамепїлор. Дъмнезеѣ не трїніто пльчереа ка зп трїніс череск наре по пофтеле съ терцет ла джисъа, шї пенорочїреа ка зп стълпн крзнт каре не сїледде съ плекъш. Колеа, джогъ міне, абеа сѣнт кѣтева зїле, ам възът перїнд зп копїа дн флорареа лѣї, сїнгъра кѣдетаре а маїчїї сале. Къ кѣтъ дърере кѣзта-еа віеаца дн окїї лѣї стїпшї пентрѣ тотдѣзна! Паркъ днкъ азъ ачел глас сѣжшїїтор! паркъ днкъ въз ачеле кѣзтѣгърї дърероасе! Троте мѣнжжерїле переаѣ де'ваїнтеа зїчерїї: „С'а дѣс!“ Дар де одатъ сѣфлетъа еї се днвъпъеазъ, о веселїе череаскъ лѣчене дн окїї еї днпекадї дн макръте: еа кїатъ нъмеле лѣї Дъмнезеѣ! дншї адъче аїпнте де фъгъдзїнде ле лѣї! зп сїндїмѣнт де немърїре дї днтоарче дн-

папої чееа че пордъсе. Ачеастъ нѣтъ немжигъ-
еатъ, каре нѣмѣк нѣмаї воеа с'азъ, се кѣфендъ
акъм дн днесфолъріле немърѣнітълъї: нѣ пе нѣ-
пжигт, чї дн чер еа прїведе акъм пе копїлѣ еї!

Ах! дн адевръ че ватжовъръ діаволеаскъ, дак'
ар фї ка еа съ нѣл маї вазъ! Дар че! аѣ доаръ
лѣї Дѣмнезеѣ дї мпсеще пѣтереа саѣ дрептатеа?
Аѣ доаръ ка фї тѣрїніміе шї адевръ дн віеаца іп-
стїнскїмъ амѣкѣлїцеї; іар вікешѣт шї мпчїзнъ дн
віеаца моралъ шї релїціоасъ а отълъї! Віртѣтеа
прїгонїтъ пе нѣпжигт шї каре дшї днтоарче окїї
кѣтре чер, жортѣріле пентрѣ патріе шї пентрѣ пе-
тъл оменск, ороїскѣ каре нѣ адеаптъ нѣмѣк de
аїчї де жос, тоате жерѣріле фѣкѣте пентрѣ даторїе,
кѣ сїнгърѣл скоп де а пѣлчаа лѣї Дѣмнезеѣ, фї-вор
оаре нѣмаї нїще рѣтѣчїрї оменскї! Сѣфлетѣ тѣѣ,
о! Сократе, се поате се фї авѣт, нїще кѣцетѣрї маї
марї де кѣт фапта лѣї Дѣмнезеѣ! Тѣ! прїетен ал
адеврѣлѣї, се поате ка тѣ съ фї тѣрїт пентрѣ о
мпчїзнъ! Се поате ка Дѣмнезеѣ съ фї дшелат пе
Сократ! Фїїнда креатъ се поате съ фїе маї маре
дежт Креаторѣл еї?

Нѣ! нѣ! Проведїнда нѣ респонде-прїнтр'о осжн-
дъ де тоарте вѣчїнікъ днцелендїмор. карїї о кїатъ
шї неаткѣлї отомоск каре о адеверезъ. Респон-
скѣ сї съ нѣл чїгїт пе моршїнтѣрї, чї дн дн сѣфле-
тѣл пострѣ, дн каре ісѣкнеще ачеастъ стрїгаре
дпалтъ: Дѣмнезеѣ, вѣчїнічїе!

Ачест сѣфлет, есте зн че каре нѣ е днкіпат
вогъдїмор шї зѣдѣрїчїїмор лѣмїї ачестїа, кѣчї
ел ле деспрѣдѣеще; ел есте зн че каре нѣ е фѣкѣт
пентрѣ нѣпжигт, кѣчї ел дореще сѣл пѣрѣсеаскъ.

Отъл тѣрїнд нѣ тоаре; днсшїї Дѣмнезеѣ а
зісїо: ел нѣ есте Дѣмнезеѣл мордїлор;

чи Дѣмнезеѣл виіlor. Тоатъ фѣица каре а приіміт кѣцетареа лѣи Дѣмнезеѣ, тоатъ фѣица кѣрѣа есте дат, нѣ де а'л лѣцелече, чи де а'л шѣ тре-кѣнд не пѣмѣнт, есте дар сѣгъръ къ нѣ ва тѣри. А кѣцета Дѣмнезеѣ, есте а фѣи немѣритор.

Кѣнд омѣл лѣшѣ арѣнкъ окѣи лѣмпреціѣрѣл сѣѣ, че vede? фѣптѣра, каре дѣн тоате пѣрѣиле, се рѣ-дѣкъ пѣнѣ ла ел. Іар кѣнд лѣшѣ лѣптоарче окѣи асѣ-пра лѣи лѣсѣшѣ, кѣнд се черчетеазъ шѣ се прѣве-ще, че гѣсеше дѣнколо де патѣмиле лѣи пѣмѣнтѣшѣ? ѣн сѣмѣмѣнт инсѣнктѣв деспре немѣрѣнѣре, ѣн кѣ-дет каре траѣе ла десѣвѣршѣреа идеалъ, ѣн кѣвѣнт а кѣрѣа лѣшѣнѣ с' арѣнкъ кѣтре чер, ѣн сѣфлет лѣ-сѣжршѣт але кѣрѣа тоате факѣлѣѣиле стрѣлѣческѣ кѣтре Дѣмнезеѣ: адевѣратъ веденѣе таѣнѣкъ а Дѣм-незеѣреѣ каре не вестѣе о алѣт лѣше кѣ атѣта лѣнкредѣндаре прекѣт шѣ сѣмѣдѣрѣле не дескопере не ачеастъ де аѣи.

**ЖМѣРѣЦѣЕА ЛѣИ ДѣМНЕЗЕѣ ЕСТЕ ЖН
НѣЪНѣРѣЛА ОМѣЛАИ.**

маї арѣнкъ чеа дін зрѣтъ къзтъзъръ, ші, къ тотѣ гѣѣнд дін ачаестъ лѣптъ, се гѣсече дѣпайтса стѣпѣнѣлѣсѣ съ каре дѣ ва респѣлті саѣ дѣ ва педепсі.

Дѣ едѣкаціе поастре де акѣм, тоате дѣгрѣ-жиріе, ші тоате преведеріе сѣнт пентрѣ кал: а лѣї е дѣдрѣспеалъ, а лѣї е пѣтереа, а лѣї е слава ші амвѣіеа. Да, пічї еѣ пѣ тѣ дѣпротѣвеск, арѣп-че-се стрѣлѣчѣтор дѣ каріерѣ; дѣвете-се де аплаз-деме тѣлѣімеї; патіміе лѣї сѣнт дешепте, дѣде-лецереа дѣ есте тѣрїгѣ: матеріеа ші тїмпѣл сѣнт але лѣї. Дар не вѣлѣред, чїне оаре а гѣндїт сѣл дѣведе? че ледїї а прїїміт пентрѣ ка сѣ шїе а се повѣзї дѣ арепѣ? кѣм сѣ афлат ел гата де лѣптъ? чїне дѣ ва да воїнда ші кѣраціѣл? Ваї! пої дѣвѣ-дѣм не зн довіток мїшкѣріе манецілѣї, дѣ десвол-тѣм дѣделецереа, дѣ дѣвогѣдїм адѣчереа-а-тїп-те, дѣ родїм талентеле, патіміе ші вїдїрїе; апої не опрїм къ дѣгѣтѣаре, крѣзѣнд къ ам ѳѣкѣт едѣ-каціеа знѣї оп.

Дѣделендїї нѣкїм пентрѣ чо сѣлетѣл аро аша де пѣдїнѣ пѣтеро асѣпра трѣнѣлѣї? пентрѣ че рес-воасло лѣї сѣнт аша де славе, дѣпротѣвїрїе лѣї аша де трекѣтоаре, ші, прїа зрѣаре, пентрѣ че аша де пѣдїнѣ моралѣ, аша де пѣдїнѣ релїціе, аша де пѣдїнѣ кѣѣет ші аша де пѣдїне вїрѣдїї не пѣ-тѣнт? Кѣзѣм професорї пентрѣ а ѳаѣе черче-тѣрї асѣпра знѣї гѣндѣчел, пентрѣ а класѣї о тѣ-скѣ ші пентрѣ а деосевї о пісікѣ дїнтр'о розѣ; дар отѣл; ачаестъ ѳїїпѣ дѣпалѣ ші асѣпѣсѣ, отѣл, каре есте де зн таре їнтерес пентрѣ пої де а'л дѣ-вѣѣа ші а'л кѣпоаше, знде се дѣваѣѣ? дѣ каре ко-леції, дѣ каре ашезѣтїнѣ веї къ се дѣделетнї-чече чїнева а десволта дѣ ел сїмѣїмѣнтѣл Фрѣ-мосѣлѣї, саѣ сїмѣїмѣнтѣл морал, саѣ сїмѣїмѣн-

тѣл Немърдінітѣлзі, саѣ Кѣвѣнтѣл, саѣ Кѣцетѣл, ачесте факълтѣдї новіле каре дѣ зпеск кѣ Дѣтнезеѣ?

Ш'апої аколса есте тоатъ нѣтереа отѣлзі: дѣ делопероа лѣ дѣ пѣне нѣтаї дѣ капѣл довітоачелор; сѣфлетѣл дѣсѣ дѣ деспарте де дѣнселе кіетѣндѣ'л ла даторіе. А зпї фамілііле, а адѣна попорело, шї'а зідї ораше, есте лѣкрѣл фѣрпїчеї шї ал олїнеї; а статорпїчі лецї, а фаче сѣ дѣпѣрѣдеаскѣ фронтатеа, сака лѣкрѣл отѣлзі.

Сѣ прощом дѣр оатенї дакѣ воїт сѣ авенї дѣ четѣдїле поастрѣ ал чева декѣт фѣрпїчі оменешї. Ън адепѣр до коро тренѣе сѣ не пѣтрѣндем маї 'наїнто до тоатѣ, есте нѣ десполтареа факълтѣдїлор сѣфлетѣлзі о сїнгѣрѣл Іенор ошѣоск ал тѣтѣлор сѣпѣрїорїтѣдїлор поастрѣ: лор сѣнтет даторї шї дѣлателе фанте але ценїзлї, шї віне-фачерїле віртѣдїї, тоцї вѣрѣвѣдїї чеї маї аї неатѣлзі оменескї: сїмѣдїмѣнтѣл морал нѣ а дат не Беїард¹, шї Л'Оспїтал²; сїмѣдїмѣнтѣл Фрѣмосѣлзі, нѣ а дат не Омер, Корнеїл³, Шакспеар⁴, ЛаФонтен, Моїер, Ламартїн; сїмѣдїмѣнтѣл Немърдінітѣлзі не Платон шї Картесіе; не Кант шї не Невтон. Нѣтаї зпїреа поастрѣ кѣ Дѣтнезеѣ не фаче маї; іар деспѣрѣдїнде де Дѣтнезеѣ, лѣкрѣ че едѣкадїіле де астѣзї фак, не тѣїем дїнѣр'одатѣ ценїзл, віртѣтеа шї немѣрїреа.

Прїноцѣ нѣтаї ла інфлзїнїца факълтѣдїлор сѣфлетѣлзі дѣ лѣкрѣл зѣгравѣлзі шї ал сѣклпторѣлзі. Ън зѣграв поате фї маре колорїст, вѣн десемпатор, вѣн компзитор, дѣр кѣ тоате ачестеа ва фї тот медїокрѣ. Поцї сѣ копїезї зп модел, поцї сѣ'ї даї фрѣмѣсецеа фїсікѣ, поцї сѣ'ї даї колорїтѣл шї мїнї-

1. *Bayard*, дѣвѣдат, Церман.

2. *L'Hospital*, маїстрат стрѣлѣчїт Францез.

3. *Corneille*, Маре поет, Францез.

4. *Shakespeare*, поет траїк чѣлсѣрѣ, Енглес.

кареа : дпсь ва фі зп ляръ de тжпъ , зп ляръ ал дпцеленеріі , зп ляръ морт , дакъ пзі веі дп-тпърі ші зп сфолет . Дпалцьці дар сфолетъ , артпстгале , тревзе съ і спмц сфолареа ші съ тъ пь-тръnz de пспіраціа¹ лзі : пзмаі о пріціпъ пемърі-тоаре поате съ дпшпъртъшаскъ пемъріреа .

Ноі авем ачаестъ дпдоітъ пзтере де а дпфрѣ-твеседа дп дпкпнвіреа поастръ тоате ляръріле па-търей ші де а дпшпъртъші лярърідор поастре ачае фрѣтвеседе ідеалъ ші моралъ каре віне дела сфолет . Ценіа пз зьгръведе прекъм веде пе дпн афаръ ; чі прекъм веде дпъзптръ . Спмцімжптъл Фрѣмосълзі есте лзтіна спірітълзі .

Іптръ дп Мъзеѣ , ші алег зп тавлоѣ ал кързіа ляръ матеріал есте мпънат : Жърѣмжптъл Ора-цілор , зьгръвіт де David .

Дп ачест тавлоѣ гьсеск къръценіеа фортелор , стьдіа антк , ціїбда драмеі ; есте чева енерцік дп ціїтзрă тръпълзі а ачестор треі ресвоінічі ; цестъ лор есте дп адопър зп жърѣмжит : еі жърі де а се вате , дар понтръ чіно ? Анлоа се опреде ляръл дпдоленеріі . Зьгранъла а фькът піще стьдіі де ака-деміе мпънате , дар нічі зп глас пз есе дпн ачае-стъ пжпъ ; дпмпнънареа теа се тьрцінеде дп фрѣ-твеседеа лінілор , дп къръценіеа десемпълзі ; дар пітік пз дешаптъ дп міне драгостеа де патріе . Ачел вьтржп каре дпфьцішазъ піще арме с' асеа-тпълъ кз зп ом веат , ші ачеі жпні че'л аскълтъ с' асеатпълъ кз піще ресвоінічі де ржнд . Нз азз ачел стрігьт крѣнт ал солдатълзі каре респънде ла кіемареа Ромей , пз въз ачел спмцімжпт де вірціп-цъ каре арзпкъ разе дпн фрѣптеа ероілор ; тоате ачесте капърі сжпт мъте , дп време че дптре ачесті

1. Дпсфлареа .

ресвоінічі есто зн вірзітор, зн повіл вірзітор, наре се ва фачо зн оторжтор кзмпліт. Ынде есто ачел Роман атжт де дпфлкърат пептръ чінстеа Роміі, наре, дп ръпіреа лзі, ва тревзі съ жерт-феаскь но соръса? аратъ-мі'л, дъ'ї зн съфлет тот-одатъ дпалт ші крзят, орї фържтъ'ці пепеліле. Че'м фолосеще тіе лзкръл дпделенеріі? тз дпї орпї датор о паціне дпн історіеа лзтіі, ші тз дпї даї нътаї лзкръл знзі лзкрътор маре!

Лжнгъ ачесте патімі кз тѳтзл фісіче, лжнгъ ачест тавлоъ кз тотзл матеріал, съ пзпем знз дпн ачело нането-д'оперь наре пріітеск віеаца ші немъ-ріреа съфлетзлї артїстзлї.

Сжнт кждїва апї, дптр'о презьеларе че ам фъкзт дп Італіа, дзпъ че ам візітат тзсезріле Венедїї, але Болоніей ші але Флоранціей, богате астззі кз капетеле д'оперь че не даце вірзіпца, ажзпг ла Мілан, знде пъдъждзeam съ admіrez ЧІНА трактатъ де Леонард да Вінчі. Ачестъ компзнере, арзп-каты ка дпн дпжжппларе не пзретеле знзі чпнаторїѳ, се афла дп деръпънаре: не времіле ресвоаелор ре-пзвлїчей франдезе, чпнаторїл ачеста слзжісе не ржнд пі де граждїѳ ші де касаршъ; дпн ачестеа с'аѳ прїчпнзйт тзлте стрїкълїзнї, дпккзт тавлозл, не жзплтате цдерс, дар дпккъ віендїнд, ажзпсесе ка зн фел де аръгаре: ар фї зіс чпнева кз сжнт ачеле зтвре але раїлзї лзі Мілтон, а кърора фор-те авїеа дпсеппате се пар тотдѳазна гата а се стпнде. Лжм тревзі маї тзлтъ време пжпъ съ дп-делег че ера не пжпза ачеса; дар дпчет дпчет окїї ті се овїчпнзїръ кз ачеса веденіе; дескоперїїѳ дппїле, деосевїїѳ фїгзріле, ші дпсфършіт капзл д'оперь ті се фъкз въззт. Че сзжет! ші че зз-грав! тоате патїміле оменещї пзсе дп тішкаре

прінтр'о патімъ Дѣмнезеаскъ! Фріка, тірароа, трѣдареа ші скарвіреа дн апостола; шіла ші дндх-рареа дн кѣтѣтѣрме стѣпѣнѣлѣ: нѣмаї зн сінѣр зченік, кѣ капѣл плекат, ресѣфлѣ дѣререа; ачела есте чел преа-ізвиі: ел нѣ протестеазѣ чі се тѣх-неще, дар ші тѣхніреа лѣї есте тот драгосте. Тоате ачесте лѣкрѣрї сѣнт віі дн ачеастѣ зѣгрѣвї-тѣрѣ щеарсѣ, саѣ, пентрѣ ка сѣ зїк маї віне, фісі-кѣл ачестѣї тавлоѣ есте морт, дар сѣфлетѣл лѣї се афлѣ, ел днѣк трѣеще дѣпѣ матерїе; ші дн ачесте рѣтѣшїцѣрї але знїї зврацїѣ дналт, еѣ чї-теск кѣцетареа фіекѣрїа фігѣрї, кѣноск сїмѣїмїн-теле фіекѣрїа персоане, азѣ евангелїа, въз не зче-нічї ші слѣвеск не Дѣмнезеѣ. Дакѣ аколеа ар фі фост нѣмаї зѣгрѣвїтѣра, тавлоѣл н'ар маї фі віедзїт.

Есте несте нѣгїнцѣ de а гѣсі о нїлдѣ маї дн-тїпѣрїгоаре деспре інфлїнда сѣфлетѣлѣї дн арте: ачеаста есте о лѣцїс пентрѣ арїсїї. Орї нѣт дн веї днплогѣдї adducerea-aminto шї дїї неї депрїнде тѣна; орї нѣт дн неї десполта дндолецереа, лѣ-крѣл нѣ тотѣл doubtococк; дана нѣ то веї адѣна дн Існорѣл дннїтор ал Фрѣмосѣлѣї, ал Немѣрцїнїтѣ-лѣї шї ал Кѣцетѣлѣї, нѣ веї продѣче алт чева де-кѣт Nїмїѣл. Нѣмаї прїн дрѣтѣл віртвцїї поате ажнїде чїнева ла капете д'оперѣ.

Прїнцїп дналт, шї але кѣрѣїа теле маї фрѣ-моасе десволтѣрї сѣнт але лѣї Сократ*. Катон дн репродѣче арѣтѣнд кѣ ораторѣл есте зн ом їзвї-тор де фапта възнї іскѣсїт дн арта ворвїреї. Ана, днделентѣл Греціеї шї днделентѣл Ромїї, днсѣ-шаѣ ценїл, нѣ лѣкрѣлѣї гѣндїреї, чї фрѣтѣсецїї сѣ-флетѣлѣї. Амѣндої зїчеаѣ: Існорѣл елокїнцїеї есте віртѣтеа; шї прїн віртѣте еї днделенеаѣ сїмѣїмїн-

* *Veni le Gorgias.*

тъл даторііlor поастре кѣтре оамені ші кѣтре Dămnezeѣ.

Бігареа прінціпolor ачестора нѣаѣ прѣпѣствіт дп хаос. Ошѣла а лѣоат дрепт партеа чеа маі дп нматъ дпн ел, чеа че ера нѣмаі семнѣл знеі ані малітѣддї маі десѣвршіте. Дпн ачеста че с'а дпгмншат? о жвїіте апрїнесъ ші дпвѣдате с'а рѣдікат дпн тоате пѣрдїле. Фіекаре персоналїтате, с'а флїхт центрѣ; центрѣ къ дпцелелеереа, дп лок де а зні не оамені, дї десѣвїнъ: фіекаре вїне къ нїшо жѣдекъдї партїкларе, дар нїмені къ сїмптїжнтѣл адоптрїлїлї. Ші дака, дп тіжлокѣл ачестїї апархїї, сѣфлетѣл нѣ'нїї на лѣоа іарѣшї стѣпнїїереа с'а, vom vedea нѣмаі нїде пѣрерї фѣрѣ мораль ші нїде амвїдїї фѣрѣ фржѣ. Дпсѣшїереа дпцелелеерїї лѣсатъ дп воеа еї есте де а креще взкѣрїїле чївілісацїеї нї де а оторѣ соціетатеа.

Чїнева казѣ прїчїніле кѣдерїї поастре дп доктрїнеле філософіlor; дар кеар доктрїнеле філософіlor нѣ есте алт чеа декѣт ефектѣл едѣкаціїlor поастре. Вої тѣрїнідї отѣл дп дпцелелеере, ші аша дпцелелеереа дшї дѣ роаделе еї. Іа-ведедї пѣдїптел че а ажѣнс літературеа поастрѣ; дптревац'о че посще нї знде сѣ дѣче. Ведї азї стрїгѣтїле де словозенїс. Чїнева ар зїче къ есте зп попор дп тѣрѣвраре: ші са аре редї де дестронат. Дар дпсѣвршіт каре сѣнт лѣкрѣрїле еї? че ам нѣс дп локѣл літературеї ероїче а лѣї Перїклес², а лѣї Азѣгет ші а лѣї Лѣдовїк XIV? Сѣнтет оаре маі апронїсацїї де натѣрѣ? кѣфѣндатѣ-неам маі адѣнк дп ісвоареле інімеї отѣлї? Фѣвѣтѣ-неа оаре чїнева маї сїмплї, маї адевѣрадї, маї пѣтрѣпзѣчїошї

1. Dositouchitate, kare cine de starea dositoucheskъ.

2. Дѣл дпн чеї маї маї вѣрѣацї аї Атенїї.

de презн сѣмдѣмѣнт оаре-каре? Нъ. Аи локка зпѣи черк дивекѣт ам статорнѣит зп черк стрѣнт; дн локка зпѣи літератѣрѣ-де дивоѣре о літератѣрѣ де поспѣре; шѣ дн локка регѣліѣ, десѣрѣпареа. Ноѣ ам щерс дѣн поесѣа поастрѣ сѣмдѣмѣнтѣл, ероѣстѣл, шѣ пѣнѣ кеар спѣрѣгѣл націонал. Ноѣ нъ маѣ сѣнтет поедѣ, нъ маѣ сѣнтет аманѣдѣ; ноѣ нъмаѣ авет днкінѣрѣі фрзтоасе, чѣ нъмаѣ зѣгрѣвѣт: талантѣл лѣі David¹ с'аѣ транспѣзтат дн фрасе. Чѣнева воеще сѣ ворѣаскѣ окѣдор, шѣ аша днѣѣ дѣшазѣ дѣн ом нъмаѣ трѣпѣл шѣ патѣмѣле довѣто-чещѣ, ачеле патѣмѣ ал кѣрора саѣѣѣ есте сѣѣршѣнтѣл. Дескѣдѣдѣ нѣоѣле поастре капеге-д'оперѣ, чер-четаѣдѣ ачестѣ літератѣрѣ, кѣрѣа дн адеѣѣр нѣѣі ліпсеще нѣчѣ нѣтереа, нѣчѣ талантѣл, дар каре а перѣдѣт соѣлеа еѣ дндрепѣтѣоаре кѣфѣндѣндѣсе дн матерѣе. Аи літератѣра ачестѣа гѣсѣдѣ нъмаѣ нѣ-ще фѣгѣрѣі зрѣчоасе каре вѣ днкѣзпѣѣѣрѣ дѣн тоаѣе пѣрѣдѣле, шѣ нѣще драѣо днгрозѣгоаре каре вѣ ана-сѣ; сѣнтѣѣдѣ днтр'о лѣѣѣо фантастѣкѣ, дн віара каснелор шѣ а гѣзілор. Нѣчѣ о кѣзѣѣѣѣрѣ кѣтре чер, нѣчѣ зп сѣмдѣмѣнт пентрѣ іѣнѣѣ. Вѣзѣнд тоаѣе ачесте кѣзрѣі оменѣѣдѣ не каре пеленѣзіреа-ле пѣне дн мѣнѣкаре, аѣ зѣче кѣ есте Алберѣк ал лѣі Данте зѣмѣлѣнд не вѣліѣле Цензеѣі дн време-че сѣѣлетѣл лѣі се скворѣѣсе авѣѣт дн іадѣрѣі. Нъ е нѣчѣ віеаѣѣа, нѣчѣ тѣоартѣа, чѣ зп стѣрѣв днсѣѣлетѣдѣіт де зп demon: асѣел есте тѣпѣл лѣзѣрѣрѣлор поастре літераре, ероѣі драѣелор поастре шѣ аѣі днкінѣрѣілор поастре. Ар пѣѣтеа зѣче чѣнева кѣ сконѣл артеѣ есте нъмаѣ грозѣвіеа шѣ десѣгѣѣѣл.

Д'апоѣ ноѣ конѣет патѣра, репродѣѣѣет веа-кѣл шѣ оменѣреа; скрѣерѣле поастре есте омѣл. Да,

1. Загравѣл десѣре ал кѣрѣіа танѣѣѣ с'а ворѣѣт маѣ сѣѣ.

аша есте, отъл довіток; дар отъл релігіос, отъл къръдіндъ'нї патімїле дн сїмдїмъптъл. Немърцінігълш, дн задар дн каът дн скріерїле воастрє; н'аной нътаї аколо есте патетїкъл, нътаї аколо есте адевръл шї немърїреа. О! вої нічї декъм н'ацї мїнцїт лъмїї, Dămnezeескѣле Рїшардсон, віртѣоскѣле *Bernardin de Saint-Pierre*, елоквентѣле Русо, ної нічї декъм н'ацї мїнцїт лъмїї зъгръвїнд ферментїле немїнонъбїїї шї фрѣмоаселе ресвоаїе але віртъїї! Че! іспоръл лъкрътелор дълчї фїва оаре понтрѣ totdăvna сок? Аъ доарь нъ таї есте дн живоре нічї о дн мїнцїкаро сѣжлтъ, нічї зн сїмдїтлїт нън? Ачост нънлїт атлт de mare, ачеастъ патърь атлт de фрѣмоасъ, ачеастъ чївілісаціе атлт de мъддатъ, аъ доарь дн фъцїшазъ черчетърїлор поастрє нътаї сченеле оторълшї, драмеле преакърї вїей шї компътїмїрїле ешафодълшї?

Еака, лъкрърї кърат de днцелецере. Тоате дн тїпърїрїле сжнт фїсїче: трънъл се дн фїоарь, сїмдърїле се тървърь, дар окїл ретлїне жскат шї ініта аспрѣ; нїмїк нъ терце ла сѣлет, пентрѣ къ нїмїк нъ вїне дела джнскл. Чееа че дар трезе съ дн вїце фїлософїї, артїстїї, поедїї, іар таї къ деосевїре тлмеле, фїїнд къ еле фак не оаменїї чеї тарї, есте шїїнцѣ сѣлетълшї, есте мецїеншгъл de а децента факълтълїле лшї шї de а ле деспърці de факълтълїле довіточешї; шїїнцъ дн адевр оме неаскъ, дака скопъл еї есте de а пъне іарьшї отъл дн рангъл сѣъ, de знде тоате едъкаціїле поастрє de астъгї каътъ а'л скворж.

Дн вьдаци че дн дналцъ шї че дн днжосеше; арътації търпъвїеа дн ачеле овїчеїрї матеріале каре нъ ресфїрь, нъ мътъреще кзцетареа, дн ачеле патїмї довіточешї каре о търцінеще шї каре о

отоарь; iar mai къ deosebite арътаціи gloria ми
 феричіреа дн десволтареа факълтъцімор лъи челор
 mai дналте: сімцімжнтъл Фрѣмосълзи ши драгостеа
 de адевр. А авеа фъріеа тігрълзи, къраціа лезълзи,
 іndustria касторълзи ши жертфіреа кѣпелзи, есте
 а віенці ка тоате довітоачеле: дн време че віеа-
 ца отълзи дичеде пѣтаі къ сімцімжнтъл Dsmne-
 zeirei.

КАП XXV.

ДЕСВОЛТАРЕА СІМЦІМЖНТЪЛЗИ ФРѢМОСЪЛЗИ PRIN
 СТЪДИЪА МОДЕЛЛОРО ЧЕЛОРО МАРИ.

Съ дѣл дѣителствіеі фомолор о дирекціо дналте; ачеа
 пѣтѣро формокътоаре че ела аѣ аскѣра новетръ, пріимелкъ
 дола дѣителі ѡжѣлѣа новетри о дѣителѣро филолѣтоаре кѣтре
 лѣкѣрѣла чело марі ші франкозо, а'нѣл повъдѣаскъ-не
 ела-дѣител кѣтре ачеа дѣителствіѣре моралъ, атѣт de за-
 дѣрѣлкъ кѣтѣтеа de филолѣфї.

(RACHMOND, Essai sur l'Emulation, p. 95.)

Дн лѣтеа дѣдегѣтоаре се лѣкреазъ зп фе-
 номен асѣпра кързіа ми се паре къ дикъ нѣмені п'а
 къпетат дндестъл, адікъ, кѣдереа а тот че есте
 мѣнчѣнос ши вірѣіѣца а тот че есте адеврѣат. Орї
 каре ар фї ентѣсіастъл къ каре се прїимѣще рълл
 ши невѣгареа дн сеатъ къ каре се прїимѣще віпеле,
 сѣжршнтъл есте сігър; тогдѣазна тревѣе ка фрѣ-
 мосъл de орї че фел съ'ші іа іаршї локъл, каре
 есте чел дѣтѣѣ дн патъръ ши чел дѣтѣѣ дн сѣ-
 флетъл отенеск.

Еака пентръ че сѣфлетъл, дн рѣпїрїле лѣи,

адікъ дн поесіа лъї чеа маї дналтъ, се потрївеще аша де віне къ патъра дн десъвжршіріле еї челе маї ідеало.

Ачѡаста естѡ прїчина къ дн тоате ратъріле пзїмаї канстеле-д'оперъ сжнт вечїніче. Къцетъла овщесї, шїнд маї таре декжт тоате патїміле реле, маре наск тотдѡазна гвстъла чел ръѡ, днсемпеазъ нъ о тръсъръ фаталъ, чеаа че тревъе съ вїенъеа-евъ шї чеаа чо тревъе съ моаръ дїп лъкръріле оменещї. До ачѡса чеаа че есте фрѡмос нїчї одатъ нъ моарѡ, шї чеаа че есте де ржнд нїчї одатъ нъ тръещѡ; шї ачѡастъ павїре маре, ачест лъкръ де тоате зїлеле, фвнжт де тжна тїмпълъї сжнт їнфлїнда свѡлетелор челор тарї, есте фъръ вїтаре прекжт фъръ грешалъ. Асфел стръвътжнд пълвсреа веакърїлор, Омер, Платѡп, Софоклъ, Еврїпїд, вїп пжпъ ла пої къ фрѡптеа стрълвчїтоаре де о жїзнеде вечїнікъ. Асфел Тасе, Мілтон, Шакспеар, Молїер, Корнеїл, Расїн, Фенелон, формеазъ къ фрѡмошїї ценїї аї Гречїей шї аї Ромей ачел ланц магнетїк каре знеще трекътъла къ акътъла шї каре аржпкъ шї не акътъла дн вїїгор. Прїп Іїаїда не днпъртъшїм де врешїле ероїче; прїп тестаментъла векїѡ не днпъртъшїм де челе днтжї зїле але лжтїї, шї прїп чел пжѡѡ, де вїїторъла неанїлъї оменеск.

Есте дар дн лъкръріле оатенїлор чева неклїп-тїт каре се днпъртъшяще дїп фрѡмъседеа вечїнікъ, шї каре нежпчетат тот скапъ де тоате револзїїїле гжндїреї. А адеверї феноменъла ачеста, есте а респжнде дїп'наїте челор карїї с'ар їспїгї съ тъгъдваскъ моделъріле челе тарї, адїкъ лъкръріле де тот фелъла каре азъ ажзис пжпъ ла пої дн тїж-локъла адїрацїїлор оатенїлор шї къ прїїтїреа веакърїлор. Аволо пої тревъе съ афлжм їсворъла а о тъл-

time de simuiminte плькзте ши ал ачелси гхст de osebitt каре паиде din кхноцинда Фрзмоскзлї ши din кздетзл моралїтзїї поастре.

Edzkaia фемеїлор поастре есте атхт de поспытз, ши атхт de пздин сзпт еле овичїпзїте кз кздетзрї serioase, дикхт тоатз чїтїреа, пз zik de дивзцзтзрз, чи de гхндїре, ле есте несхферїтз. Ачеастз дитпзрїре овосїтоаре есте аневое de a o vїrzi. Схфлетзл, remhїnd, пхлзтз време дн тзчере, паркз ар вреа сзши ресвзне, prin descхст, de spre vїтареа дн каре лїї лзсат. Dar кхнд, vїrzїnd челе дитхї скжрвїрї але лзї, зрмеzї дивзцзтзрїле каре дл дедеантз ши каре дл кїатз, кз че рзпїре ддї респзnde! ши кз че шїроїш de веселїї те дн пеакз! Тоате кздетзрїле челор маї пзтернїчї цепїї се фак кздетзрїле тале; ресвадї кз еї дн которїле Фрзмоскзлї ши але Немзрїнїтзлзї че еї цїащ deskic, ши каре, фзрз днскфлареа лор, цїар фї пентрз totdбавна дикїсе. Те simuї пзтернїк din пзтерса лор, vїrtуos din vїrtуosа лор ши евланїос din евланїа лор; ої дд днпзрзтзтз, цїе, фїпцз de рхїnd, дитпїнкзрї de схфлете марї; ши дн ачесте дивзцзтзрї дикхитзтоаре але днделеферїї ши але simuїмхотзлзї, дд есте dat de a vїецзї totodatz din кздетзрїле лзї Omer ши але лзї Tase, din але лзї Февелон ши але лзї Сократ, din але лзї Монтескїїш (*Montesquieu*) ши але лзї Картесїе; de a vedea патзра кз окїї лзї Line, ши тзрїреа лзї Dзmpезещ кз окїї лзї Newton.

Ачеастз пзтере de a днфолькзра схфлетзл пострз дн мїеззл фокзлзї челор маї фрзтоасе схфлесте, ши de a нї ле днпзрзтзтз ши поз, ка сз zik ama, есте зна din лецїле челе маї дналте але патзрїї поастре: ea фаче ка веакзл че трече сз нз

треакъ нѣи одагъ задарникъ нентрѣ веакъла че вѣне; еа статорнѣцѣе дѣсѣжрнѣт десѣвжрнѣцѣнеа поастрѣ. Кътре ачестеа, еа амазъ сѣпъра потрѣвѣре каре поате фѣ дѣтре дѣделедерѣ; нентрѣ къ еа, де шѣ нѣ не поате дѣбъла дѣнѣ ла дѣсѣфларе шѣ пѣнѣ ла нѣскочѣре, прѣвѣледѣрѣ але знѣи шѣк нѣшѣр де нѣрванѣ, дар чел нѣцѣн еа не пѣне дѣ старе де а не нѣкѣра де дѣкселе, а ле адмѣра шѣ а ле авеа. Дѣ ачестеа фрѣмоасе стѣдѣи, ноѣ дѣпрѣжѣтѣм дѣла дѣнѣи тогъ че дѣнѣла а прѣимѣт дѣла патрѣ.

Дар дѣкѣ, дѣн непорочѣре, тоате ачесте гласкрѣ Дѣмнезоуѣ дѣар лѣса сѣфлетѣла дѣ слѣвѣцѣне шѣ поамѣнѣцѣе, сѣ нѣ те дѣскѣрадеѣ; ѣар маѣ вѣртос сѣ нѣ осѣндѣѣи канѣтеле-д'онѣрѣ сокотѣнд къ еле дѣар фѣ дѣсѣфлат нѣмаѣ овосѣреа шѣ зрѣтѣла. Ын лѣкѣрѣ де каре есте неапѣратѣ трѣвѣнѣцѣ де а фѣ дѣкредѣнѣат, есте къ слѣвѣцѣнеа се афлѣ дѣ тѣне ѣар нѣ дѣ еле. Нѣ те лѣса дар, чѣ нѣнеѣи тоате сѣлѣнѣле ка сѣ ажѣнѣи а ле сѣмѣи: къ кѣт веѣ авеа маѣ нѣятѣ андекарѣ шѣ стѣрѣнѣцѣ къ атѣта те веѣ апропѣа де десѣвжрнѣре, шѣ атѣнѣи, драгостеа та нентрѣ ачестѣ моделѣ Дѣмнезѣещѣ се ва фѣаче нѣсѣра дѣделедерѣи тале шѣ а дѣпѣнтѣрѣлор тале. Нѣ маѣ атѣнѣи веѣ сѣмѣи адевѣрѣла зрѣтѣторѣлѣи верс ал лѣи Вооло¹ еѣнѣрѣф веѣнѣк де тогъ че е вѣн шѣ фрѣмос дѣ арте шѣ дѣ лѣтератѣрѣ:

C'est avoir profité que de savoir s'y plaire.

Есте ка кѣнд тѣаѣ фѣ шѣ фолосѣт авѣнд плѣчере
дѣ ачѣаста.

Плѣкѣндѣне чѣтѣреа моделѣлор челор вѣнѣ, шѣ стѣрѣнд къ сѣрѣвѣнѣцѣ дѣ стѣдѣла лор, не дѣм поодѣшѣне чѣеа че тоате котѣрѣле лѣшѣи нѣ не пот

1. Boileau-Despreaux, поет Француз.

da: adikъ, delicateциле гъстълзі, пачеа imineу, тълцъmireа minци ші веселіле злві къдет кзрат, пентрѣ къ кълонцица фръмосълзі не дъче totdъаз-на ла веселіле вѣртъциі. Съ сѣдршit dar капъл ачеста прекъзмлаш дпчепът, zikъnd къ къдетъл ші елокцица есте о armonie Dъmнезееаскъ, ші къ тот че есте, маі дпалт дп сѣлетъл пострѣ респъnde totdъазна ла тот че есте, маі дпалт дп патърѣ.

КАП. XXVI.

ARMONIA ФАКЪАТЪЦИЛОР МОРАЛЕ ШІ
ЃИЦЕЛЕГЪТОАРЕ.

Ама дар сѣмъ екомі афарѣ дна цилца ноѣ Стоталі*, карлі поск мѣвртъа емоцърлоор, ші Епикспланіі**, карлі фак дна емоцърлі рорала ошалазі. (1770, *Seloken univolta*, р. 27.)

Ошала не о нлѣ ангол нлѣ довиток, ші непоронѣреа носѣце къ ачела каро проп сѣ факѣ не анѣл фаче не довиток. (Pascals.)

Ла чеа дпгъіе прівіре, дескоперіт зп че дп-грозитор дп пърташъл че патъра а фѣкѣт матеріеі. Преведереа, дпцеленереа, воіцеле довіточеші, тоате інстпктеле ші тоате патімиле сѣпт але еі. Довітоачеле гъндеск, дпші addъѣ ампте, воеск, іѣвекъ, зръск; дар тоате факълтъциле ачестеа нѣ сѣпт пентрѣ алт сѣдршit декът нѣмаі пентрѣ пѣ-страреа фелълзі. Матеріа се сатърѣ, доарте сѣѣ

* Філософіі каріі зрѣеазъ дѣпъ доктрина дзі Zenon, ші каре ера де а сѣфери къ стрпшнціе ші статорнціе орі че фъръ а се пълънде.
** Партизаніі сїстеміі філософълзі Епикф, ші каре ера де а вїедзі десфрмлат, ров пълчерілор сале.

се odixneщe; дар отъл дикъ маї дореще чева, ши дореще totdъавна. Патимиле лѣи сѣнтъ фъръ odixнъ: дѣнъ дндестъльриле пѣтѣнтешї, еле viceазъ дндестъльрило черешї. Аша дар дн отъ есте чева маї нѣлѣ декѣт матерїа; о петърципире каре пѣдѣндѣоще ла вечїниче.

Прїнципеле фїнд асфел деспърците, спаїта дн четозъ, петрѣ къ чеа маї фрѣтоасъ парте есте а сфолетълї. Сфолетъл, есте воїнда вїнелъї, есте фїица нїртѣоасъ, есте фїица петърїтоаре, дн сѣршїт ол осто тотъл. Каре патимъ довиточескъ, каре полжитато пѣтѣнтѣоаскъ ам пѣтеа пої дорї дн контопїлациїло! Фрѣтосълїї идеал ши але Петърципїтълї? Дар къ тоате ачестеа тревѣе съ не пѣзим вїне а нѣ десвїна аїчї не пѣтѣнт ачесте доъ жѣтѣтѣщї але фїицеї поастре. Нѣмаї сїнгъръ тоартеа аре дрептъл ачеста: еа отоаръ не довиток ка съ словоазъ не Дѣтнезеѣ; їар отъл нѣ се ва пѣтеа атїне нїчї де знъл нїчї де алтъл фъръ а тѣрѣвѣра odixна лѣмїї. Де ва вої отъл съ се факъ ацел, патимиле лѣи довиточешї дн вор траѣе къ сїла не пѣтѣнт; де ва вої съ се факъ довиток, патимиле лѣи челе черешї дн вор пелїнїдї ка тѣстрѣриле кѣдетълї: ел нѣ есте словод де аїшї скїтѣва патѣра, чї нѣмаї де а о регъла. Дндатъ че есе дїн регълъ, есе нї дїн рангъл сѣѣ; ши агѣнчї ел нѣ маї есте нїмїк, петрѣ къ ел нѣ ва пѣтеа дождндї дн ачесте доъ марциї, нїчї десъвршїреа лѣи Дѣтнезеѣ, нїчї тревѣица знѣї довиток, ши ва днчета де а маї фї отъ.

Едъкациа ар тревѣї съ се апїче а десволта тотодатъ ши де о потрївъ амждоѣ ачесте жѣтѣтѣщї але фїицеї отълї; дн време че еа астѣзї сѣ апї-

1. Прївїре къ сфолетъл.

къ, динпротивъ, а ле десвина, ші ачаеста есте при-
чина тятлор непорочирлор оменирей. Че веzi дн
лзте? нище диделецери каре адеаргъ дзпъ вогъцие.
Тодї вор съ айбъ азр пентрѣ ка съ айбъ плъчерї:
пзтаї атзта дореце чїнева шї пзтаї пентрѣ атзта
днвацъ; ачаеста есте скопъл днведерат ал днвцъ-
тзрилор шї ал лзкрзрилор ноастре: тотзл се шър-
цинеще аколае, пжпъ кеар шї спекзлациїле челе маї
днлте але шїицеї; шї шїица каре пз ажнце ако-
ло, есте деспрецзїгъ. Въжнд днтревзїндареа че
фачет дн гжндїре, пз дї се наре оаре къ еа пѣ ар фї
дагъ пзтаї ка съ слзжеаскъ помпос пофтеле зпїї
довїток?

Отзл атзпчї зїгъ пжпъ кеар пе Дзтнезеял събъ,
пентрѣ къ патїмїле довїточешї, кжнд сжнт дндео-
севї, днвъзшеск кзцетареа де Дзтнезеѣ, шї, пре-
кзт ам маї зїс'о, пе фак недестоїпчї де а диде-
леце адепързл шї вїртзтеа.

Дар дн мїжнокъл ачестїї тзлциїї пзторпїче
прїн диделодоро, сжнт нице оамонї а кьрора сїп-
гъра кзцетаре есте десфїндареа сїмдзрилор. Ачеїа
ар вої съ вїедзеаскъ пзтаї дн вїеаца сзфлетзлї;
шї сжнт дн грешалъ, пентрѣ къ еї вїедзеск пе
пзжнт. Прївещеїї, еї дшї фак о даторїе, зп прїн-
чїп релїцїос дн дндовїточїре шї дн сзферицъ,
кїнзїнд'шї трзпзл къ жзпареа, кїнзїнд'шї дзхзл къ
кредїнцѣ певзне, сїлїнд'л съ ле креазъ пентрѣ къ
сжнт авсзрде¹, шї дърътжнд темпзл дн каре Дзт-
незеѣ ел днзшїї а воїт съ фїе слзвїт.

Аша, зпїї се осжндеск съ вїедзеаскъ ка кжнд
п'ар авеа сзфлет; їар чеїа-л-алцїї, ка кжнд п'ар авеа
трзп. Сїлїнцї задарпїче! ла чеї днтжї се днтжт-
илъ о таре десволтаре дн факзлтъцие диделеце-

1. Немлтемеїате пе кзвжнт, дешарте, певзне.

рїи фъръ прїнчїпе; ла чеї ал доїлеа о таре дєсвол-
таре, нѣ а факълтѣцїлор сѣлетѣлї (пентрѣ къ еї
сеапѣтъ къжїтѣл), чї а сїмѣїжїтѣлї Немѣрѣї-
нїтѣлї, фърѣ дїцелелере. Ана претѣтїнденеа отѣл
есте жортѣ а зпелї рѣтѣчїрї каре паше дїн тѣн-
дрїо, шї претѣтїнденеа отѣл недесѣвршїт.

Отѣл десѣвршїт, отѣл дїтрег, есте ачела
паре нѣстрезѣ армонїеа дїтре челе доѣ прїнчїпе
ало фїїнцелї лѣї, ачела каре прїїмеще тречереа лѣї
не лчост пѣтѣлїт къ дїдаторїїле че Дѣтнезѣ пѣ-
то аскїрїне, ласѣ садѣл словод, шї, дї лон де а
онорж нїтїїле доїтѣчелї, ле регѣлеазѣ, шї ле
дїдїтїосекелде къ сїмѣїжїтѣл Фрѣтмосѣлї, къ
Кѣжїтѣл шї къ Кѣцетѣл.

Ел сїмте къ перде партеа чеа маї дїпалѣ
дїн ел дїсѣшї дакъ се лїпеще нѣмаї де лѣкрїїле
пѣтѣлїтѣлї; асемеїеа сїмте къ, дїтр'о лѣме де
тот материалѣ, деспретѣїреа дїтреагѣ а матерїїї
нѣ поате фї о десѣвршїїре. Ної сїнтѣм осїндїїї
а вїелїї къ зп трѣн, пентрѣ къ тотѣл есте трѣн
дївїреїкрѣл пострѣ. Кеар де с'ар дерѣлїна отѣл
прїп жнаре шї прїп кїнїїре, тот тревѣ сѣ ре-
тѣе дїн ел зп скелет; шї дї ачестѣ лѣкраре дї-
протїва зпелї пѣрїїї дїн ел дїсѣшїї, ел нѣ десвол-
теазѣ зп анцел, чї почелде шїстрїкѣ армонїеа лѣмеї.

Ш'апої, чел нїїїп дака зпа саѣ алта дїн аче-
сте доѣ теорїї ар да порочїреа че се паре къ нѣар
фѣгѣдїїо! дар нѣ! еле даѣ нѣмаї дїжосїреа шї
моартеа. Шї ачест адеѣр, че акѣт есте дїве-
дерат дї аналѣїїле монастїїлор, се фаче лѣтїнос
дї аналѣїїле наїїїлор. Есте цесте пѣтїндѣ де а
сѣжѣга не от фърѣ а'л десїнтреїї. Деспотїсмѣ-
рїїе челе маї дїпротївѣ, деспотїсмѣл релїїїос шї
деспотїсмѣл фїлософїк, аѣ тот ачелаш дїчелѣт.

Еле десвинъ фанта лѣи Dymnezeѣ вентрѣ ка с'о нрмо-
стеаскъ шѣ о простескъ нентрѣ ка с'о стѣжнеаскъ.
Vedeti че се зрмеазъ ла Indii шѣ дн Xina, леагъ-
пѣ античе але ачестор доъ фелзрѣ de despotismърѣ.
Ла Indii, Брамii деспредзескъ не омѣл материал,
dimprezънъ къ днцеледереа лѣи, шѣинцеле лѣи, шѣ
пѣнъ кеар шѣ кѣжѣнтѣа лѣи; дѣвѣзшѣнд лѣминиле
каре ар пѣтеа сѣ'а повѣдзескъ, дѣвѣпѣнд ересѣа
каре тревзе сѣ'а пѣарзъ, пелъжѣнд птернѣа дн сѣ-
флет декѣт пѣмаѣ сѣмдѣмѣнтѣа Немърпнѣнтѣа лѣи,
шѣ, ла лѣжзареа ачестеѣ флакѣре мѣстзѣтоаре, прѣпѣ-
стѣнд зп попор днпрег de мѣченѣи дн апеле сѣин-
те але Ганцѣа лѣи, сѣѣ сѣнт роателе сѣнперате але
карѣа лѣи Iagrenatѣа лѣи.

Дн Xina, dimprotivъ, стѣнцѣ факѣлтѣнцѣле сѣ-
флетѣа лѣи, шѣ фавореазъ не але довѣтокѣа лѣи. Ако-
ло нѣ се аолъ сѣмдѣмѣнтѣа Немърпнѣнтѣа лѣи: сѣ-
флетѣа есто zidit днпрецѣзр ка пѣдѣа. Тоате шѣ-
инцеле сѣнт фѣрѣ днпнѣтаре, тоате шѣдѣмѣнтѣа
фѣрѣ мѣнѣкаре, тоате лѣжзѣрѣа дѣжѣа лѣи фѣрѣ фѣрѣ
мѣсѣо идеалѣ. Сѣнт треѣ мѣл de анѣ de кѣнд кѣ-
цетареа Xinczъ с'а опрѣт, шѣ de кѣнд зп попор
фоарте таре а ажѣнс ка о тахѣнъ сѣнт инфлѣнцѣа
доктрѣнелор челор пѣшѣнтѣшѣ.

Сѣпѣнс десмѣрѣрѣи, ел стѣ сѣнт жѣгѣа тѣра-
пѣлор лѣи, каре дн днкѣнцѣзрѣ къ пѣзѣторѣ, дн дн-
кѣд днпре зѣдѣрѣ, прѣвегеазъ асѣпра сѣгѣранѣеѣ лѣи,
дндестѣлеазъ тревѣинцеле лѣи, шѣ, фѣрѣ а се дн-
грѣжѣ de сѣфлетѣа лѣи, днпѣдзескъ пѣнъ кеар стрѣ-
кареа пѣравзѣлор лѣи.

Nimik нѣ поате фѣ маѣ мѣнѣпат декѣт регѣла-
ментеле полѣцѣеѣ лѣи атѣнѣгътоаре de кѣрѣченѣа ора-
шелор, десѣвѣрпнѣреа агрѣкѣлтѣзрѣѣ, дндестѣлареа
тѣргѣрѣлор шѣ десволтареа индѣстриеѣ. De ачѣеа шѣ

есте вредникъ де тираре партеа механикъ а щіинце-
лор ші а артелор лор. Дар лжигъ ачеастъ вѣпъ
ржнджеалъ материалъ, відіхріле челе маї зрѣте се
лвкреазъ дн пѣвлік. Аколо ровіеа есте дн чіпсте,
фетеіло сжит ка піше търфзрі, пърінціі дшї вжнд
копііі, ші фіхчідереа, консфінцітъ де обічеѣ, есте
фъръ рѣшіне спріжінітъ де маїстраціі.

Пентрѣ а фаче ачеастъ паціе моралъ, пентрѣ
а о стѣлце дін ачесте днжосірі, че тревзе? съ і
се дощонто сѣлостѣл, каре доарте де треї-зечї де
всанзрі. Дѣ Хінеї сїтцімжнтѣл Нептрїнітѣлї,
каре сажнтъ по Індіан, іар Індіанѣлї днделе-
дереа індустріосъ каро материалісеазъ пе Хінез,
ші веї ре'нтреці отѣл, веї днвіеа попоареле аче-
стеа пентрѣ кѣвжнт ші пентрѣ адевѣр, ші ле веї
фаче съ факъ царте дін неамѣл оменеск.

КАП XXVII.

ЗРМАРЕ А АЧЕЛЪЕАШ СЪЖЕТ.

ЧЕ ЕСТЕ ЖИЦЕЛЕЦЕРЕА ДЕСПЪРЦЪТЪ ДЕ СЪФЛЕТ.

Eă simy Nimikăл дор фъръ а'л кѣноаще. (*Pascal.*)

Съ не темем де тот че десровете сѣфлетъ фъръ а не фаче totodatъ ші стѣпані де ноі-лшине. Съ не addăchem aminte къ instinctъл прост нѣ фаче не ом.

(*Pensées de Goethe sur la musique, la peinture, la politique et la religion.*)

Аша дар жиделецереа отенеаскъ се дитинде ла тоате лѣкрѣрїле пѣмжитълѣ; сѣфлетъ се ивеще аколеа нѣмаі прип сїмѣимжитъл Фрѣмосълѣ, ал Бѣнѣлѣ, ал Адевърълѣ ші ал Немърїинїтълѣ. Жиделецереа есте каре кинзвеще тѣтѣра жнеу ижино ші рѣтѣнзїтеа жнеу коравї; еа есте каре дескомпѣне ижнѣ коар разеле соарелѣ ші ижнѣ коар ачест аер повъжѣт; еа фаче не кїмїст, не фїзик, не геометрѣ ші не астроном; еа фаче джкѣ ачеле щїпїнде джалте, каре тѣсоарѣ спадїл ші тїпїл, ле джпъртышаще матерїей проаeste, ле скоате дїн оарекаре ротѣрїе їскѣсїтѣ, прекѣт патѣра ле скоате дїн кѣдетаре. Паскал алѣтѣвеще о махїнѣ каре лѣкреазѣ тоате регѣлїле челе маї компїкاته але арїтетїкїй, Бавѣде маї тѣреще нѣтереа ачестей махїне; ел фаче дїн еа жн геометрѣ, жн астроном; сѣпїжне соареле шї тоате стелеле ла сокотелїле ей, джкѣт лѣтеа дж нїраре веде ешїнд дїнтр'о сїмплѣ механїкѣ тоате джвѣдателье формѣле каре жшїле сѣера джделегѣтоаре а лѣї Араго шї а лѣї Поасон (*Poisson*).

Кънд лъкрарса жиделецериї есте неконтенитъ, ши фъръ а аюса дн подере не Дъмнезеѣ, еа атънчї ѡсвкъ ши злосщо свѣлетъл.

Мъррїиїнд кърїосїтатеа поастръ пѣтаї дн лъкрърїло фїсїно, сжнтет торцї пентрѣ лъкрърїле челе Дъмнезеєдї, не асетълзїм не пої-длшїне къ тотъла алътїї. Бака пентрѣ че щїїнда ѡсвкъ кънд нїчї о разъ де але свѣлетълзї п'о лътїнеазъ: еа атънчї днекфлочеазъ жиделецериїле прекъм Галванїстѣла днекфлочеазъ стървърїле.

Пентрѣ къ жиделецереа, щїїнд локъл лъкрърїї, скїнхїо оломентоло, по фабричеазъ аршелє, не родецо холделє, по днфрїтѣсєдєазъ орашелє, фаче съ своаре коравїло поастре, ши пентрѣ къ днхатъ авъръла ла кареле поастре ка зп телегар, газъла їдроїен ла валопеле поастре ка о пасере, не дъ локвїнцъ, не днвракъ, не хрѣцєще ши не днвогъдєще, пої нє ам днкїнзїг къ еа есте тотъл. Не-трешїг, дакъ отъла ар фї пѣтаї ал пѣтжнтълзї, тар фї дєстъла де а стъпжнї, де а дєсволта тоцї цертїї де пѣтере ши де дєсмїєрдаре пѣтжнтєаскъ карє сжнт дн ел: стъпжнї пєстє слєментє, трєжнд дєла о плъчере ла алта, ар пѣтєа, чел пѣдїп, съ се сатъре; фъ'л днсъ съ къпоаскъ тотъл, днпгъшещє'ї пегїмїло, дндєстълеазъ'ї дорїцєлє, дъ'ї о лѣтє, днпнърєщє'ї щїїнда, ши еакъ'л къ тот цетє, ши ка зп копїл се плжнцє де хотарълє днпър-цїєї лъї.

Тотъл пїєре саж. тотъл не дншамъ дн трєкът: сїмдїчїзїнеа дншї арє грєшлєлє салє, цїнєрєа де мїнтє зїтърїлє салє, жиделецереа пълъчїрїлє ши прєждєкъцїлє салє: дар къ тоатє ачєстєа, ачєстєа есте пѣтереа къ карє пої черкъм де а крєєа тотъл ши де а жиделецє тотъл! днтокмаї ка мїнъпатъл стълн

de фок каре повъдъзѣа не Israiigeni дн пѣстіо, дн кжтъ време ел мерѣе, ни се аратъ кз партеа чеа лѣминоасъ; дар дндатъ че се опреще, vedem пѣмаѣ партеа чеа днтѣнекоасъ.

Съфлетѣл дѣмпротѣвъ, днцелег съфлетѣл дн трег, ни се днфѣдѣшазъ totdѣазна дн лѣмѣнъ; тог че ел не днсъфлѣ есте немѣрѣтор шѣ се днтѣртѣшаще дн патѣра лѣѣ. Асфел сѣмдѣмжнтѣл Фрѣмо-сѣлѣѣ не днфѣдѣшазъ нище моделѣрѣ атжт de дѣсѣ-вѣршѣте деспре орѣ че лѣкрѣ, днкжт днцелелепера, каре ле vede шѣ каре казтъ а ле имѣта, се дес-пѣдѣждѣеще дн сѣлѣнца еѣ, шѣ шѣ кѣноаще непѣтѣн-ца de а ле ажѣнѣе. Асфел, дн порочѣтеле лѣѣ рѣ-пѣрѣ, сѣмдѣмжнтѣл морал чере ачеле-жѣртѣрѣ шѣрѣ-пѣмоасе каре дѣщеапѣтѣ не попорѣл чел прѣост, шѣ каре вредѣнѣеск непѣтрѣ съфлетеле челе марѣ рѣ-кѣнодѣнѣца неатѣлѣѣ отенеск. Асемеѣеа есте ни кѣвжнтѣл, днпѣнтѣа кѣрѣеа тоате рѣтѣчѣрѣле пѣер; асемеѣеа есте шѣ сѣмдѣмжнтѣл Немѣрѣдѣнѣтѣлѣѣ, а кѣрѣѣа флакѣрѣ со днпѣлѣѣ пѣмѣѣ дн чор. Не кжнд днцолодѣорѣа со рѣтѣчѣеще дн шѣжловѣл пѣлѣчѣрѣлор ачѣстѣѣ вѣедѣѣ матерѣале, съфлетѣл о дндрептеазъ прѣпн прѣвѣреа зпѣѣ алте вѣедѣѣ; ел се днфѣдѣшазъ дн мѣнѣтеле Немѣзѣтѣлѣѣ шѣ дн нище днкредѣнѣцѣрѣ нестрѣмѣтѣте шѣ днпѣлте ал кѣрѣора ѣсвор вѣѣ есте дн ел-днсъшѣѣ.

Дн скѣрт, тѣртѣрѣсѣреа днцелелеперѣѣ есте о ve-денѣе а рѣндѣелѣѣ лѣкрѣрѣлор пѣмжнтѣещѣѣ; ѣар тѣртѣ-рѣсѣреа съфлетѣлѣѣ есте о дескоперѣре таѣнѣкъ а зпѣѣ лѣмѣ невъзѣте, а вечѣнѣчѣѣѣ шѣ а лѣѣ Dѣмнезѣѣ.

КАП XXVIII.

PRIMEJDIJA DE A DESPĂRȚI FAKVLTĂȚILE
SĂFLETĂLĂI.

Donada virtății zăși om sânt fantele lăi cele ovicnăite,
tar nă celo tară mī pară. (PASCAL.)

Din чова че с'а zic năpъ аичі поате чінева лп-
кеса нъ факвлтăџіле лпцелечеріі mī факвлтăџіле
сăфлетăлăи тревъеск а фі десволтате тот лптр'о
време: деспърціндăле, стрікът отгъл.

Dar прітеждіеа чеа măй таре лпкъ, есте де
а сінгърътăџі факвлтăџіле сăфлетăлăи, адікъ де а
ле деспърці зпа де алта. Сăфлетъл есте зп тотгъл,
зп соаре каре лші аре разеле лăи: разеле соарелăи,
деспърціте пріп пріст, лпфьдншазъ нътаі ніше
колоаре деосевіте зпеле де алтеле; лптрзпите, лпфь-
дншазъ лътіна.

Спре пілăъ, деспърцідіі лп кьцетареа воастръ
сінцімжнтгъл Фрџмосълăи mī сінцімжнтгъл Немър-
цінігълăи де челе-л-алте факвлтăџі але сăфлетăлăи
каре сжнт фькліса лор: атзпчї сінцімжнтгъл Фрџ-
мосълăи деспърціт де Къвжнт mī де Къдет се ва
рџтъчї лптр'о десфржнаре фъръ сфжршіт саж лп-
тр'о атзідіе фъръ тџсъръ; сінцімжнтгъл Немърці-
нігълăи ва алрінде рџгърї, ва пџстіі лътеа, саж се
ва концентра лптр'зп Кофрџ-форт (касъ де фіер),
адікъ ва къдеа лп патїма ізвіреї де арцінт.

De ачеа Ловелаче¹, сфжнтгъл Dominik², Pi-

1. LOVELLON. Поет Енглез.

2. Кълзгър католик, фондаторгъл ордінăлăи кълзгъреск пџшт Dominikан дăпъ пџтеле лăи.

чел маї де міраре дінтре феномене. Пе ачест глои днадорміт въз днделепці івіндѣсе ічі коло, ка піде фькаї а кърора лѣмінъ кіеатъ націїле.

Іар націїле прїїтеск фїекаре кздетареа зпзі от саѣ а зпзі Дѣмнезеѣ. Моїсі, Конфзчіс¹, Бѣдах², Махомет, Сократ, Іисус-Хрістос, кап кздетътор, кап торал ал неатълзі оменеск!

Ачестіа стъпѣпеск пѣмѣнтъа че 'ші'лаѣ дн-пърціт днтре еї, днд зп сѣлет ла фїекаре попор.

Ачестъ инфлзїндъ есте атѣт де зпверсалъ дн-кѣт маї ар кзтеза чїнева а о лѣоа дрепт о леце а патъреї. Кздетъріле морале але ценїзлзі се фак ка інстіпнтъа націїлор, шї націїле се търеск потрї-віт ценїзлзі лецїзїторълзі лор.

Де аколеа аѣ пѣскѣт мїнзніле Спартеї, але Атеней шї але Ромей.

Сѣлетъа тарїлор лор възвацї віеѣзѣа дн глоа тъ, шї аша глоата днчерка тоате сімдїмїнтело зпзі възват тарс.

Дн всакѣа де мїнлор шї пѣнтъ ла пої, о кор-пораціе тарс арзнка трежіле сале песте о лѣте чївілісатъ: шї аша сѣлетъа Аппзсзлзі пѣ маї фз зп възват тарс, чї вісерїка.

Кздетареа лзі Брата³ шї а лзі Махомет тот тѣа днпрецїзр Ръсърїгъа.

Тоате лецїслаціїле, тоате теокраціїле⁴ векї фїїнд тоарте, неатъа оменеск віеѣзѣа пзмаї дїп ачесте треї сѣлете.

Сѣлете непріетене, каре десвінаѣ поноареле, търдїнеаѣ днделецереа, шї ле фанатїсеаѣ дн пре-

1. Лецїзїтор ал Кїнезілор.

2. Реформатор моралїст адорат де Сеїланенї.

3. Реформатор Індіан.— Зѣл лор креатор.— Днтѣа персоалъ а троїдеї лор.

4. Гзверне дн каре канї націей сѣнт прївідї ка мїністрї аї лзі Дѣмнезеѣ.

жъдекъділе нѣ дѣ пеледѣзіріле знеї морале де ток-
теалъ, де дѣноіре.

Астъзі сѣмѣароа ла фадъ а соціетъдїи се лъ-
креазъ, ідеіло се дѣтѣлдек, шї націле се фак
дѣделогѣтоаре; дар къ кѣт пѣтърѣл къдетъріло
лор крецо, къ атѣта еле се деслінеск де традиціле
реліціоасе нѣ пѣрїнцешї, кредїнѣа ле пѣрѣсешѣ шї
сѣфлетѣ лелісіторіло лор асеменеа.

Революціе грозавъ, чеа маї шаре поате каре
ар фї пѣтѣт преодатъ клѣтї зпїверсѣл, пентрѣ къ
са каѣтъ а лѣса поцоареле дѣ пезнїеа дѣцеледе-
рїлор; дар тогодатъ он каѣтъ а стрїка десвіпареа
лор, стрїканд исторїле реліціоасе каре ле деспѣр-
деск. Дѣ шерсѣл сї чел пѣтернїк, тревѣе съ знеа-
скъ одатъ націле, ачесте шѣдѣларе дѣпрїціеате
але неашѣлї оменеск, шї съ ле деа ла тоате о
сїнгѣрѣ моралъ, лѣоатъ дїн лелїле патѣреї, шї зп
сїнгѣр сѣфлет, скос дїн дѣсѣшї сїнѣл лѣї Дѣтнезеѣ.

Ачестѣ революціе есте дѣчепѣтъ дѣ Еуропа,
зїде кѣрѣнд ва фї пѣтаї зп сїнгѣр попор дѣпѣр-
дїт дѣ фелѣрїте статѣрї, дѣпѣрѣдїи сѣѣ репѣвлїчї,
каре тоате вор траде ла ачелан адеѣр сѣнт лелїеа
дѣнералъ а Евангелїеї.

вестинд диделадериле, децентжнд попареле, ши стригандъле пожичетат: „Жнаинте! жнаинте!“

Петрочедї ачело надїне днкъ змеле але тїпарълї ши смитедї ла Константинополї, ла Испахан, ла Москва, ла Лондра, ла Парїс. Жнтр'жнселе афладї Еврона, знде рецїї кад дїн прїчина лїнсеї моралїтїдїї; Асїеа, знде надїле мор дїн прїчина лїнсеї диделадерїї; Амерїка къ орашелеле ши пвстїеле ої дїфендїнїнд жндоїта прївелїще а лївертїдїї чївїлїсато ши а лївертїдїї селватїче. Жнтр'жнселе чїгїдї зї нїтро зї, час кїтре час тоате дїгїжмїлїрїле глонжлї: ічї, зї ресвоїж, о дїпресзаре, зї трактат; коло, зї конгрес де прїндї саз десваторїле дїфонато оло жнсї аджнтрї попорале. Нж таї сжнт нїчї сфатзрї таїнїче, нїчї дїпломатїї дїтзпекоасе, нїчї жпелтїрї фїжарнїче! Кавїнетзрїле рецїмор се дескїд, попорзл се зїтж дїтр'жнселе, ши адевзржл їсвжкїще дїн тоате пьрїле. Таблоз пемьрїнїт ал кждетзрїї оменедїї! ресвоїж вечїнїк ал спїрїтжлї ши ал матерїеї, дї каре ведедї претзїнденеа жнаїнтрїле чївїлїсатїеї, ши неамжл оменеск тергжнд жпж кжте жпж ла тоарте ши кж гржмада ла лївертате!

Не ачеастж карте, каре се фолоседде де тоате лжтїнїле, каре се дївогїдїеде де тоате дескопїрїле, фокул, жжпгжл, аиа, тоате элементеле слжжеск а о дїтжлїдї ши а о респжндї. Се їведде, ши мїліоане де тжїнї о апжкж, ши мїліоане де окї о жпжжїкж: дїн оран дї ораш, дїн регат дї регат, еа алеаргж сж свжчїтж тоате капетеле, сж мїшче тоате їнїмїле, сж жпїле тоате кждетзрїле, аржнжнд дї мїжлокжл попарелор вїнеле, рзжл, рътжчїреа, адевзржл; нжскжнд хаосжл, хаосжл, каре а фост жнаїнтеа креадїеї лжтеї.

Еакъ пѣтереа позъ, дѣцелегътоаре, не'шпротивитъ, каре казтъ съ дерапене ашезъминтеле, съ факъ съ пѣаръ крединца, съ отоаре съфлетъ попарелор.

Акъма есте зп адевър къ тѣпаръ периодик дѣпъръдѣще прѣсте лъте: ел пзне пачѣле фадъ дѣфадъ; тоате се прѣвекъ шѣ се жѣдекъ.

Дар къ тоате ачестеа, пѣтериле дѣвеките тотъ зрмеазъ рестолиндъсе дѣ аджчеле дор въгаше; еле нъ дѣцелегъ нѣмѣк дѣн чеа че се зрмеазъ; еле нъ вѣд къ ачест тѣпар, дѣшпротива кързѣа шѣ съ пзѣе пѣмаѣ ченсзѣа, вѣшѣле, зѣдзрѣле четъдѣлор шѣ полидѣеа, лъкреазъ, дѣ чеасъа каре скрѣм, револъдѣеа чеа маѣ пѣтерникъ каре ар фѣ пѣтѣт вреодатъ клѣтѣ лътеа; къ ел казтъ а скѣмѣа тотъа; къ тотъ че се фѣчеа дѣ дѣтѣперек ва тревзѣ съ се факъ ла зѣоа таре¹; къ пѣтереа рецѣлор се дѣклѣнъ; къ тѣрѣеа лор се десфѣиндъсазъ: еѣ нъ о вѣд, нъ о азѣ; шѣ, дѣ проаста лор дѣжѣтѣфаре, оакъѣ къ рѣдикъ ошѣрѣ, къ се дѣжѣтѣрѣкъ къ солдѣдѣ, къ нѣоатъ пѣтереа дошѣточаскъ, зѣтѣжѣн дѣнаѣнѣрѣле къпетърѣѣ, шѣ зрѣнѣтоареа воръ въ грозавъ ростѣтъ дѣ тѣжлокъа вѣрзѣнѣѣ зѣзѣ попор: „Баѣонетеле² дѣцелегерѣѣ!“

Ох! дѣцелеар'о дѣр одатъ! револъдѣѣа каре се лъкреазъ есте невѣрзѣтъ: есте о леде дѣналтъ а пѣтѣрѣѣ каре дѣшпѣнѣе неатъа оменескъ кътре дѣнаѣнѣтаре! Рецѣѣ нѣчѣ декъм нъ вор пѣтеа да дѣпапоѣ

1. Се пѣвлѣкъ астѣзѣ дѣ Европа 2142 жѣрпале пѣнѣтръ о попъладѣѣе де 227,000,000 сѣфлѣте; Амерѣка аре 988 жѣрпале пѣнѣтръ зп попор де 39,000,000 сѣфлѣте; Асѣа аре 27 жѣрпале, ад кърѣа попор есте де 390,000,000 сѣфлѣте; Афѣрка аре 12 жѣрпале, шѣ Очанѣа 7; попъладѣѣа чеѣ дѣтѣѣе есте де 60,000,000 сѣфлѣте; чѣлѣѣ адоа пѣмаѣ де 20,000,000. Аша, тѣталъа пѣнѣтръ тотъ гловъа есте де 3168 жѣрпале, каре ад дѣ чеасъа ачѣста 100,000,000 де чѣтѣторѣ. (Note de 1834.)

2. Спанѣеле.

попареле; ей нічї декъм нъ вор пѣтеа дмніедїка де а се дмніліні історїеа.

Дар ачаестъ мішкаре не каре ей п'о пот вірзі, джкь есте протме де а о ддрепта. Че есте прїтеждїос дн жврналзрї? рѣтъчіреа. Дмвѣдцї дар пачїіло съ квоаскъ адеврѣа; пвпедї пвтереа сфолетѣазі дмпротїва мїнчївїлор дмцеленерїї; дсволтадї дермїї прїмїтївї а че е фрѣмос, а че е дрепт, а че е чїнстїт, каре сжїт кеар есендїїле отѣлзі. Мана сфолетѣа по каре попареле ві'а реклатъ; еле'лаѣ прїмїтї дола чер, шї лерїїторїї аѣ лѣкрат пѣмаї на св'а сїїнгъ. Тоуї ш'аѣ пѣс тоате сїлїнцелє на съ чївнтѣаскъ по от, дмтоарче-не отѣа дмтрєс. Редїї абсолвдїї пѣн тоатъ сїгѣрандїа лор дн педїїпдъ шї дн пєадєвр; іар редїї попарарї афлѣ адѣпостѣа лор дн шїїпдъ шї дн адевр.

КАП XXXI.

ЕДЪКАЦІЕА СЪФЛЕТЪЛЪІ.

Nimik nă deaconere maî vine черескъл дичепът ах съфлетълѣи omeneck dekam дѣтмишкѣрѣле din пѣнтрѣ каре п'аѣ дпкѣларе къ пѣстрареа вѣдѣи матеріале. Ачесте дѣтмишкѣрѣ, пе каре пѣчѣ одатъ нѣ ле дичеаркъ фѣнделе челе де рѣнд, се пар' а фѣ интродѣчереа дѣтр'о алтъ вѣацѣ маі дпалтъ.

(Madame NECKER DE SAUSSURE, *Education progressive*, t. II, p. 155.)

Аѣ доаръ нѣ щѣи къ ачестѣ сарчѣнѣ ера глорѣа Корнелѣи маі Іоанѣ д'Албрет; къ чѣнеа кѣлеце дп драгостечееа че а сѣмѣлат дп вѣртѣте, щѣ къ чеа маі повѣдѣ короанѣ пе перѣ алѣи, есте рекѣнощѣнда зѣнѣ попор кърѣѣа чѣнеа дѣ зп четѣ цеан таре! (HENRI TRILANON, *Ami des Familles*, No: 7.)

Факѣлтѣдѣле съфлетълѣи нѣ се десволтеазъ де одатъ тоате дѣмпрезнѣ. Десволтарѣа лор пе рѣнд есте сокотѣтъ дѣнѣ трѣвѣнѣцеле поастрѣ; еле се дпфѣдѣшазъ ла промѣа трѣвѣнѣчѣасѣ пѣнтрѣ на сѣ лѣтѣнезе, сѣ се икѣро сѣѣ сѣ се дѣпротѣнеаскъ. А стѣдѣа оноха хотѣрѣмѣ а шѣроѣ лор, а дпвѣца а ле кѣноаще, а ле повѣдѣи, а ле армонѣа, есте ачееа че поѣ пѣтѣм едѣкацѣеа отѣлѣи. Фачереа ачестѣи едѣкацѣи есте зп дрепт аа фѣтеѣлор: пѣмаѣ еле щѣѣ сѣ сѣрѣжъ копѣлѣрѣѣи; пѣмаѣ еле пот сѣ апѣче, prin simpatie, челе дѣтѣи сѣлтѣрѣи але зѣнѣ съфлет каре се деѣеантъ дп десѣиерѣрѣле лор. Ноѣ дѣм ачест лѣкѣрѣ рѣторѣлор маі лоѣнѣлор; дар еѣ ажѣнѣ преа тѣрѣѣи ла скопѣл лор. Пѣнтрѣ а дпцелеце вѣне щѣицѣа съфлетълѣи, трѣвѣе сѣ дпвѣдѣи алфавѣтѣл сѣѣ лѣнѣгъ зп леагѣн: ачѣла каре пѣѣ кѣноаще дпченѣтѣл, пѣѣ ва пѣтеа гѣчѣ сѣжрѣшѣтѣл.

Грѣвѣдѣивъ дар а дѣтреа пѣтеле де фамѣлие: еле въ вор спѣне кѣт, ла шѣсе лѣнѣ, копѣлѣа дп

чепе а вѣдѣзі ші афаръ дін ел; кѣм ел веде, жѣ-
декъ, се ижѣръ; кѣм зп образ сѣрѣзѣтор дї дѣ
веселіса; кѣм зп образ аспрѣ дл спѣшѣнтъ ші дл
посоморѣце. Анделедереа лѣ есте днкъ шѣтъ,
дар сѣфлетѣл лѣ сѣмпатісеазъ акѣм кѣ ал пострѣ.
Днтпѣрїрїле респѣнд днтпѣрїрїлор, ші алкѣтѣсек
о иорѣре атпгѣтоаре а кѣрїа тапѣ сѣнт пѣрїпї
оаненї карїї о анделег. Кѣтре ачестеа днкъ, пе
кѣмд допѣгочеле ретѣжп дп стрїптѣл черк ал інте-
ресѣрїлор матеріале, копїлѣл се дпатореазъ де лѣ-
крѣрїло че ол адмїрѣ. Ел днкъ пѣ шїе чеї поате
ѣї фолосїтор, дар ол акѣм се лїпешѣ де чеа че дї
есте пѣлѣнт. Дпайнѣа интересѣрїлор матеріале,
вїп пѣлѣрїло дпайнѣрѣ; дпайнѣа дескоперїрїлор
дпделедерїї, вїп сїмѣатїле драгостей; дпайнѣа
шїнѣелор граїлѣї, вїп дпклїнѣрїле тапїче але сѣ-
флетѣлѣї, каре прїпешѣ шї дппѣртѣшадѣ кѣѣе-
тареа. Дп ачест шарш ал фїпнѣї есте зп че пѣ-
реѣ. Дп адѣкѣл вїедїї сїмптїве, сѣфлетѣл се
ївешѣ ка фѣлѣрѣл шї, дптр'ѣп копїл каре днкъ
пѣ се кѣноаѣе, пе дескопере вїторѣл контеппла-
тор ал Фрѣмосѣлѣї, шї медїтаторѣл Немѣрїпїгѣлѣї.

Еака челе дпѣї фенотене каре пе дпкредпн-
ѣеазъ деспре івїреа сѣфлетѣлѣї; дар есте зпѣл шї
таї хотѣрѣл шї таї вїѣ: івїреа кѣѣетѣлѣї. Ко-
пїлѣл днкъ пѣ кѣноаѣе даторїеа шї ел акѣм се
дпгѣрѣтѣ дппротїва педрентѣдїї. Ачест сїмптї-
пѣнт де о делїкатедѣ деосевїтѣ, ел дл дпчearкѣ
жear пѣскѣнд пе пїентѣл таїчїї лѣї саѣ дп браѣеле
доїчїї¹. Ачеста есте чеа дпѣїе а лѣї дпшїшка-
ре таре. Де 'ла педепсїт чїнева педрентѣѣешѣ, ел
се дпгѣрѣтѣ шї пѣлїѣе; дп ел се петрече атѣнчїї

¹ 1. Bezi l'Emile, livre I, page 71, édition de Dupont. Пїлда арѣтаѣѣ де
Rousseau се дпноешѣ пе фїѣѣкаре зї сѣнт окїї пострї.

чева дпалт, о рѣскоалъ ценералъ дппротѣва недрс-
тълъі, каре се аратъ афаръ прпн тжніе саъ дзрере.
Кеар де атгичі ліпіеа де хотар е трасъ: фіпца
спірітълъ се деспарте де фіпца материалъ: зп
сіпцімжнт некзпоскът ал челі-лаалте креаціі дп
фаче ом.

Маі тжрзіъ, копілъл, фіпнд рпнт дп кзцетъл
съъ, фаче апелаціе ла Дзмнезеъ дппротѣва жде-
кзціі оаменілор. Ах! кжнд аі пзтеа чіті дп ачел
съфлет ппъстгйт! кжнд аі пзтеа дпцелеле сълтъ-
рїле лъі кзтре чер! ел пдъждзеце аколо ка ла
зіоа дрептгдіі. Аколо, сіпцімжнтъл невіновзціеі
лъі ва фі кзпоскът, рапеле лъі се вор дпкїде: атгичі
ел ва фі крезът; пентрѣ къ пѣтїмеце пентрѣ аде-
вѣр шї пентрѣ віртгѣте. Норочїтъ вестїре а кзце-
тълъі, шоартеа, не каре преждекзцііле шї патї-
міле поастре пѣмжнтгдіі о дпкзпцізѣрѣ кз спайтъ,
пї се іведе, дп ачеастъ дптжїе жзпече ка сіпгѣрѣл
леак дппротѣва стржнтвзтъгділор омненцї. Аліеа
ешїт дїп тжніло Кроаторѣлъі, съфлогъл пресїмте
къ дпалтело лъі зрїте пжмаі дптр'алтъ лзто се
пот дпмліні.

Шї ачеастъ зрмаре де жздекзціі шї де кзце-
тѣрї пз есте родъл дпкїпзїреі. Еъ дпсемнез аїчі
челе маі ферїчіте адзчерї-а-міпте але теле дпсжмі.
Мъ кзфпнд дп віеаца копїлѣрїеі меле пентрѣ ка съ
анжк съфлетъл ла челе дптжї але лъі сълтѣрї. Еъ
адеверез дпсфжршїт вріп черчетареа деспре міне-
дпсжшї, івіреа сіпцімжнтгълъі морал шї а кзцетг-
лъі, чеа маі маре дптжмпларе а історїеі омгълї.

Дп адевѣр, потрївіт десволтѣрїї че веї да маі
мълт саъ маі пздіп ачестор доъ факзлтгдіі, копї-
лъл тѣъ ва фі маі мълт саъ маі пздіп словод, маі
мълт саъ маі пздіп ферїчіт; віртгдііле лъі дїп де

ачеастъ дѣтѣю черкаре а пѣтеріи тале. Тъ аѣ дѣтѣю тале мѣнѣторѣа морал ал оменѣреѣ, доѣ факѣлѣтѣдѣ нарѣ не зратъ че е отѣл, доѣ факѣлѣтѣдѣ нарѣ не повѣдѣсѣк ла Dѣmнезѣѣ; дѣр тотодатѣ доѣ факѣлѣтѣдѣ, де о делѣкатѣдѣ деосевѣтѣ, тотдѣказна гата а се дѣвѣпѣеа, шѣ, ка о чеарѣ тоале, прѣмѣнд шѣ пѣстрѣнд тоате дѣтѣпѣрѣрѣле. Де ле ноѣ рѣнѣ, нѣмаѣ есте драгосте пѣнтрѣ апроанеле; де ле ноѣ дѣнѣзнѣнѣ, нѣ маѣ есте вѣеадѣ моралѣ; де ле ноѣ дѣнѣома, нѣ маѣ есте нѣчѣ одѣхнѣ, нѣчѣ лѣвертато, нѣчѣ адѣоѣр. Дѣнсѣфлѣрѣле нѣмеѣ пот сѣ деа нѣдѣлѣ саѣ нѣртѣтоа, прѣкѣт ворѣа лѣї Dѣmнезѣѣ дѣ нѣоаца.

О асѣола де нѣтѣро прѣднѣчѣсто де а се опрѣчѣнева ла дѣнѣа шѣ де а се гѣндѣ асѣпра еѣ. Дѣнтрѣвѣзнѣнд'о асѣпра копѣлѣрѣеѣ, лѣврѣреа еѣ се дѣнтоарче шѣ асѣпра нѣмеѣ; еа дѣновѣлеазѣ челе дѣтѣмѣ сѣлѣже але еѣ, шѣ скѣмѣвѣ нѣнѣ кеар шѣ патѣра драгостеѣ еѣ. Маѣ 'наѣнѣре де а се гѣндѣ асѣпра ачѣстор адеѣвѣрѣрѣ, прѣведѣреа еѣ нѣлѣнѣдѣтѣ прѣвѣгеазѣ асѣпра нѣопѣлѣлѣ еѣ, дѣ дѣнѣкѣнѣдѣрѣ кѣ дѣнѣгрѣжѣрѣ шѣ кѣ десѣмѣрѣдѣрѣ; дѣнтрѣ'нѣтѣжѣ ел ера сѣнѣцеле еѣ, вѣеаца еѣ, о фѣнѣдѣзѣзѣвѣтоаре шѣ пѣтѣмѣтѣоарѣ: акѣт дѣсѣ ел есте зѣн кѣдет карѣ дѣ ворѣеѣдѣ, зѣн сѣфлѣт карѣ дѣ рѣспѣнде; еа дѣнтрѣведѣ черѣл дѣ свѣрѣсѣл лѣї, Нѣмѣрѣнѣнѣреа дѣ драгостеа лѣї; ачѣле формѣ пѣтѣжѣнѣтѣшѣ але лѣї дѣ десѣкоперѣ зѣн аѣдел. А! кѣтѣ веселѣ есте де а десѣолга еа дѣнѣсѣшѣ аплѣкѣрѣле еѣ вѣавѣоасѣ але ачѣстеѣ тѣнѣре фѣнѣнѣре! де аѣ да вѣеаца сѣфлѣтѣлѣ шѣ де а о фачѣ тотодатѣ вѣреднѣкѣ шѣ де драгостеа оаменѣлор шѣ де прѣвѣрѣле лѣї Dѣmнезѣѣ! Акѣт сѣнѣдѣмѣжѣтѣл Фрѣтѣосѣлѣ шѣ ал Нѣмѣрѣнѣнѣтѣлѣ се аместѣкѣ нѣнѣстѣнѣкѣтѣе ла тоате плѣчерѣле копѣлѣрѣеѣ. Ноѣ крѣщѣнѣ,

ші къ кѣт патимиле довіточещі се десволтеаъ, факлатъдиле Дѣмнезеещі се аратъ пентрѣ ка съ ле повъзвѣаскъ саъ съ ле стеа дѣмпротівъ, пѣнъ кѣнд съвлімѣл се фаче сѣмѣмѣнтѣл чел маї енерѣк ші чел маї обивѣит ал жѣнеѣї. Ачеастъ фѣипѣъ фъръ грѣжі, ачеастъ фѣипѣъ сѣіоасъ че аї гѣсѣт'о жѣжѣндѣсе дѣ аршіче саъ къ черкѣл, де'ї веї атѣнде сѣфлетѣл, деодатъ се фаче конкѣрентѣл лѣї Беіард¹, зченѣкѣл лѣї Арістѣд ші ал лѣї Сократ: деспрѣвѣеще вогъдіеа ші амбѣдіеа, тоате възвѣрѣле мѣнѣноасе, тоате глорѣле мѣнѣноасе; де фаѣъ къ соѣіетатеа, каре нѣмѣк нѣ дѣцѣлеѣе дѣ рѣпѣрѣле лѣї, еакъ'л къ е гата съ тоаръ пентрѣ прѣтенѣл съъ, пентрѣ патріа са ші пентрѣ Дѣмнезеѣл съъ. О! мѣнѣне! отѣл трече де одатъ ші фъръ трѣптарѣ дела невіповъзѣіе ла ероїсм! дѣ мѣнѣтѣл де а дѣчерка грозовѣл фок ал патѣмѣлор, тоате сѣфлетѣле жѣне се дѣнтѣлнеск дѣ деспрѣвѣіреа відѣіхлѣї ші дѣ рѣлѣрѣле віртѣдѣї.

Мѣнѣтѣл ачеста тренѣе съ'л онѣкѣн: конѣлѣл паѣе взѣн, фѣ дар на взѣнѣтатеа лѣї съ нѣ тоаръ дѣ вѣрват; ел се дѣмпѣтѣмѣще пентрѣ чеѣа че е фрѣмос, фѣ дар ка ачеастъ патѣмъ съ креаскъ къ ел. Дѣ сѣмѣмѣнтѣл Фрѣмосѣлѣї есте о нѣтере маї марѣ декѣт тоате вѣжѣтеле поастре аплекѣрѣї. Кѣноск зѣ вѣрват каре, ла вѣрстѣ де шанѣе-спрѣзече аїї, се да къ фѣрѣіе ла ачеле патѣмѣї трѣкѣл тоаре каре преа адѣсеа-орѣ вѣѣзѣеще жѣнеѣеа: дѣтр' ачестеа ел дѣшї пѣнеа тоатѣ зѣдѣрнѣіеа, ші дѣнеле фѣчеа тѣсъра мерѣтѣлѣї съъ: рѣліѣіа, морала, сѣфатѣрѣле прѣтенѣлор лѣї, нѣмѣк нѣ пѣтѣсе съ'л опреаскъ кѣнд маїкъ-са дѣтрѣпрѣнсе тѣмѣдѣіреа лѣї. Еа нѣ'л доженѣ, нѣчї дѣї аратъ аспрѣмѣї віртѣоа-

¹ I. Pesevoïnik Française.

се; дар дн фікаро зі са венеа ла джпсѣл кѣ о евла-
віе тѣпъръ, аскалта дестѣнѣріле лѣї, ші addѣкѣн-
дѣ'мѣ амінто дін жѣнедеа дї-дѣсешї, дл фѣчеа съ
зѣреаскѣ нїде драгостї маї тїпере, нїде сїмѣмін-
то маї кърато ші о ферїчїре некѣпоскѣтъ лѣї де
ларо ол се фѣчеа недестойнїк. Жѣнеде дн тїраре
дѣчене а сїмѣї дешертѣл плѣчерїлор лѣї: маїкѣ-са,
дещоптѣнд сїмѣїмѣнтѣл Фрѣмосѣлѣї а пѣтрѣне пѣ-
нѣ дн изрѣтъл лѣї; атѣпчї еа дї дѣ съ чїтеаскѣ
Nѣоа Елоїса (*la Nouvelle Héloïse*), чїтіре дн-
кѣотѣторо, каро дл дѣпѣтїмѣще шї ї дескїде о
лѣмо нѣоѣ. Лѣнѣ ол нїсѣазѣ о Ізлїе, о фїїнѣцѣ ідеалѣ,
шн анѣол; ол дорощо съ гѣсѣаскѣ ачеа жѣштѣтате дїн-
ел-дѣсѣнїї: дар кѣт, дїн сїнѣл дестрѣтѣрїлор лѣї,
дндрѣспѣще ел а рѣдїка окїї кѣтре чер? Тїкѣлосѣл а
сїмѣїт днжосїреа са; ел пѣрѣсѣще акѣт пѣвѣнеде
лѣї] драгостї, шї пѣптрѣ ка съ се факѣ вреднїк де амор-
їнтрѣ кѣ днвѣпѣере не дрѣтѣл вїртѣцїї.

Дрѣгѣстоасе нѣше! трѣвѣ съ вѣ грѣвїдїї. Прї-
вїдїї, патїмїле вїн ка вїжелїеа; дар жѣнеде днкѣ прї-
вѣще ла чер. Прїнтр'о преведере а патѣреї, рѣмѣ-
съ нефолосїтоаре дїн прїчїнѣ кѣ п'а фост дндестѣл
лѣоатѣ дн бѣгаре де сеатѣ, їнстїнѣтѣл вїртѣцїї се
дедѣантѣ дн ачѣсатї време дн каре сїмѣнѣріле се
десволтѣазѣ шї кѣтѣ а се фаче аскѣлтате. Ах! нѣ
нїорѣдѣї ачѣст чеас ферїчїт дн каре челе маї дн-
палте жѣртѣе се днфѣцїшазѣ ка сконѣл фїреск ал
вїедїї! Нѣ вѣ темедї нїчї де ентѣсїасн нїчї де дн-
вѣпѣереа романтикѣ! Пѣнедї тѣна не сѣфлет да-
ка воїцї съ стѣпѣнїдїї сїмѣнѣріле, шї лѣсѣдї апої
времїї шї патѣреї грїжа де а рѣстаторнїчї армонїеа.

Тоате пѣтѣріле поастре шорале сѣнт дн пої.
Мѣщешѣгѣл чел маї днпалт ал даскѣлїлор пострї ар-
трѣвї съ фїе де а ле лѣтѣрї шї де а ле прѣвѣче;

дар ачеста е лъкръл ла каре еї гъндеск таї пъдїи. Преа пъдїи ле пасъ лор дака каса есте плїнь саѣ пъ, еї се лнделетнїческ пътаї с'о товїлезе. Еї овосеск лнделецереа къ тїкълоаселе лор максїме; лн време че факълтъдїле сѣфлетълї каре ар пътеа съ факъ ачесте максїме лнделесе, ле ласъ съ доартъ. Норочїре пътаї къ ачесте факълтъдї атът де негрїжїте аѣ о вжртъте а лор пропрїе каре ле лн пїнѣ афаръ. Сїмдїмънтъл морал се аратъ тот дѣаѣна лнпротїва знїї фанте сълнїче саѣ педренте. Пентръ а деценгѣ сїмдїмънтъл Фрѣмосълї, есте дестъл ведереа патъреї саѣ лнфъдїшареа вїртъдїї. Сѣфлетъл постръ есте ачела каре не кїеатъ ла жертфїрїле челе таї цепероасе; ел наше капетеле д'оперъ шї фантеле челе тарї; дар къ тоате ачестеа, лн ръпїрїле лїї, ел нїчї одатъ пъ лнфїїнѣазъ не деплїн ачел модел їеал де фрѣмъседе, де адевър шї де ероїст, каро есте лн пої.

prin рѣгъ. А ворбі деспре Dзмнезеѣ копііlor чолор тічі, есте а арѣта сѣфлетълѣі, лор сѣжршітѣл unde тоате сѣфлетеле тревѣск-сѣ трагъ. Фѣ ка сімдімжнтѣл Немърцінітѣлѣі сѣ се кѣноаскъ пѣ сіне-лѣсѣші де фацѣ кѣ Dзмнезеѣ немърцінітѣл, ші німік нѣ се ва перде, кеар лн тіжлокѣл патімілор поастре пѣтжнтѣщї, дакъ, дїп сіпѣл негърілор лор, отѣл лѣкѣ тот ва зърї калеа лѣтіноасѣ а черълѣі.

Авторѣл лѣі Еміл воеще сѣ нѣ се ворвеаскъ де спре Dзмнезеѣ копііlor маї 'наїнте де а се фаче вѣрвацї, атжт де тѣлт ел сѣ теме ка нѣ кѣтѣва ересърїле сѣ лнтїлпреаскъ лн ачесте жѣне сѣфлете ідеї вагжокорїтоаре пентрѣ Dзмнезеїре. Прїмеж-діеа есте таре фѣрѣ лндоеалѣ; дар скодѣнд грез-татае, Рѣсо фаче сѣ паскъ о алтѣ прїмеждїе шї маї таре.

Лн адевѣр, чо вор ажѣнце факълтѣділе сѣфле-тѣлѣі дакъ ле деснѣрцїді де чер unde ело траг? Лншелате де ніцѣ разо мїнчїноасѣ, де ніцѣ ді-ректїї кѣ тотѣл пѣтжнтѣщї, пердѣто лн домертѣл грозав ал патімілор поастре де о зі, еле ле вор лнспрѣштѣта о апрїндере несѣжршітѣ ал кѣрїа скоп нѣ есте не пѣтжнт; еле не вор рѣтѣчі кѣтѣнд дрѣтѣл лор, шї ачест дрѣт, еле вор крѣде кѣ 'лаѣ гѣсіт, кеар лн пелецївїрї, дака пелецївїреа се лн-фѣдїшазѣ кѣ о арѣтаре мїнчїноасѣ де тѣрїре шї де вїртѣте.

О! тѣ, пѣтере де пѣтѣ не каре еѣ кіем лн ажѣтор, сѣ нѣ кѣтѣва сѣ те лншелї. Сїмдімжнтѣл Немърцінітѣлѣі каре дореще немърїреа, дакъ лн веї лнтоарче кѣтре лѣкрѣрїле тѣрцініте, лѣ ва сѣжр-ші не тоате фѣрѣ а се сѣжрші нічі одатѣ не сіне. Ел ва наще лн сѣфлетѣл копііlor вострї несѣдїноаса ївїре де арїнт, десѣрѣнареа, амвїдіа, ересѣл,

despoticismъ, фъріа, despădvădăpirea, невзнїеа шї тоате патіміао каре не містгеск фъръ а не дндестъла, шї каре не шъгълеск фъръ а не фаче ферічїдї. Александръ, шїршїтор ал Ръсърїтълъї, се сепъръ до шїмінеа ачествї пъмжнт; ел нъ маї шїе че съ факъ къ сѣфлетъл съѣ, ачест стъпжн ал оамепїлор; шї, дъпъ че 'ла амтшїт къ шїршїнда лъшеї, дм простенде дптр'шн оспъд десѣржнат.

Аста е о фойцъ дїн історїеа поастръ. Ценерація че с' ауронїо, фїїнд прескжтъ фъръ квошїнда де Дъмнезоѣ, осто роенївнєла чел маї грозав дппротїва сістемѣ лъї Ръсо, нъ къ доаръ еа ар фї непріетїна а тоатъ шорала: дн кжцетъла еї, шїдїврїле аѣ ретас тот шїдїврї, пентрѣ къ шїдїкъл есте тотдѣагна фъръ дпълдаре. Дар ачестї конїї аѣ ретаторшїчїт пелецївіреа. Еї 'їаѣ лъвдат енерціеа; 'їаѣ днсетнат локъл дн політіка попоарелор кеар дн шїнътъл дн каре о осъндеаѣ дн політіка репїлор. Тїкълшїї! 'ї ам възът ръшїїнд слава лъї Марат шї днцелепчївнєа лъї Робеспїер! 'ї ам азїт воршїнд къ ръчеалъ съ факъ съ казъ канете пентрѣ вїнеле ошепїреї, шї дшпъръціеа гжїлор ера пентрѣ еї длоїреа лъшеї!

Орї кжнд вої афла зн сімцїмжнт повїл аместекат дн кжцетърї пелорїшїте, съ'ї каздї прїчіна дн аватерса сімцїмжнтълъї Фрѣмосълъї шї а Немърцїнїтълъї. Мърцїнїнд отъла нъмаї не пъмжнт, ел се лінеце де джнсъл; аскънъндъ'ї кълє черълъї, ел нъ поате квоаше скопъл креаціеї. Ах! дака отъла ар фї фъкжт ка съ казте нъмаї ферїчїреа пъмжнтеаскъ, атънчї тоате пелецївірїле ар фї дндрептѣдїте! Дар дака дшпъръціеа поастръ нъ есте дн ачестъ лъте, дакъ скопъл креаціеї есте де а не траѣ ла Дъмнезоѣ прїн драгосте, дакъ тоате фа-

кългъціле съфлетълѣі поастръ аспірѣ¹ аколо, чо ацентаді, че дитързіеаці де а не арѣта черъл? А не лѣса фъръ новъцзігор аичі-жос, есте а воі съ дитѣліиѣ претътіндеа нѣмікъл; Нѣмікъл каре се ліпѣще ла тоате доріндеа поастре пѣмжнтеці кѣ кѣт порокъл ле дѣмплінеще.

Дар копіі пѣ дѣцелег че е Дѣмнезеѣ! Ші тѣ, фѣлософъле, дѣцеледі? Копілѣ роагъ не Дѣмнезеѣ прекъм роагъ не пѣрпнтеле съѣ: дѣкѣвѣт-аі тѣ оаре чева аша де маре, аша де адевѣрат? Есте зн че каре дѣтрече тоате амвѣціле поастре пѣмжнтеці, зн че немърцініт каре не дескѣде черъл дѣ ачесте дѣтжѣе ворѣе але рѣгъчѣнеі: „ТАТЪЛ НО-СТРЪ!“

Аша еака отъл маі де тот дѣтрег. Възъръм пѣскѣнд дѣтрѣжѣсѣл не рѣнд аморъл Фрѣмосълѣі, сімцімжнтѣл морал, Къдетѣл ші Немърцініреа. Дар кѣ тоате ачестеа Кѣвжнтѣл дѣкѣ пѣ се інеще. Ел ар фѣ де прѣсос, нестрѣ кѣ пѣ ар ауса че съ лѣтмінезе; ар фѣ прѣменѣдіос нестрѣ кѣ ел ар рѣне дрѣгълаша лор нежнрѣжѣре, кѣ тотѣл прѣпчѣоасъ копілор ші каре не стѣ атѣт де віне дѣ жокѣрѣле вѣрстеі чеі дѣтжѣе. Кѣвжнтѣл ва вені маі тѣрзіѣ, ла ачеа време грозавъ дѣ каре патіміле пѣвѣлесѣ ші дѣ каре амвѣціле не свѣнтѣ. Атѣнчѣ, дака аі цѣіт съ десволтезі челе-ла-ате факълтѣці але съфлетълѣі, ачеле кѣзлітѣці деосевѣте каре сѣнт дрѣгълѣшіеа копілѣрѣі, ші каре, дѣ адолешіндѣ, про-дѣк, ентѣсіастѣл, пѣ те дѣдоі деспре вѣрѣндѣ. Есте оаре не пѣмжнт вре зн відіѣ каре съ пѣ казѣ де'наінтеа дѣскоперѣі Фрѣмосълѣі, сѣѣ вре о рѣтѣчѣре каре съ пѣ се десфѣіндезе ла лѣтіна Кѣвжнтѣлѣі? Ші къдетѣл пѣ есте оаре маі пѣтерпѣк де

1. А пѣвѣжлѣі, а пѣзѣі, а дорѣ.

278 КЪМ ЛЕЦІВІТОРІИ ФАК ЕДЪКАЦІА КЪЦЕТЪЛЪІ.

кѣт ферѣл, декѣт фокѣл, декѣт каспеле ші декѣт деспирѣрїло? Десполтеазь дн Чесар сїмдїмѣнтѣл морал каре днсафледѣа не Катон, ші Рома ва фї слонодѣ, ші Чесар ва фї mare: десволтеазь дн Александрѣ сїмдїмѣнтѣл Фрзмосѣлѣї каре днсафледѣа не Сократ, дѣ амвїціѣї лѣї немѣрїніреа нїрѣдїї, ші атѣнчї Александрѣ, дн лок de a ровї лѣмоса, ва вої с'о факѣ ферїчїтѣ. Треѣде dar нѣмаї о нѣмѣтаро оменѣась дн сѣфлетѣл знеї мѣме пен-трѣ а нїмѣтѣї поатѣл оменѣск.

КАИ XXXIII.

КЪМ ЛЕЦІВІТОРІИ ФАК ЕДЪКАЦІА КЪЦЕТЪЛЪІ.

Нїчї о рѣтѣчїре нѣ поате фї фолосїтоаре, прекѣм нїчї зл адеѣвр нѣ поате фї нѣнтѣїтор.

(DE MAISTRE, *Soirées de Saint-Petersbourg*, t. I, p. 491.)

Лецївїторїї сѣпїтѣн попоареле прїн едѣкацїа кѣ-цетѣлѣї; де ачѣеа еї се ші днгрїжѣск нѣмаї де ачѣа-стѣ едѣкацїѣ: фѣкѣндѣсе стѣнѣлї аї челїї маї нѣ-тернїче дїн факѣлѣтѣдїле поастре морале, дї днпѣн овїчѣнрї шї прїнчїне, о стрїкѣ пентрѣ ка с'о поатѣ домпї, днторкѣнд пѣтереа еї дн фолосѣл лор, шї аша кѣцетѣл нацїлор нѣ ресѣфѣл декѣт нѣмаї це-нїѣл маї мѣлт саѣ маї нѣдїн морал, маї мѣлт саѣ маї нѣдїн ънн ал лецївїторїлор лор.

Лїкѣрг¹, кѣ доѣ треї сїмдїмїнте че ел десвїнѣ, фаче зн попор де ерої: а фї четѣдѣан ал Спартеї, есте а префера маї вїне моартеа декѣт недрѣпта-

1. Лецїслатор ал Спартеї.

теа, ши patria декѣт орї че. Leonidas ла Термо-
піа трїміте съ свзіе лѣі Ксеркес¹, каре лї про-
пвнеа тронѣа Гречїей: „Дакъ тѣ аї ши лн че стѣ
вітеле віедїї отенещї, п'аї пісмѣї чеѣа че есте а
алтѣа.“ Іар алтѣ датѣ Спартіадїї фїнд вірїдїї,
ши Антипатер² воїнд съ пзіе асвпрѣле даторїї преа
аспре, еї се лнпротивеск; дар ел порпїндѣсе аї
атенїнда, еї лї респїнд: „Дакъ тѣ не веї сілі ла
лѣкрѣрї маї греле декѣт тоартеа, кѣ атѣта вом
тѣрї маї лесне.“

Лн адевѣр, де есте чеѣа де тіраре лн істо-
ріа Спартеї, есте маї тѣлт зпїреа лор кѣ актѣрїле
полїтїчеї чеї маї ізвітоаре де арїнт ши маї вінова-
те, декѣт адѣчереа лнтрѣ лнплїніре а ачестор
актѣрї лнтр'ѣн фел лнтіс ши пѣтернік. Нѣмаї съ
порѣнчеаскъ леѣеа, ши ачестї ресвоїнічї некрѣдѣ-
торї віедїї лор, ши ачестї четѣденї лнпѣтімідї
пентрѣ дрептате, со даѣ нелецївіреї кѣ ачесаши лі-
ніще че еї аѣ ши лн віртѣте. Факт'ї кѣ со стрї-
коарѣ лн кѣтнії поантеа по фѣрїш, нѣн кѣрсе, ши,
ка ніще тѣлхарї, се пѣпѣстеск фѣрѣ весте, пѣ
асвпра зпор връжтаниї вреднічї де вітезіа лор, чї
асвпра лнсѣши ровїлор лор, асвпра зпор віете фї-
їнде гоале, фѣрѣ кѣрацїѣ, фѣрѣ арте, ши пе карїї
лї лнжннге мішелеще ши фѣрѣ мілѣ. Нѣ те мї-
пѣнезі де ачестѣ пѣтере а лецївіторѣлї? кѣт лн-
палѣѣ, ши кѣт лнжосеѣе сѣфлетеле! кѣт фаче дѣ-
пѣ вое'ши лнжннгеторї ши ерої! Ачї отѣл есте ка
о тахїнѣ; нічї нелецївірїле нічї віртѣміле пѣ сѣнт
але лѣї, чї сѣнт лнплїніреа леїї.

Лнтокміреа знеї репѣвлїчї есте ка лнтокміреа
знеї лѣтї: леѣеа преведе тоате, пентрѣ кѣ еа пѣ-

1. Ал V-леа реѣе ал Персіей.

2. Міністрѣ ал лѣї Фїліпп.

не хотаре ла тоате. Песте ачеаа че еа воеще съ кѣцете чінеса, нѣ маї есте кѣцетаре; песте ачеаа че еа воеще съ вагъ чінеса нѣ маї есте лѣтінѣ. Фапта лѣї Дѣмнезеѣ дн зніверс, фапта отѣлѣї дн пацїї, се асванїлѣ дн пѣвкѣл ачеста, пентрѣ къ амѣндочъ се тѣррїнеск дн днтѣперек.

Кѣ деосевїре нѣмаї, къ черкѣл лецївїторѣлѣї фїїнд маї пѣдїн днтїнс декѣт ал креадїеї, пентрїле нїн маї де грав. Сїліт де а тѣррїні кеар дартрїле лѣї Дѣмнезеѣ, тоатѣ дїделетнїчїреа лѣї стѣ днтрѣ а адоѣо лоуї дїн пѣтѣрѣ шї а де амеза днтр'зи фел ама днтѣт съ поатѣ ажѣце ла скопѣл лѣвѣлѣї сѣѣ. Кѣ нмѣт дѣр ол на асеа денїѣ, кѣ атѣт ачеастѣ аленере на фї вѣнѣ; дѣр дакѣ, зїтѣнд ачеастѣ соліе Дѣмнезеаскѣ, ел стрїкѣ днсѣшїї ледїле ачестеа каре дї порѣнчїсерѣ съ фїе дрепт; шї дакѣ, пентрѣ а'шї днтпїні кѣцетѣл, ел аре тревѣїндѣ де зп попор крїтїнал, атѣнчї ел сїмте пеанѣрата тревѣїндѣ де а дншѣла кѣцетеле. Шї пентрѣ ачеста ел нѣ ва зїче: вѣ чер о пелерївїре, пентрѣ къ ва фї днтпротївїт; чї ва зїче: Патрїа, Релїцїа, вѣ пѣо асѣправѣ о даторїе, шї ва сфїндї оторѣл авоперїндѣл кѣ вѣлѣл знеї дрептѣдїї шї ал знеї евлавїї мїнчїноасе. Ах! отѣл тревѣїе съ фїе тѣндрѣ де кѣцетѣл сѣѣ! ачеса къ чїнеса есте сїліт де а днтревѣїнда дншїлѣтчїнса пентрѣ а нѣтеа стѣлѣе поноареле дїн їзвїреа де оменїре, есте о довадѣ де стѣл де фрѣмоасѣ дн фаворѣл вїртѣдїї.

Аша, кѣнд жѣпеле Спартїат, тѣнжїт де снпцелеле ровїлор, се днторчаа кѣ днтѣнфаре дн оранн, нїчї нѣтма лѣї, нїчї сора лѣї, нїчї фетееа лѣї нѣї стрїга дн калей: „Дїгаш тїкѣлос!“ Нїчї зп глас ресвоїнїк нѣ се днѣца пентрѣ ка сѣї зїкѣ: Тѣ аї фѣкѣт фапта знїї тѣлхар дн дрѣтѣл таре, о вѣ-

тълие фъръ върациѣ, о мишеліе!“ Чи дін протінъ, тоате враделе дї ераѣ дескісе, тоате къцетеле ераѣ тѣлцѣміте, пентрѣ къ ел дмплінісе леџеа.

Дар пѣтаї о сінгърѣ idee пѣоѣ съ пѣтрѣнѣзъ дн четате; фъртішагѣ съ се къпоаскъ ка зп фъртішаг; кърса ка о кърсъ, зчігашѣ ка зп зчігаш, шї тоате зпелтіріле леціиторѣлѣї вор къдеа. Треї коарде аѣоціге ла лірѣ, шї ренѣвлїка есте дн примѣждіе. Шї дн адеѣр, еака че фел фѣ соарта еї: чеаа че пѣ пѣтрѣ съ факъ артеле Гречіеї, о сінплъ порѣпкъ о фѣкъ. Ъп грек, чел дін зртѣ грек, ісѣѣде аѣеастѣ пѣтере страшикъ, дн скоалеле кѣпїлор. Ел стрїкѣнд еѣѣкаціа лор, стрїкъ попорѣл, омоарѣ зріашѣл дн леагѣнѣл съѣ; асфел шѣрї Спарта дѣпѣ декретѣл лѣї Фїлопїмен*!

Съ тречет акѣм дела Гречїа ла Рома, ла аѣеа Ромѣ ероїкъ, каре днѣлѣа алтаре вїртѣдїї: аколо, прекѣт ла Спарта, челе таї тарї сѣфлете, челе таї ѣзне характерѣрї, налкѣ дн нїчїолор, фърѣ тѣстаре де кърот, шї днкѣ, чеаа че есте шї таї тѣлѣ де тѣнѣгїт, фърѣ а сокотї къ есте о днѣксіре, тоате леціле іѣвіреї де оменїре. А сілѣї ліѣертатеа зпѣї Роман, а л атака дн дрепѣрїле лѣї де ом шї де четѣдеан, ера о пелецїїре пїертатѣ каре тѣрѣзѣрѣ къцетеле шї тѣнїе пре Дѣмнезеѣ. А сілѣї дїсѣ ліѣертатеа челор-л-алте попоаре, а ле днѣжнѣгеа, а ле жефѣї, а ле ровї, а вїнде ла лїдїгаціе ка пе нїше вїте попоаре днтреці де ораше; а тракта асфел пе рѣнд шї къ днчетѣл тоате нацїїле пѣтѣпѣтѣлѣї, пѣ таї ера о крїтѣ, чї дмплініреа зпѣї леці сѣпте каре фѣгѣдѣеа лѣтѣа днтреагѣ артелор романїлор. Рома тревѣе съ порѣнїчеаскъ, шї тот пѣмѣнтѣл съ се сѣпнїе! еака

* Каѣл Аѣевїлор.

maxima лор, каро, оiind дитипъритъ дн тоате св-флетеле, фъкъ дн прето де доъ-спрезече веакъри дитреатъ лецоа нъвалкъ а попорълзи-дипърат, шѣ дитреатъ ижрѣисрѣденца оменѣрей.

Ноi n'ain фѣ вредничѣ де а маѣ чѣти ѣсторѣа дакъ н'ам тратио дѣн еа чева фолос пентрѣ поi-дншине. Ачоеста есте нѣмаѣ еспресѣа вѣе а зпѣѣ принципѣ перал, шѣ дндръспѣм а о зѣче, фърѣ осевѣре, къ престо тот нѣмѣнтъа едѣкация къцетълѣѣ хотъраце формоло содѣетъдѣѣ. Дн ачеастъ прѣвѣре ѣсторѣа се сѣмѣлѣфѣозъ фозарто тѣлт; еа се прескъртъ дитр'ѣн тѣлоѣ мѣнѣнат дн каре, де о парте ведет, лецѣѣторъа сѣмѣнд къцетъа попорелор а прѣѣми тоате крѣдѣнцело не каре еа ле сокоатеде прѣѣнчѣоасе нѣтерѣѣ сѣле, шѣ лѣсънд пе тоате челе-л-алте дн днтъперек; ѣар де чеа-л-алтъ, попореле, десѣкъжндъсе пѣѣѣн кѣте пѣѣѣн дѣн рѣтъчѣрѣме фатале каре дѣ дѣн дн лѣнѣзрѣѣ, се сѣпнѣн ачеѣ леѣѣ де днѣнтаре зпѣверсалъ каре неконтенѣт траде не пеатъа оменекъ кѣтре адеврѣ. Леце днѣалтъ а Натъреѣ, зрѣѣтъ сѣре а днѣѣнѣе тоате тѣранѣѣле оменѣдѣѣ.

Еака пентрѣ че гѣверпеле днтемеѣате не рѣтъчѣре се днтпротѣвскѣ кѣ атѣта еперѣѣе Къвѣнтълѣѣ. Днтпротѣва дар зѣдѣрѣлор Спартѣѣ, днтпротѣва фѣрѣѣлор рѣлѣѣѣоасе, днтпротѣва жертѣелор де оатенѣѣ, шѣ днтпротѣва ровѣреѣѣ, че тревъеа? лѣвертатеа къцетълѣѣ шѣ а днѣелеѣерѣѣѣ. Деѣѣѣ, орѣ знде се аолъ рѣзл, есте дѣн прѣѣѣна лѣнѣсѣѣ адеврѣлзѣѣ; деѣѣѣ тоате пелеѣѣѣрѣле знеѣ стѣпѣнѣрѣѣ се аолъ днѣсѣшѣѣ дн къцетъа попорълзѣѣ, шѣ стѣпѣнѣрѣеа еа-днѣсѣшѣѣ ле варсъ дн къцетъа лѣѣ пентрѣ ка съ се поатъ слѣжѣѣ кѣ дѣнѣсѣа ла тревѣѣнѣдѣѣ. Чѣтѣѣѣѣ ѣсторѣа веакълѣѣ де мѣжлок, не кѣнд кълъгърѣѣѣ де Сѣ

teaux, inkzicitorii¹, епископїи, сѣжитъ Dominiк, се презвѣлаѣ prin провинціале порѣзлѣ Франціеї ка съ ле рескоале ѡпротива челор дела miаza-zі; не кѣнд еї проповедѣаѣ зп ресвоѣ de пѣстире шї de касне; не кѣнд еї ѡвенінаѣ тоатъ Европа кѣ па- tіma сетеї de сѣнце de еретичї; не кѣнд ѡсѣжршіт трімісѣл Папеї, дїректор ал крѣчадіеї, дѣпъ ѡт- вѣрѣкареа ѡ сак а треї-зечї de ораше, шї дѣпъ не- пѣтърателе тѣчелѣрїї, ажзпгѣнд de'nainteа Тѣлѣ- зѣлѣї, жѣра кѣ, „ѡн пѣтїтѣл Тѣлѣз нѣ вор ретѣ- „неа нїчї вѣрѣацїї, нїчї фетеї, нїчї вѣѣцї, нїчї фете, „неоморѣцїї, фѣрѣ а крѣца не нїменї, фїе вѣтрѣнї „фїе жѣнї, шї кѣ ѡн тоатъ четатеа нѣ ва ретѣнеа „неатрѣ песте неатрѣ, пѣпъ кѣнд нѣ ва фї тотѣл „дѣрѣмат шї сдрѣмікат²,“ кѣтре чїне се ѡдреп- таѣ ачесте ворѣе грозаве? кѣтре попор; шї че фѣ- чеа попорѣл? се ѡнкїна ла нїчїоареле кѣлѣгѣрїлор, карїї еспрїмаѣ атѣт de vine dorїндеѣе кѣцетѣлѣї сѣѣ; апої ел алерга ла жѣфѣїро, ла фок, ла отор, префѣчеа ѡн чепѣнїтѣ ораноло, отора локзїторїї лор, фѣрѣ а крѣца нїчї вѣтрѣнї, нїчї жѣнї, нїчї фетеї, нїчї копїї, аша прекѣт фѣгѣдѣїсе, авѣнд ѡн сѣ ѡнгрїжіреа de а пѣстра кѣтѣва сѣте de іншї пентрѣ а десѣлта евлавїа кѣвїошїлор карїї ѡї прї- веаѣ арѣжїнд de вїї кѣ о веселїе песнѣсѣ, *cum in- genti gaudio*, зїче кѣлѣгѣрѣл дела *Vaux-Cernay*³, дескрїїтор наїв ал пѣрерїї пѣвлїче dїn ачеа епохѣ,

1. Жѣдекторїї inkzicїїеї че ера ѡн веакѣл de мїжлок, зп трїзїнал а- шѣзат спре а черчета кѣ деатѣнѣнтѣл, de мѣлте опї кѣ азатере dїn драмѣл, дрепѣцїї, шї de а педенсї фоарте крѣд не чеї карїї авеаѣ сїмдїмїнте ѡт- противїтоаре режіїеї католїче.

2. *Histoire de los faits de Tolosa*, p. 100, etc. — *Histoire des Français*, par Sismondi, t. VI, p. 508. — Bezi lui Innocenti III, liv. XVI, ep. 40, 41, 42, 44, 45; — lui l'histoire du Languedoc, liv. XXII, ch. XLIII, p. 241.

3. *Hist. albig.*, ch. LI, p. 598.

адикъ ал джвѣтътѣреу датъ Езропей де кѣтре епископѣ, папѣ ши кончили¹, о mie доъ сѣте анѣ дѣпъ Христосъ.

Съ нѣ сокотаскъ чѣнева къ prin ачесте вѣгърѣ де соанѣ поѣ ам воѣ съ фачет зп акт де джвѣповѣцѣро джпротѣва фанатѣзмѣлѣ; сачердотал²: сконѣл пострѣ есте къ тотѣл де алт фел ши де зп алт интерес нѣлѣт маѣ шаре; ворѣа есте де а адеверѣ фантотло кѣцетѣлѣ, тѣриа лѣ, нѣтереа лѣ, лѣминеле, едѣнѣцѣл ши инфлѣнда лѣ асѣпра ферицирѣѣ попоарелор; поѣ фачет аичѣ психолоѣи исторѣи; черчотѣм сѣфактѣл отенеск джтр'зп попор, прекзт философи дж черчотѣлѣ джтр'зп от; ши нѣдѣждѣм къ prin ачестѣ дждоитѣ черчетаре пом афла адеверѣл.

Дечѣ, фактеле чѣларѣтарѣм джфѣцѣшазѣ зрѣтѣ тоареле ресѣлтате посѣтѣве:

Кѣ кѣцетѣл есте зп жѣдекѣтор каре ши приѣмѣще джвѣтътѣра дела оаменѣ ши лѣминѣле дела кѣвѣнт, сѣнт инфлѣнда веакѣлѣ, а релиѣиѣ ши а чѣвилѣсѣиѣ.

Се ва джпротѣви поате чѣнева, зѣкѣнд къ пѣлделе арѣтате прѣвеск нѣмаѣ не попоареле тѣмпѣлор векѣ ши але веакѣлѣ де тѣжлок.

Еѣ нѣно! асѣлѣ къ нациѣле се комзѣникъ джтре еле ши лѣминѣле кѣвѣнтѣлѣ стрѣлѣческ дѣн тоате кѣрѣиле, воѣцѣ съ ведецѣ кѣцете нѣте де фалѣ къ полеѣцирѣеа? лѣоацѣ зп Тѣрк, зп Кѣнез, зп Рѣс; ши, аѣеа дждрѣспеск а о скрѣе, зп Америкѣн дѣн Статѣриѣ-Ѣнѣте: джвѣновѣцѣцѣ не Кѣнез деспре зѣдереа а джсѣши копѣлор лѣ; не Тѣрк деспре

1. Согоаре. *Le concile de Lavaur ou le concile de Latran. Bezi la Collection des Conciles du père Labbe, t. XI, p. 81, 117, 240, 8.*

2. Преоѣск, ал клерѣлѣ.

чѣптѣреа вѣрвацілор; не Рѣс къ шї вѣнде пѣтжн-
тѣл дѣмпрезнѣ къ церапѣл; не Американ къ хрѣ-
пеще ровѣ не пѣтжнтѣл лѣвертѣдїї; шї тодї въ вор
аскъата фѣрѣ а се рѣшина, тодї се даѣ невѣновѣ-
цеще ла ачесте пелецѣірі не каре ле прїѣмек де-
ла пѣререа овещаскъ, шї не каре едѣкаціа ле ако-
пере къ вѣлѣрїле еї.

Чей карїи вор съ рѣтѣчаскъ къцетѣл, дѣчеп
дѣтжнѣ аї стѣпце фѣвлїеа; саѣ, прїп алте ворѣе,
еї омоарѣ Кѣвѣнтѣл зрѣїт спре а не слѣжї де по-
вѣдѣитор, шї десѣлтреѣск не от.

Къцетѣл, фїнд афѣл сїнгѣртѣдїт де Кѣвѣнт,
прїѣмеще орї че фѣрѣ черчетаре; слѣвеще пелецѣіреа
шї осѣндеще вѣртѣтеа, къ ачестѣ кондїціе дѣсѣ, кон-
дїціе фоарте дѣсепнатѣ, къ пелецѣіреа дѣ есте дѣ-
фѣдїпатѣ ка о вѣртѣте, шї вѣртѣтеа ка о пелецѣіре.

Федѣїи вѣтрѣвлѣї Мѣнтелѣ шї Іакѣв Клемен-
тїе дѣшї дѣпалѣ тѣжеле сѣндерате ла чер, шї тор
дѣ веденїле слаѣї шї аѣо сѣїндѣноїѣ.

Къцетѣл нѣ есте вѣн кѣнд есте лїнїцїт шї лѣмінат.

Аша ної ажѣнѣет ла ачѣа дѣкѣере страшнїкъ,
къ сїнгѣрѣл пострѣ мїжлок де тѣжтѣіре, дѣ мїж-
локѣл атѣгорїнфлѣїнѣ дѣтѣтоаре де поарте, есте
кѣношїнѣа дѣторїеї отѣлѣї шї а дрѣнтѣлѣї, адїкъ
а адеѣврѣлѣї.

Дар че есте адеѣврѣл? есте врѣн адеѣвр? шї
дакъ адеѣврѣл се афлѣ, знде сѣнт доѣзіле лѣї?
знде есте фѣпта лѣї не ачест пѣтжнт де дѣпшлѣ-
чїне? чїне нїл ва арѣта дѣ мїжлокѣл рѣтѣірілор
попоарелор, ал сїстемелор фїлософїлор шї ал дѣт-
вѣтѣрїї патїмїлор поастрѣ? Еѣка фѣрѣ ндоѣалѣ зп
сѣгдїѣ вѣрднїк де от, каре есте адеѣврѣта едѣка-
ціе а къцетѣлѣї. Ної вом бѣнсѣїнѣї дѣтрѣ ачѣеста

о карте дитреазъ: сокотимъ къ нъ есте преа тълът кжтева съте до нациї центръ а адеверї стареа мораль а глоуълъї дънъ Моїси, Сократъ шї Исус-Христос, центръ а месъра нашї неатълъї оменеск пе дрътълъ до нвасе миї de anї.

КАП XXXIV.

ДЕСПРЕ ДЕСВОЛТАРЕА РАЦІЕЇ ПЕ ПЪМЪНТ.

Дънъа, дн нваса нвса, нв есто алт чево декжт о фамиліе тарс. Фостъ-са оларо алт чево ле джченетъ? че дар алт чева поате фї ачеа лжкото че арс чїнева де а рапорта тотълъ ла але сале, декжт къ фавореазъ о рѣденїе де карте дшї addоче амїнте, дн пагъва знеї рѣденїе зїтате?

(*RICHARDSON, Histoire de Clarisse, t. I.*)

Дн адевързрїле вечїнїче се афлъ мїжлоаче дитротїва рѣтѣрїлор трежътоаре.

(*Madame DE STAEL, Allemagne, t. I, p. 61.*)

Десволтънд факълтъцїле дцеленерїї, веї фаче съ їасъ дїнтр'жса нъмаї нїще пърерї, шї ашїа ва фї хаос, аватерї, сїстемъ шї нїчї зп прїнчїп. Днтр'о содїетате съпнъсъ ла ачест неат спеціал де едзлацио, оатенїї се апропїе нъмаї съпнт їнфлзїнда натїмїлор лор трежътоаре; зндїї полїтїчеще, вор фї центръ тогдѣазна десвїнацїї моралїчеще. Десволтеазъ дпсъ факълтъцїле сѣфлетълъї, шї прїнчїпеле вор ресърї дїп тоате пърцїле; оатенїї се дптжлнесп атлчї днтр'зп мїк пзтър де адевързрї, еспресїї спотаней² але рацїеї кърате, шї каре дптетеазъ неатъл оменеск.

1. Къжотъл.

2. Фїрещї, де ла сїне.

Есте де зп mare интерес а нъ аместека ачаостъ раціе дналтъ къ раціеле търцініте ші фелзрїте каро нечїнстѣск оменїреа. Бртъреще дїп окї рація персональ а зпзї от, рація дпгъстъ а зпзї корп¹, а зпзї ораш, а зпзї регат; ле веї vedeа пе тоате къ се рїдікъ дмпротїва а тот адевъръл каре ле рънеще, каре нъ ле плаче, се съпъръ де тоатъ вїртътеа каре ле дитрече, ші ласъ пе дїп афаръ орї че idee вълъ, цепероасъ.

Петръ къ тъ ещї реце ал зпзї попор mare, vornїк де сат, саъ president ал зпї академїї, сокотешї къ рація с'а дпфездат търїрілор тале, с'а съпнъс амвїдїлор тале.

Аша, раціеле де фамилие, де кастъ, де семендїе, де попор, ресъфлъ нътаї нїще интересрї дпгъсте ші фъгътоаре; еле дмпърдеск пъмълтъ дп соціетъдї неприетене. Рація кзратъ есте зпїверсаль; еа зпеще пе тодї оаменїї дп ачееанї мораль, ші адзпъ пе тоате поноарело сънт ачеланї Дъмнезеѣ: нътаї ачееастъ раціо есте адевърата раціо саъ къ вългъл.

Петръ ка с'о подї десфаче де тот ачееа че нъ есте еа, тревзіе съ те свї ла прїпчїпъл прїмїтїв ал фїекързіа лъкръ: рація есте dedъкдіа лъкрърілор пжпъ ла зпїтатеа лор; есте дпсвшї еспресїа прїпчїпълї.

Кжд дптрев пе зп селватека азпра фїїндеї лї Дъмнезеѣ; ел дпї аратъ томїа са. — „Dар чїне а фъкът томїа ачееаста? — Еѣ, дпї респънде ел: ам тзїат о ратъръ дїп арвзрїле сфжнт, шї еава Дъмнезеѣа теѣ. — Шї чїне а фъкът ачест арвзре? —

1. Трѣп, зїчере славонъ каре дпсетнеазъ *стърв*. Аша роф пе чїгїто рѣл съ тъ іерте дакъ пжпъ акъм ам дптревїндат зїчереа трѣп дп лок де корп; н'ам цїгїт къ еа аре о дпсетнаре атѣт де зрѣтъ.... Тр.

Пъмжитѣл, асѣра кърѣа, спре мѣлѣшпѣре, дѣшѣ дѣтѣнде зѣмѣра са. Пѣра вѣне; дар чѣне а фѣкѣт пѣмжитѣл ачѣста ол кърѣа сѣн пѣдѣ шѣ поартѣ пѣдѣрѣло? — Вѣзѣ тѣ? стрѣгѣ атѣпчѣ сѣлвѣтекѣл дѣдрѣнтѣндѣшѣ оѣкѣ спре орѣзон, 'л а фѣкѣт ачѣл спѣрѣт марѣ карѣ локѣдѣе дѣнколо де ачѣл пѣтѣпѣ алвѣастѣрѣ. " Аѣа, дѣн дѣдѣкѣнѣ дѣн дѣдѣкѣнѣ, сѣлвѣтекѣл а аѣзѣне ла тот чѣ спѣрѣтѣл оменѣск дѣшѣ поатѣ дѣнѣнѣл маѣ марѣ; грѣсолана лѣ рѣцѣе, карѣ се зѣмѣлоа дѣ'аѣлѣтѣа зѣнѣл момѣл, дѣодатѣ дѣсѣкопѣрѣ пе Нѣмѣзѣтѣл: ол аѣзѣт вѣрѣо дѣтрѣ'жѣскѣл, се одѣхнѣдѣе дѣтрѣ'жѣскѣл, шѣ атѣнѣо ла Нѣмѣрѣнѣтѣл.

Аѣастѣ зѣмѣро дѣ дѣдѣкѣнѣ еѣте ка о прѣскѣзѣтѣре а ѣсторѣлѣ дѣонѣрѣло а лѣшѣл: тоатѣ попоарѣле чѣвѣлѣсѣте аѣ трѣкѣт дѣла адѣорѣцѣа момѣлѣ ла адѣорѣцѣа лѣ Дѣтѣнѣзѣѣ, адѣкѣ дѣла о фѣпѣтѣ а дѣцѣлѣцѣерѣлѣ тѣрѣнѣнѣтѣ ла о мѣнѣфѣстѣцѣе¹ а рѣцѣлѣ зѣнѣверѣсѣле.

Сѣ зѣрѣтѣм аѣзѣт сѣлвѣтекѣл дѣн тѣжѣлокѣл пѣдѣрѣлор, се вѣдѣт кѣт морѣла дѣцѣлѣцѣерѣлѣ лѣлѣ тѣрѣнѣнѣтѣ сѣ дѣналѣтѣ пѣнѣн кѣтѣ пѣнѣн пѣнѣ ла прѣнѣчѣнѣле рѣцѣлѣ зѣнѣверѣсѣле: ел вѣнѣазѣ пѣнѣтрѣ фѣмѣлѣа са, се рѣсѣвоѣдѣе пѣнѣтрѣ сѣменѣцѣа са; о пѣдѣрѣ аѣе кърѣа хотѣре дѣ сѣжѣт кѣнѣосѣкѣтѣ алѣкѣтѣдѣе зѣнѣверѣсѣл сѣѣ; рѣцѣа лѣлѣ нѣ вѣдѣо дѣнколо де еѣ дѣкѣт пѣтѣмѣл нѣдѣо нѣнѣрѣгѣнѣл спре дѣвѣнѣцѣерѣ шѣ о прѣдѣт спре тѣжѣкарѣ.

Дѣкѣ кѣтѣва трѣпѣте дѣ чѣвѣлѣсѣцѣе, шѣ сѣменѣцѣа прѣвѣѣнѣдѣ се опѣрѣдѣе ла зѣн лок; сѣ лѣнѣдѣе дѣ зѣн пѣтѣжѣт, шѣ ачѣл пѣтѣжѣт се фѣчѣ пѣнѣтрѣ ел о пѣтрѣе пе карѣ трѣвѣѣе а о аѣѣра, ѣар маѣ вѣжѣтѣс а о чѣнѣстѣ. Атѣпчѣл нѣск шѣнѣцѣеле, арѣтеле, полѣтѣка шѣ фѣлѣосѣфѣа. Рѣцѣа зѣмѣнѣ дѣшѣ ѣа свѣрѣл: се

1. Дѣнѣдѣрѣре, тѣзѣтѣрѣсѣре.

търеще, дар фъръ а еши дин хотареле чеї днсс-
неазъ патриотизмъ, виртзте днвгъстъ, виртзте
егоистъ, каре концентреазъ даториеле отълзи пзмаї
днтр'о четате, ши каре не фаче четъценї дн лок
де а не фаче оаменї.

Ачесте хотаре тревзіе съ ле тречет; тревзіе
съ адъчет тоате ачеле радїи, каре траг а деспър-
ці лзтеа, ла радїа зпверсалъ, каре траде а реста-
торнічі фамиліа неатълзи оменеск. Дела драгостеа
де патріе тревзіе съ тречет ла драгостеа де оме-
пире. Не ачест дръм лънг ши греъ, отъл дши пъ-
ръсеце преждекъдїме, ересърїле, жертѡеле де
оаменї, ресвзпърїле націонале, ресвоаеле де кон-
кзїсте¹, ресвоаеле де релїціе, тоате фелърїле де
деспотїзмърї ши де фанатїзмърї. О! прївелїще вред-
нїкъ де прївіреа черълзи! къ кжт радїа неатълзи
оменеск се търеще, попоареле се апропїе, армеле
кад дин тжїпеле лор, ши фрадїи се кзонск.

Дн патъръ пз сжлт нїчї новїлї, нїчї п а r i a l²;
нїчї стъпжнї, нїчї силанї³; нїчї французї, нїчї немцї,
нїчї енглезї: чї оаменї, тодї фїї аї ачелзїаш татъ,
каре есте дн чер. Съпт днпъръдїа ачествї аде-
вър таре, каре попор оаре ва пзтеа вїнде ровї?
каре радїе ва пзтеа деклара ресвоїѡ днпротїва ал-
теї радїи? каре от ва дндръспнї съ деспрецзїаскъ
не алт от?

Ши еака къ днчепет а днцелече фапта Креа-
торълзи. Ної їзвїм фамиліа поастръ маї тълт де-
кжт не пої-дншїне, патріа маї тълт декжт фами-
ліа ши неатъл оменеск маї тълт декжт патріа.
Съфлетъл постръ днпъръдїшеазъ лзтеа днпреагъ,

1. Съжжгаре, ровїреа знеї церї прїїн арме.

2. *Paris*. О класъ де оаменї зрцїсїтъ, дн India, ка мѡжїчїї дн Рзсіа.

3. Ровї.

ші с' арѣнкъ дикъ ші динколо де еа. Дин попор дн попор ол а ажис ла знитатеа фамиліеі оменещі прекум дела контемплація томіеі сельатекузі а ажис ла знитатеа лѣ Дѣмнезеѣ.

Аичі, теологіі тѣтлор догмелор, ші даскъліі тѣтлор предиделор, рідикъ о днпротівіре грозавъ. „Досполжанд ачеастъ раціе кѣратъ, зів еі, десфіндезі предінца; предінца, сінгърл разім ал омѣлі днаінтеа оамонілор ші днаінтеа лѣ Дѣмнезеѣ. Нѣ позѣдъ къ ноі, прип тіжлокъл предіндеі, ресініт арматоло, мѣтѣм мѣнціі ші сѣпнѣнем карнеа ші паріміло? Аратьно ші тѣ мінѣніе раціеі тале; арматоло по каре са ресінецо, мѣнціі не каре еа мѣтѣ ші паріміло не каре са сѣпнѣне! Кредінца, тѣ зіві къ есте пѣшаі о пѣлѣчире: дар везі-тѣ, пѣлѣчиреа ачеаста фаче пѣтереа поастръ, ші дн лок де а вѣнтіі патѣра омѣлі, днпротівъ, са о днпротівіре, пептрѣ къ еа респнде ла о пѣтереа а сѣфлетѣлі сѣѣ.“ Еака към теологіі се сѣлжеск къ жѣдеката днпротівіа раціеі каре ле днѣнекъ веде-реа. Дар ачесте днпротівіріі не каре ле ренетеа-зѣ дела днченѣтѣл веаѣрїлор преоціі тѣтлор ре-ліцілор, днсетнеазѣ пѣшаі ніце прїмеждїі днкі-нѣте. Раціа пѣ стрїкъ кредінца, ші о дндрептеа-зѣ кїтре ніце дѣкѣрїі маі маї: дела релиѣрїле¹ зѣлі сѣлнѣт ла пѣтереа лѣ Дѣмнезеѣ, де ла арѣ-тареа зѣсі фантасте ла кѣдетѣрїле алтеі віедї, де ла мінѣніе дндоїгоаре а ле зѣлі кѣлѣгѣр сѣѣ а ле зѣлі сѣкїр² ла мінѣніе веаїніче а ле Проведіндеі каре прївегеазѣ асѣпра поастръ. Раціа стрїкъ рѣ-тѣчїрїле каре мѣрїніеск кредінца ші прежѣдекѣділе каре дї скїмѣв патѣра, тогодатъ дескїзжнд сѣфле-

1. Моащеле.

2. Кѣлѣгѣр Мохаметан, дєрвіс.

тѣя пострѣ ла ачеле адевѣрѣи нешѣрѣиите каро не транспоартѣ ши не рѣпеск.

Нѣиик нѣ есте маї стрѣит декарт кѣтпѣиле минчѣнеї: еле сѣит де ла он! нѣиик нѣ есте маї дѣтинс, маї маре де кѣт кѣтпѣиле адевѣрѣлѣї: еле сѣит де ла Дѣмнезеѣ!

Аша, дѣаїнтеа радїеї, дѣитѣрѣдїеа крѣдїнѣеї, дѣ лок де а се мѣкшора, се тѣрѣще. Атѣнчї чїпева нѣ маї крѣде ла ворѣа онѣлѣї, чї крѣде ла пѣтереа Креаторѣлѣї. Крѣдїнда трече де ла минѣнїле доамнеї *de Saint-Amour* ши а ле прїндѣлѣї *de Hohentohē* ла минѣнїле креадїеї, ши де ла ѣн орѣаї кѣрѣїа окї се дескїд атїнгѣнд торпѣнтѣла лѣї *Saint-Paris* ла неашѣа оменеск каре прїимѣще лѣмина дїн мѣїнїле челѣї **А ТОТ ПѢТЕРНИК.**

Адевѣратѣла пѣнкѣт де ведере есте дартотѣла ал лѣкѣрѣїлор. Ної ажѣнѣем астѣел ла хотареле кѣцѣтѣрїї оменесѣї, ши, дїн тоате пѣрѣїло, ачесте хотаре атїнг ла Дѣмнезеѣ, каро есте радїа тогѣлѣї.

Сѣѣршїтѣла кѣрѣїї а доа

ши

а волѣтѣлѣї дѣнтѣїѣ.

Е Р А Т А.

паѣина,	лиѣина.	ѣн лок де:	одатъ	читеще:	одатъ
X.	16—17.	—	де рѣс шѣ,	—	de рѣс, шѣ
32.	20—21.	—	- тѣи: тот че	—	тѣие тот че
36.	1.	—	десъвршаше	—	десъвршешек
82.	2—3.	—	стѣпши сѣпс	—	стѣпши шѣ сѣпс
121.	21—22.	—	Да, оаре	—	Da оаре
148.	16.	—	medik	—	medicij
149.	14.	—	авокат	—	авокацѣ
d.	15.	—	пентрѣ къ еа	—	пентрѣ ka еа
154.	15.	—	шѣ а ѣлкѣпѣра	—	шѣ-а о ѣлкѣпѣра
160.	3.	—	амѣцек	—	ameцек
165.	1.	—	шѣ тѣрѣле	—	шѣ тѣреле проведерѣ
170.	16.	—	атѣта	—	атѣтеа
186.	3.	—	спонтанцѣ	—	спонтанцѣ
193.	14.	—	Флоранцѣ	—	Флоранцѣ
240.	16.	—	да Шлцѣ	—	da Шлцѣ
d.	19.	—		—	

ѣн *molto* дела поартъ, ѣн лок де: *aveva* че вор *placca*, читеще: *aveva* че ва *placca*. . . .

Сфѣршитѣл ератѣ.

ТАБЛЪ ДЕ МАТЕРІИ

Скрисоарea de dedicație a traducerilor вътре нъме	I
Кътре чититори, асвпра ливеи дитревзип- цате ди ачеастъ traducerе	IX
Скрисоарea de dedicație a autorilor вътре <i>D. LAMARTINE</i>	
Introducereа саъ префаца авторилъ	5

КАРТЕА ДИТЖИЕ

ИНФЛЗИЦА ФЕМЕЛОР. НЕАПЪРАТА ТРЕВЗИЦЪ А
ЕДЪКАЦИЕИ ДОР.

КАП I. ДИТЖИЕ. Инфлзица дъи Картеcie ас- пра едъкациеи поноарелор	19
КАП II. Солиа дъи <i>Rousseau</i>	25
КАП III. Ъртаре а ачелвиашъ сьжет. Деспре оаре каре дълчъ инфлзицъ але фамилиеи	30
КАП IV. Деспре адевъратъл гъверпор ал ко- пиелор. Копи крескзди де нътеле дор. <i>Cornille, Voltaire, Barnave, Kant, Cuvier,</i> <i>Byron, Lamartine.</i>	35
КАП V. Инфлзица фемелор. Чивилсациа стъ нзтаи дитъсторие	46
КАП VI. Ъртаре а ачелвиашъ сьжет. Фемеле аъ дитълитъ варвариа поастръ фъкандъсе соацеле поастре	55
КАП VII. Деспре едъкациа фемелор дъне по- ваца егъменълви <i>Fleury</i> ши а дъи <i>Fénelon.</i>	63
КАП VIII. Деспре едъкациа де акъм, ши де- суре а еи недепминъгате	71

КАП IX. Скара социалъ	80
КАП X. Деспре едѣкація фемеіі де кѣтре вѣрват.	81
КАП XI. Деспре оаре каре модификаціі тре- нѣнѣоасе дп едѣкація фетелор.	90
КАП XII. Едѣкація нѣтелор де фаміліе. План целерал ал ачествѣ звраціѣ.	95
КАП XIII. Бѣника	108
КАП XIV. Деспре едѣкація фісікѣ а копіілор ші деспре прогресѣ еі.	116
КАП XV. Иѣрпѣтело.	120
КАП XVI. Деспре едѣкація пѣвлікѣ, ші деспре а еі ліворгате непѣррпнѣтѣ. Деспре едѣ- кація мікстѣ.	129
КАП XVII. Дорпнѣі непѣтрѣ дпвѣцѣтѣра пѣ- влікѣ.	138

КАРТЕА II.

ЕДѢКАЦІА СЪФЛЕТЪЛЪІ.

ПСИХОЛОЦІА ШІ ФІЛОСОФІА МЪМЕІ.

КАП I. Дпнтѣіѣ. Стѣділѣ факѣлтѣділор съфле- тѣлѣ	159
КАП II. Дпнтревѣрѣі де деслегат.	164
КАП III. Кѣноашете де тпне дпсѣцѣі.	165
КАП IV. Деспре іпстпкт.	167
КАП V. Деспре дпцеленѣреа дп довітоаче	173
КАП VI. Деспре фісіолоцїа філософїкѣ.	187
КАП VII. Деспре трактація спнѣцѣрлор.	189
КАП VIII. Деспре адеврѣрателе факѣлтѣцїі але съфлетѣлѣ.	190
КАП IX. Дпнтѣїа ліпне де хотар.	196

- КАП X. Деспре инстинктѣл отѣлѣ, ши деспре
пенѣтинѣа де а хотѣрѣ факѣлтѣдїле сѣфле-
тѣлѣ. 198
- КАП XI. Факѣлтате а сѣфлетѣлѣ. Сїмдїмѣн-
тѣл торал. 200
- КАП XII. Факѣлтате а сѣфлетѣлѣ. Сїмдї-
мѣнтѣлѣ Фрѣмосѣлѣ. 202
- КАП XIII. Факѣлтате а сѣфлетѣлѣ. Сїмдї-
мѣнтѣл Немѣрпїнїтѣлѣ. 203
- КАП XIV. Факѣлтате а сѣфлетѣлѣ. Кѣвѣнтѣл. 205
- КАП XV. Факѣлтате а сѣфлетѣлѣ. Кѣцетѣл. 210
- КАП XVI. Ресѣлатѣл челор чїнчї капете пре-
чедентѣ. 213
- КАП XVII. Антагонїстѣл пѣнтрал ал отѣлѣ. 215
- КАП XVIII. Ъртаре а ачелѣїашї сѣжет. Дес-
волтареа факѣлтѣдїлор сѣфлетѣлѣ не пѣне
де фадѣ кѣ Дѣмнезѣ. 217
- КАП XIX. Деспре мѣморїѣ ши деспре воїнѣа
фїсїкѣ. Деспре мѣморїѣ ши деспре воїнѣа
сѣфлетѣлѣ. 219
- КАП XX. Ъпїреа факѣлтѣдїлор сѣфлетѣлѣ кѣ
факѣлтѣдїле дїдележерїї 225
- КАП XXI. Ъртаре а ачелѣїашї сѣжет. Деспре
адеѣрателе їсвоаре але вїртѣдїї 227
- КАП XXII. Деспре лїбертатеа торалѣ . . . 228
- КАП XXIII. Деспре немѣрїреа сѣфлетѣлѣ . 231
- КАП XXIV. Деспре їсвоареле депїлѣлѣ ши але
вїртѣдїї. 236
- КАП XXV. Десволтареа сїмдїмѣнтѣлѣ Фрѣ-
мосѣлѣ прїн стѣдїл моделїлор челор-тарї. 245
- КАП XXVI. Деспре армонїа факѣлтѣдїлор то-
ралѣ ши їнтелектѣале. 249
- КАП XXVII. Ъртаре а ачелѣїашї сѣжет. Че-
есте дїдележерѣа деспѣрдїтѣ де сѣфлет 255

КАП XXVIII. Прімеждіа де а деспърці факъл- тѣділе сѣлетѣлі.	258
КАП XXIX. Деспре сѣлетѣл попарелор.	
КАП XXX. Днапнтаре.	259
КАП XXXI. Деспре едѣкаціа сѣлетѣлі.	263
КАП XXXII. Ърпаре а ачелѣаш сѣжет. Де- спре аватеріле сѣпдімѣнтѣлі Немѣрціні- тѣлі.	274
КАП XXXIII. Кѣт леціслаторіі фак едѣкаціа кѣпѣтѣлі.	278
КАП XXXIV. Деспре десволтареа Радіей пе нѣмѣнт.	286
БРАТА	293

Сѣжршітѣл Тавлеі

Волѣтѣлі днтѣж.

